

HUMANISZTIKUS ISKOLAPROGRAM

I. HUMANISZTIKUS KOOPERATÍV TANULÁS 1–4. ÉVFOLYAMOS MUNKATERVE

1. rész
FŐ MODUL,
1. ÉVFOLYAM MUNKATERVE

Tartalom

A Humanisztikus Kooperatív Tanulás 1–4. évfolyamos munkatervének a leírása

Időtartam

A HKT 1–4. évfolyamos munkaterve és a NAT

Az 1–4. évfolyam munkatervének felépítése, jellemzői, szerkezete

Felépítés

Jellemzők

Komplexitás

Órafelosztás

Célok és követelmények struktúrája az évfolyam-modulokban

A témák szerkezete

Idegen nyelv

Ajánlás

Kulcsszavak

Cél

Követelmény

Tartalom

Értékelés

Az értékelési rendszer összetevői

Értékelési szempontok

Megfigyelési szempontok, háttérinformációk a diagnosztizáláshoz, az értékelhetőséghez, a közvetítésszervező stratégia kialakításához

A tantárgyak értékelési szempontjai, területei 1–4. évfolyamon

Értékelés és követelmény kapcsolata

Feltételek

Együttműködés 1–4. évfolyam

Megjegyzés

Kulcsszavak

Tartalom

Értékelés

Feltételek

Önművelés 1–4. évfolyam

Megjegyzés

Kulcsszavak

Cél

Tartalom

Értékelés

Feltételek

Humanisztikus Kooperatív Tanulás 1. évfolyam munkaterve

Időtartam

Jellemzők

Cél

Követelmény

Tartalom

Részei

Feltételek

Mi és a környezetünk

Kulcsszavak

Tartalom

Anyanyelv

Megjegyzés, Kulcsszavak

Tartalom

Matematika

Kulcsszavak

Tartalom

Ének-zene

Kulcsszavak

Tartalom

Modellezés–vizualitás

Kulcsszavak

Tartalom

Testnevelés

Kulcsszavak

Tartalom

KI VAGYOK ÉN ?

Időtartam, Megjegyzés

Cél

Tartalom

*Játékok, játszótér**Élettörténet, óvoda, iskola**Család, rokonság, felnőtt, gyerek**Öltözködés**Étel, ital**Álatok**Növények**MI VAGYUNK!*

Időtartam, Megjegyzés

Cél 57

Tartalom

*Családi szokások**Iskolai szokások**Közlekedés**Kereskedelem**Egészség**Karácsonyi ünnepkör**A FANTÁZIA VILÁGA*

Időtartam, Megjegyzés

Cél

Tartalom

*Mesék a hidegről és a hóemberről**Mesebeli állatok: madarak**sárkányok**Farsang**Képtelenségek**Tündérek, boszorkányok**A legkisebb**Mesés növények**Mesebeli tárgyak**Mese és zene**Vásár**A TERMÉSZET MEGISMERÉSE*

Időtartam, Megjegyzés

Cél

Tartalom

*Természeti ritmusok**A természet megújulása**Húsvét**Élőlények, életjelenségek**Élettelen dolgok a természetben**Ember és környezete**Pünkösöd**Délutános (szabadidős) tevékenység-terv 1. évfolyam*

Időtartam, Megjegyzés

Cél, Követelmény

Tartalom

Feltételek

Ki vagyok én ?

Mi vagyunk!

A fantázia világa

A természet megismerése

HUMANISZTIKUS KOOPERATÍV TANULÁS 1–4. ÉVFOLYAMOS MUNKATERVÉNEK A LEÍRÁSA

Időtartam: 144 hét

A HKT 1–4. évfolyamos munkaterve és a NAT

NAT

A munkaterv *teljes tanterv*, tehát a négy évfolyam a NAT-ban található – 4. évfolyamvégi – összes műveltségi területet lefedi.

Tantárgyak	Tantárgyak által lefedett NAT műveltségi területek (NAT-részterületek) (kimenetek)
Anyanyelv	Magyar nyelv és irodalom (1–4. évf. végén) Művészetek: Dráma és tánc (1–4. évf. végén)
Mi és a környezetünk	Ember és társadalom (1–4. évf.); Ember a természetben (1–4. évf.); Életvitel és gyakorlati ismeretek (1–4. évf.): – A munka és a technika szükségessége, jelentősége és szerepe az emberi életben, haszna és veszélyei: a fenntartható fejlődés gondolata – Dokumentumismeret (tárgy, könyv, hálózati dokumentum) – Az alkotás folyamata, a gyakorlati probléma-felismerési és problémamegoldó folyamat részei – Munkavégzési és tanulási szokások
Modellezés–vizualitás	Életvitel és gyakorlati ismeretek (1–4. évf.) Művészetek: Vizuális kultúra (1–4. évf.)
Ének-zene	Művészetek: Ének-zene (1–4. évf.) Művészetek: Dráma és tánc (1–4. évf.): – A megjelenítéshez, csoportos játékhoz szükséges képességek fejlesztése, készségek kialakítása – Rögtönzési képességek fejlesztése
Matematika	Matematika (1–4. évf.)
Testnevelés	Testnevelés és sport (1–4. évf.)
Idegen nyelv	Élő idegen nyelv (4-6. évf.)
Együttműködés	Magyar nyelv és irodalom (1–4. évf.) Dráma és tánc (1–4. évf.): – A megjelenítéshez, csoportos játékhoz szükséges képességek fejlesztése, készségek kialakítása – Rögtönzési képességek fejlesztése – Problémamegoldó, ismeretszerzési, tanulási képességek – Megismerő-, befogadóképeségek (színházi előadások megtekintése és véleményezése) Ember és társadalom: Társadalmi ismeretek (1–4. évf.): – Kommunikáció – A tartalom kulcselemei – A reflexiót irányító kérdések

Az 1–4. évfolyam munkatervének felépítése, jellemzői, szerkezete**FELÉPÍTÉSE:**

Együttműködés 1–4. évfolyam

Önművelés 1–4. évfolyam

Humanisztikus Kooperatív Tanulás 1. évfolyam

Humanisztikus Kooperatív Tanulás 2. évfolyam

Humanisztikus Kooperatív Tanulás 3. évfolyam

Humanisztikus Kooperatív Tanulás 4. évfolyam

JELLEMZŐK:

A komplex tanulási folyamatot felbontva minden évfolyam programja az alábbi tantárgyak munkatervét tartalmazza:

- Óraszámra rendezett „tantárgyak”: *Mi és a környezetünk; Anyanyelv; Matematika; Ének-zene; Modellezés – vizualitás; Testnevelés.*
- Valamennyi „tantárgyban” megjelenik az *Együttműködés és az Önművelés* tanításának a terve. A munkaterv 1–3. osztályban *szabadidő-tevékenységeket* is tartalmaz, ez a tanterv-elem természetesen elhagyható, megváltoztatható. Az *Idegen nyelv* tanítása 4. évfolyamtól kezdődik.

KOMPLEXITÁS:

Minden évfolyam munkaterve (időben is) – *négy nagy szakaszra (ún. Ciklusra) osztható. Az első szakasz 8, a második 8, a harmadik 12, a negyedik 8 hétig tart. A szakaszok önálló egységet képeznek, a szakaszok végét rendszerező, „produktummal” záruló hetek zárják. A szakaszokon belül található témák önálló egységek.*

Egy tanév munkaterve 10–35 átfogó téma feldolgozását tartalmazza. *A munkaterv természetesen lehetőséget kínál a felhasználónak arra, hogy a témákat tanítványaik érdeklődésének megfelelően alakítsák: elhagyhatnak témákat, új -, más témákat alakíthatnak ki, módosíthatnak a témák tartalmán. Sőt kötelezővé teszi a pedagógusok és a tanulók kreativitása során létrejövő komplex témák feldolgozását*

A hetek – bizonyos kereteket tiszteletben tartva – a gyerekekkel közös tervezéssel indulnak és egy „összefoglaló” eseménnyel zárulnak (pl. akcióterv, munkadarab, dramatikus játék, bábjáték stb.), amely segíti a héten tanultak integrálódását.

A munkaterv tanulási folyamatot tervez, s ezt nem osztja 45 perces tanórákra. Az alkalmazó döntésére bízta, hogy a témákra megadott óraszámokat milyen egységekre bontja.

ÓRAFELOSZTÁS:

- a) *A komplex tervezésből* indulunk ki, ezért a *tantárgyak rendszerét komplex blokknak* nevezzük. Ha az osztályban több pedagógus tanít, akkor az alábbi munkamegosztási lehetőségek adóttak:
 - A hagyományos gyakorlatnak megfelelően a komplex blokk tantárgyakra szétszedhető részeit osztják meg egymás között (ezért készítettük a munkatervet két különböző funkcióra alkalmas formában).
 - A komplex közvetítésnek megfelelően a komplex egységet osztják fel egymás között (ami azt jelenti, hogy nem tantárgyi felosztás történik. Vagyis ha pl. alsó tagozatban két pedagógus tanít az osztályban, mindkettő taníthat ugyanolyan területhez tartozó részeket, például anyanyelvit, környezetit...). Ez utóbbi eljárás a hazai pedagógiai gyakorlatban eddig szokatlan, ezért csak olyan pedagógusoknak ajánljuk, akik kitűnően felkészültek erre, és jól tudnak együttműködni.
- b) *A komplexitás az 1–4. évfolyamon* az egész naposra jellemző napközis, iskolaotthonos formán kívül *új működési formát* is létrehozhat. Ennek jellemzői két tanítóval működő osztály esetén:
 - Nincs külön osztályfőnök és napközis tanító. Mindkét tanító „osztályfőnök”.
 - Nincs tantárgyfelosztással működő elosztás. Mindkét tanító egyenrangú egységeket közvetít.
 - Egy pedagógus egész nap a gyerekekkel van, így maga is tapasztalja önmagán is, mit jelent egy gyermek számára egész nap (reggel 8-tól délután 16-ig) az iskolában tartózkodni.

- c) Az iskola, illetve a pedagógus szabad választására bizzuk, hogy egy-egy „témát” mennyi ideig dolgoz fel. Ha a tanulók érdeklődése egy-egy téma meghosszabbítását kívánja, akkor a pedagógus a saját anyagával kiegészítve több időt szánhat a téma feldolgozására, más témák elhagyásával (vagy fordítva). Azonban a céloknak és a követelményeknek, valamint az éves szinten leírt tevékenységekben megfogalmazottak (Együtműködés, Mi és a környezetünk, Anyanyelv, Matematika, Modellezés-vizualitás, Ének-zene, Testnevelés, Önművelés...) közvetítésének eleget kell tenniük.

„CÉLOK” ÉS „KÖVETELMÉNYEK” STRUKTÚRÁJA A FŐ- ÉS ÉVFOLYAMMODULOKBAN

a) Jelek:

- „Minden terület” = Együtműködés, Mi és a környezetünk, Anyanyelv, Matematika, Ének-zene, Modellezés-vizualitás, Testnevelés, Önművelés...
- „E” = Együtműködés; „MK” = Mi és a környezetünk;
- „A” = Anyanyelv; „M” = Matematika; „ÉZ” = Ének-zene
- „MV” = Modellezés-vizualitás; „T” = Testnevelés;
- „Ö” = Önművelés, „I” = Idegen nyelv

b) Struktúra:

- Mindig az a cél vagy követelmény van elől, amelyik a legtöbb tevékenységre utal (“minden terület” az összesre vonatkozik; pl. a „E, MK, A, M, ÉZ” – jelek öt területet jelentenek; s a továbbiakban csökkenő számú területet átfogó célok, követelmények követik egymást).
- Mind a több területet átfogó, mind az egyetlen egy területre vonatkozó célok és követelmények az alábbi rendszerben találhatóak: Első mindig az „Együtműködés”, második a „Mi és a környezetünk”, harmadik az „Anyanyelv”, negyedik a „Matematika”, ötödik az „Ének-zene”, hatodik a „Modellezés – vizualitás”, hetedik a „Testnevelés”, nyolcadik az „Önművelés”, kilencedik az Idegen nyelv.

c) A fő modul céljai és követelményei

Olyan célok és fejlesztési követelmények megfogalmazásáról van szó, amelyek megvalósítása nem csak az 1-4. évfolyam feladata, hanem az 5-8. évfolyamé is.

A TÉMÁK SZERKEZETE:

A témák tartalma az alábbiak szerint strukturálódik:

- Dőlt betűs formában szerepelnek azok a tartalmak, amelyek kimondottan a témához kapcsolódnak, illetve a témához kapcsolhatók.
- Normál betűs formában szerepelnek azok a tartalmak, amelyek kis részben, vagy egyáltalán nem kapcsolhatók a témához.

IDEGEN NYELV:

A 4. évfolyamtól kezdődően iktatjuk be a kötelező tantárgyi rendszerbe az idegen nyelv tanítását. Programunkban Angol nyelvre kidolgozott munkatervet ajánlunk fel, ami nem azt jelenti, hogy más idegen nyelvű tantervet (pl. német) nem lehet használni helyette. Az idegen nyelv megválasztását az alkalmazó iskola kompetenciájába utaljuk.

AJÁNLÁS

1. A munkatervet olyan általános iskoláknak ajánljuk, ahol az egy osztályban dolgozó pedagógusok jól tudnak együttműködni.
A munkatervet a hagyományos tárgyakban kiképzett tanítók, tanárok taníthatják. A szerzők úgy vélik, hogy a társtudományok, illetve a társművészetek iránti nyitottság garanciája lehet a sikeres tanításnak.
2. A munkatervet a kooperatív tanulás módszerével – az ország különböző helyein – tanító gyakorlati pedagógusok alkotó csoportja dolgozta ki.
A munkatervet alkalmazni kívánók számára az alkotócsoporthoz vállalt konzultációt, ajánl és vállalt továbbképzést (rendszeres évi felkészítő tanfolyamok, továbbá az évközi továbbképzések).

Kulcsszavak

alternatív pedagógiai koncepció, Humanisztikus Kooperatív Tanulás
csoportszervezés, munkamód, kooperatív munka
csoportszervezés, szempontja, kölcsönös rokonszenv
pedagógiai szakirodalom, csoportlélektan

Célok

E munkaterv megírásával a szerzőgárda egyik legfontosabb célja az volt, hogy a hazai iskolai gyakorlatban alig ismert projekt – jellegű tanulásszervezés tantervi megvalósítására mintát nyújtson.

FŐ CÉLOK:

A gyermekközpontú tanulásszervezés, ennek érdekében a kooperatív tanulás előtérbe állítása révén a gyermekek társas és érzelmi tanulási terepének megtervezése.

Teret és kereteket biztosítunk.

- A társas kapcsolatok kialakulásához, fejlődéséhez. Ennek megvalósulása érdekében a felnőtt-központú tanítás helyébe a gyermekközpontú tanulásszervezést, az individuális képzés helyébe a kooperatív tanulást helyezzük. Ez nem azt jelenti, hogy a többi tanulásszervezési módot száműzzük az iskolából, hanem az egészséges – hazai nevelési, oktatási gyakorlatunkra korántsem jellemző – egyensúly megteremtésén fáradozunk.
- Kooperatív tanulásszervezéssel az önálló tanulás alapkészségeinek az erőteljes fejlesztéséhez (mind egyéni, mind kooperatív kiscsoportos szinten), a tanulók közötti hatékony együttműködés kialakításához.

A szociális tanulás tevékenységrendszerének, terének, idejének megteremtésével az a célunk, hogy az együttműködés minél nagyobb szerepet töltsön be a gyerekek életében a különböző tanulási tevékenységek során is.

E szervezeti differenciálással lehetőséget nyújtunk minden gyermek érvényesülésére, ezáltal felszabadítjuk a tanulók rejtett erőtartalmait.

Az együttműködés feltételeinek kialakításával

- a) célunk, hogy a tanulók leljék örömeiket a társakkal való kooperációban
Éljék át saját szerepüket a közösségi feladatok megoldásában.

- b) időt és lehetőséget biztosítunk

- A konfliktus-megoldási készségek; – a tanulók szociális képességeinek fejlesztésére, a szociális kompetencia komponenskészleteinek gyarapítására, a pozitív egyéni értékrend kiépülésének a segítésére.
- A személyes kompetencia fejlődésének a segítésére; – a pozitív kötődési hajlamok megerősítésére; – a döntésképesség; – az alkalmazkodás.
- A kommunikációs, az információszerzési -, feldolgozási -, alkalmazási készségek, képességek; – az önművelési képességek; – az egyes tevékenységekhez (pl. anyanyelv, matematika...) szükséges készségek, képességek; – a feladatmegoldó; – a problémamegoldó; – az improvizációs képességek fejlesztésére; – az interperszonális képességek fejlesztésére.
- A csoportélmények feldolgozására; – kreativitásuk fejlesztésére.
„kiélésére”; – a motiváltságuk „ébredéséhez, fejlődéséhez
- A tanulók személyes felelősségvállalási képességének, az önfegyelmüknek, a kultúrált fellépési képességnek a fejlesztésére.

A szociális készségek elsajátítása során fejlődik a tanulók egyéni felelősségtudata (a végrehajtás felelőssége, az egymás teljesítményéért való felelősség, egymás segítése, bátorítása) Kiszámítható szabályrendszer működtetésével biztonságos környezetet teremtünk a gyerekek számára. (szabályozás, értékelési módszerek).

Az önirányítás feltételrendszerének megteremtésével (tér, időkeretek), a tanító által biztosított tanulási források, valamint a probléma-, feladatmegoldó stratégiák gyakorlása során a tanulók által kidolgozandó saját tanulási programok összeállítására ösztönzés, a saját tanulási program által történő haladás, fejlesztés.

A saját tanulási programnak megfelelő haladás megkívánja a tanuló önismeretének elmélyítését, fejlesztését, ez lehetőséget teremt az önfegyelem kialakulására, a saját és mások teljesítményének reális megítélésére, a reális ön- és „más”-értékelés megvalósulására.

Az önálló tanulás kibontakoztatásával megerősítjük a különböző tevékenységi területek („tantárgyak”) egymásra hatásának a szerepét, a komplex ismeretek szerzését, a különböző ismeretek közötti összefüggések felfedezésének képességét, továbbá a differenciált ismeretek kialakulását (egyéni és tantárgyi szempontból egyaránt).

A munkatervet és a hozzá kapcsolódó taneszközöket a tantárgyi logika önállóságának megőrzésével a NAT-ban előtérbe került integrációs pontokra építjük föl. Az integrációban a hagyományos szempontok mellett időtervünkkel jobban alkalmazkodunk a gyerekek természetes életrendjéhez, a komplex tématervvvel a gyerekek érdeklődési-tapasztalati bázisához.

Figyelmet fordítunk a tevékenységközpontúságra, a sokoldalú megközelítésre, az analitikus-szintetikusgondolkodási műveletekre, az ismeretek alkalmazási fázisainak a tervezésére. A teammunkán keresztül megtervezzük a gyerekek szociális, emocionális tanulási terepét.

Igyekszünk alkalmazkodni a tanulók eltérő fejlődési üteméhez.

MINDEGYIK CIKLUS (egyres elemek hol erőteljesebb, hol kevésbé erőteljesebb) célja a gyerekek közvetlen, személyes – élményközpontú, aktív cselekvésekbe ágyazott – tapasztalatainak formálásával az érdeklődés, a megismerési vágy felkeltése során (következtében) az életkornak és egyéni fejlődési (haladási) ütemnek megfelelően:

- Közös tevékenységekben történő részvétel iránti igény alakítása. A közösségi tanulási szokások alakítása. A közösen végzett tevékenységek (munka és játék) során a szabályok betartásának, betartatásának, s a szabálytudatnak a fejlesztése (minden terület).
- Értékek, normák, szabályok megismerése, betartása, létrehozása, betartatása (minden terület).
- A demokratikus légkörben folyó alkotó munka fontosságának a felismertetése (minden terület).
- A megértés fejlesztése. Alapvető– elemi-fogalmak, ismeretek megtanulása (minden terület).
- A pontosság, ötletesség, rugalmasság fejlesztése (minden terület).
- Az információs környezetben biztonságosan eligazodó emberek nevelése (minden terület).
- Eszközhasználati készség fejlesztése (minden terület).
- Az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezés és a képzelet képességeinek fejlesztése, a megfigyelőképesség, a mozgásképességek fejlesztése (minden terület).
- A gondolkodás fejlesztése: csoportosítás, rendszerezés, értékelés, következtetés, a tanulók elemző, absztraháló, konstruáló képességének, a problémamegoldó gondolkodásnak, a problémameglátó– és megoldó képességnek fejlesztése; a logikus gondolkodásnak, a kreativitásnak, az alkotóképességnek a fejlesztése, a fegyelmezett gondolkodásra nevelés (minden terület).
- A pontos feladat– végrehajtás fejlesztése (minden terület).
- A fegyelmezett munkavégzés (minden terület).
- A tervezés fontosságának a megérettetése (minden terület).
- A szókincs gazdagítása, gazdagságának, lehetőségeinek felfedeztetése (minden terület).
- A szövegértési készség alapozása (minden terület).
- A térhasználat fejlesztése (minden terület).
- A vizuális befogadó-és kifejezőképesség (minden terület).
- Saját és mások tudásának, munkájának reális megítélésére történő nevelés (minden terület).
- A motiváltság kialakítása, ébrentartása a különböző tárgyak (pl. matematika, számítástechnika...) befogadására (minden terület).
- Személyes kapcsolat kialakítási képességének a fejlesztése (minden terület).
- A másság tiszteletére történő nevelés (minden terület).
- A tanuló egyéniségéhez legjobban illő önálló tanulási formák felfedeztetése, megtalálása-(tanítása). Az egyéni és a kiscsoportos tanulásszervezés során az önálló tanulási és önművelési, önfejlesztési képességek fejlesztése, önálló tanulási-önművelési szokások kialakítása (minden terület).
- A csoportban folyó beszélgetésben, feladatmegoldásban történő részvétel képességének fejlesztése: mások véleményének meghallgatása, figyelem a másik beszédére, egymás gondolatmenetének követése,

- együttműködés, saját véleménynek az indoklása, bizonyítása, vitakészség, az értő elemzés, felelősségvállalás, önálló véleményalkotás, az állásfoglalás (minden terület).
- Tanulási problémák során a segítségkérés és a segítségadás „helyes” formáinak a megtanulása, használata (minden terület).
 - Az akaraterő, az ítélőképesség, a konstrukciós képesség és munkában való kitartás fejlesztése (minden terület).
 - Az anyanyelvi és irodalmi műveltség megalapozása. (minden terület).
 - Szerves világkép kialakítása, a nemzeti kultúrához való kötődés erősítése (minden terület).
 - Érdeklődés felkeltése a témákban rejlő ismeretek, tapasztalatok megszerzésére (minden terület).
 - Az önértékelés, önellenőrzés képességének kialakítása, fejlesztése (minden terület).
 - A közvetlen társadalmi és természeti környezetével kapcsolatos cselekvéseiben megnyilvánuló felelősségérzet fejlesztése, alakítása (minden terület).
 - Az önálló véleményalkotás képességének fejlesztése (minden terület).
 - Az önállóság fejlesztése. Az önállóságból adódó előnyök és hátrányok, veszélyek felismertetése, az önálló döntések szabadságának és felelősségének a megérettetése, megtapasztaltatása (minden terület).
 - Megadott témában történő egyéni kutatómunkák végeztetése (minden terület).
 - Önismeret, jelenismeret fejlesztése az irodalom és a drámapedagógia eszközeivel (E, A, MK, ÉZ, Ö, I).
 - Az önkifejezés – spontán és az elsajátított „tananyag” elemeivel történő – képességnek a fejlesztése (E, A, ÉZ, MV, T, Ö).
 - A játékbátorság fejlesztése (E, A, ÉZ, T, Ö).
 - Az olvasás -és az írás- jelrendszer elsajátítása, – a tananyagban leírtak alapján történő – tanulása, ismeretek megszerzése: anyanyelv – zenei nyelv – matematika – vizuális kultúra (művészet) jelrendszere, mi és a környezetünk és az előbbiekhöz tartozó ismeretek megszerzése.
A kódolás, dekódolás képességének fejlesztése (MK, A, M, ÉZ, MV).
 - Másokkal szembeni tolerancia, humánus, értékeket védő magatartás kialakítása, fejlesztése. Baráti kapcsolatok kultúrájának a kialakítása (E, MK, A, EZ).
 - A beszédkészség, az önkifejezés továbbfejlesztése, testbeszéd, gesztusok felismerése, megértése, alkalmazása (E, MK, A, ÉZ).
 - Az anyanyelvi örökség ápolása, hagyományozása (E, MK, A, ÉZ).
 - Az értelmes, kifejező olvasás, írás igényes, eszközszintű használati készségeinek, képességeinek a fejlesztése (E, MK, A, Ö).
 - Az irodalom, az olvasás megszerettetése, olvasási kedv megerősítése, a rendszeres olvasás iránti igény kialakítása (E, MK, A, Ö).
 - A szóbeli és írásbeli kifejezőkészség-, képesség fejlesztése, alkalmazása különböző beszédhelyzetekben, közlésformákban, műfajokban (E, MK, A, I).
 - Annak észrevetése, hogy egy néphez tartozás, a közös nyelv befolyással van a népköltészetre, zenére, táncra, díszítőművészetre, szokásokra, de kiterjed hatása az egész kultúránkra, hogy a közösségi szellem, az emberi kapcsolatok őszintesége, az íratlan erkölcsi törvények betartása mennyire fontos az ember életében (E, MK, A).
 - A szabadidő tartalmas eltöltési lehetőségeinek, közösségi szabályainak a megismertetése, igény kialakítása a szabadidő tartalmas eltöltésére (E, MK, Ö).
 - Saját, cselekvéseiben megnyilvánuló érzésvilágnak, a környezetében élők érzelmi megnyilvánulásainak, reakcióinak megfigyeltetése (E, A, Ö).
 - A manuális és a testi képességek fejlesztése (MV, T, Ö).
 - Az egészséges életvitel kialakításához szükséges képességek kialakítása, fejlesztése (E, MK,).
 - A kommunikációs helyzetnek, alkalomnak, szituációnak megfelelő felszólalás, megbeszélés, érvelés, vitatkozás, konstruktivitás, eredményesség képességének a fejlesztése (E, A).
 - A metakommunikációs megnyilvánulások felfogási, értelmezési és alkalmazási képességeinek fejlesztése (E, A).
 - A zenei hallás- és közlés, a zenei írás-olvasás készségeinek, képességeinek (E, EZ).
 - A témák során felmerülő társadalmi és természeti (közvetlen) környezetben való eligazodás készségeinek kialakítása (MK).
 - Elemi környezetvédelmi, egészség-megőrzési és természetvédelmi szokások és gondolkodás kiépítésének megkezdése, fejlesztése, a természetvédelem, környezetvédelem jelentőségének megértetése (MK).

Veszélyhelyzet felismerési képesség kialakításának a megkezdése, fejlesztése (MK).

- Elemi közlekedési szabályok, gyakori veszélyhelyzetek megismerése, biztonságos közlekedési szokások kialakítása (MK).
- A természeti törvényszerűségek megismerése, természeti tapasztalatok szerzése (MK).
- Az anyanyelv fogalomszintű vizsgálatának előkészítése, fejlesztése (A).
- A valóság és a matematika elemi kapcsolatainak felfedeztetése (M).
- A matematikának a gyakorlatban, a természet- és társadalom-tudományokban való alkalmazhatóságának felismertetése (M).
- Alapvető képi kifejezőeszközök, kompozíciós eljárások megismerési-és alkalmazási képességeinek a fejlesztése (MV).
- A mindennapi látványok és művészeti élmények befogadására, megítélésére, gondolatok és érzelmek vizuális kifejezésére történő nyitottság kialakításának kezdése, fejlesztése (MV).
- Technikai megoldások tervező képességének, a személyes igényeknek, feladatoknak, esztétikai élményeknek megfelelő tárgyak megtervező képességének és megvalósítási (elkészítésének) képességének a fejlesztése (MV).
- Tájékozódás az iskolai és más könyvtárban. Rendszeresen látogassa az iskolai (vagy egyéb) könyvtárat. Tudjon vigyázni a könyveire. Olvasson érdeklődésének megfelelő könyveket, könyvrészeket, folyóiratokat. Nézzon utána őt érdeklő információknak (stb.).
Könyvtárhasználati képesség fejlesztése. Igény kialakítása a rendszeres könyvtárhasználat iránt: az ott található szolgáltatások, lehetőségek rendszeres igénybevétele (Ö).
- Az önálló napirend, hetiterv, tématerv készítésének és betartásának alakítása, fejlesztése (Ö).

Követelmény

Folyamatos fejlesztési követelmények:

VEGYEN RÉSZT

- a közös játékokban, éneklésekben, beszélgetésekben, ismert vagy kitalált történetek dramatizálásában (tanult dramatikus népi játékok, jelenetek, gyermekjátékok, mondókák eljátszásában) (minden tevékenység),
- a különböző témákról, korokról és társadalmakról szerzett ismeretek közös feldolgozásában (minden terület),
- környezete tisztán tartásában, fejlesztésében (minden terület),
- kerti munkákban (lehetőségekhez képest) (MK, Ö).

TÖREKEDJEN

- társai, közvetlen környezetének megismerésére egy-egy arckifejezés, gesztus, hanglejtés, testtartás, viselkedés tükrében (minden terület),
- a balesetek elkerülésére, megelőzésére (minden terület),
- az iskolai élet napi ritmusának betartására (minden terület).

LELJE

- örömet a társaival való kooperációban (minden terület).

SZEREZZEN TAPASZTALATOKAT

- a különböző eszközök helyes használatában (minden terület),
- a tér tudatos használatában (minden terület),
- játékok, szituációk, valós helyzetek során a megfelelő viselkedési formákról (E, MK, A, Ö) alakuljon ki a bemutatkozás, köszönés, kérés megfelelő formáinak alkalmazása a szokás szintjén,
- a vásárlás terén (E, MK, Ö),
- a közlekedéssel kapcsolatosan (E, MK, Ö),

- a kulturált nézői szokások kialakulásának irányában színház-előadások, stb. látogatása során, és előadások készítésében (MK, A, Ö),
- néhány egyszerű étel-ital elkészítésében (MV, Ö),
- a formálás és a díszítés művészeinek elemi fogásaiban, eljárásaiban. A különböző technikai eljárásokban (szabadkézi rajz, grafikai és szerkesztési eljárásokban, festésben, modellkészítésben, színek kikeverésében). Az élmények, témák képi megfogalmazását az alapvető kifejezőeszközök alkalmazásával. (MV),
- az önművelés elemi formáinak a használatában: könyvek keresése szabadon, nézegetése, képek, információk gyűjtése, önálló tevékenységek kipróbálása. A könyvtár általa használt állományrészei közötti önálló tájékozódásban, az iskolai könyvtár használatának szabályaiban (Ö).

GYAKOROLJA ÉS FEJLESSZE

- a hibák javítását (minden terület),
- a szóbeli szövegalkotást (E, A),
- az összefüggő tartalomelmondást (E, A),
- testi higiénés szokásait. Végezzen következetes és rendszeres testápolást. Étkezzon rendszeresen (MK, Ö),
- a lényegkiemelést (A),
- a biztos tájékozódást a természetes számok körében (M).

TARTSA

karban és ápolja ruházatát (MK, Ö).

RENDSZERESEN

- mosson kezet, ápolja a fogát, használjon zsebkendőt a megfelelő helyzetekben (MK),
- gondozza környezete növényeit, állatait (MK).

BECSÜLJE ÉS ÓVJA

környezete élőlényeit (MK).

LEGYENEK

spontán késztetéseit önmege és a világhoz való viszonyának a képi kifejezésére (MV).

ISMERKEDJEN MEG

a legfontosabb magyar népszokásokkal, helyükkel a naptárban. Kedvvel vegyen részt a népi gyermekjátékok, népszokások felelevenítésében. (E, MK, A).

LÁSSON

lakóhelyétől eltérő környezetet (MK, Ö).

IGYEKEZZEN

- a köszönés elemi normáit a gyakorlatban alkalmazni (E, MK),
- az időjárásnak, hőmérsékletnek megfelelően öltözködni (MK),
- az iskolában, osztályban lévő élőlényeket gondozni (MK).

ERŐSÖDJENEK

mege az egészséges, helyes táplálkozási szokásai (MK).

ISMERJE FEL

környezetének veszélyforrásait, tájékozódjon a megelőzés lehetőségeiről. Alkosson fogalmat a környezeti ártalmakról. Ismerkedjen mege néhány környezetvédelmi céllal (MK).

LEGYEN KÉPES

- a játékok, közös feladatok során a szabálytartásra (E, MK),
- az iskolai környezet rendben tartásával, szépítésével a megefelelő környezet kialakítására törekedni a társaival együtt (MK).

Megjegyzés: A folyamatos fejlesztési követelmények mind a pedagógus /ok /, mind a gyerekek munkájának „szervező fonalai”.

Tartalom

A tartalom az alábbi struktúrában épül fel:

1. Az „Együtműködés” és az „Önművelés” mint „alkalmazott tárgyak” tartalma az 1-4. évfolyamra megfogalmazottan jelenik meg. Hogy ebből a – összes évfolyamra érvényes – tartalomból melyik évfolyamon mi a „tananyag”, az a ciklusokon belüli témák kifejtésénél található.
2. Minden évfolyam kettős szerkezetű:
 - a) Az évfolyam – szinten leírt „TANTÁRGYAK” tartalma:
 - Mi és a környezetünk.
 - Anyanyelv.
 - Matematika.
 - Ének-zene.
 - Modellezés – vizualitás (javasoljuk a tanítási gyakorlatban a „Kézügyesség” tantárgy szót használni).
 - Testnevelés.
 - Idegen nyelv (4–6. évfolyam).
 - b) Az évfolyam időbeni folyamatra bontott – PROJEKT – jellegű megvalósítási lehetőségének a leírása:
 - Minden évfolyam négy nagy ciklusra (fő témára) van bontva.
 - A ciklusok (fő témák) mindegyik évfolyamon ugyanannyi időt vesznek igénybe (I. ciklus: 8 hét; II. ciklus: 8 hét; III. ciklus: 12 hét; IV. ciklus: 8 hét). A ciklusok végét mindig rendszerező hét, hetek zárják, ami a ciklusban tanultak rendszerezésén, összefoglalásán, gyakorlásán kívül a tanultak más osztályok előtti bemutatásának lehetőségét is jelentik (produkciók, akciók, stb.) az iskolai szintű közös rendezvény keretében.
 - Mindegyik ciklus (fő témák, összefogó témák) különböző időt igénybevevő témákból állnak. A tantervben lévő témák ajánlott, ám nem kötelező témafeldolgozások.

A TANÉVEK PROJEKT-JELLEGŰ SZERKEZETE:

A TÉMÁK CSAK MINTÁK A PROJEKT-JELLEGŰ TANULÁSSZERVEZÉSHEZ

- nagy nyomtatott betűs = ciklus neve
- normál = témák (ciklusok alá tartozó témák)

1. ÉVFOLYAM:

- KI VAGYOK ÉN?: Játékok, játszótér; Élettörténet, óvoda, iskola; Család, rokonság, felnőtt, gyerek; Öltözködés; Étél, ital; Növények.
- MI VAGYUNK! : Családi szokások; Iskolai szokások; Közlekedés; Kereskedelem; Egészség; Karácsonyi ünnepkör.
- A FANTÁZIA VILÁGA: Mesék a hidegről és a hóemberről; Mesebeli állatok: madarak; Sárkányok; Farsang; Képtelenségek; Tündérek, boszorkányok; A legkisebb; Mesés növények; Mesebeli tárgyak; Mese és zene; Vásár.
- A TERMÉSZET MEGISMERÉSE: Természeti ritmusok; A természet megújulása, Húsvét; Élőlények, életjelenségek; Élettelen dolgok a természetben; Ember és környezete; Pünkösd.

2. ÉVFOLYAM:

- „ISMERD MEG ÖNMAGAD!”: Nyaralás után; Testünk, érzékszerveink; Fejlődésem; Egészség – betegség; Gyógynövények; Egészséges életmód; Őszi szokások, tevékenységek.
- „JÁTSSZUNK!”: Játsszunk vásárt; Játsszunk a rejtvényekkel; Játsszunk cirkuszt; Játsszunk színházat; Játsszunk bábszínházat; Karácsonyi ünnepkör.
- A FANTÁZIA VILÁGA: A Föld keletkezése; Fantasztikus lények; Farsang – vásár; Mesebeli lakóhelyek; Átváltozások; Állatmesék; Mesebeli tárgyak; Mese és zene; Álom; Tavaszi szokások, tevékenységek.
- A TERMÉSZET MEGISMERÉSE: Tavaszi természet; A víz és élővilága; A mező élővilága; Az erdő élővilága; Kertünk, házunk; A csillagos ég; Közlekedik a nyár.

3. ÉVFOLYAM:

- KAPCSOLATOK: Nyaralás után; Családom és én; Barátaim – ellenfeleim; Ahogyan a jövőmet képzelem; Kapcsolatok a természetben; Őszi szokások, tevékenységek.
- HAZÁNK: Hol élünk? ; Honnan jöttünk, hogyan jöttünk?; Karácsonyi ünnepkör.
- FANTÁZIA ÉS VALÓSÁG: Őskor; Ókor; Középkor; Feltalálók kora; Mi lesz velünk?; Utazás a jövőbe; Tavaszi szokások, tevékenységek.
- A TERMÉSZET MEGISMERÉSE: Tavaszi természet; Virágok, fák, cserjék; Emlősök, madarak; Hüllők, kétélűek, halak; Rovarok; Környezetünk élővilága; Jön a nyár.

4. ÉVFOLYAM:

- ÖNÁLLÓAN: Nyaralás után; Tanulási szokásaim; Úton; Szabadidőm; Magam is tudom; Őszi ünnepek, szokások, tevékenységek.
- HAZÁNK I.: A térkép; Alföldek; Karácsonyi ünnepkör.
- HAZÁNK II.: Domságok; Hegységek; Budapest; Tavaszi ünnepek, szokások, tevékenységek.
- A TERMÉSZET ÉS A MŰVÉSZET: Tavasz; A természet képekben; Természet és a hangok; A természet kincsei.

Értékelés

Az értékelést a kommunikáció folyamatában érvényesülő kapcsolatrendszerek alapvető meghatározójának tartjuk. A hármas egységben: a tanuló-szülő (család) – pedagógus kapcsolatrendszerén keresztül értelmezzük az értékelést is.

Az 1–4. évfolyamokon az osztályozás nélküli értékelési rendszert ajánljuk, 5-6. évfolyamon pedig az érdemjegyekkel történő öt fokozatú osztályozást.

Értékelési rendszerünk az alábbi összetevőkből áll:

A) ÉRTÉKELÉSI MEGNYILVÁNULÁSOK

1. A tanító értékelési megnyilvánulási formái:
 - 1.1. Metakommunikatív megnyilvánulások (mimika, gesztus, testbeszéd,...)
 - 1.2. Szóbeli értékelés
 - 1.3. Írásbeli (szöveges)
 - 1.4. Érdemjegy, osztályozás
2. A tanulók értékelési megnyilvánulásai:
 - 2.1. Metakommunikatív
 - 2.2. Szóbeli
 - 2.3. Írásbeli
3. Szülői (családi) megnyilvánulási formák
 - 3.1. Metakommunikatív
 - 3.2. Szóbeli-írásbeli

B) AZ ÉRTÉKELÉS IRÁNYA

1. Tanítói értékelés iránya
 - 1.1. Egyén értékelése
 - 1.2. Párok-kiscsoportok értékelése
2. A tanulói értékelés iránya szempontjából
 - 2.1. Önértékelés
 - 2.2. Pár vagy kiscsoport értékelése
 - 2.3. Más csoport értékelése
3. A szülői értékelés irányultsága
 - 3.1. A saját gyermeke
 - 3.2. A pedagógus munkája

C) AZ ÉRTÉKELÉS NYILVÁNOSSÁGA

1. Egyéni
2. Páros-kiscsoportos
3. Osztály

Az értékelés irányultságát és az értékelés nyilvánosságát külön kategóriaként kezeljük, ugyanis pl. az egyénre irányuló értékelés történhet a csoport, vagy az osztály előtt is, viszont a nyilvánosság szempontjából történő egyéni értékelés csak mások kizárásával, a tanuló és a tanár (illetve tanuló és tanuló) között zajlik.

AZ ÉRTÉKELÉSI RENDSZERÜNK ALAPKRITÉRIUMA A TANULÓK ÖNMAGUKHOZ MÉRT FEJLŐDÉSÉNEK A FIGYELEMBEVÉTELE.

AZ A, B, C PONTOKBAN LEÍRT ÉRTÉKELÉSI LEHETŐSÉGEK FUNKCIÓJA A FORMÁLÁS, FEJLESZTÉS, ÖSZTÖNZÉS. AZ ÉRTÉKELÉSI LEHETŐSÉGEKHEZ TARTOZÓ ELLENŐRZÉSI FORMÁK A DIAGNOSZTIZÁLÁST SZOLGÁLJÁK.

A FORMÁLÁS, FEJLESZTÉS, ÖSZTÖNZÉS FOLYAMATOS VELEJÁRÓJA A GYEREKEK ISKOLÁBAN ELTÖLTÖTT ÉLETÉNEK.

A DIAGNOSZTIZÁLÁST CIKLUS-VÉGENKÉNT [illetve kisebb egységekben hét (téma) – zárásként] VÉGEZZÜK (erre szolgál a „Rendszerezés” – hete). CIKLUS-VÉGENKÉNT (IV. ciklus vége = ÉV VÉGE) A SZÜLŐK (s egyben természetesen a tanulók) SZÖVEGES ÉRTÉKELÉST (1–4. évfolyamon; 5-6. évfolyamon az osztályzatok kiegészítéseként) KAPNAK GYERMEKÜKRŐL

Programunk értékelési szempontjai:

1. Tantárgyi tudás: ismeretek, készségek, képességek:
Naponként, majd hetenként, témánként igyekszünk pontosan és körülhatárolható módon megismertetni a tanulókkal az elvárások értékelési szempontból kategorizálható szintjeit a fejlődési sajátosságok figyelembevételével, egyénre szabottan.
2. Pszichológiai-szociálpszichológiai (társaslélektani)
Olyan szabályokat alkotunk közösen, amelyek a résztvevők számára elfogadhatók és egyrészt fejlesztő hatással vannak az aktuális neveltségi szintjére, másrészt jelzik, megfogalmazzák a csoport fejlettségi állapotát. A szabályozásnak, a folyamat irányításának követnie kell a gyerekek, a csoport, illetve a pedagógus fejlődését is.
Programunkban az ún. SZABÁLY ABC-t alkalmazzuk. Ebben az alábbi szabálysorokat fogalmazzuk (fogalmazzatjuk a tanulókkal) meg:
 - *Csoportmunka*: halkan dolgoznak, nem veszekszenek, helyesen értelmezik mit kell tenni, ...; munkamegosztás: egyéni (rész)feladat megoldása, tájékoztatás az eredményekről, egymás munkájának ellenőrzése, stb.
 - *Beszámolás*: pontosan a kérdésre válaszolnak, betartják a megszabott időt, mindenki részt vesz a munkában, érthetően beszélnek, figyelnek a hallgatóságra, stb.
 - *Környezet*: tisztán tartják a füzetüket, a padot, a környezetet, gondoskodnak a növényekről, társaikról,...
 A szabálysorokból egyszerre a 3 területhez tartozó (csoportmunka – beszámolás – környezet) 3-3-3 szempontot teszünk *általában* (a területek és a hozzájuk tartozó szempontok száma függ a pedagógiai szituációtól) közzé. A gyerekek így előre megtudhatják a megméretés szempontjait, amely megkönnyíti az ahhoz való alkalmazkodást.
Az évfolyamok előrehaladtával a gyerekek egyre nagyobb önállóságra tesznek szert a szabályok megalkotásában (osztály és csoportszinten egyaránt).

Megfigyelési szempontok, háttér-információk a diagnosztizáláshoz, az értékelhetőséghez, a közvetítésszervező stratégia kialakításához:

- a diagnosztizáláshoz és a folyamatos – ösztönző – értékeléshez:
- a közös játékok gyakorlatok során nem veszélyeztetni mások testi épségét, tiszteletben tartja a többiek megnyilvánulási igényét, másságát a játékok, gyakorlatok során.

- betartja a szabály abc-ben megfogalmazott szabályokat: környezet, beszámolás, csoportmunka
- a tanuló megfigyelőképessége:
 - a) egyáltalán nem képes odafigyelni b) rövid ideig tud figyelni c) életkorának megfelelő ideig tud figyelni
- a tanuló memorizálási képessége: (minden tevékenység)
 - a) mindent elfelejt b) keveset jegyez meg c) közepes d) jó e) kiváló
- a tanuló kooperatív képességei:
 1. alkalmazkodás
 - a) meghallgatja a többieket b) részben hallgatja meg a többieket c) egyáltalán nem hallgatja meg őket d) figyelembe veszi a többiek véleményét e) részben veszi figyelembe f) egyáltalán nem veszi figyelembe g) elfogadja a többieket h) részben fogadja el i) nem fogadja el
 2. feladatmegoldás
 - a) képes a közös feladatmegoldásra b) részben képes rá c) egyáltalán nem képes rá
 3. konfliktusmegoldás
 - a) tolerálja csoportjában a másságot b) részben tolerálja c) nem képes a másságot tolerálni
 4. kommunikáció
 - a) képes a feladatok közös megbeszélésére b) részben képes rá c) egyáltalán nem képes rá
 5. egyéni- és/vagy csoportmorál
 - a) felügyelet nélkül is lelkiismeretesen dolgozik társaival (s egyedül) b) szükség van időnként tanári felügyeletre c) csak rendszeres tanári ellenőrzéssel végez megfelelő munkát. d) rendszeres tanári ellenőrzéssel sem végez megfelelő munkát
- törekszik-e a javasolt munkamenet betartására?
 - a) teljes mértékben betartja b) nem tartja be c) nem tartja fontosnak d) nem tartja be, másikat követ
- hogyan használja a munkaeszközöket?
 - a) utasításnak megfelelően b) utasítástól eltérően c) a feladatmegoldás szempontjából célszerűtlenül
- a tanuló, ha problémába, nehézségbe ütközik?
 - a) önállóan próbál úrrá lenni rajta b) a pedagógus (vagy társai) segítségét kéri c) leáll, abbahagyja a munkát
- milyen a tanuló munkatempója?
 - a) gyors b) közepes c) lassú
- milyen a tanuló
 - a) koordinációja: tudja a jeleket megfelelően írni, rajzolni
 - b) a jelek kódolási és dekódolási készsége: el tudja-e olvasni, illetve fel ismeri-e a jeleket, s vissza tudja-e azonosítani a valósággal c) hogyan használja a munkájához szükséges anyagokat és eszközöket d) testi, manuális ügyessége: testnevelés, kézművesség
- milyen szinten fejlett a tanuló – tanuláshoz szükséges – különböző készségei, képességei.

Megjegyzés:

A tárgyaknál leírt megfigyelési szempontok kiegészíthetők, megváltoztathatóak, a konkrét pedagógiai gyakorlatban a résztvevők által közösen többféleképpen értelmezhetők.

A tantárgyak értékelési szempontjai, területei 1–4. évfolyamon:

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK 1-6. ÉVFOLYAM:

- A megismerési módszerek megismerésében és alkalmazásában történő fejlődés: ismeretszerzési, feldolgozási, alkalmazási képességek.
- Az emberismeret és az önismeret képességei.
- Kifejezőképességek.
- Tájékozódás időben, térben. Idő és természeti-, társadalmi jelenségek; Tér és természeti-, társadalmi jelenségek.
- Tájékozottság a természet-, társadalomtudományos megismerésről, fejlődésükről.

- Tájékozottság az anyagról.
- Dokumentumismeret.
- Közlekedésben való biztonságos és felelősségteljes részvétel.
- Az önellátásra, a háztartás feladatainak gyakorlására, célszerű gazdálkodásra való felkészültség a mindennapi életben.
- Önálló feladatok vállalása, teljesítése.
- Eszközök, anyagok, felszerelések, berendezések használata.

ANYANYELV 1–4. ÉVFOLYAM:

értékelési területei az adott évfolyamnak megfelelő szempont – szelektálással:

- A megismerési módszerek megismerésében és alkalmazásában történő fejlődés: ismeretszerzés-, feldolgozás-, alkalmazás (ismeretek, adatok, információk gyűjtése, stb.).
- Kommunikáció: verbális és nonverbális kommunikáció (beszéd, metakommunikáció...).
- Olvasás, szövegértés (beszédfelfogás, hangos olvasás, értő olvasás), szövegelemzés.
- Írás, íráshasználat.
- Szövegalkotás (szóbeli, írásbeli).
- Az ítélőképesség, az erkölcsi és esztétikai érzékenység.
- Nyelvi ismeretek (szöveg, mondat, szó, szófajok, helyesírás, nyelvhelyesség...) és használatuk.
- Memoriter, szerzők és művek ismerete.
- Könyv- és könyvtárhasználat.

A MATEMATIKA 1–4. ÉVFOLYAM:

- Az elsajátított matematikai fogalmak alkalmazása. A matematikai szemlélet fejlődése. (elemi fogalmak, szám-, műveletfogalom, számolási készség, alpműveletek, geometriai szemlélet fejlődése, logika elemeinek alkalmazása).
- Gyakorlottság a matematikai problémák megoldásában, jártasság a logikus gondolkodásban (szövegértés, szöveg alapján megoldások, mérések, ...).
- Az elsajátított megismerési és gondolkodási műveletek alkalmazása (csoportosítás, sorbarendezés, osztályozás, adatok gyűjtése, lejegyzése...; stb.).
- Helyes tanulási szokások (számítások, mérések, feladatmegoldások helyességének ellenőrzése, fogalmak, eljárások használata, tervekészítés, könyvek használata,...).

ÉNEK-ZENE 1–4. ÉVFOLYAM:

- Éneklési készség (tisza éneklés: előadásmód, légzés, értelmes szövegkezelés, artikuláció; Szép, kifejező éneklés a megismert zenei fogalmak alapján)
- Zenei hallás (zenei emlékezet és zenei képzelet /
- Zenei írás – olvasás.
- Zeneértés, zenehallgatás.
- Improvizáció.
- Hangszerhasználat (szükség esetén elhagyható).

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS 1–4. ÉVFOLYAM:

Legfontosabb a tanulónak a „csináláshoz”, a „kifejezéshez” a „munkálkodáshoz” való pozitív attitűdjeinek a kialakítása, s csak másodsorban lényeges a tárgyhoz fűződő ismeretek elsajátításának a szintje.

1. Vizuális nyelv ismerete: a vizuális nyelv alapelemeinek ismerete, az elemek elrendezése képsíkon és térben, az elemek egymáshoz való viszonya (pl. kiemelés, ismétlés,...); a vizuális nyelv alapelemeinek, kompozíciós eljárásainak a kifejezési szándéknak megfelelő kiválasztása.
2. Kifejezés: élmények, helyzetek, emlékek képi megjelenítése, feldolgozása síkban és térben
3. Művészeti alkotások, s technikájuk ismerete. Művészeti ágak, képzőművészeti műfajok főbb jellemzőinek ismerete.

4. A tárgyalkotás és a technikák ismerete és alkalmazása:
anyagalakítás, konstruálás, rajzolás, festés, kollázs, mintázás, levonatok, papírmunkák, textilmunkák, vegyes technikák, kézműves technikák stb.
Modellezés: Tervezés, anyagok és alakításuk, építés.
Eszközök és anyagok balesetmentes célszerű és gazdaságos használata. Munkafogások. Mérés, méretek, munkamenet, munkafázisok
5. Vizuális kommunikáció: vizuális közlések létrehozása (jelek, magyarázó rajz, ...); látvány -és ábraolvasás, közvetlen vizuális közlés (pl. gesztus), rögzített közlés, információ (pl. írás, műalkotás, tárgy), sokszorosított információ (pl. könyv, plakát) ismerete

TESTNEVELÉS 1–4. ÉVFOLYAM

Az évfolyam (ok) során bemutatott, begyakorolt, elsajátított feladatok alapján:

- önmagához mért fejlődés,
- órai aktivitás,
- közös munka (szabálytartás, együttműködés,
- önfegyelem, akaratere.

Az EGYÜTMŰKÖDÉS, ÖNMŰVELÉS értékelési szempontjai e tevékenységek 1–4. évfolyamos tanterveinél találhatóak, az IDEGEN NYELV a 4–6. évfolyamon.

Értékelés és követelmény kapcsolata:

Az évfolyam modulokban (1., 2., 3., 4. évfolyam).

„Tényleges követelmények „, az értékelés alapjai.

E tényleges követelmények egyes részeinek NEM TELJESÍTÉSE esetén a tanító pedagógusok kompetenciájába utaljuk, hogy eldöntsék, tovább engedik-e a következő évfolyamra a tanulót, vagy nem. Viszont a NAT-ban leírt 4. évfolyamvégi minimális teljesítményt 4. évfolyamon minden tanulónak teljesítenie kell a következő évfolyamba lépés feltételeként.

A „tényleges követelmények” átlagos követelmények. Hogy teljesítésük – osztályozás esetén milyen jegynek felelnek meg (2, 3, 4, 5 ?), az az egyéni képességektől, s a tanulás irányában tett erőfeszítés mértékétől is függhet.

Feltételek

A tanítási – tanulási segédletek két elhatárolható részből állnak:

- A projektjellegű tanítási-tanulási segédletek: Projektek, Feladat- és szöveggyűjtemények, az Önművelési Naplók és a Témafeldolgozások
- A hagyományos jellegű tanítási-tanulási segédletek: feladatgyűjtemények, munkalapok (tantárgyi)

TANÍTÁSI SEGÉDLETEK:

1. A HKT munkaterve: Fő modul és az évfolyamok munkaterve
2. Projektek: az évfolyamok projektterve
3. Feladat- és szöveggyűjtemények
4. Feladatgyűjtemények

TANULÁSI SEGÉDLETEK:

1. Önművelési Napló: minden évfolyamon
2. Témafeldolgozás: minden évfolyamon
 - Olvasókönyvek.
 - Feladatlapok.
3. Feladatgyűjtemények, munkalapok
4. Manipulációs eszközök

A megvalósításhoz sokféle jelenleg is forgalomban lévő tankönyv, munkafüzet, könyv is felhasználható, amennyiben a pedagógus(ok) az alábbiaknak megfelelően alkalmazzák:

- A projekt-jellegnek megfelelően lehetővé kell tenni, hogy a tanulási segédletek-, a témákat feldolgozó – különböző tantárgyakhoz kapcsolódó lapok témánként összerakhatóak, illetve együtt kezelhetőek legyenek. A külön könyvként elkészült matematika, anyanyelv, a mi és a környezetünk, az ének-zene és a modellezés – vizualitás tanulási segédletek ne külön-külön funkcionáljanak. Legyenek a segédletek lehetőleg szétszedhető, lyukasztott lapokból álló formájúak, amely lehetővé teszi, hogy a tanulók egy-egy tanulási periódusban (hetente, témánként, ciklusonként...) egyetlenegy tanulási segédletet használjanak, mely magában foglalja az összes tantárgyat.

E strukturális megoldással lehetővé tesszük az egyén saját haladási ütemének megfelelő differenciált tanulási segédletek létrehozását.

TÁRGYI FELTÉTELEK

1. Osztályterem: létszámhoz viszonyítva lehetőleg tágas legyen
2. Pedagógus:
 - Együttműködő pedagógusok
 - Egy vagy kettő fő: iskolaotthonos vagy napközis (vagy gurulós), hazajárós (vagy egyéb) forma.
3. Berendezés: Mozgatható asztalok, székek, melyek a kiscsoport alakításhoz feltétlenül szükségesek
4. Írásvetítő
5. Magnó
6. Diavetítő
7. Lehetőség szerint epidiaszkóp
8. Tévé, videolejátszó
9. Iskolakönyvtár
10. Tornaterem
11. Számítógépes terem
12. Író – rajzoló eszközök és anyagok
13. Manipulációs eszközök és anyagok
14. Demonstrációs eszközök
15. Kísérleti eszközök és anyagok
16. Fénymásoló (lehetőség szerint), fénymásolási lehetőség
17. Kézműveskedéshez megfelelő terem; eszközök; anyagok

Együttműködés 1–4. évfolyam

Megjegyzés

Az Együttműködés nem kap önálló órakeretet, mivel a többi tevékenység („tantárgy”) feladata e terület megvalósítása minden évfolyamon (Anyanyelv, Mi és a környezetünk,...).

Az Együttműködés részletes tartalma minden évfolyamon a ciklusokhoz tartozó témáknál megtalálható.

Az itt leírt célok, tartalmak jelentős részének fejlesztése nem csak az 1–4. évfolyam, hanem az 5-8. évfolyam feladata is.

Kulcsszavak

magyar nyelv és irodalom: beszédfejlesztés
magyar nyelv és irodalom: irodalom
magyar nyelv és irodalom: kommunikáció
ember és társadalom: önismeret
ember és társadalom: emberismeret
ember és társadalom: játékkultúra
ember és társadalom: társadalmi ismeretek
ember és társadalom: tanulási módszerek
művészetek: drámajáték
művészetek: néphagyomány
művészetek: drámapedagógia
művészetek: dramatizálás
művészetek: gyermekjáték
művészetek: improvizáció
művészetek: Kommunikáció
ped. módszer: kooperatív technikák
ped. módszer: kritikus gondolkodtatás
ped. módszer: problémamegoldó gondolkodás
ped. módszer: saját élményű tanulás

Tartalom

Alapelvek: – együttműködési készség, – egymás segítése, – a tisztességes versengés, – önmaguk és mások tisztelete, – bizalom, – jó szándék, – értő figyelem és megértési készség, – beleélő-képesség, – erőszakmentes önérvényesítés, – nyíltság és kritikus gondolkodás, – fantázia, kreativitás, – humor, – tiszta, érthető közlés, – verbális– nonverbális kifejező erő.

1. Kapcsolatteremtés – kapcsolatépítés-, erősítés
 - 1.1. Ismerkedés, bemutatkozás: ismerkedő, bemutatkozó játékok
 - 1.2. Csoportalakító játékok
 - 1.3. Kapcsolatépítő – erősítő, csoportépítő – erősítő gyakorlatok, játékok
 - Ön- és társérzékelés játékaik.
 - Bizalomerősítő játékok, tevékenységek.
 - Személyes kapcsolatok elmélyítése.
 - Csoportkohéziót, csoportos döntéshozatalt fejlesztő játékok.
 - Interakciós játékok.
 - 1.4. Csoportközi együttműködés játékaik

2. Megfigyelések

- 2.1. Testhelyzet megfigyelése: önmaguk és mások statikus helyzetének megfigyelése. A megfigyelések alapján utánzás, majd a megfigyelték szóban történő megfogalmazása
- 2.2. Testmozgás megfigyelése: önmaguk és mások mozgásának megfigyelése. A megfigyelések alapján utánzás, majd a megfigyelték szóban történő megfogalmazása
- 2.3. Testkülső – és öltözködés: önmaguk és mások külsejének, öltözködésének megfigyelése, a megfigyelték szóban történő megfogalmazása
- 2.4. Beszéd megfigyelése: önmaguk és mások beszédének megfigyelése
- 2.5. Testhelyzet, testmozgás, beszéd, testkülső– öltözködés és viselkedés összefüggése
- 2.6. Megfigyelések, közös megbeszélések, elemzések,
 - Az értő figyelmet (aktív hallgatást) fejlesztő játékok, tevékenységek.
 - Koncentráció, figyelemmegosztás.
 - Memória fejlesztő gyakorlatok.
 - Helyzetek, megfigyelések közös elemzése.

3. Szituációs játékok-helyzetgyakorlatok, szerephelyzetek, szerepjátékok alkotása, létrehozása.

- 3.1. Mímes improvizatív helyzetgyakorlatok.
- 3.2. Mímes-szöveges improvizatív helyzetgyakorlatok.
- 3.3. Improvizálás tanulása, rögtönzés szabályainak tanulása.
- 3.4. Mímes, mimes-szöveges játékok. Mímes játékok– élőképek– rajzok-írásos.
- 3.5. Dramatikus improvizációk (jelenet, szituáció, történet, cselekmény, üzenet (szándék), feszültség, fordulópont, cím, szereplő, karakter).
- 3.6. Modorosságról leszoktató játékok, szimultán játék kiküszöbölése.
- 3.7. Szerepcserélgetős játékok.

4. Önismereti játékok

A pozitív énkép kialakítását és megerősítését szolgáló gyakorlatok, játékok, tevékenységek, Önismereti játékok:

önismeret-fejlesztés, énazonosságtudat– fejlesztés-erősítés, az önbizalom, az identitástudat fejlesztése-erősítése, egymás megismerése, elfogadása, egymás iránti bizalom, stb. fejlesztése, erősítése.

A helyzet tudatosítása, saját szerep felfedeztetése, a bennünk zajló folyamat megismerése:” legyünk tisztában magunkkal”.

5. Konfliktusmegoldást elősegítő tevékenységek (gyakorlatok, játékok, megbeszélések, elemzések)

- A feszültség-és szorongásoldás játéka.
- Siker-kudarcc megélése, elemzése.
- A közérdek, a közös érdek, a saját érdek és az érdekütköztetés.

6. Az emberek közötti különbségek tudatosítását elősegítő játékok

7. Kommunikációs gyakorlatok.

- 7.1. Tekintet gyakorlatok.
- 7.2. Arcjáték gyakorlatok.
- 7.3. Testmozgás gyakorlatok.
- 7.4. Kifejező hang gyakorlatok.
- 7.5. Kifejező beszédgyakorlatok.
 - szituációk, utánmondások, felolvasások,
 - érzelmek közvetítése nonverbális jelekkel.
- 7.6. Kiscsoportos kommunikációs játékok, tevékenységek.
 - Az alkalomnak megfelelő felszólalás, érvelés, vita, stb.
 - Együttműködés a beszédpartnerrel.
 - Kommunikációs konstruktivitás, eredményesség.
 - Megbeszélés, tárgyalás kommunikációs helyzetekben.

- Beszédre készítés.
 - Üzenetváltás nonverbális kommunikációval:
 - Testnyelv-testbeszéd játékos helyzetei: – Területek és zónák – tenyérgesztusok-kéz és kargesztusok-archoz illesztett kézgestusok – a kar, mint védőkörlet – a láb, mint védőkörlet-közkedvelt gestusok és tevékenységek szemjelzések.
 - A kommunikáció stílusát alakító helyzetjátékok.
 - Csoportközi kommunikáció játéka.
 - Érzelmek kifejezése.
 - Monológ-technika.
8. A játékok, gyakorlatok során a szabályok betartása és betartatása
- Közös szabályok alkotása.
 - Értékek, normák, szabályok tisztázását elősegítő játékok.
 - A tevékenységek, játékok, gyakorlatok során a szabályok betartása és betartatása.
9. A többi területhez kötődő (pl. az anyanyelvhez, matematikához...) feladatok egy részének kooperatív módon történő megoldása.
- 9.1. A feladat meghallgatása vagy/és elolvasása
- 9.1.1. A feladat megértése önállóan vagy segítséggel
- Segítségkérés társtól vagy/és tanítótól
- 9.2. A feladat (ok) feldolgozása, megoldása
- feladatok felosztása a csoportban
 - a feladatból fakadó problémák másokkal történő megosztásának, a problémák megbeszélésének kiscsoportban történő gyakorlása,
 - a probléma-, feladatmegoldáshoz szükséges értelmes, rávezető segítségadás, az együttműködés által.
 - Az értelmes, a feladat (a probléma) megértéséhez vezető segítségkérés, illetve segítségelfogadás gyakorlása.
- 9.3. Önellenőrzés.
- 9.4. Csoporton belüli közös ellenőrzés, megbeszélés.
- 9.5. Beszámolás az osztály előtt.
- 9.6. Önértékelés: egyéni és csoportszinten.
- A reális önértékelés és a reális önismeret összefüggése
10. A tér használatának gyakorlása: az osztály terének átrendezéseivel: asztalok, székek szabad szempontú rendezése a kiscsoportok által. A tér átrendezése következtében megváltozott helyzetek megbeszélése, a helyzetek tudatosítása.
- A tér adott szempontú (funkcionális) átrendezése: pl. manualitáshoz keressék meg a legjobb helyzetet a térben, s annak megfelelően rendezzék az asztalokat, székeket (egyéb berendezéseket), vagy drámajátékos gyakorlathoz, jelenetgyakorláshoz, stb.
11. Az együttműködést fejlesztő egyéb játékok
- JÁTÉKOK, GYAKORLATOK FAJTÁI:**
- érzékszervi finomítások
 - érzékelés-észlelés
 - utánzás (pl. a babázás, a papás-mamás, a gyermeknevelés mozdulat- és szókinccse, stb.)
 - fantáziafejlesztés
 - memória
 - asszociációs
 - improvizációs
 - lazító- és koncentrációs
 - ritmus
 - metakommunikációs
 - beszéd

- tárgyakkal végzett (bábozás)
- kreativitást fejlesztő
- problémamegoldó gondolkodást fejlesztő
- mozgásos: pl. mozgásos népi gyerekjátékok.

DRAMATIZÁLÁS: Népköltészeti vagy műköltészeti alkotások (alkotásrészletek) dramatizálása

Az ünnepek és jeles napok alkalmával egy-egy népszokás, szertartás felelevenítése a család és közösség ünnepein

- szerkezet érzékelése, kezdet és vég felismerése térben és időben.
- szereplő és helyszín.

Lehetőségektől függően (Ajánlat):

- Színházlátogatás, vagy helyi előadás (pl. amatőr csoport előadásának) megtekintése, annak előkészítése, majd megbeszélése, a nézővé válás tanulása.
- Színdarab vagy produkció létrehozása.

Értékelés

Megfigyelési szempontok:

- A másik véleményének tisztelete.
- A másik által bemutatott játékokra, dologra, feladatra-megoldásra, mondanivalóra történő odafigyelés.
- A különböző helyzetekben, helyzetgyakorlatokban, kapcsolaterősítő-csoportépítő játékokban a társaival való együttműködésre törekvés.
- A közös megbeszélések alkalmával: a) türelmesen meghallgatja a másikat b) állandóan közbeszól c) néha vág bele a másik szavába d) passzívan viselkedik e) aktívan részt vesz.
- Kifejezőképesség: mennyire képes a játékokban, gyakorlatokban, tevékenységekben kifejezni magát (kommunikációs szint)?
- A közös feladatok megoldásában a szükségesnek megfelelően veszi ki a részét, vagy passzív ("elbújik a csoport mögött")?
- A kiscsoportban végzett feladatok során adódó problémák megoldásához úgy kéri-e a segítséget, hogy ténylegesen megértse a feladatot (s a problémát), vagy csak készen akar lenni a feladattal a probléma megértése nélkül?
- A kiscsoportban végzett munka során úgy ad-e segítséget a társának, hogy az tényleg megértse, miről szól a feladat? Vagy egyszerűen csak megmondja a megoldást?
- Reális-e az önértékelése, valamint a csoportértékelése?

Feltételek

Ajánlott szakirodalom:

- Debreczeni Tibor: Kreatív játékok. Népművelési Propaganda Iroda. Budapest, 1981.
- Gabnai Katalin: Drámajátékok. Tankönyvkiadó, Budapest, 1987.
- Add tovább! Drámajáték-gyűjtemény. Candy Kiadó, Veszprém
- Bagdy Emőke – Telkes József: Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában. Nemzeti Tankönyvkiadó. Budapest, 1990.
- A gordiuszi csomó. Szöveggyűjtemény tanároknak és diákoknak. Iskolafejlesztési Alapítvány, 1991.
- Utak és módok. Pedagógiai kézikönyv a konfliktuskezelésről. Iskolafejlesztési Alapítvány-Magyar ENCORE, 1995.
- Így is lehet! Problémamegoldást segítő játékok és gyakorlatok. ENCORE Magyar Konfliktuspedagógiai Alapítvány, Szolnok, 1995.
- Kopácsy Gelberger Judith: Viselkedési problémák kezelése. B.A.Z. Megyei Pedagógiai és Közművelődési Intézet, Miskolc, 1994.
- Montágh Imre: Gyermekszínhátszók beszédnevelő könyve. Népművelési Propaganda Iroda. Budapest, 1980.

Önművelés 1–4. évfolyam

Megjegyzés

Az Önművelés az „Együttműködéshez” hasonlóan nem kap önálló óraszámot, mivel a többi tevékenység feladata e terület megvalósítása minden évfolyamon. Az Önművelés részletes tartalmi kibontása az évfolyamok ciklusain belül található témáknál van. Az itt leírt célok, tartalmak jelentős részének fejlesztése nem csak az 1–4. évfolyam, hanem íz 5-8. évfolyam feladata is.

Kulcsszavak

ember és társadalom: önművelés
ember és társadalom: társadalmi ismeretek
ember és társadalom: tanulási módszerek
informatika: gondolkodástechnika
informatika: kommunikáció
informatika: inform. és társ. kölcsönhatása
informatika: inf. hordozók
informatika: önálló ismeretszerzés
informatika: könyvtárhasználat
információszerzés
közös tevékenység
önálló tanulás-, tervezés
anyanyelv és irodalom: könyv-, könyvtárhasználat

Cél

Lásd a főmodul – és az évfolyam modulok „Céljainál”: az Önművelés jelénél (Ö), valamint a „mindegyik területre” vonatkozó céloknál.

Továbbá:

- Az önálló napirend, hetiterv, tématerv készítésének és betartásának alakítása, fejlesztése.
- A térhasználat fejlesztése.
- A közös tevékenységekben történő részvétel képességének a fejlesztése.
- Információhordozók megismerése, ismeretek bővítése.
- Információszerzési képesség kialakítása, fejlesztése.
- Megismerési, információszerzési módszerek kialakítása, fejlesztése: tények, adatok kiemelése, feljegyzése, felhasznált forrás főbb adatainak megnevezése, rövid tartalmi ismertetés készítése, beszámolás, értékelés, stb. Az információk rendszerezési, csoportosítási képességének fejlesztése, gyakorlatának kialakítása.
- Könyvtárhasználati ismeretek szerzése, képességek fejlesztése. Alapvető szolgáltatások igénybevétele.
- Könyv-, lexikon-, szótárhasználati tájékozódó képesség fejlesztése.
- Könyvtárhasználat szabályainak megismerése és alkalmazása.
- Főbb dokumentumfajták megkülönböztetése, megismerése, felhasználása.
- A video, az újság és a könyv együttes használatára példák nyújtása.
- A magnetofon, a videó, a televízió, a számítógép könyvtári használatának megfigyeltetése.
- Néhány általánosan használt kódrendszer megismertetése, megértetése. A kódrendszer fogalmának tudatosítása.
- Az elektromos eszközök használati szabályainak betartására történő felkészítés.
- Több forrásból szerzett ismereteket összegző-képességnek a fejlesztése.

Tartalom

1. Az osztályban található *könyvek nézegetése*, a könyvekből (kis „osztálykönyvtár”, gyerekek által behozott könyvekből,...) a ciklusok témáihoz kötődő *információk keresése*: képek, ábrák, szövegek,...
2. *Gyermeklexikonok nézegetése, használatának a gyakorlása* (Ablak – Zsiráf használata)
3. Tájékozódás a *tartalomjegyzék* segítségével.
4. Az *ábécé-rendbe sorolás* elsajátítása. Gyermeklexikonokban (Ablak–Zsiráf), lexikonokban történő tájékozódás elsajátítása az ábécé-rendbe sorolás szabályainak megfelelően.
5. *Könyvtárlátogatás, ismerkedés a könyvtárral*. Tájékozódás a könyvtárban: könyvek, folyóiratok, diafilmek, hanglemezek. A kölcsönzés és a helyben olvasás /megnézés/meghallgatás lehetőségei, a könyvtárhasználat szabályai. A könyvtári viselkedés szabályai. Iskolai és más (városi, községi,...) könyvtár (ak) megismerése
6. *Könyvtárhasználat*:
folyamatos könyvtárhasználat
 - a) *Könyvek*:
 - A könyv fedelének, címlapjának adatai.
 - Katalógusok: szerzői katalógus, cím szerinti katalógus, és a sorozatkatalógus.
 - Az egyetemes tizedes osztályozás (ETO): ETO-főosztályok, ETO-osztályok, ETO-alosztályok.
 - A szakkatalógus.
 - Könyvek, szótárak, lexikonok használata.
 - Kézikönyvtár használata.
 - Ismerkedés a könyvtárak történetével.
 - b) *Sajtótermékek*:
Különböző sajtótermékek megismerése, használatuk
 - c) *Megismerendő fogalmak* (az 1-5. pontok során):
 - iskolai könyvtár, községi / városi könyvtár, szakkönyvtár.
 - kölcsönzés, könyvtárközi kölcsönzés.
 - katalógus, katalóguscédula, szerzői – cím szerinti-sorozatkatalógus.
 - betűrend, betűrendes katalógus, rendsző.
 - egyetemes tizedes osztályozás (ETO), ETO-főosztály, -osztály, -osztály.
 - szakkatalógus.
 - címszó, szócikk, előfej, hasáb.
 - lexikonok: szaklexikonok, általános lexikonok, gyermeklexikonok, kézikönyvtár.
 - szótárak, szakszótárak.
 - sajtó, újság, folyóirat, időszaki kiadvány, napilap, hetilap, szerkesztő, rovat, újságcikk, interjú.
 - hangtár, képtár.
7. *Szelektív rádió, televízió (video) használata* a témákhoz kapcsolódóan
8. *Beszámoló* az olvasott könyvekről, sajtótermékekről, látott vagy hallott műsorokról (tv, rádió, video...)
9. *Az évfolyamok tanulási segédletei használatának a gyakorlása*: napi saját „tananyag” összeállítása a feladatlapokból, az összeállított feladatok elvégzésének önálló és közös megtervezése.
Napiterv – hetiterv, téma-terv (3-5 hetes tervek) készítése: saját tanulási programok összeállításának a tanulása: időterv, tevékenységterv; idő- és tevékenység-beosztás, a tervezett haladás üteme és a valóságos haladási ütem elemzése, megbeszélése, reális tervek készítésének a tudatosítása.
Napi órai és órán kívüli feladatok elvégzésének az önálló és csoportos megtervezése, megvalósítása
10. *Részvétel közös tevékenységekben, akciókban* iskolán belül és iskolán kívül (pl. színházlátogatás, környezetvédelmi tevékenység, étel-ital készítésében stb.)
11. *Térképhasználat* önálló gyakorlása

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS

- a) Az adott ismereteket lehetőség szerint az éppen aktuális *heti témához kapcsolódó témájú* könyvek, folyóiratok segítségével kell bemutatni, gyakoroltatni. A szaktanárokkal együttműködve folyamatosan biztosítani kell *egyéni és kiscsoportos kutatómunkára alkalmas feladatokat*.
A kézikönyv-használatot az osztályban tanító kollégákkal együttműködve egész évben folyamatosan lehet gyakoroltatni. (Osztályba kihelyezett letéti kézikönyvtár.) A gyerekeket lassan megismerve a könyvtáros (pedagógus) feladata, hogy egyénre szabottan igyekezzon könyvet ajánlani a gyerekeknek. Az olvasottakról el kell vele beszélgetni, így ajánlani a következő olvasnivalót. Ezzel a módszerrel sok gyerek rendszeres olvasóvá válhat.
- Fontos, hogy az iskolai könyvtár a tanítási időn kívül is nyitva legyen.
 - A szabadpolcos rendszer jobban lehetővé teszi a tanultak alkalmazását, illetve nagyobb önállóságra ösztönöz.
- b) A témák köre csoportosított tantárgyi haladás, valamint a kiscsoportos tanulásszervezés megkívánja *a tanulók aktív részvételét különböző közös tevékenységekben, akciókban*. Ezeket az akciókat, tevékenységeket érdemes mindig a téma feldolgozásához kapcsolni. Például: A „Természet és művészet” témakörnél közös képtár-, múzeum (Szépművészeti, Képcsarnok,...) -látogatások szervezése; A Magyarország tájegységeit tárgyaló témakörnél kirándulás szervezése egy adott tájegységre, az adott tájegységet bemutató múzeumlátogatások (falumúzeum), stb.
- c) *A napiterv 1-3. osztályban történő gyakorlása után 4. osztályban a tanulók már a heti terv összeállítását is elkezdik gyakorolni. A heti tervezést először tanítói segítséggel, majd egyre önállóbban igyekezzenek megvalósítani. Lesznek olyan tanulók, akik állandóan igényelni fogják a tanítói-vagy társ-segítséget, s lesznek olyanok, akik nagyfokú önállósággal rendelkeznek az önálló tanulási programjuk összeállításában. Hagyjuk, hogy a tanulók segítsék egymást e tevékenység során. A csoport igyekezzen a saját differenciált napi /heti tervét összeállítani. A tanulási tervek önálló összeállításánál legyünk figyelemmel a tanulók közötti különbségekre: akinek (vagy adott csoportnak) a képességei megengedik, az már a 4. évf. előtt is összeállíthat, pl. heti tervet (s viszont, a napi terv összeállítását gyakorolja 4. évfolyamon az, akinél szükséges).*
A napi és a heti terv összeállítása mellett (4-5. osztálytól) már el lehet kezdeni akár a TÉMA-TERVEK (3-5 hetes tervek) összeállításának gyakorlását is. A pedagógus segítse ezen tervek megszületését az elvárások, az elsajátítandó tananyag – adott periódusra szóló – tanulók számára hozzáférhetővé tételével.

Értékelés

Gyűjtő munka, órai aktivitás
Könyvtárhasználat (viselkedés, segítségkérés, ismeret, tájékozódás,)
Tervezés (napi, heti tervek elkészítése, betartása)

Megfigyelési szempontok:

- Az iskolai könyvtár rendszeres látogatása, használata feladatainak megoldásához.
- Rendszeres olvasás.
- A könyvtári szabályok betartása.
- Környezete tárgyainak óvása (könyvek, eszközök).
- Tájékozódás az iskolai könyvtárban?
- Önálló válogatás az állományban érdeklődésének megfelelően.
- Segítségkérés a könyvtárban.

Részt vesz-e

- Közös tevékenységekben (pl. színházlátogatás, produkciókészítés, stb.).
- Faliújság készítésben.
- Önálló – illetve csoportos-tervezés [a napi / heti (téma szinten) elvégzendő feladatok].
- Az olvasott könyvekről ismertető tartása, írásos anyag készítése.
- Saját (csoport) könyveiről katalógus készítése.

Feltételek

Könyvtár, szabad polc, katalógus, folyóirat tartó, magnó, videó, televízió, munkaasztalok, papír, írószeresek,

A foglalkozásokat lehetőleg saját tanítója tartsa az iskolai könyvtárban. Csak akkor alakulhatnak ki megfelelő olvasói szokások, ha az iskolai könyvtár a foglalkozásokon kívül is, a gyerekek számára alkalmas időpontokban nyitva van. Az iskolai könyvtár állományának tartalmaznia kell a gyerekek érdeklődését felkeltő és fenntartó színes, tartalmas szépirodalmi és ismeretterjesztő műveket.

Az éves tananyag feldolgozásához

JAVASOLT KÖNYVEK, folyóiratok:

- Ablak-Zsiráf. Képes gyermeklexikon. Bp. 1993, Móra
 Augusta, Josef: Az ősemlék táborüzeinél. Bratislava. 1966, Tatran
 Augusta, Josef: Az ősvilág állatóriásai. Bratislava. 1966, Tatran
 Augusta-Honzák: Ókori civilizációk. Bp. 1990, Közg. és Jogi Kvk.
 Baum, Frank: Oz, a csodák csodája. Bp. 1976, Móra
 Benedek Elek mesegyűjteményei
 Bernal, J. D.: A fizika fejlődése Einsteinig. Bp. 1977, Gondolat-Kossuth
 Colvin, L.-Speare, E.: Az élővilág kisenciklopédiája. Bp. 1993, Park
 Devecseri Gábor: Állatkerti útmutató. Bp. 1992, Móra
 Durell, Gerald: Léghajóval a dinoszauruszok földjén. Bp. 1989, Park
 Durell, Gerald: Léghajóval a világ körül. Bp. 1987, Park
 Filep László-Bereznai Gyula: A számírás története. Bp. 1985, Gondolat
 Földrajzi album. Magyarország. Bp. 1994, Móra
 Frenyó Vilmos: Rejtelmes-e a növényi élet. Bp. 1977, Móra
 Friedenthal, Richard: Leonardo. Bp. 1980, Gondolat
 Goodall, Jane: Az ember árnyékában. Bp. 1980, Gondolat
 Hart, George: Az ókori Egyiptom. Bp. 1992, Park
 Hédervári Péter: Amiről a Föld mesél. Bp. 1967, Minerva
 Járainé K. Magda: Legendás növények. Bp. 1987, Gondolat
 Jean, Georges: Az írás, az emberiség emlékezete. Bp. 1992, Park
 Kalmár Péter: A kétezeréves papír. Bp. 1985, Gondolat
 Kastner, Erich: A két Lotti. Bp. 1976, Móra
 Katona Sándor: Az ember és környezete. Bp. 1974, Tankv.K.
 Képes gyermekenciklopédia. Bp. 1992, Park
 Kormos István: Vackor az első bében. Bp. 1978, Móra
 Kós Károly: Mihez kezdünk a természetben? Bp. 1985, Mezőgazdasági Kvk.
 Lovas Béla: Édesvízi parányok. Bp. 1990, Móra
 Lukács-Péter-Tarján: Tarkabarka fizika. Bp. 1977, Móra
 Magyar Értelmező Kéziszótár. Bp. 1980, Akadémiai Kiadó
 Magyar Szinonima Szótár. Bp. 1991, Akadémiai Kiadó
 Marjai Imre: Felfedezések könyve. Bp. 1986, Móra
 Mészáros Tamásné: Informatika, Számítástechnika I-II. Bp. 1984, Tköjvk.
 Morris, Desmond: A csupasz majom. Bp. 1989, Európa
 Morris, Desmond: Miért csinálja? A ló. Bp. 1993, Európa
 Morris, Desmond: Miért csinálja? A macska. Bp. 1990, Európa
 Művészet dióhéjban 50 remekmű alapján. Bp. 1982, Corvina
 Nádai Magda: Gyümölcs a tudás fájáról. Bp. 1992, AQUA
 Öveges József: Az élő fizika. Bp. 1966, Gondolat
 Öveges József: kísérletezzünk és gondolkozzunk ! Bp. 1960, Gondolat
 Pörtner, Rudolf: A viking kaland. Bp. 1983, Kossuth
 Rác István: A vikingek öröksége. 1983, Képzőműv.K.

Ragache, C.: A világ teremtése /Mítoszok, legendák/ Bp. 1991, Gulliver
Rodari, G.: Jácint úrfi a füllentők birodalmában. Bp. 1978, Móra
Sacher, Rainer: Éltető elemünk a víz. Bp. 1985, Móra
Saltén, Felix: Bambi gyermekei. Bratislava-Bp. 1972, Mladé letá-Móra
Saltén, Felix: Bambi. Bratislava-Bp. 1971, Mladé letá-Móra
Taylor, Barbara: Állatlasz. Bp. 1993, Gulliver
Természettudományi kislexikon. Bp. 1976, Akadémiai Kiadó
Usborne enciklopédia. Bp. 1992, Park
Varley, Carol-Miles, Lisa: Földrajzi kisenciklopédia. Bp. 1994, Park
Világatlasz. Bp. 1995, Cartographia
Wendt, Herbert: Noé nyomában. Bp. 1972, Gondolat
Wolf, Tony: Mesél az erdő. Bp. 1989, ILK.
Wolf-Burian: Az őskori ember. Bp. 1987, Gondolat
Zolnay László: Kincses Magyarország. Bp. 1977, Magvető

SOROZATOK:

Az állatvilág enciklopédiája
Betűfaló
Csudavilág
Delfin könyvek
Discover
Mi micsoda
Olvasni Jó!
Szemtanú
Szemtanú-Művészet
Tudománytár gyermekeknek
Új Képes Történelem
Usborne Természetbúvár könyvek

FOLYÓIRATOK:

Állatbarát
Élet és Tudomány
Élő világ
Kincskereső
Kis Füles
Mini Rébusz
Süni és a Természet
Természet Búvár

Humanisztikus Kooperatív Tanulás 1. évfolyam munkaterve

Időtartam: 36 hét

Jellemzők:

1. Tantárgy-és óraterv:

1.1. Mi és a környezetünk 1.2. Anyanyelv 1.3. Matematika 1.4. Ének-zene

1.5. Modellezés-vizualitás 1.6. Testnevelés

Összes óraszám: heti 20 óra

A kötelező óraszámom felül megtervezzük a gyermekek délutános (Szabadidős) tevékenységét is. Ennek heti órászáma: 5 óra

A heti húsz óra részeire bontva az alábbi időkereteket adjuk egy-egy területhez:

Tevékenység	I. Ciklus heti	II. Ciklus heti	III. Ciklus heti	IV. Ciklus heti	Összes éves
Anyanyelv – Mi és a környezetünk	10	9	9	10	324
Matematika	4	4	4	4	144
Modellezés–vizualitás – Ének-zene	3	4	4	3	128
Testnevelés	3	3	3	3	108
Összesen:	20	20	20	20	704
Délutános tevékenység (nem kötelező)	5	5	5	5	180

Megjegyzés: A tanév 36–37 db tanítási hét között mozog (180–185 tanítási nap). E időterv számítás 36 db tanítási héttel számol. Amennyiben a tanítási napok száma több, azt rendszerezéssel, összefoglalással ajánlatos tölteni)

Ciklusokon belül az időkeretek blokkosíthatóak, átrendezhetőek.

I. Ciklus: szeptember–október (őszi szünet)

II. Ciklus: november–december (téli szünet)

III. Ciklus: január–március (tavaszi szünet)

IV. Ciklus: április–június (nyári szünet)

Az Együttműködés és az Önművelés nem kap önálló órakeretet, mivel mindegyik részterületben megjelenik:
Például:

– Kapcsolatteremtés (1.), Megfigyelések (2) és megfigyelések megbeszélése (3), Szabályok betartása és betartatása (7), Feladatok kooperatív módon történő megoldása (8): Anyanyelv, Mi és a környezetünk, Modellezés–vizualitás – Ének-zene – Testnevelés, Matematika.

– Önismereti játékok (4), Különbségek tudatosítását elősegítő játékok (5), Kommunikációs gyakorlatok (6): Anyanyelv, Mi és a környezetünk.

Önművelés: Anyanyelv, Mi és a környezetünk, Modellezés–vizualitás – Ének-zene

A tanév szakaszolása (ciklusok, ajánlott **minta-témák**):

	I. CIKLUS „KI VAGYOK ÉN?”		II. CIKLUS „MI VAGYUNK!” (közösségi szokások, kapcsolatok)
HÉT:		HÉT:	
1.	Játékok, játszótér	9.	Családi szokások
2.	Élettörténet, óvoda, iskola	10.	Iskolai szokások, kapcsolatok
3.	Család, rokonság, felnőtt, gyerek	11.	Közlekedés
4.	Öltözködés	12.	Kereskedelem
5.	Étel, ital	13.	Egészség
6.	Állatok	14-15- 16.	Karácsonyi ünnepekör (rend- szerezés)
7.	Növények		
8.	Rendszerezés		
	III. CIKLUS A FANTÁZIA VILÁGA		IV. CIKLUS A TERMÉSZET MEGISMERÉSE
HÉT:		HÉT:	
17.	Mesék, történetek a hidegről és a hóemberről	29.	Természeti ritmusok
18.	Mesebeli állatok: madarak	30.	A természet megújulása
19.	Mesebeli állatok: sárkányok, átváltozások	31.	Húsvét
20.	Farsang	32.	Élőlények a természetben, életjelenségek
21.	Képtelenségek	33.	Élettelen dolgok a természetben
22.	Tündérek, boszorkányok	34.	Ember és környezete
23.	A legkisebb	35.	Pünkösd
24.	Mesés növények	36.	Rendszerezés
25.	Mesebeli tárgyak		
26.	Mese és zene		
27.	Vásár		
28.	Rendszerezés		

Cél**AZ ÉVFOLYAM FŐ CÉLJA:**

Az első osztályra megfogalmazott legfontosabb célunk a tanulók számára megrázkódtatás-mentesen biztosítani az átmenetet az óvoda és az iskola – a játék és a tanulás – között. Ennek érdekében nagy hangsúlyt fektetünk a gyerekek biztonságérzetének a megteremtésére.

RÉSZLETES CÉLOK:**SZEREZZEN TAPASZTALATOKAT**

- és ismereteket a témákkal kapcsolatosan a témafeldolgozások során.
 - megfigyelések végzésében, a tapasztaltak elmondásában, egymás tapasztalatainak kicserélésében: önmaga és mások testhelyzetének, testmozgásának, beszédének, testkülsőjének-öltözködésének és viselkedésének megfigyelésében; Az emberi test részeinek, növények, állatok, anyagok (víz, levegő) tárgyak, jelenségek (időjárás, évszakok váltakozása,) megfigyelésében; a tantárgyi tanuláshoz kötődő jelek megfigyelésében (minden terület).
 - a tárgyak, személyek, jelek megismert relációk szerinti sorba rendezésében, a sorba rendezések szavakkal történő kifejezésében (legkisebb, kisebb, nagyobb, legnagyobb,...) (MK, A, M).
 - a tárgyak, személyek, jelek tulajdonságok szerinti szétválogatásában, adott szempontú rossz válogatások javításában (MK, A, M).
 - egyszerű, ismert kapcsolatok kifejezésében konkrét tárgyi tevékenységgel és rajzzal (összetartozó párok összekapcsolása, , szétválogatása, sorba rendezése) (MK, M).
 - síkidomok nyírásában, létrehozásában, kirakásában, válogatásában, másolásában (M, MV).
 - a kapcsolatteremtő gyakorlatokban, játékokban (E).
 - a házi orvos munkájáról, a gyógyszerárak munkájáról (MK).
 - a betűk felismerésében, összevonásában, szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok olvasásában, írásában (A).
 - halmazok elemszám szerinti sorba rendezésében, a sorba rendezések szavakkal történő kifejezésében (legkevesebb, több, legtöbb,...) (M).
 - hosszúság, űrtartalom és tömeg meg- és kimérésében alkalmilag választott egységekkel (M).
 - a számok nagyság szerinti összehasonlításában, sorba rendezésében halmazok, mennyiségek közvetítésével is (M).
 - az összeadás és a kivonás tevékenységről, rajzról, szövegről történő leolvasásában, leírásában, megjelenítésében, értelmezésében (M).
 - a 20-as számkörben eszközzel és eszköz nélküli összeadások és kivonások végzésében (M)
 - matematikai műveletekkel kapcsolatos történetek eljátszásában, kirakásában, lerajzolásában (“szöveges feladatok”), történetek megfogalmazásában képről, emlékezetből, műveletről szöveges feladat készítésében (M).
- GYAKOROLJA**
- a mondatakkotást eseményt ábrázoló képről (E, MK, A).
 - a hangok tiszta ejtését (E, A).
 - a szavakat, szó párokat utánmondással helyes időtartammal ejteni (E, A).
 - a szókapcsolatokat és rövid, egyszerű mondatokat helyes hangsúllyal és hanglejtéssel ejteni (E, A).
 - a magán- és a mássalhangzók megkülönböztetését (A).
- ÉRTSE ÉS HASZNÁLJA**
- a háromszög, négyszög, ötszög, hatszög szavakat /lehetőleg helyesen / (M).

Követelmény**TUDJA,**

hogya a növények, állatok és az emberek élőlények (MK).

TUDJON

- halmazokat (legalább kettőt) összehasonlítani, összemérni a 20-as számkörben (M).
- hosszúságokat összehasonlítani, összemérni (M).
- tárgyakat meg- és leszámolni egyesével 20-ig (M).

ISMERJE ÉS OLVASSA

- a nagy nyomtatott betűket (A).
- a kis nyomtatott és a kis-és nagy írott betűket (A).
- a számok jelét 20-ig. Találja meg a számok helyét egyesével beosztott számegyenesen 20-ig (M).
- a >, <, +, -, =, jeleket (M).
- a lá-szó-mi-dó hangok nevét, kézjelét (ÉZ).

ISMERJE FEL

- az élőlényeket néhány jellemző tulajdonság alapján: mozog,
- szaporodik, táplálkozik, lélegzik, elpusztul (MK)
- környezete tárgyainak néhány tulajdonságát, s nevezze meg őket (MK).
- a testrészeket, s tudja megnevezni őket (MK).
- a tárgyformálás és környezetalakítás általa leggyakrabban használt anyagainak tulajdonságait (MV).

LEGYENEK ELEMISMERETEI

- az érzékszervekről és azok védelméről (MK)
- a táplálkozásról (MK).

LEGYEN KÉPES

társaival 15-25 percig közösen együtt dolgozni egy-egy feladaton /feladatokon / (minden terület)

- a hallott szöveg megértését bizonyítani szóban, rajzzal, cselekvéssel nevelői kérdések alapján (E, MK, A).
 - az íráshoz szükséges irányok és arányok észlelésére, írásmozgások végrehajtására (A, M).
 - a hallás után tanult (egyszerű: negyed, nyolcadpár és negyedszünet értékeket tartalmazó) dal, – dalrészlet ritmusának érzékeltetésére (A, ÉZ).
 - konkrét esetekben megkülönböztetni az élő az élettelenről (MK).
 - tájékozódni az iskolában, az iskola helyiségeit a rendeltetésüknek megfelelően használni (MK).
 - nyomtatott nagybetűvel írt szavak, szövegszerkezetek és rövid mondatok néma és hangos olvasására (A).
 - a betűelemek vázolására, írására (A).
 - a nyomtatott nagybetűk írására másolással, tollbamondással és akaratlagos írással (A).
 - a vonalrendszerben való tájékozódásra (A).
 - az írott kis- és nagybetűk alakítására másolással, tollbamondással és akaratlagos írással.(A).
- Betűi felismerhetők legyenek (A)
- a számok írására 20-ig, a>, <, +, -, = jelek írására (A).
 - fantáziájának és írási-helyesírási tudásának megfelelő, kötöttségek nélküli szabadfogalmazások alkotására (A).
 - érzékelni és érzékeltetni az egyenletes lüktetést (ÉZ).

Tartalom

Az első osztályos munkaterv tartalma három területből épül fel:

1. Az első az éves szinten leírt tananyag, amely a **KOMPLEX BLOKKBÓL** áll, s annak részeiből: Mi és a környezetünk, Anyanyelv, Matematika, Ének-zene, Modellezés– vizualitás, Testnevelés,
2. A másik a tématerv, amely a tevékenységek magját, kiindulási helyzetét jelentik. Az első osztályt 4 nagy téma – un. **CIKLUS-TÉMA** – bontja négy szakaszra (“Ki vagyok én?”, „Mi vagyunk!”, A fantázia világa, A természet megismerése). Minden ciklus meghatározott számú hétből áll. Ezeknek a heteknek témái vannak (hét-témák), amelyeket további altémákra lehet tagolni.
3. A harmadik a ciklusokon belül, – a **HETI TÉMÁNAK** megfelelően– leírt, a komplex blokk témán átszűrt, témán keresztül fejlesztendő területei, „tananyaga” amely strukturálódik a komplex blokk tevékenységi-részeinek megfelelően. (A héten belül: 1. Együttműködés, 2. Mi és a környezetünk 3. Anyanyelv: 4. Matematika 5. Ének-zene 6. Modellezés-vizualitás 7. Testnevelés 8. Önművelés)

Módszertani ajánlás:

A komplex blokkban szereplő tevékenységek az 1. osztályos tanulók életkori sajátosságaira épül: a konkrét, cselekvéseken, manipulációkon alapuló tevékenységekre.

A „*Mi és a környezetünk*” című blokk tanításakor felhívjuk a figyelmet arra, hogy ne (vagy csak minimális mértékben) használjanak munkafüzeteket, munkatankönyveket. Konkrét megfigyeléseket, cselekvéseket (vásárlás, növénygondozás, képgyűjtés, manipulálás a tárgyakkal-anyagokkal, utazás, látogatás, stb.) végeztessenek a gyerekekkel, s játékos gyakorlatok, feladatok során sajátítsák el az e területhez tartozó ismereteket, fejlődjenek készségeik, képességeik, attitűdjeik. Fontos módszer a látottak, hallottak, tapasztaltak folyamatos megbeszélése, megvitatása.

Az „*Együttműködés*” tanítása megkívánja a pedagógus elemi szintű drámapedagógiai képzettségét, továbbá bizonyos tájékozottságot a konfliktuspedagógiában. E terület „tanítása” elképzelhetetlen a Kooperatív tanulás módszertanának ismerete nélkül (kooperatív tanulásszervezés, csoportdinamika, tér, idő, értékelés, kooperatív feladatok...).

1. osztályban a *kiscsoportok kialakulását a szabad szerveződés, vagyis szimpátia alapján* történő társ-csoportválasztás határozza meg, ami nem jelenti azt, hogy bizonyos „kóros esetekben” ne alkalmazzunk a pedagógiai korrekció eszközét.

Az *Anyanyelv* tanításában is nagy hangsúlyt kap a konkrét manipulatív cselekvés, ezért választottuk az olvasás-írás tanításában a „pálcikás módszerhez hasonló eljárást”. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy csak ezzel az olvasás-írás tanítási módszerrel lehet haladni. Hiszen a „Betűkönyv” manipulációs készlet- és programcsomag a legkülönbözőbb algoritmusok, eljárások alkalmazását lehetővé teszi.

A *Modellezés – vizualításban* leírtak elsajátítása is elsősorban konkrét cselekvés és nem munkafüzet, tankönyv kérdése. Nem az elvont jelrendszerek tanulása itt a fontos, hanem a kézműveskedés, a „csinálás”, amelyen keresztül a gyerek örömmel jut el akár „elvont” ismeretek megszerzéséhez is.

A témateranggal és a tevékenységekkel tulajdonképpen két megközelítési módot ötvöztünk: a projektet és a hagyományos tantárgyi struktúrát.

Az *Ének-zenét* – ha az anyagi lehetőség adott – gazdagítja az egy oktávós xilofonok és metallofonok használata, s hozzájuk készült tanulási segédlet: a „Dalok lépésről lépésre I.”.

Részei

Név	Változat	Kapcsolat típusa
Mi és a környezetünk 1.	HKT 1.	része
Anyanyelv 1.	HKT 1.	része
Matematika 1.	HKT 1.	része
Ének-zene 1.	HKT 1.	része
Modellezés – vizualitás 1.	HKT 1.	része
Testnevelés 1.	HKT 1.	része
“KI VAGYOK ÉN?”	HKT 1.	része
“MI VAGYUNK!”	HKT 1.	része
A FANTÁZIA VILÁGA	HKT 1.	része
A TERMÉSZET MEGISMERÉSE	HKT 1.	része
Délutáni tevékenység	HKT 1.	része

FeltételekTANÍTÁSI-TANULÁSI SEGÉDLETEK

A) HAGYOMÁNYOS TANESZKÖZÖK VAGY

B) HUMANISZTIKUS ISKOLAPROGRAM 1. OSZTÁLYOS PROGRAMCSOMAGJA

1. TANÁRI KÉZIKÖNYVEK:

- 1.1. Munkaterv
- 1.2. Projektleírások
- 1.3. Feladatgyűjtemény és Szöveggyűjtemény
- 1.4. Útmutatók

2. TANULÁSI SEGÉDLETEK:

- 2.1. Önművelési Napló 1.
- 2.2. Olvasókönyv 1-2.
- 2.2. Feladatlapok 1.
- 2.4. A Betűkönyv-programcsomag:
 - Manipulációs készlet tanulóknak.
 - Betűim: tanulási segédlet a betűk tanulásához.
 - Írás füzet: tanulási segédlet a kis és a nagy írott betűk írásának tanulásához.
- 2.5. Dalok lépcsőről lépésre I.

TÁRGYI FELTÉTELEK

1. Az olvasás-írás tanulásához szükséges tárgyképek és szóképek (ezeket minden iskola helyileg készítse el)
2. Számjel-kártyák (1-20-ig), <, >, =, +, – jelek: / – fali (vagy mágneses) – tanulói / ; szöges táblák
3. Növényeket, állatokat, tárgyakat ábrázoló kártyák (képek)– bolti vagy/és házilag elkészítendő
4. Korongkirakó
5. Füzetek, csomagolópapírok.
6. Író-rajzoló-festő – és mintázó eszközök, anyagok (festékek, színesek, filcek, gyurma)agyag, rajztábla, dobozok, saját gyűjtésű tárgyak, textilanyagok, rajzlapok, színes papírok,...)
7. Labdák, zsámolyok, pad, ugrókötelek.
8. Egyszerű hangszerek (lehetőségtől függően: xilofon, ritmushangszerek,...)
9. Saját gyűjtésű képek, anyagok (pl. családi fotók, kövek, ásványok,...)
10. Különböző ételek a szaglási – ízlelési játékokhoz (pl. alma, hagyma, só, cukor...)
11. Xilofon és metallofon (1 oktávós)

Mi és a környezetünk

Kulcsszavak

Társadalmi ismeretek
Természetismeret
Néphagyomány
Háztartástan
Közlekedés
Egészségtan

Tartalom

CSALÁD

1. A szűkebb és a tágabb család fogalma, családtagok a szűkebb családban: nevük, címük, a család fenntartója, foglalkozás, életkoruk,
2. Szülő és gyerek kapcsolata. Felnőtt és gyerek viszonya
3. Saját szerep a családban
4. Családi munkamegosztás
5. Házi munkák: a háztartásban gyakran használt eszközök megismerése, használata, a gyerekek által elvégezhető háztartási munkák (pl. növényápolás, állatok etetése, takarítás)
6. Családi szokások, ünnepek
7. Élettörténet
8. A lakás különböző helyiségeinek funkciói, lakás ápolása, díszítése

ISKOLA

1. Az óvoda és az iskola összehasonlítása
2. Tájékozódás az iskolában. Az iskola helyiségeinek használata
3. Ismerkedés az iskolában dolgozók munkájával
4. Az iskola, mint a szabályok rendszere. Az együttélés és együttműködés szabályai
5. Az iskola, osztály, kiscsoport, mint egység. Barátok és munkatársak
6. Konfliktusok kezelésének lehetőségei
7. Viselkedés az iskolában dolgozókkal (felnőttel és gyerekekkel) valóságos helyzetekben és szituációs játékok során

ÖLTÖZKÖDÉS

1. Öltözködés megfigyelése
2. Tükörjátékok
3. Ruha, cipő, mint védelem a természet nem kívánt hatásai ellen
4. Évszakok, időjárás és öltözködés
5. Eltérő éghajlat és öltözködés összefüggései
6. Napjaink öltözködési szokásai: anyagok, formák, színek, funkciók
7. Alkalom és öltözködés

TÁPLÁLKOZÁS

1. Szaglási-ízlelési gyakorlatok, játékok
2. Növényi és állati eredetű ételek felismerése, megtekintése (pl. boltban), csoportosítása
3. Beszélgetések, megfigyelések, játékok:
 - A különféle táplálékok hatása az emberi szervezetre (egészséges-egészségtelen).
 - Helyes és helytelen táplálkozási szokások
 - Italok fajtái, illetve főbb csoportjai (alkohol, alkoholmentes, kávé, tea, tej...)
4. Kulturált étkezés. Evőszerszámok használata

EGÉSZSÉG

1. Beszélgetések, megfigyelések, játékok:
 - Gyakori betegségek és megelőzésük lehetőségei
 - Balesetek és megelőzésük lehetőségei. Orvos, mentők értesítése
 - Betegekkel való viselkedés: látogatás, telefonálás
2. Házi orvos neve, címe, telefonszáma. Látogatás gyógyszerárba
3. Testmozgás és egészség
4. Tisztálkodás, zsebkendő használata

KERESKEDELEM

1. Látogatás, séta egy boltban, piacon. Utcai séták alkalmával a kirakatok alapján megállapítani, hogy milyen üzlet lehet
2. Vásárlás, mint a családi munkamegosztás része. Napi és tartós fogyasztási cikkek.
3. Vásárlással kapcsolatos elemi fogalmak: piac, bolt, adás-vétel, pénz, alkudozás
4. Vásárlás a valóságban és vásárlás játékhelyzetekben
5. Hogyan kerül az áru a boltba?
6. A vásárok szerepe a falusi emberek életében egykor és ma

KÖZLEKEDÉS

1. Közlekedési eszközök megfigyelése, megnevezése, szabad szempontú csoportosítása
2. Közlekedési eszközök csoportosítása az alábbiak szerint: szárazföldi – vízi-légi
3. A gyalogos közlekedés elemi szabályai
4. A jelzőlámpa megfigyelése, átkelés jelzőlámpánál
5. Az utazás, mint élmény
6. Utazás tömegközlekedési eszközön.
Viselkedés tömegközlekedési eszközökön valóságban és játékok-szituációk során
7. Közlekedési balesetek megelőzésének eljátszása szituációs játékokkal

ÜNNEPEK

1. Karácsony: ajándékozás, betlehemezés, bibliai történetek
2. Farsang: télbúcsúztatás
3. Húsvét: locsolkodás, eredete
4. Pünkösd: királynéválasztás, tavaszköszöntés
5. Hagyományismeret: 1–4. pontban leírtak

ÁLLATOK

1. Állatok mozgásának, hangjának megjelenítése, utánzása játékos gyakorlatok során
2. Állatok megfigyelése szín, alak, hang szerint
3. Állatokat ábrázoló képek gyűjtése, csoportosítása
4. Hobbi állatok tartása, etetése, gondozása
5. Háziállatok és tartásuk. Az állattartás felelőssége
6. Madarak megfigyelése: hangjuk, mozgásuk, testrészeik. Madáretetés télen

NÖVÉNYEK

1. Növények megjelenítése játékos gyakorlatok során
2. Növények megfigyelése tulajdonságaik alapján. Összehasonlításuk, csoportosításuk
3. Növények évszakoktól függő változásainak megfigyelése (összel lombhullás, tavasszal virágzás)
4. Képek gyűjtése növényekről
5. Virágos növények és a fa részeinek a felismertetése, megkülönböztetése (gyökér-szár-levél-virág-termés, gyökér- törzs-korona)
6. Növények tartása, gondozása, védelme
7. Hajtatás, csíráztatás, ültetés

EMBER

1. Az emberi test részei: fej, nyak, törzs, végtagok megfigyelése
2. Az emberi test leírása külső jegyek alapján: a haj, a szem színe, a testtartás, a hang
3. Érzékszervek és védelmük

ÉLETTELEN DOLGOK

1. Anyagok megfigyelése, összehasonlítása
2. Anyagok csoportosítása szabad szempontok szerint
3. Anyagok csoportosítása megadott szempont alapján: szilárd, folyékony, légnemű
4. Kísérletek, megfigyelések:
 - A víz és tulajdonságai
 - A levegő és tulajdonságai

TERMÉSZETI RITMUSOK

1. Évszakok megfigyelése, jellemzői, évszakok váltakozása, s neve
2. A hónapok nevei, néhány hónap jellemzői
3. A hét és a nap, a napok nevei

ÉLŐ ÉS ÉLETTELEN ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Összehasonlítás: táplálkozás, lélegzés, szaporodás, fejlődés, mozgás

EMBER ÉS KÖRNYEZETE

1. Beszélgetés:
 - Levegő, talaj, vizek, növények, állatok és az ember kapcsolata.
2. Szennyezett környezet megfigyelése. Összehasonlítása a tiszta környezettel
3. Kik felelősök a tapasztalt környezetszennyezésért? Megbeszélés, beszélgetés
4. A környezetszennyezés hatása a növényekre, állatokra, emberekre
5. A környezetért érzett felelős magatartás kialakításának az elkezdése

Anyanyelv

Megjegyzés

1. A Mi és a környezetünk az anyanyelvvvel közös óraszámossal szerepel (lásd évfolyam modul: „Megjegyzés” rovatában)
2. A „Tartalom”-ban jól elkülöníthetően szerepelnek azok az anyanyelvi tevékenységek, amelyek a differenciálást teszik lehetővé. Bővebb kifejtést lásd a Ciklusok „Megjegyzés” rovataiban.
3. A „Betűkönyv” manipulációs készlet és a hozzátartozó tanulási segédletek lehetővé teszik az olvasás – írás elsajátításánál a tanulók érdeklődéséhez igazodó betűtanulást.

A Betűkönyv-programcsomag:

1. Betűkönyv: manipulációs készlet tanulóknak
2. Útmutató: tanítási segédlet a manipulációs készlet használati lehetőségeinek a bemutatása
3. Betűim: tanulási segédlet a betűk tanulásához
4. Írás füzet: tanulási segédlet a kis és a nagy írott betűk írásának tanulásához

Kulcsszavak

Magyar nyelv és irodalom
művészetek. drámajáték
művészetek. játék

Tartalom

BESZÉD, IRODALOM*1. Beszéd*

Az együttműködés (kooperáció) és egyéb területek tanulásakor alkalmazott – témákhoz kötődő – gyakorlatok során:

- 1.1. A szókinccs gyarapítása, a meglévő szókinccs aktivizálása
- 1.2. A szavak jelentésének tisztázása
- 1.3. A szóhasználat helyességének tudatosítása
- 1.4. Nyelvtani értelemben jó és rossz mondat elkülönítése, a rossz mondatok javítása
- 1.5. Mások beszédének vagy az olvasott szövegnek az utánmondása
- 1.6. Alkotó beszéd fejlesztése
- 1.7. A beszédlégzés, hangadás, artikuláció fejlesztése

2. Irodalom

A témákhoz kapcsolódóan:

- 2.1. Mondókák, kiszámolók, versek ritmusának megfigyelése, s ritmuskísérete: tapsal, lépéssel, dobogással, dobolással, s egyéb hangkeltéssel
- 2.2. Rímelő szavak, szókapcsolatok, összecsendő verssorok keresése, alkotása
- 2.3. Bábozás
- 2.4. Dramatizálás

OLVASÁS, SZÖVEGÉRTÉS*1. Olvasás megtanítása*

- 1.1. Nagy nyomtatott betűk megtanulása és az olvasás gyakorlása
 - 1.1.1. A nyomtatott nagybetűk megtanulása betűtanulási modellek segítségével
 - 1.1.2. Nyomtatott nagybetűk felismerésének gyakorlása
 - 1.1.3. Nyomtatott nagybetűk összevonásának tanulása és gyakorlása
 - 1.1.4. Nyomtatott nagybetűkkel írott szavak, szó szerkezetek, mondatok, rövid szövegek néma olvasásának gyakorlása
 - 1.1.5. Nyomtatott nagybetűkkel írott szavak, szó szerkezetek, mondatok, szövegek hangos olvasásának gyakorlása
- 1.2. Nyomtatott kisbetűk és az írott kis-és nagybetűk megtanulása, olvasásának gyakorlása
 - 1.2.1. Nyomtatott kisbetűk és az írott kis-és nagybetűk megtanulása betűtanulási modellek segítségével
 - 1.2.2. A betűk felismerésének gyakorlása
 - 1.2.3. A betűk összevonásának tanulása és gyakorlása
 - 1.2.4. Nyomtatott kisbetűkkel és írott kis- és nagybetűkkel írott szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok néma és hangos olvasásának gyakorlása (Elsősorban gyorsan haladóknak)

2. Szövegértő olvasás gyakorlása

- 2.1. Nyomtatott nagybetűvel írt – az adott heti témát feldolgozó – szövegek néma és felkészülés utáni hangos olvasása
 - 2.1.1. Irodalmi szövegek olvasása (népköltések, mondókák, dramatikus játékok, versek, mesék)
 - 2.1.2. Ismeretterjesztő szövegek olvasása
 - 2.1.3. Didaktikus szövegek olvasása
- 2.2. Nyomtatott kis- és írott kis- és nagybetűvel írott szövegek néma és felkészülés utáni hangos olvasása (Elsősorban gyorsan haladóknak)
 - 2.2.1. Irodalmi szövegek olvasása
 - 2.2.2. Ismeretterjesztő szövegek olvasása
 - 2.2.3. Didaktikus szövegek olvasása

3. Szövegértés, elemzés (a 2.1. és 2.2. során)

- 3.1. Megértés bizonyítása szóban, rajzzal, cselekvéssel nevelői kérdések alapján
- 3.2. Megértés bizonyítása szóban, rajzzal, cselekvéssel a szöveghez tartozó feladatok alapján
- 3.3. Megértés bizonyítása írásban a szöveghez tartozó feladatok alapján (Elsősorban gyorsan haladóknak)

3.4. Szövegelemzés:

Az olvasás-írás jelrendszer elsajátításának függvényében (azok számára, akik már tudnak mondatokat, rövid szövegeket értően olvasni): Különböző adatok keresése. Például:

- szereplők (résztevők),
- helyszín, időpont,
- egyéb adatok.

ÍRÁS, HELYESÍRÁS

1. Az írás megtanítása

1.1. Irányok és arányok észlelése, írásmozgás gyakorlása

1.2. Betűelemek vázolása és írása

1.3. Nyomatott nagybetűk írása

A nyomatott nagybetűk írásának gyakorlása. Nyomatott nagybetűvel írt szavak, mondatok, rövid szövegek írása

1.4. Írásjelek alakításának tanulása

A tanítandó írásjelek: ? !. ,

1.5. Írott kis- és nagybetűk írása és kapcsolása

Írott kis- és nagybetűk írásának és kapcsolásának gyakorlása.

Írott kis- és nagybetűkből álló szavak, szószerkezetek, rövid mondatok írása (Elsősorban gyorsan haladóknak)

2. Helyesírás tanulása, gyakorlása

2.1. Másolás:

- szavak, szószerkezetek, rövid mondatok, nagy nyomatott betűs formáról történő másolása nagy nyomatott betűkkel
- szavak, szószerkezetek, rövid mondatok, írott és nyomatott betűs formáról történő másolása (elsősorban gyorsan haladóknak) írott betűkkel.

2.2. Tollbamondás:

2.2.1. látási-hallási megfigyelés után szavak, szószerkezetek, rövid mondatok írása

- nagy nyomatott formáról nagy nyomatott formában
- írott és nyomatott formáról írott formában (elsősorban gyorsan haladók)

2.2.2. hallás után szavak írása

2.3. Emlékezetből írás: 2-3 betűs szavak

2.4. A 2.1.-2.3. során gyakorolandó elemek:

- mondatkezdés (mondatkezdő nagybetű).
- mondatvégi írásjel.
- tulajdonnevek írása.
- tagolás: szóhatár, elválasztás.
- magánhangzók időtartamának jelölése.
- mássalhangzók időtartamának jelölése.

Matematika 1.

Kulcsszavak

Matematika

Tartalom

GONDOLKODÁSI MÓDSZEREK:

1. Személyek, tárgyak, jelek:
 - 1.1. tulajdonság szerinti osztályozása (pl. alak, szín, stb)
 - 1.2. rendezése
 - 1.3. összeállított halmazok megváltoztatása elvevással-hozzátevéssel
 - 1.4. igaz és hamis kijelentések alkotása, illetve ezeknek megfelelő halmazok összeállítása
 - 1.5. nyitott mondatok kiegészítése
2. Relációk kifejezése rajzzal és nyilakkal.
3. Sorozatok: tárgyak-rajzok-számsorozatok
 - 3.1. Sorozatok szabályának felismerése, megfogalmazása.
4. Függvények szabályának felismerése, megfogalmazása

SZÁMTAN, ALGEBRA

1. Halmazok számossága, mennyiségek mérőszáma számlálással.
2. Számok megismerése 20-ig:
 - 2.1. olvasása-írása
 - 2.2. rendezése,
 - 2.3. bontása: bontott alakok leolvasása kirakásról, rajzról
 - 2.4. páros és páratlan számok megismerése
3. Összeadás – kivonás:
 - 3.1. tárgyakkal, eszközökkel, rajzokkal (pl. számegyenesen való lépegetéssel).
 - 3.2. számokkal
 - 3.3. összeadás és kivonás műveletek ismerete, s használata
4. Nyitott mondatok kiegészítése
 - 4.1. Igaz, hamis „mondatok”:
 - 4.1.1. kirakással (relációs jelek használatával)
 - 4.1.2. leírással (relációs jelek használatával)
5. Szöveges feladatok:
 - 5.1. Szöveges feladatok összefüggéseinek megoldása tárgyakkal, s rajzosan
 - 5.2. Szöveges feladatok leírása számokkal és műveleti jelekkel
 - 5.3. Rajz és számfeladat alapján szöveges feladat készítése

GEOMETRIA, MÉRÉSEK

1. Mennyiségek osztályozása, rendezése
2. Mennyiségek mérése különféle egységekkel: egység és mérőszám
3. Vonalak: elágazás nélküli-elágazó vonalak, zárt-nyitott vonalak
4. Síkidomok: – előállításuk szöveges táblán, hajtogatással, nyírással; – csoportosításuk
5. Tükrös alakzatok létrehozása tépéssel, vágással, kirakással.

KOMBINATORIKA, VALÓSZÍNŰSÉG, STATISZTIKA

1. Kombinatorikus lehetőségek előállítása, lejegyzése rajzzal és jelekkel
2. A „biztos”, a „lehet, de nem biztos” és a „lehetetlen” fogalmak helyes használata
3. Adatok gyűjtése, eredmények lejegyzése, rajzzal és jelekkel.

Ének-zene 1.

Kulcsszavak

Ének-zene
Néphagyomány
Gyermekjáték
Hangszer
Improvizáció
Jeles napok
Népszokás

Megjegyzés

Amennyiben az osztály anyagi lehetőségei engedik, úgy az Ének-zene tanítása során ajánlott az egy oktávós xilofon és metallofon használata. Ehhez készült a „Dalok lépésről lépésre I.” c. kottás könyv, amely a tanuló fejlődésének függvényében több éven keresztül használható.

Tartalom

1. Énekes szemelvények: gyermek-és népdalok. Alkalmi dalok
2. Gyermekjátékok(énekes-mozgásos): egyszerű énekes-mozgásos gyermekjátékok által az énekléssel együtt a közös „táncolás”, mozgás elemeinek gyakorlása.
 - Körjátékok: – kör-guggolás (pl. Én kis kertet); – kör-kifordulás (pl. Lánc, lánc, eszterlánc).
 - szerepcsere (pl. Csiga biga., Lipem lopom...).
 - kapusjáték (pl.: Szőjünk, fonjunk).
 - felelgetős (pl.: Hogy a csibe).
 - párosjáték (pl.: Gyertek lányok..., Hajlik a meggyfa...).
 - egyéb játékok: pl. hintáztató, altató, simogató, vigasztaló, gyűrűs játék, ujj-játék, utánzó játék,...
 - dramatikus népszokás (pl. a Lucázás).
3. Zenei ismeretek:
 - 3.1. Az egyenletes lüktetés, a mondókák dalok ritmusa (mérőütés, ritmus fogalma)
 - 3.2. A negyed értékű hang és szünet, a nyolcad értékű hangpár
 - 3.3. A kettes ütem, ütemvonal, záróvonal, ismétlőjel
 - 3.4. A vonalrendszer fogalma
 - 3.5. A lá, szó, mi, dó hangok neve, kézjele, elhelyezése a vonalrendszeren, éneklése, felismerése
 - 3.6. Mérsékelt tempó, középerős dinamika
4. Zenehallgatás, hangszín: gyermek-és népdalok a nevelő ének vagy hangszeres előadásában. Gépzenéről a tanult dalok vagy hangszeres művek bemutatása a hangszínhallás fejlesztésére, a memória gyakoroltására
 - A közvetlen környezet hangzó jelenségeinek (járművek, edények, bútorok, háztartási gépek, kulcsok..., a természeti jelenségek, állatok hangjai) a megfigyelése.
 - Az emberi hangok, hangszínek megfigyelése (gyermek, női és férfi hang).
 - Hangszerek hangjainak, hangszínének a megfigyelése (pl.: zongora, furulya, metallofon, xilofon, dob).
5. Egyszerű hangszerek használata (xilofon, ritmushangszerek, furulya,...)

Modellezés – vizualitás 1.

Kulcsszavak

Vizuális kultúra

Modellezés

Tartalom

1. Anyagok tulajdonsága: beszélgetés és konkrét tapasztalatszerzés a manualitás által:
 - 1.1. Képlékeny anyagok tulajdonságai
 - 1.2. A papír tulajdonságai
 - 1.3. Természetes anyagok tulajdonságai
 - 1.4. Nem természetes anyagok tulajdonságai
2. Kézművesség (formálás, díszítés, konstruálás):
 - 2.1. Képlékeny anyagok: anyag alakítása: gömbölyítés, lapítás, hengerítés, simítás, kézzel és egyéb eszközökkel. Vágása kézzel és dróttal. Tárgyak, alakok formálása, mintázása.
 - 2.2. Papírmunkák: A papír vágása, ragasztása, tépése, hajtogatása, gyûrése, göngyölése, kartonmunkák.
 - Origami: hajtás, simítás, élezés, átlók, felezők hajtogatása. Figurák csak hajtogatással.
 - Papírplasztikai feladatok
 - 2.3. Ismerkedés az építőelemekkel és a szerelő elemekkel, vagy/és építés, szerelés egyéb anyagok felhasználásával (pl. dobozok, legó,...)
 - 2.4. Textíliák, fonalak: vágásuk, ragasztásuk.
 - 2.5. Természetes anyagok: Például (ajánlott, de nem kötelező):
 - Kukorica:
 - kukoricaszemekből fûzés, ragasztás,
 - kukoricahajból díszítések, ragasztás,
 - csuhéfigurák, fonatok, ragasztások,
 - csutkafigurák,
 - kukoricaszárból konstruálások.
 - Termékek, gyümölcsök: csipkebogyó, alma, dió, mákgubó stb. megmunkálása: vágása, fûzése, ragasztása stb. Figurák, ünnepi díszek, kompozíciók készítése.
 - Virágok, falevelek, növények: rendezése, ragasztása
 - Fa: faágak, gallyak (pl. fûzfagallyak) felhasználási lehetőségei.
 - Egyéb természetes anyagok felhasználási lehetőségei.
 - 2.6. Dramatikus játékokhoz (kotyolás, betlehemezés stb.), bábozáshoz, drámajátékhoz (mesedramatizálás, stb.) díszletek, jelmezek, kellékek, bábok készítése.
 - 2.7. Nem természetes anyagok felhasználási lehetőségei
 - 2.8. Batikolás, tojásfestés
3. Egyéb manuális tevékenységek:
 - Étel-ital készítése: egyszerű ételek (pl.: szendvicsek, saláták, mézesfigurák) és italok (pl. gyümölcslevek) készítése.
4. Vizuális technikák:
 - 4.1. Rajzolás (ceruzával, zsírkrétával, filctollal)
 - 4.2. Festés (tempera, vízfesték)
 - 4.3. Nyomatkészítés (tenyér, papír, textil, termés)
 - 4.4. Mintázás (agyag, sóliszt, plasztilin)
5. Vizuális jelrendszer megismerése:
 - 5.1. Tér, forma, szín-fény, mozgás-változás:
 - a) Formákkal való ismerkedés tapasztalati úton:
 - térformák-síkformák,
 - formák alakja, szerkezete, rendeltetése,
 - tárgyak, testrészek negatív formájának létrehozása agyagban.

Negatív-pozitív forma összehasonlítása.

b) Tájékozódás a térben, térbeli viszonyok ábrázolása síkban:

- testek egymáshoz való viszonya (felette, alatta, előtte, mögötte, mellette stb.),
- előtér-háttér,
- takarás megfigyelése, ábrázolása.

c) Fény-árnyék:

- tárgyak és a fény (áteresztő, elnyelő stb.),
- árnyék és változásai embernél és tárgynál,
- vetett árnyék körülrajzolása különböző időpontokban.

d) Mozgás megfigyelése és ábrázolása:

- fázisrajzok emberi testről, testrészeiről,
- tárgyak fázisrajza.

e) Színek:

- a főszínek (vörös, kék, sárga),
- a fekete és a fehér szín ismerete,
- a zöld, narancs, lila szín használata,
- színek keverése (szabadon),
- szubjektív színhasználat.

5.2. Pont, vonal, folt, lap, test, megismerése:

6. Az 1-5. pontokban leírt tevékenységek által használt eszközök, szerszámok ismerete, balesetmentes használatuk: kés, olló, tű, ár stb.

7. Műalkotások elemzése, múzeumlátogatások

Módszertani ajánlás:

A tartalomban leírt „technikai elemek” megtanítása után /mellett/ engedjünk egyre nagyobb teret az önálló alkotó tevékenységnek. A mintakövető kivitelezés, a mintakövető tervezés mellett egy-egy témához kapcsolódó önálló tervezés képességének a fejlesztésére fordítsunk minél több időt (pl. egy dramatikus játékhoz önálló kutatás, tervezés során a kellékek elkészítése...).

Testnevelés 1.

Kulcsszavak

Testnevelés és sport

Tartalom

1. Motoros képességek fejlesztése

- kondicionális (erő, gyorsaság, állóképesség),
- koordinációs (mozgásszabályozás,
- mozgékonyaság (reakció gyorsaság).

2. Mozgáskészségek fejlesztése

- alapvető készségek (járás, futás, dobás, ugrás, mászás, kerékpározás, stb. játék, munka),
- sportkészségek.

A biomechanikailag helyes testtartást tudatosító, kialakító, automatizáló és fenntartó gyakorlatok rendszeres végzése (valamint légző-gyakorlatok) a gimnasztika részeként, testtájanként végighaladva a testtartásért felelős valamennyi izomcsoport erősítését és nyújtását szolgáló mozgásanyag, a tanév során folyamatosan ismételve, a kiindulási és véghelyzetek pontos megtartására, valamint a lassú és pontos kivitelezésre ügyelve, a hibás kivitelezés javításával, valamint a korosztály jellemzőinek megfelelő illesztéssel a testnevelési óra többi eleméhez.

“KI VAGYOK ÉN?”

Időtartam: 8 hét

Megjegyzés

1. A fejezet minta- témákat tartalmaz, melyből lehet válogatni, elhagyni, újat kitalálni.

A felsorolt témák közül legalább 2– 3-at ajánlunk feldolgozni a Ciklus végére (a dőlt betűs a témafeldolgozás)

2. A témák alatt lévő Ének-zenében felsorolt dalok a válogatás lehetőségét adják, s nem azt jelentik, hogy minden dalt meg kell tanítani. A pedagógus maga is kicserélheti más dallal, mondókával, amivel viszont az éves szinten leírt célokat, követelményeket és „tananyagot” teljesíteni kell.

3. Témáknál az Anyanyelv alatt az „olvasás – írás”-nál a nagy nyomtatott betűk tanulása csak ajánlás, mivel a „Betűkönyv” programsomag lehetővé teszi más algoritmusok, szisztémák alkalmazását is.

Cél

Az I. CIKLUS (“KI VAGYOK ÉN?”) fő célkitűzése az én és a külvilág elkülönítése, „én és a többiek” – azonosságok és különbségek megfigyeltetése, tudatosítása. (dominancia: E).

megjegyzés: A „dominancia” azt jelenti, hogy a ciklusban feltüntetett tevékenységnek jelentős szerepe van a többi tevékenység mellett

Tartalom

Téma és tevékenységrendszer:

1. Játékok, játszótér (20 óra)	5. Étel, ital (20 óra)
2. Élettörténet, óvoda, iskola (20 óra)	5.1. Együtműködés
2.1. Együtműködés	5.2. Mi és a környezetünk
2.2. Mi és a környezetünk	5.3. Anyanyelv
2.3. Anyanyelv	5.4. Matematika
2.4. Matematika	5.5. Modellezés–vizualitás – ének-zene
2.5. Modellezés–vizualitás – ének-zene	5.6. Testnevelés
2.6. Testnevelés	5.7. Önművelés
2.7. Önművelés	6. Állatok (20 óra)
3. Család, rokonság, felnőtt, gyerek (20 óra)	6.1. Együtműködés
3.1. Együtműködés	6.2. Mi és a környezetünk
3.2. Mi és a környezetünk	6.3. Anyanyelv
3.3. Anyanyelv	6.4. Matematika
3.4. Matematika	6.5. Modellezés–vizualitás – ének-zene
3.5. Modellezés–vizualitás – ének-zene	6.6. Testnevelés
3.6. Testnevelés	6.7. Önművelés
3.7. Önművelés	7. Növények (20 óra)
4. Öltözködés (20 óra)	7.1. Együtműködés
4.1. Együtműködés	7.2. Mi és a környezetünk
4.2. Mi és a környezetünk	7.3. Anyanyelv
4.3. Anyanyelv	7.4. Matematika
4.4. Matematika	7.5. Modellezés–vizualitás – ének-zene
4.5. Modellezés–vizualitás – ének-zene	7.6. Testnevelés
4.6. Testnevelés	7.7. Önművelés
4.7. Önművelés	8. Rendszerezés (20 óra)

ÖSSZESEN: 160 óra

Játékok, játszótér

Időtartam: 20 óra**Tartalom**

EGYÜTTMŰKÖDÉS:*Kapcsolatteremtés: ismerkedő-bemutató játékok**Testhelyzet: feszítés-lazítás, Kapcsolaterősítő, beszédképesség-fantáziafejlesztő játék***MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:***Az ember társas lény: a játék, mint a gyerekek eddigi fő tevékenysége, a játék mint a felnőtt élet modellezése, a játék mint a szabályok rendszere, miért játszanak a felnőttek? A játék mint örömforrás.**Kiállítás a hét legjobb képeiből: „Játék”***ANYANYELV:***Olvasás-írás: Nagy nyomtatott betűk olvasása, írása**Betűelem: egyenesek: álló, fekvő, ferde. Légzés megfigyelése.**Beszéd- Irodalom: Mese, vers, találós kérdések feldolgozása szóban, rajzzal, játékkal***MATEMATIKA:***Tárgyak, személyek tulajdonságai, válogatások, összehasonlítások.***ÉNEK-ZENE:***– Dal, játék ajánlat: Kör, kör..., Csiga biga, Hintapalinta.,**Zenei elem: mérőútítás.**– Mondóka: Gyí, te paci...***MODELLEZÉS–VIZUALITÁS:***Az agyag megmunkálása, különböző formák alakítása. Szint-felmérés, gyümölcsök, állatok, játékok.**Képalakítás. Nyári élmények: üdülés, kirándulás, utazás, közös munkavégzés. Spontán rajzok, nevelői irányítás nélkül. Aszfaltrajz színes krétával.***TESTNEVELÉS:**

1. Érzékelés, testséma, relációk. Játékos légző és lazítógyakorlatok. Testséma fejlesztés, oldaliság erősítése. Szem-kéz-láb koordináció fejlesztése.
2. Játékos futásgyakorlat. Járások, lassú futás.
3. Egyensúly gyakorlat. Gimnasztikai gyakorlat. Vonalon, hullámvonalon járás. Sorakozások egyes és páros oszlopban. 4. Játékos ugrásgyakorlatok. Fállásos, kétféle ugrások, karikába lépés-ugrás.
5. Labdajátékok. Ismerkedés a labda tulajdonságaival
6. Játékok. Labdagurító verseny. „Találd meg a párodát!” Játékos sorakozások. *Hintázás lengő-és mérleg hintán.*

ÖNMŰVELÉS:*Játékok képeinek nézegetése, keresése könyvekben. Játékok megtekintése egyéb helyeken (pl. téren, múzeumban, stb.).*

Élettörténet, óvoda, iskola

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Kapcsolatteremtés-, építés-, erősítés, Beszédkészség- fejlesztő játék, Hanggyakorlatok, Koncentrációs gyakorlat.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

A saját múlt meglétének felismerése, tudatosítása. Másoknak is van múltja. Azonos és eltérő elemek az élettörténetekben (helyszínek, szereplők, eseménysor) Az óvodai és az iskolai élet általános és specifikus elemei. Szülők elbeszélésének felidézése a csecsemőkorról. Legkorábbi emlékek felidézése- Fő vonalakban saját élettörténet elmesélése. Önismeret: Önarckép. Milyenek látnak mások (egymásra figyelés, empátia)?

ANYANYELV:

Olvasás-írás: Nagy nyomtatott betűk olvasása-írása

Betűelem: csigavonal, kör, hullámvonal.

Beszéd- Irodalom: Versek, népköltések feldolgozása szóban, rajzzal, cselekvéssel.

MATEMATIKA:

Tulajdonságok megfigyelése (állítások), kapcsolatok kifejezése.

ÉNEK-ZENE:

- Dal, játék ajánlat: Én kis kertem... Bújj, bújj, zöld ág... Zsipp, zsupp...

- Zenei elem: Névrítmus.

- Mondóka: Egy, kettő...

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Formák leegyszerűsített ábrázolása. Óvodai jel agyagból vagy gyurmából (vagy másból). Óvodai jel festése ujjal. Színek tetszőleges használata.

TESTNEVELÉS:

1. Mászás, kúszás, csúszás. Játékos légző és lazító gyakorlat. Szem- kéz- láb koordináció fejlesztés. 2. Futás irányváltatással. 3. Ferde padon felmáshzás. Mocsár- járás. Gimnasztikai gyakorlat. 4. Ugrások egy lábon irányváltatással, ugrások célba két lábon. 5. Ferde padon labda gurítása. Labda ejtése, feldobása, elkapása. 6. Játék a nevekkel. Játékos sor- és páralakítások. Énekes vagy mondókás játékok.

ÖNMŰVELÉS:

Az élettörténettel kapcsolatos képek nézegetése könyvekben, képek gyűjtése.

Család, rokonság, felnőtt, gyerek

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Kapcsolatteremtő-, erősítő, csoportépítő, beszédkészséget, fantáziát fejlesztő szerepjátékok és egyéb tevékenységek. Figyelem-memóriafejlesztő játékok.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

A család: Szűkebb és tágabb család fogalma, családtagok a szűkebb családban. Szülő és gyerek kapcsolata. Saját szerep a családban. Felnöttek és gyerekek viszonya a családban. Köszönés és bemutatkozás felnöttek és felnöttek, gyerekek és gyerekek között.

ANYANYELV:

Olvasás-írás: Nagy nyomtatott betűk olvasása, írása

Betűelem: ugyanazok, mint az előző heteken.

Beszéd- Irodalom: Kiejtés gyakorlat Légzés megfigyelése *Versek, népköltések feldolgozása szóban, rajzzal, cselekvéssel.*

MATEMATIKA:

Mennyiségek összehasonlítása. Kapcsolatok két halmaz elemei között. Álló és fekvő egyenes négyzetbe írása.

ÉNEK-ZENE:

- *Dal, játék ajánlat: Csíp, csíp... Kék selyem...*
- *Zenei elem: Tárgyi zajok.*
- *Mondóka: Egy petty...*

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

A család lerajzolása. Színes ceruza-arányok, karakterek. A család kirándul. A figurák haladása-mozgás rajzolása. Mozdulatok, arcrészletek, kapcsolatok, cselekvések megnevezése, sorminta kivágás. – alaklemez: álló, futó mozdulatok. Mozdulat-rajzok készítése: csoportkép, foto-alakzatok. Báb-harisnyafej készítése (vagy árnykép: saját fej árnyképezés körberajzolása, szem, orr, száj, fülberajzolása, színezés.

TESTNEVELÉS:

1. Leltározás. Testséma fejlesztés. Játékos légző és lazító gyakorlat. 2. Járások lépésgyorsaság változtatásával, futás irányváltással, elindulások-megállások gyakorlása. 3. Vastag vonalon, szalagon járás. Csúszás-mászás egyenes és ferde padon. Gimnasztikai gyakorlat. 4. Ugrálás haladva, irányváltoztatással 5. Labda pörgetése, pattintása.

ÖNMŰVELÉS

Családi témájú képek keresése, nézegetése könyvekben, képzőművészeti alkotásokat ábrázoló gyűjteményekben.

Öltözködés

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Koncentrációs (figyelem, emlékezetfejlesztő gyakorlat. Beszédkészséget (szóbeli szövegalkotást) fejlesztő gyakorlat.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Ruha, cipő, mint védelem a természet nem kívánt hatásai ellen. Eltérő éghajlat és öltözködés összefüggései. Milyen ruhákban jártak régen? Napjaink öltözködési szokásai: anyagok formák, színek funkciók. Alkalomnak megfelelő öltözködés. Egyéniségének megfelelő öltözködés. „Kedvenc ruháim”. Bőrönd csomagolása.

ANYANYELV:

*Olvasás-írás: Nagy nyomtatott betűk olvasása, írása.
Beszéd-Irodalom: Mesék, versek, találós kérdések feldolgozása.*

MATEMATIKA:

Összemérés, párosítás, relációk. <, >, = jelek írása, relációs jelek kitevése halmazok közé, relációs jeleknek megfelelő rajz.

ÉNEK-ZENE:

- Dal, játék ajánlat: Mély kútba... Szöjünk....*
- Zenei elem: A ritmus. A tá– ti, a tá jel.*
- Mondóka: Mese..., Ecc, pecc...*

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

*Ruhák formája, ismerkedés a textillel. Textiliák bemutatása, közös nevük, tulajdonságaik. Divatlapok nézegetése, megbeszélése. Sablon alapján gyerekfigura: körberajzolás, nyírás. Textilből ruha: kivágása, felragasztása
Nagyméretű, körberajzolt figurák felöltöztetése. Öltözködés élőben. Színes ruhák- esetleg arcfestés, maszk.*

TESTNEVELÉS:

1. Tárgyak kikerülése mászással, csúzással, kúszással. Testséma fejlesztése. Játékos légző és lazító gyakorlatok. A finommotorika fejlesztése. 2. Utánzó járások. Járás ütemes tapsra, dalra, zenére. 3. Szivacson járás. Lépcsőn járás. Gimnasztikai gyakorlatok. 4. Szökdelések alacsonyan kifeszített ugrókötélen át. 5. Labda pattintása. Elemi dobásformák gyakorlása. 6. Felöltözés, levetkőzés versenyszerűen. Egymás öltöztetése.

ÖNMŰVELÉS:

Öltözködést, viseletet ábrázoló képek keresése, nézegetése, megfigyelése könyvekben, televízióban. Képek gyűjtése az öltözködéssel kapcsolatosan.

Étel, ital

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Érzékelő (íz-szaglás) gyakorlat, Helyzetgyakorlat.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Táplálkozás: A táplálkozás, mint biológiai funkció. A táplálékok főbb összetevői és hatásuk az emberi szervezetre. Ünnepi evési szokások régen és napjainkban. Italok fajtái ill. főbb csoportjai (alkohol, alkoholmentes, kávé, tea, tej,...) Étkezési szokások. Evőszerszámok használata. Kulturált étkezés. Ízek-ízlelés (sós, édes, keserű, savanyú), illat és íz. Tárgyak gyűjtése, csoportosításuk.

ANYANYELV:

Olvasás-írás: Nagy nyomtatott betűk olvasása, írása

Betűelem: eddigiek gyakorlása

Beszéd-Irodalom: Mimes -improvizatív és mimes-szöveges improvizatív gyakorlat, Mesék, versek, találós kérdések, nyelvtörők feldolgozása.

MATEMATIKA:

Számfogalom kialakítása 5-ig. 1-5-ig számképek, számjegyek, helyük a számegyenesen, számszomszédok (Vázolólapok használata)

(Javasolt nagyban számegyenes készítése, feltevése a falra).

ÉNEK-ZENE:

- Dal, játék ajánlat: Recse..., Hajlik a meggyfa..., Szólj síp...,

- Zenei elem: Ritmusírás, olvasás. Névrítmus, ti-ti jel. Ritmuskártya Dallam. Dallamvonal.

- Mondóka: Réce...

MODELLEZÉS – VIZUALITÁS:

Anyagok szokásostól eltérő felhasználása, tárgyak esztétikus elrendezése. Tálak, edények készítése. Asztal terítése– az elkészített tárgyakból, ételek készítése gyurmából, sólisztből. Ivópohár hajtogatása. Tárgyak ábrázolása térben (gyümölcsök, sütemények). Az elkészített gyümölcsök, sütemények, ételek kifestése száradás után.

TESTNEVELÉS:

1. Testséma, relációk gyakorlása. Bordásfalon fel-lemászás. Játékos légző és lazító gyakorlat. Finommotorika fejlesztése. 2. Járás létrafokok között. Köríven járás kötélfogással. Futásközben tárgyak összeszedése, célba juttatása. 3. Kétlábás és egy lábás szökdelés padon. Gimnasztikai gyakorlat 4. Ugróiskolák egy lábbal, két lábbal. Ugrókötelezés. 5. Elemi dobásformák babzsákkal, kislabdával. 6. Vonatozás szökdeléssel, irányok megnevezésével.

ÖNMŰVELÉS:

Ételek, italok képeinek keresése, nézegetése könyvekben (Pl.: képzőművészeti alkotásokat ábrázoló gyűjteményekben). Részvétel egy-egy egyszerű ételnek és italnak az elkészítésének a megtanulása(pl. csalamádé, sárgarépaital).

Állatok

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Állatok mozgásának, hangjának megjelenítése, Csoportalakító-erősítő, együttműködést-, beszédképességet-fantáziát fejlesztő gyakorlatok.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Az állatok, mint a természet részei. Állatok csoportosítása különböző szempontok szerint: lakóhely, táplálkozás, méret... Háziállatok és tartásuk. Hobby-állatok, városi környezet. Állattartás és gondozás. Állattartás felelőssége. Állatsarok készítése – folyamatos gondozás.

ANYANYELV:

Olvasás-írás: Nagy nyomtatott betűk olvasása, írása

Betűelem: hurokvonal

Beszéd- Irodalom: Hangadás, Kifejezés állathangokkal, Mesék, versek, találós kérdések feldolgozása szóban, rajzzal, cselekvéssel.

MATEMATIKA:

Üres halmaz (O) számosságának jelölése. 0-5-ig számjegyek írása, gyakorlása, nagyság szerinti összehasonlítása. +, – jel értelmezése, írása.

ÉNEK-ZENE:

– *Dal, játék ajánlat: Gyertek haza..., Cirmos cica...,*

– *Zenei elem: Légzés, hangzóformálás Ritmuskirakás visszhang, metronóm hangmagasság-mélység.*

– *Mondóka: Gyí, te fakó..., Sárga cukor... Erre kakas...*

MODELLEZÉS–VIZUALITÁS:

Állatok jellegzetes alakjának megfigyelése, tipikus jellegzetességek alapján stilizált figurák alakítása, arányok megfigyelése. Papír alakítása hajtogatással: róka készítése. Róka arcának a megfestése. Tépéssel, ragasztással háttér készítése a rókának. Állatkert építése, benépesítése gyurma és egyéb állatokkal (drót, lé, hurkapálca, agyag, gyurma, textil, papír, stb.).

TESTNEVELÉS:

1. Légző- és lazító gyakorlat. Testséma fejlesztése. Téri relációk. Állatok mozgásának utánzása kúszással, csúszással, mászással. Finommotorika fejlesztése. 2. Járás, futás párban. Járás, futás akadályok kerülgetésével. Állatok mozgásának utánzása járással. 3. Mérlegállás földön. Gimnasztikai gyakorlat. 4. Futás-ugráskombinációja (felugrás-leugrás zsámolyról). Állatok mozgásának utánzása ugrással. Ugrás ugrókötel hajtása közben (hármass csoportok). 5. Elemi dobásformák gyakorlása (babzsák, kislabda, könnyű medicinlabda). 6. „Szabadulás a labdától”. Játékos versenyek mérleghintán (egyensúlyozással végigjárás). *Nagyméretű állatfigurák kontúrjainak megrajzolása, végigjárása nyitott, majd csukott szemmel.*

ÖNMŰVELÉS:

Állatok képeinek keresése könyvekben, az állatokat ábrázoló képek megfigyelése, megbeszélése.

Növények

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Növények megjelenítése, Helyzetgyakorlatok, Virág és alkalom: mimes, szöveges improvizatív gyakorlat.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Növények, mint a természet részei. Növények csoportosítása élőhely, forma, felhasználás, stb. szerint. Növényi táplálékok. Kirándulásom látható növények. Növények a városi környezetben. Szobában tartható növények és gondozásuk. Növényсарok készítése és folyamatos gondozása. Növények jellemzői és csoportosításuk.

ANYANYELV:

Olvasás-írás: Nagy nyomtatott betűk olvasása, írása

Betűelem: horogvonal

Beszéd-irodalom: Mesék, versek, találós kérdések feldolgozása szóban, rajzzal, cselekvéssel.

MATEMATIKA:

Páros, páratlan számok, számegyenes, számszomszédok. A számoknak sok neve van (5-ös számkörben).

ÉNEK-ZENE:

– *Dal, játék ajánlat: Fehér liliomszál..., Lipem, lopom...*

– *Zenei elem: Szó-mi neve, jele, hangzása, Dallamkirakó, Szó-mi vonalon és vonal közben. Névéneklés. Dallambújttatás.*

– *Mondóka: Sárga rózsá...*

MODELLEZÉS–VIZUALITÁS:

Növények, növényi részek megfigyelése, jellegzetessége alapján stilizált formák alakítása. Tanulmányi séta-termések, levelek gyűjtése, levéllenyomat– Sorminta ragasztással levelekből Foltok, színek, formák ritmikus elrendezése. Színes nyomat.

TESTNEVELÉS:

1. Játékos lazító- és légző gyakorlat. Téri relációk gyakorlása versenyszerűen. Finommotorika fejlesztése. 2. Tűz-víz játék. Elindulás, megállás, futás gyakorlása. Zenére járás oszlopba fejlődve (kettes, négyes oszlop). 3. Mérlegállás padon. Gurulások a test hossz tengelye körül. Gimnasztikai gyakorlat zenére. 4. Akadályversenyek akadályok átugrásával hosszúsági és magassági akadályok). 5. Kislabda hajítása két kézzel. 6. *Énekes, mondókás játékok. Nagy méretű virágok, levelek kontúrjának körbejárása nyitott, majd csukott szemmel.*

ÖNMŰVELÉS:

Növények képeinek keresése, nézegetése könyvekben. A képek megfigyelése, s beszélgetés a megfigyeltekről.

“MI VAGYUNK!”

Időtartam: 8 hét

Megjegyzés:

1. A fejezet minta– témákat tartalmaz, melyből lehet válogatni, elhagyni, újat kitalálni.

A felsorolt témák közül legalább 2–3-at ajánlunk feldolgozni a Ciklus végére (a dőlt betűs a témafeldolgozás).

2. Témánál az Anyanyelv alatt az „olvasás – írás”-nál az I. Ciklusban a nagy nyomtatott betűk tanulása csak ajánlás, mivel a „Betűkönyv” programcsomag lehetővé teszi más algoritmusok, szisztémák alkalmazását is. Amennyiben valaki más szisztémát alkalmaz, az annak megfelelően tervezze meg a további ciklusok „olvasás – írás” anyagát.

*

Az *Anyanyelvben* az olvasás, írás elsajátítása a II. ciklustól kezdődően (az I. ciklushoz viszonyítva, amely a gyerekek megismerésével telik el elsősorban) teret enged a differenciált haladásnak. E differenciálást teszi lehetővé a hetek alatt leírt tartalom is:

„Nagy nyomtatott betűk olvasása, írása és / vagy nagy nyomtatott betűkkel írt irodalmi– didaktikus– ismeretterjesztő szövegek olvasása, szövegértő feldolgozása.”

Ez a konkrét pedagógiai gyakorlatra vonatkoztatva az alábbiakat jelenti:

– A II. ciklusban (november-december) már lesznek olyan gyerekek, akik a nagy nyomtatott betűkkel írt szövegeket „perfekt” olvassák (A gyakorlat azt bizonyítja, hogy olyan gyerekek is kerülnek be már óvodából az iskolába, akik ismerik a nagy nyomtatott betűket, s tudnak vele olvasni), mivel első ciklusban tökéletesen elsajátították a betűket, az összeolvasást. E tanulóknak való az idézetben leírt „nagy nyomtatott betűkkel írt irodalmi–didaktikus– ismeretterjesztő szövegek olvasása, szövegértő feldolgozása”. Természetesen ezen belül is adott a differenciálás lehetősége: ki milyen nehézségű és terjedelmű szöveget olvasson, dolgozzon fel, stb.

– Lesznek olyan tanulók, akik a második ciklusig (november-december) a nagy nyomtatott betűknek csak egy kis részét ismerik. Azoknak az egész második ciklus rendelkezésükre áll a nagy nyomtatott betűk megtanulására. E tanulókra vonatkozik a hetek alatt leírtak első fele: „Nagy nyomtatott betűk olvasása, írása”.

A további differenciálási lehetőséget lásd a III. ciklus megjegyzés rovatában.

3. A témák alatt lévő *Ének-zenében* felsorolt dalok a válogatás lehetőségét adják, s nem azt jelentik, hogy minden dalt meg kell tanítani. A pedagógus maga is kicserélheti más dallal, mondókával, amivel viszont az éves szinten leírt célokat, követelményeket és „tananyagot” teljesíteni kell.

Cél

A II. CIKLUS (“MI VAGYUNK!”) fő célkitűzése a közösség (családi, iskolai, baráti) fogalmának a megismerése. A különböző közösségek együttéléséhez és együttműködéséhez szükséges szabályok megismerése és gyakoroltatása. Az egymás munkájára és érzékenységére való odafigyelés jelentősége. (dominancia: E, MK).

Megjegyzés: A „dominancia” azt jelenti, hogy a ciklusban feltüntetett tevékenységnek jelentős szerepe van a többi tevékenység mellett.

Tartalom

Minta -Téma és tevékenységrendszer:

1. Családi szokások, kapcsolatok
(20 óra)	4. Kereskedelem (20 óra)
1.1. Együttműködés	4.1. Együttműködés
1.2. Mi és a környezetünk	4.2. Mi és a környezetünk
1.3. Anyanyelv	4.3. Anyanyelv
1.4. Matematika	4.4. Matematika
1.5. Technika–vizualitás – ének-zene	4.5. Technika–vizualitás – ének-zene
1.6. Testnevelés	4.6. Testnevelés
1.7. Önművelés	4.7. Önművelés
2. Iskolai szokások, kapcsolatok
(20 óra)	5. Egészség (20 óra)
2.1. Együttműködés	5.1. Együttműködés
2.2. Mi és a környezetünk	5.2. Mi és a környezetünk
2.3. Anyanyelv	5.3. Anyanyelv
2.4. Matematika	5.4. Matematika
2.5. Technika–vizualitás – ének-zene	5.5. Technika–vizualitás – ének-zene
2.6. Testnevelés	5.6. Testnevelés
2.7. Önművelés	5.7. Önművelés
3. Közlekedés (20 óra)	6. Karácsonyi ünnepkör (60 óra)
3.1. Együttműködés	6.1. Együttműködés
3.2. Mi és a környezetünk	6.2. Mi és a környezetünk
3.3. Anyanyelv	6.3. Anyanyelv
3.4. Matematika	6.4. Matematika
3.5. Technika–vizualitás – ének-zene	6.5. Technika–vizualitás – ének-zene
3.6. Testnevelés	6.6. Testnevelés
3.7. Önművelés	6.7. Önművelés

ÖSSZESEN: 160 óra

Családi szokások

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Helyzetgyakorlatok, Köszönés felnőtteknek és gyerekeknek. A tér használata: a kiscsoportok az asztalokat és székeket rendezését gyakorolják: Hol lenne a legjobb a kiscsoportnak, miért, stb. Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

A szűkebb és tágabb család fogalma (ismétlés és ismeretbővítés) családtagok, rokonsági kapcsolatok, rokonsági fokok. Családi munkamegosztás a családokban, ennek szükségessége. A szűkebb család és munkamegosztása. Családi szokások, ünnepek,...).

ANYANYELV:

Olvasás-szövegértő olv.-írás: Nagy nyomtatott betűk olvasása, írása és/vagy nagy nyomtatott betűkkel írt – egyszerű, könnyű és rövid – irodalmi-didaktikus – ismeretterjesztő szövegek olvasása, szövegértő feldolgozása.

Beszéd-Irodalom: Hangadás, Versek, mesék, találós kérdések feldolgozása szóban, rajzzal, cselekvéssel.

MATEMATIKA:

Számképek vázolása, írása 6, 7. A számoknak sok neve van. Bontott alakok + , – jellel. Pótlás gyakorlása.

ÉNEK-ZENE:

– Dal, játék ajánlat: Tente baba... Ó, Erzsébet...

– Zenei elem: Negyed szünetjel, dallamkitalálás, légzés, szó-mi a vonal-rendszeren.

– Mondóka: Két kis kakas...

MODELLEZÉS–VIZUALITÁS:

Alaprajzok készítése és színezése, tenyér lenyomatok, papír alakítása tépéssel, nyírással, hajtogatással (kréta, csomagolópapír, rajzlap, írólap, színes papír, ceruza, tempera), Fürdőszoba alaprajz közös munkával, vonalrajzok: színekkel megjelölve a felnőtt és gyerekek útvonalait. Családi képregény, családi ujjlenyomatok. Terítő, alátét készítése színes papírból.

TESTNEVELÉS:

1. Oldaliság versenyszerű gyakorlása. Feszítő páros gyakorlatok. Padon ülve kar, láb és törzsgyakorlatok. Finommotorika fejlesztése. 2. Kítartó futás tapsra, zenére. 3. Nagyméretű medicinlabdán egyensúlyozás (hasalva, ülve). Gimnasztikai gyakorlatok karikával. 4. Ugrások gyakorlása helyből és nekifutással távolra. Versenyek ugrókötéllal. 5. Sorverseny labdagurítással, dobással. 6. Tájékozódási játékok teremben, szabadban.

ÖNMŰVELÉS:

Képek, tárgyak gyűjtése a családi szokások, ünnepekkel kapcsolatosan (otthonról hozott családi témájú fényképek, dolgok).

Iskolai szokások

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Helyzetgyakorlat, Köszönés felnőtteknek és gyerekeknek (szituációs játék), Szabályok az iskolában, A tér használata: a kiscsoportok az asztalokat és székeket rendezését gyakorolják: Hol lenne a legjobb a kiscsoportnak, miért, stb. Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Az iskola, mint a szabályok rendszere. Miért van szükség szabályokra? Melyek az együttélés és együttműködés eddig megismert legfontosabb szabályai? Az iskola, osztály, kiscsoport, mint egység. Barátok és munkatársak. Konfliktusok kezelésének lehetőségei.

ANYANYELV:

Olvasás-szövegértő olv.-írás: Nagy nyomtatott betűk olvasása, írása és/vagy nagy nyomtatott betűkkel írt – egyszerű, könnyű és rövid – irodalmi-didaktikus-ismeretterjesztő szövegek olvasása, szövegértő feldolgozása.

Beszéd-Irodalom: Hangerő, Versek, mesék, találós kérdések feldolgozása szóban, rajzzal, cselekvéssel.

MATEMATIKA:

Számképek vázolója, írása 8, 9. Bontott alakok + és – jellel. Pótlás, kivonás gyakorlása. Összeadásnál a tagok felcserélhetősége. Többtagú összeadások.

ÉNEK-ZENE:

- Dal, játék ajánlat: Kering az orsó...*
- Zenei elem: A rím, énekbeszéd, Felelgetős, Záróvonal.*
- Mondóka: Hátamon a zsákom..., Fű, fű...*

MODELLEZÉS–VIZUALITÁS:

Az iskola épületének megfigyelése, formája, anyaga, helyiségei alapján. A helyiségek vizsgálata rendeltetésük szerint, jellemző berendezési tárgyak és azok anyaga. Tanterem berendezési tárgyai. Gyufás dobozokból modellezés (padok, tanári asztal, szekrény, stb.). Előzetes feladatként dobozgyűjtés. Kézlenyomatok készítése, osztálytabló rajzban, csoportonként, majd együtt.

TESTNEVELÉS:

1. Lazító-feszítő és légzőgyakorlatok. Ritmussorok kirakása ugrókötéllel, karikával, szalaggal. Finommotorika fejlesztése. 2. Álló rajtból futás-gyakorlatok. 3. Mérlegállás, gimnasztikai gyakorlatok kéz-és lábtámasszal. 4. Magasban és távolban elhelyezett tárgyak elérése helyből kis lendülettel. 5. A labda elfogása és eldobása járás és futás közben. 6. Játékos fogók a teremben, csúszkálás, egyensúlyozás a jégen (lehetőleg udvari jégpályán).

ÖNMŰVELÉS:

Az iskola múltjával és jelenével kapcsolatos képek, tárgyak felkutatása, gyűjtése, bemutatása (pl. a saját szülők iskolai emlékeinek a bemutatása a társaknak, vagy könyvtárban, raktárban lévő iskoláról szóló képek (pl. tablók) nézegetése).

Közlekedés

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Helyzetgyakorlat. Figyelem-memóriafejlesztő gyakorlat. A tér használata: a kiscsoportok az asztalokat és székek rendezését gyakorolják: Hol lenne a legjobb a kiscsoportnak, miért, stb. Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Közlekedési eszközök hangja. A városi és a távolsági közlekedés különbségei. Vízi, légi, szárazföldi közlekedés. Közlekedési eszközök csoportosítása. Az utazás, mint élmény. A városi közlekedés néhány fontos szabálya. Gyalogos közlekedés és utazás a járműveken.

ANYANYELV:

Olvasás-szövegértő olvasás-írás: Nagy nyomtatott betűk olvasása, írása és /vagy nagy nyomtatott betűkkel írt – egyszerű, könnyű és rövid – irodalmi, didaktikus-ismeretterjesztő szövegek olvasása, szövegértő feldolgozása.

Beszéd-Irodalom: Mozgásutánzás-versmondás, Versek, népköltések feldolgozása szóban, rajzzal, cselekvéssel.

MATEMATIKA:

10 vázolása, írása (kétjegyű szám) Bontott alakok + , – jellel. 10-es számkörben műveletek gyakorlása. Nyitott mondatok igazzá tévése.

ÉNEK-ZENE:

- *Dal, játék ajánlat: Megy a kocs...*
- *Zenei elem: Dallambújtatás, Felelgetős, Visszhangjáték.*
- *Mondóka: Kocsi, kocsi...*

MODELLEZÉS–VIZUALITÁS:

Madár, kutya, macska, autó, kerékpár, stb. nyomok létrehozása síkban és térben. Alaklemezről jelzőtáblák készítése. A hurkapálcára ráragasztott, megrajzolt jelzőtáblák segítségével KRESZ-játékot találjanak ki!

TESTNEVELÉS:

1. Lazító-és légzőgyakorlatok. Relációs és iránygyakorlatok a közlekedési ismeretek beépítésével. Finommotorika fejlesztése. 2. Járó és lassú futógyakorlatok karikával. 3. Bordásfalon függés, le-felmászás. Gimnasztikai gyakorlatok kéz-és lábtámasszal. 4. Távolugrás gyakorlása nekifutással. 5. Labdavezetés pattintással, célbadobás. Ismerkedés a tollas labdával. 6. Szánkázás (lesiklás, fékezés, megállás), egyensúlyozása jégen.

ÖNMŰVELÉS:

Képek, ábrázolások gyűjtése, nézegetése közlekedési eszközökről. Közös tanulmányi sétában való részvétel: pl.: Közlekedési Múzeum látogatása, egy vasútállomás megtekintése,...).

Kereskedelem

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Helyzetgyakorlat ("Játékbolt", Fantáziafejlesztés). A tér használata: a kiscsoportok az asztalokat és székek rendezését gyakorolják: Hol lenne a legjobb a kiscsoportnak, miért? , stb. Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Vásárlás, mint a családi munkamegosztás része. Napi és tartós fogyasztási cikkek. Mit hol vásárolhatunk? Vásárlás piacon. Hogyan kerül az áru a boltba? Vásárlási helyzetek.

ANYANYELV:

Olvasás-szövegértő olv.-írás: Nagy nyomtatott betűk olvasása, írása és /vagy nagy nyomtatott betűkkel írt – egyszerű, könnyű és rövid – irodalmi, didaktikus-ismeretterjesztő szövegek olvasása, szövegértő feldolgozása.

Beszéd– Irodalom: Beszéd-szókincsfejlesztés. Versek, népköltések feldolgozása szóban, rajzzal, cselekvéssel.

MATEMATIKA:

Nyitott mondatok igazzá tévése egyenlőségekben. 10-es számkörben műveletek gyakorlása. (Ajánlott a dominójáték is a gyakorlásra).

ÉNEK-ZENE:

- Dal, játék ajánlat: Gyertek lányok...*
- Zenei elem: A hangsúly, A kettes ütem, Ütemvonal, Ismétlőjel.*

MODELLEZÉS – VIZUALITÁS:

Fából készült tárgyak tulajdonságai. Pálcikák darabolása, csiszolása. Számolópálcák készítése, festése. Bolt berendezése, árusítóhelyek készítése (dobozokból,...).

TESTNEVELÉS:

1. Lazító- és légző gyakorlatok. Irányjáték, relációs gyakorlatok. 2. Sűrűn elhelyezett akadályok kikerülése járással, futással. 3. Bordásfalon fel-lemászás. Fekvőtámaszból kézzel majd lábbal 2-3 fokra felkapaszkodás. Gimnasztikai gyakorlatok kéz-és lábtámasszal. 4. Csigavonalú ugróiskola. 5. Célba dobások helyből, majd lassú futással (kosárba, kapuba). 6. Szánkázás, csúszkálás a szabadban.

ÖNMŰVELÉS:

Képek, tárgyak témával kapcsolatos nézegetése. Részvétel közös tanulmányi sétán: üzletben, piacon, kirakatok nézegetése.

Egészség

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Helyzetgyakorlatok, A tér használata: a kiscsoportok az asztalokat és székek rendezését gyakorolják: Hol lenne a legjobb a kiscsoportnak, miért, stb. Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Gyakori betegségek és megelőzésük lehetőségei. Balesetek és megelőzésük. -Mit tegyünk, ha mégis baj van? Betegekkel való viselkedés: látogatás, telefonálás,... Egészséges életmód, egészséges táplálkozás.

ANYANYELV:

Olvasás-szövegértő olvasás-írás: Nagy nyomtatott betűk olvasása, írása és /vagy nagy nyomtatott betűkkel írt – egyszerű, könnyű és rövid – irodalmi, didaktikus-ismeretterjesztő szövegek olvasása, szövegértő feldolgozása.

Beszéd- Irodalom: Mesék, versek, ismeretterjesztő szövegek feldolgozása szóban, rajzzal, cselekvéssel.

MATEMATIKA:

Többtagú műveletek + , -. Összeadás, kivonás kapcsolata. Szabályjátékok. Műveletek gyakorlása 10-es számkörben.

ÉNEK-ZENE:

- Dal, játék ajánlat: Cin, cin kisegér..., Télapó...

- Zenei elem: A lá hang és kézjele, helye. Ritmusszaporítás, a hangjegy, kottaolvasás, élő zongora, ritmus osztinató.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Balesetmegelőzés, egészséges életmód. Készülődés karácsonyra.

Az előzően gyűjtött fa terméseiből figurák készítése. Hurkapálcika, gyufa csiszolása, figurák összeszerelése. Adventi koszorú készítése, tárgyak fonállal való bevonása, a betekert formák lerajzolása. A betekert formák egymáshoz ragasztása. Fonal-tárgy kompozíció.

TESTNEVELÉS:

1. Lazító-légző gyakorlat. Testséma fejlesztése. 2. Futóiskolai gyakorlatok (futás magas térdemeléssel, sarokemeléssel). 3. „Kézenállás” bordásfáltámasszal. Body Roll hengerben gurulások. Gimnasztikai gyakorlatok szalaggal. 4. Sorozatugrások magasba és távolra. 5. Tollaslabda. 6. Szánkázás, csúszkálás, hőemberépítés.

ÖNMŰVELÉS:

Információk gyűjtése a témával kapcsolatosan (érdeklődés szülöktől, felnőttektől a betegségekkel, egészséges életmóddal kapcsolatosan).

Karácsonyi ünnepek

Időtartam: 60 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Karácsonyi dramatikus játékok: pl. betlehemes szövegrészletek eljátszása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Az ünnepek és a hétköznapok– ünnepek jelentősége egykor és ma. Karácsonyi szokások. Bibliai ismeretek. Betlehemezés, újév.

ANYANYELV:

Olvasás-szövegértő olvasás-írás: Nagy nyomtatott betűk olvasása, írása és /vagy nagy nyomtatott betűkkel írt – egyszerű, könnyű és rövid – irodalmi, didaktikus-ismeretterjesztő szövegek olvasása, szövegértő feldolgozása.

Beszéd-Irodalom: Karácsonyi versek, dramatikus játékok szövegei: helyesejtés: kiejtés, hangsúly, hangerő, időtartam, szünet, hangkapcsolatok, mozgás, jelmez, díszlet.

MATEMATIKA:

Számok 20-ig (kétjegyű számok). Számfogalom, számszomszédok, páros, páratlan. Számok összehasonlítása $>$, $<$, $=$ sorrendbe állítása. Számok értékének kirakása játékpénzzel. Sorozatok. Sorszámok jelölése. Műveletek tízesátlépés nélkül (+, -, pótlás) Szöveges feladatok, műveletekről szöveges feladatok alkotása.

ÉNEK-ZENE:

- Dal, játék ajánlat: Kis karácsony..., A kis Jézus..., Hull a pelyhes...*
- Zenei elem: Azonosság, visszatérés, halk éneklés (visszhang), hangjegyzírás, a dallamsor, ritmuskigyó, mozgás hangok szerint.*
- Mondóka: Cini, cini... Ó, tündérműsor..., Azért varrták...*

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

ajándékok, rajzok, tárgyak, stb. készítése egymásnak. Só-liszt és természetszobrok készítése, mintázása, festése. Mikulás (stb.) hajtogatása, alaklemez után történő elkészítése. Asztaldíszek, s egyéb díszek készítése. Különböző anyagféleségek összedolgozása, közös, komplex munkadarabok készítése (pl. betlehemes kellékek).

TESTNEVELÉS:

1. Lazító-és légző gyakorlat. Testséma és finommotorika fejlesztése. 2. Ritmus-futás (játék a sebességgel, lépésszámmal, lépésmagassággal). 3. Guruló átf. (előre). Zenés gimn. gyak. 4. Magas-és távolugrás rövid és alacsony távra. 5. Tollaslabda. „Lufi- röpi”. 6. Szánkázás, csúszkálás, hóemberépítés, kirándulások.

ÖNMŰVELÉS:

Karácsonyi képek gyűjtése, önálló információk keresése ajándékkészítéshez (pl. készítést leíró ábrák, jelek, rajzok).

A FANTÁZIA VILÁGA

Időtartam: 12 hét

Megjegyzés:

1. A fejezet minta – témákat tartalmaz, melyből lehet válogatni, elhagyni, újat kitalálni. A felsorolt témák közül legalább 3– 4-et ajánlunk feldolgozni a Ciklus végére (a dőlt betűs a témafeldolgozás).

2. Az „olvasás-írás” elsajátítása e ciklusban is számol a különböző tanítási eljárásokkal, szisztémákkal.

Az alábbiak ajánlása csak egy a sokféle lehetőség közül:

Az olvasás, írás elsajátítása a III. ciklusban is számol a differenciált haladással. E differenciálást teszi lehetővé a hetek alatt leírt tartalom is:

“Kis nyomtatott betűk olvasása, kis és nagy írott betűk olvasása, írása.

Nagy nyomtatott betűkkel írt irodalmi-didaktikus-ismeretterjesztő szövegek olvasása, szövegértő feldolgozása.”

Ez az alábbiakat jelenti:

- A III. ciklusban (január– március) már lesznek olyan gyerekek, akik a nagy nyomtatott betűkkel írt szövegeket „perfekt” olvassák. E tanulók aktívan előrehaladnak a kis nyomtatott betűk olvasásában, a kis és nagy írott betűk írásának tanulásában fejlődési ütemüknek megfelelően. Lesznek olyanok, akik már ekkor olvassák a kis nyomtatott betűs szövegeket, s felesleges számukra a nagy nyomtatott betűvel írt szövegek olvasása.
- Lesznek olyan tanulók, akik a III. ciklus (január-március) egy részében is a nyomtatott nagybetűk írásával, olvasásával küzdenek. Ezek a nyomtatott kisbetűk olvasását, az írott kis és nagybetűk olvasását, írását e ciklusnak azon a szakaszán kezdik el, ahol a fejlődési ütemük erre lehetőséget biztosít (pl. csak márciusban).

A további differenciálási lehetőséget lásd a IV. ciklus megjegyzés rovatában.

3. Az *Ének-zenében* felsorolt dalok a válogatás lehetőségét adják, s nem azt jelentik, hogy minden dalt meg kell tanítani. A pedagógus maga is kicserélheti más dallal, mondókával.

5. A témánál az *Együtműködésben* leírt „Tér használatát” pedig szükség esetén kell hetente gyakorolni. Ha a tanulók érzik, hogy miért fontos a tér használatának a „tudása”, akkor felesleges a dolgot tovább gyakoroltatni velük.

Cél

A III. CIKLUS (A FANTÁZIA VILÁGA) fő célkitűzése a fantázia szerepének és jelentőségének felismerése a mindennapi életben, a munkában, alkotásban és az emberi kultúrában, valamint az élmények és érzelmek (saját és másoké) összefüggéseinek felismerése. (dominancia: A).

megjegyzés: A „dominancia” azt jelenti, hogy a ciklusban feltüntetett tevékenységnek jelentős szerepe van a többi tevékenység mellett.

Tartalom

Minta– Téma és tevékenységrendszer:

1. Mesék, történetek a hidegről és a hóemberről (20 óra)	7. A legkisebb (20 óra)
1.1. Együttműködés	7.1. Együttműködés
1.2. Mi és a környezetünk	7.2. Mi és a környezetünk
1.3. Anyanyelv	7.3. Anyanyelv
1.4. Matematika	7.4. Matematika
1.5. Modellezés-vizualitás – ének-zene	7.5. Modellezés-vizualitás – ének-zene
1.6. Testnevelés	7.6. Testnevelés
1.7. Önművelés	7.7. Önművelés
2. Mesebeli állatok: madarak (20 óra)	8. Mesés növények (20 óra)
2.1. Együttműködés	8.1. Együttműködés
2.2. Mi és a környezetünk	8.2. Mi és a környezetünk
2.3. Anyanyelv	8.3. Anyanyelv
2.4. Matematika	8.4. Matematika
2.5. Modellezés-vizualitás – ének-zene	8.5. Modellezés-vizualitás – ének-zene
2.6. Testnevelés	8.6. Testnevelés
2.7. Önművelés	8.7. Önművelés
3. Mesebeli állatok: sárkányok, átváltozások (20 óra)	9. Mesebeli tárgyak (20 óra)
3.1. Együttműködés	9.1. Együttműködés
3.2. Mi és a környezetünk	9.2. Mi és a környezetünk
3.3. Anyanyelv	9.3. Anyanyelv
3.4. Matematika	9.4. Matematika
3.5. Modellezés-vizualitás – ének-zene	9.5. Modellezés-vizualitás – ének-zene
3.6. Testnevelés	9.6. Testnevelés
3.7. Önművelés	9.7. Önművelés
4. Farsang (20 óra)	10. Mese és zene (20 óra)
4.1. Együttműködés	10.1. Együttműködés
4.2. Mi és a környezetünk	10.2. Mi és a környezetünk
4.3. Anyanyelv	10.3. Anyanyelv
4.4. Matematika	10.4. Matematika
4.5. Modellezés-vizualitás – ének-zene	10.5. Modellezés-vizualitás – ének-zene
4.6. Testnevelés	10.6. Testnevelés
4.7. Önművelés	10.7. Önművelés
5. Képtelenségek (20 óra)	11. Vásár (20 óra)
5.1. Együttműködés	11.1. Együttműködés
5.2. Mi és a környezetünk	11.2. Mi és a környezetünk
5.3. Anyanyelv	11.3. Anyanyelv
5.4. Matematika	11.4. Matematika
5.5. Modellezés-vizualitás – ének-zene	11.5. Modellezés-vizualitás – ének-zene
5.6. Testnevelés	11.6. Testnevelés
5.7. Önművelés	11.7. Önművelés
6. Tündérek, boszorkányok (20 óra)	12. Rendszerezés (20 óra)
6.1. Együttműködés	
6.2. Mi és a környezetünk	
6.3. Anyanyelv	
6.4. Matematika	
6.5. Modellezés-vizualitás – ének-zene	
6.6. Testnevelés	
6.7. Önművelés	

ÖSSZESEN: 240 óra

Mesék a hidegről és a hóemberről

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Koncentrációs gyakorlatok. Tekintetgyakorlatok. Testhelyzet: feszítés-lazítás. A tér használata: a kiscsoportok az asztalokat és székeket rendezését gyakorolják: A kiscsoportok rendezzék be a teret úgy, hogy nekik is jó legyen, ám más csoportok érdekeit se sértsék. Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

A tél a természetben. Állatok, növények, emberek télen. Védekezés a hideg ellen. Téli örömei (téli szórakozási lehetőségek).

ANYANYELV:

Olvasás-szövegértő olvasás-írás: Kis nyomtatott betűk olvasása, kis – és nagy írott betűk olvasása, írása Nagy nyomtatott betűvel írt – egyszerű, könnyű és rövid – irodalmi-didaktikus-ismeretterjesztő szövegek olvasása, szövegértő feldolgozása.

Beszéd-Irodalom: Versek, mesék feldolgozása szóban, rajzzal, cselekvéssel.

MATEMATIKA:

Ismétlés 20-as számkörben, kétjegyű számok bontása tízesátlépés nélkül. Sorszám-darabszám, műveletek tízesátlépés nélkül. Szöveges feladatok. Két művelet helyett egy.

ÉNEK-ZENE:

- Dal, játék ajánlat: Tekereg a szél...*
- Zenei elem: Ritmusstaféta, – posta, páros dallamjáték, felelgetős.*
- Mondóka: Itt a köcsög...*

MODELLEZÉS–VIZUALITÁS:

Tájékozódás a térben, térbeli viszonyok ábrázolása síkban, ismerkedés a textillel, építőelemekkel. Hóban vagy lisztben, sóban, cukorban utak vágása, labirintuskészítése (Ariadné fonala). – Fonal vizsgálata, tulajdonságai fonalkép ragasztással. Emberalakok mozgása a térben.

TESTNEVELÉS:

1. Lazító- és légzőgyakorlat. Finommotorika fejlesztése. 2. Játékos irány-változtató futások. 3. Guruló átfordulások (előre). Gimnasztikai gyakorlat. 4. Szökdelések. Ugrókötéllal ugrások (páros lábbal, az összefogott kötél a talpak alatt). 5. Váltójátékok labdával. Labdagurítás (kugli). 6. Tánclépésekkel énekes népi játékok.

ÖNMŰVELÉS:

Téllal kapcsolatos képek, ismert szavak gyűjtése, nézegetése újságokból, könyvekből. Madáretető készítésében való részvétel.

Mesebeli állatok: madarak

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Koncentráló-lazító gyakorlat, Beszédkészség-fantáziafejlesztő gyakorlat. A tér használata: a kiscsoportok az asztalokat és székeket rendezését gyakorolják; A kiscsoportok rendezzék be a teret úgy, hogy nekik is jó legyen, ám más csoportok érdekeit se sértsék. Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Megfigyelések, madárhangok hallgatása. A madarak télen. A madarak jellemzői, tulajdonságai.

ANYANYELV:

*Olvasás-szövegértő olvasás-írás: Kis nyomtatott betűk olvasása, kis -és nagy írott betűk olvasása, írása Nagy nyomtatott betűvel írt – egyszerű, könnyű és rövid – irodalmi-didaktikus-ismeretterjesztő szövegek olvasása, szövegértő feldolgozása
Beszéd- Irodalom: Mesék feldolgozása szóban, rajzzal, cselekvéssel, Versmondás.*

MATEMATIKA:

Hosszúság mérése tevékenységgel (egység, fehér rúd, 1dm-es fonál, mérőszalag=1 m) Összeadás tizesátlépéssel 9-hez, 8-hoz hozzáadás bontással.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék ajánlat: Egyszer egy időben..., Úszik a kácsa...,

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

*Mozgások megfigyelése, ábrázolása. Meseillusztráció festéssel: képzeletbeli madár. Mozgások megfigyelése: madarak és a repülés, mozgásutánzás, konstruálás (szárny). Papírhajtogatás. Színválasztás és hajtogatás.
Műalkotások elemzése.*

TESTNEVELÉS:

1. Lazító- és légző gyakorlat. Finommotorika fejlesztése. Madaras poszter készítése kontúrokkal. 2. Utánzó járások (veréb, gólya, stb.). Ritmus-futás. 3. Guruló átfordulás gyakorlása. Bordásfalon oldal irányú tovahaladás. Gimnasztikai gyakorlatok padon. 4. Nehezített ugróiskolák. 5. Versenyjátékok labdával. 6. Kirándulás közben a madáretetők feltöltése. Tánclépések tanulása (csárdás).

ÖNMŰVELÉS:

Madarak képei, nevei könyvekben.

Mesebeli állatok: sárkányok

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Koncentráló-lazító gyakorlatok. Helyzetgyakorlatok. A tér használata: a kiscsoportok az asztalokat és székeket rendezését gyakorolják; A kiscsoportok rendezzék be a teret úgy, hogy nekik is jó legyen, ám más csoportok érdekeit se sértsék. Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Mesebeli állatok és a valóságban élő állatok különbözősége és hasonlóságai. Állatok – növények megfigyelése. Növények vizsgálata.

ANYANYELV:

*Olvasás-szövegértő olvasás-írás: Kis nyomtatott betűk olvasása, kis – és nagy írott betűk olvasása, írása. Nagy nyomtatott betűvel írt – egyszerű, könnyű és rövid – irodalmi-didaktikus-ismeretterjesztő szövegek olvasása, szövegértő feldolgozása.
Beszéd– Irodalom: Mese feldolgozása szóban, rajzzal, cselekvéssel.*

MATEMATIKA:

Összeadás tizesátlépéssel 7-hez, 6-hoz hozzáadás bontással. Szöveges feladatok, nyitott mondatok, egyenlőség, páros, páratlan kétjegyű számok.

ÉNEK-ZENE:

- Dal, játék ajánlat: Sárkány paripán..., Járom az új váramat...,*
- Zenei elem: A dó hang helye, kézjele, éneklés mozgással, ritmusritkítás, szaporítás, hangjegyvírás.*
- Mondóka: Bibici...*

MODELLEZÉS – VIZUALITÁS:

Termékek, fa fonal, stb. összeszerelése, játékok, fantasztikus állatok készítése. Meseillusztráció.

TESTNEVELÉS:

1. Lazító- és légzőgyakorlat. Finommotorika fejlesztése. Mesebeli sárkány készítése. 2. Kocogás és futás a szabadban. 3. Guruló átfordulások játékos versenyekben. Páros gyakorlatok. Gimnasztikai gyakorlatok kisméretű labdával. 4. Versenyjátékok szökdelésekkel, ugrásokkal. 5. Léggömb alkalmazása labdajátékokban (lufi-röpi), léggömb elütése tornabottal. 6. Sárkány-verseny (csoportonként az elkészített sárkányok versenye: padlóra rajzolt alakzatok körbetáncolása úgy, hogy a sárkányok a vonal felett).

ÖNMŰVELÉS:

Képek nézegetése könyvekben.

Farsang

Időtartam: 20 óra**Tartalom**

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Testmozgás gyakorlat: utánpótlás. A tér használata: a kiscsoportok az asztalokat és székeket rendezését gyakorolják; a kiscsoportok rendezzék be a teret úgy, hogy nekik is jó legyen, ám más csoportok érdekeit se sértsék. Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Télbúcsúztatás, télüző szokások régen és ma különböző helyeken. Farsangi multságok, szokások.

ANYANYELV:

*Olvasás-szövegértő olvasás-írás: Kis nyomtatott betűk olvasása, kis -és nagy írott betűk olvasása, írása. Nagy nyomtatott betűvel írt – egyszerű, könnyű és rövid – irodalmi– didaktikus-ismeretterjesztő szövegek olvasása, szövegértő feldolgozása
Beszéd– Irodalom: Mesék feldolgozása szóban, rajzzal, cselekvéssel.*

MATEMATIKA:

Időmérés: év-hónapok, hét, nap, óra. Pótlás tízes átlépéssel. Sorszámok, sorozatok, bontás gyakorlása. Szöveges feladatok.

ÉNEK-ZENE:

- Dal, játék ajánlat: Hopp, mókuska..., Sándor napján...,*
- Zenei elem: Ritmusstaféta, hangsúly.*
- Mondóka: Fáj a kutyámnak...,*

MODELLEZÉS–VIZUALITÁS:

Farsangi álarc. Alaklemez használata, belső nyírás, kalapgumi szerelése, díszítés. Bábfigurák jellegzetességei, jellemző részei, fakanálbáb készítése. Háttér festése csomagoló papírra a bábozáshoz.

TESTNEVELÉS:

1. Lazító és légző gyakorlat. Finommotorika fejlesztése: maszkok, álarcok készítése. 2. Futógyakorlatok álló-és térdelő rajtból, gyorsítással. 3-4. Felkapaszkodás a gyűrűhintára (segítséggel), hintázás, leugrás a biztonságos talajfogás gyakorlásával (mélyugrások lazán páros lábra érkezéssel). Gimnasztikai gyakorlatok labdával. 5. Labdajátékok különféle labdákkal. 6. Táncos körjátékok.

ÖNMŰVELÉS:

Ismeretek, képek a farsangról. Farsangi öltözet elkészítésében való részvétel.

Képtelenségek

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Koncentráció-lazító gyakorlat. Helyzetgyakorlat. A tér használata: a kiscsoportok az asztalokat és székeket rendezését gyakorolják; a kiscsoportok rendezzék be a teret úgy, hogy nekik is jó legyen, ám más csoportok érdekeit se sértsék. Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Anyagok tulajdonságai, jellemzői. Képtelenségek és megvalósítható dolgok.

ANYANYELV:

*Olvasás-szövegértő olvasás-írás: Kis nyomtatott betűk olvasása, kis -és nagy írott betűk olvasása, írása. Nagy nyomtatott betűvel írt – egyszerű, könnyű és rövid – irodalmi– didaktikus-ismeretterjesztő szövegek olvasása, szövegértő feldolgozása
Beszéd–Irodalom: Mese feldolgozása szóban, rajzzal, cselekvéssel.*

MATEMATIKA:

Összeadás tízes átlépéssel 5-höz, 4-hez hozzáadás bontással. Két művelet helyett egy. Gépjátékok, szöveges feladatok, műveletek gyakorlása.

ÉNEK-ZENE:

- Dal, játék ajánlat: Kicevice...*
- Zenei elem: Hangjegyírás, éneklés dallamlapokról.*
- Mondóka: Hopp, hopp, hajahopp...*

MODELLEZÉS–VIZUALITÁS:

Láncfigurák nyírása. Alaklemez használata. Harmonika– hajtogatás, ragasztás. Papírmunka.

TESTNEVELÉS:

1. Lazító-és légző gyakorlat. Finommotorika fejlesztése: nagy méretű faliképközös készítése rajzzal, ragasztással (a képtelenségek ábrázolásával pl. a fészekben hal van, a ház kéménye felül, a teteje alul van, stb.). 2. Kitaró futás. Csoportonként más-más jellegű futóiskolák. 3. Egyensúlyozási gyakorlatok padokon. Zenés gimnasztikai gyakorlatok paddal. 4. Felugrások szekrényre, felguggolás, leugrások hajlított állásba. 5. Kislabda dobása távolra. Labda célba juttatása lábbal. 6. Zenére mozgás–improvizáció (tánc lépések alkalmazásával).

ÖNMŰVELÉS:

Érdekes (pl. szürrealista) képek nézegetése könyvekben, egyéb módon (pl.: kiállítás).

Tündérek, boszorkányok

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Koncentráló-lazító gyakorlat, Helyzetgyakorlat. A tér használata: a kiscsoportok az asztalokat és székeket rendezését gyakorolják: A kiscsoportok rendezzék be a teret úgy, hogy nekik is jó legyen, ám más csoportok érdekeit se sértsék. Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Mese és valóság: emberi tulajdonságok megfigyelése, eljátszása, megjelenítése.

ANYANYELV:

Olvasás-szövegértő olvasás-írás: Kis nyomtatott betűk olvasása, kis -és nagy írott betűk olvasása, írása Nagy nyomtatott betűvel írt – egyszerű, könnyű és rövid – irodalmi-didaktikus-ismeretterjesztő szövegek olvasása, szövegértő feldolgozása.

Beszéd– Irodalom: Mesék feldolgozása szóban, rajzzal, cselekvéssel.

MATEMATIKA:

Összeadás tízes átlépéssel 3-hoz, 2-höz hozzáadás bontással. Nyitott mondatok, két művelet helyett egy, bontás, pótlás gyakorlása. Szöveges feladatok.

ÉNEK-ZENE:

- Dal, játék ajánlat: Egy boszorka...*
- Zenei elem: hangjegyzírás, éneklés kézjelről, dallamfeleselő.*
- Mondóka: Ángyom sütött...*

MODELLEZÉS–VIZUALITÁS:

Arc karaktere a térben, lenyomat, negatív-pozitív formák megfigyelése. Arc plasztikus kidolgozása agyagból, plasztikus mintáról (arc) lenyomat homokba. Pozitív-negatív formák megfigyelése. Agyagból készült arcokra kasírozás vagy bevonás alumínium fóliával-álarc

Textilképek készítése mesékhez.

TESTNEVELÉS:

1. Mese dramatizálása mozgással. Finommotorika fejlesztése: egy-egy mesefigura elkészítése csoportosan. 2. Futás párokban akadálykerüléssel. 3. Párversenyek egyensúly gyakorlatokkal (futás-ugrás-guruló át-fordulások kombinációval). Zenés gimnasztikai gyakorlatok. 4. Páros lábbal ugrások akadályok felett illetve akadály kerülésével. 5. Labdavezetés lábbal (fiúk), célba rúgás. Labdavezetés kézzel (pattintás), társ kerülése, célbadobás (lányok, fiúk). 6. Váltóversenyek szekrényre helyezett rézsütös padon csoportokban (kúszás, mászás, járás, futás, felguggolás, leugrás, guruló átfordulás alkalmazásával).

ÖNMŰVELÉS:

Napi „tananyag” összeállításának gyakorlása. A napi feladatok elvégzésének a megtervezése.

A legkisebb

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Önismereti játékok. A tér használata: a kiscsoportok az asztalokat és székeket rendezését gyakorolják: A kiscsoportok rendezzék be a teret úgy, hogy nekik is jó legyen, ám más csoportok érdekeit se sértsék. Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

ANYANYELV:

*Olvasás-szövegértő olvasás-írás: Kis nyomtatott betűk olvasása, kis -és nagy írott betűk olvasása, írása. Nagy nyomtatott betűvel írt – egyszerű, könnyű és rövid – irodalmi-didaktikus-ismeretterjesztő szövegek olvasása, szövegértő feldolgozása.
Beszéd-Irodalom: Mesék feldolgozása szóban, rajzzal, cselekvéssel.*

MATEMATIKA:

Űrtartalom mérése (lehetőleg tevékenységgel). Műveletek gyakorlása tízes átlépéssel. Szöveges feladatok megoldása, alkotása.

ÉNEK-ZENE:

- Dal, játék ajánlat: Húzz, húzz..., Kicsi vagyok én....,*
- Zenei elem: Dallamkitalálás, dallamposta, rejtvény.*
- Mondóka: Nincs szebb madár..., Hipp, hopp...*

MODELLEZÉS–VIZUALITÁS:

Síkbábok készítése mesékhez. Anyagválogatás, rögzítés fához, kötözésgyakorlása, a mozgás ábrázolása térben. Meseillusztrációk készítése festéssel, mintázással: szereplők, helyszínek.

TESTNEVELÉS:

1. Lazító– és légző gyakorlat. Válogató gyakorlatok méretek (hosszúság, mélység, szélesség) megkülönböztetésével. 2. Fogó játékok. 3. Sor és váltó versenyek padok és bordásfal alkalmazásával (padra fel-lépés egy lábon, páros lábbal ugrálás, bordásfalra fellépés a padról, felkapaszkodás, továbbhaladás függésben, hátra leugrás). Gimnasztikai gyakorlat. 4. Magasugrás gyakorlása nekifutásból. 5. Labdajátékok pingpong-labdától az óriáslabdáig. 6. Célba dobó játék a falra helyezett különböző méretű körökbe, zálogadással és kiváltással. A kiváltás a hét témájához kapcsolódó feladatokkal történjék.

ÖNMŰVELÉS:

Napi „tananyag” összeállításának gyakorlása. A napi feladatok elvégzésének a megtervezése önállóan és közösen a csoporttal.

Mesés növények

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Lazító-koncentráló-fantázia-beszédfejlesztő gyakorlatok. A tér használata: a kiscsoportok az asztalokat és székek rendezését gyakorolják; a kiscsoportok rendezzék be a teret úgy, hogy nekik is jó legyen, ám más csoportok érdekeit se sértsék. Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Különleges növények nézegetése képeken, videón, könyvekben. Beszélgetés érdekes növényekről.

ANYANYELV:

*Olvasás-szövegértő olvasás-írás: Kis nyomtatott betűk olvasása, kis -és nagy írott betűk olvasása, írása. Nagy nyomtatott betűvel írt – egyszerű, könnyű és rövid – irodalmi-didaktikus-ismeretterjesztő szövegek olvasása, szövegértő feldolgozása.
Beszéd-Irodalom: Mesék feldolgozása szóban, rajzzal, cselekvéssel.*

MATEMATIKA:

Kivonás tízes átlépéssel 11-ből, 12-ből bontással, rávezető feladatok. Szöveges feladatok válaszirással.

ÉNEK-ZENE:

- Zenei elem: Felelgetős.*
- Mondóka: Hopp, hopp, katona...; Ecc, pecc...;*

MODELLEZÉS–VIZUALITÁS:

Hajtogatás gyakorlása, képalakítás. A természeti formák leegyszerűsítése (szín és forma-ritmus). Hangulatok kifejezése színnel, színcsoportokkal. Külső nagy kör, belső kör. Mesebeli erdő készítése, benépesítése.

TESTNEVELÉS:

1. Lazító- és légzőgyakorlat. Finommotorika fejlesztése: hétmérföldes csizma, varázssüveg stb. csoportos elkészítése. 2. Ritmusfutások. Akadálypálya végigjárása nyitott majd csukott szemmel (az akadályok csak síkbeliek legyenek: egyenes vonal, íves vonal, kör). 3. Egyensúlyozási gyakorlatok tornabottal. Gimnasztikai gyakorlatok párokban (talicskázás, sőtörés, mérleg stb.). 4. Ugrások párokban (akadályok elhelyezése távolra és kis magasságra). 5. Labdaversenyek célbadobásos befejezéssel. 6. Táncos körjátékok.

ÖNMŰVELÉS:

Napi „tananyag” összeállításának gyakorlása. A napi feladatok elvégzésének a megtervezése önállóan és közösen a csoporttal Különleges növények képeinek nézegetése, nevük megtanulása, s bemutatása a csoporttársaknak.

Mesebeli tárgyak

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Helyzetgyakorlat. Fantázia-beszédfejlesztő gyakorlat. Koncentrációs gyakorlat. A tér használata: a kiscsoportok az asztalokat és székeket rendezését gyakorolják; a kiscsoportok rendezzék be a teret úgy, hogy nekik is jó legyen, ám más csoportok érdekeit se sértsék. Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Ajándék, ajándékozás a mesében és a valóságban. Hogyan ajándékozunk? Alkalom, személy, kapcsolat.

ANYANYELV:

*Olvasás-szövegértő olvasás-írás: Kis nyomtatott betűk olvasása, kis -és nagy írott betűk olvasása, írása. Nagy nyomtatott betűvel írt – egyszerű, könnyű és rövid – irodalmi-didaktikus-ismeretterjesztő szövegek olvasása, szövegértő feldolgozása.
Beszéd-Irodalom: Mesék feldolgozása szóban, rajzzal, cselekvéssel.*

MATEMATIKA:

Kivonás tízes átlépéssel 13-ból, 14-ből, 15-ből bontással. Nyitott mondatok, műveletek gyakorlása.

ÉNEK-ZENE:

- Zenei elem: Ritmusszaporítás, hangjegyzírás, rejtvény, pótvonal, felelgetős*
- Mondóka: Sándor, József..., Itt a köcsög...,*

MODELLEZÉS–VIZUALITÁS:

Nyomatkészítés a gyűjtött faágakból, tárgyakból, magvakból. Lehet gyurma, gipsz, agyag, sógyurma, tészta az alapanyag. Száradás utánfestés. Varázscsíkok papírból (möbiusz csíkok), mesebeli tárgyak készítése.

TESTNEVELÉS:

Lazító- és légzőgyakorlatok. Finommotorika fejlesztése: álarcok, maszkok készítése Futógyakorlatok Labdajátékok Táncos körjátékok.

ÖNMŰVELÉS:

Napi „tananyag” összeállításának gyakorlása. A napi feladatok elvégzésének a megtervezése önállóan és közösen a csoporttal Érdekes tárgyak gyűjtése, megismerése, utánanézés könyvekben.

Mese és zene

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Lazítás-koncentráció: hallásfejlesztő gyakorlatok. A tér használata: a kiscsoportok az asztalokat és székeket rendezését gyakorolják; a kiscsoportok rendezzék be a teret úgy, hogy nekik is jó legyen, ám más csoportok érdekeit se sértsék. Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Hangot adó tárgyak gyűjtése, megfigyelése, megszólaltatása. Hangfelismerési játékok.

ANYANYELV:

Olvasás-szövegértő olvasás-írás: Kis nyomtatott betűk olvasása, kis -és nagy írott betűk olvasása, írása. Nagy nyomtatott betűvel írt – egyszerű, könnyű és rövid – irodalmi-didaktikus-ismeretterjesztő szövegek olvasása, szövegértő feldolgozása. Beszéd-Irodalom: Mesék feldolgozása szóban, rajzzal, cselekvéssel, Versmondás.

MATEMATIKA:

Kivonás tízes átlépéssel 16-ból, 17-ből. Kivonás és az összeadás kapcsolata (Ellenőrzés összeadással. Háromtagú műveletek gyakorlása.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék ajánlat: Ispiláng...

MODELLEZÉS–VIZUALITÁS:

Hangok, hangzások színei, formái, a színek és a formák ritmusa. Meseillusztráció készítése festéssel. Zene és képzőművészet: ritmusok rajzolással, színes fonalak ragasztásával.

TESTNEVELÉS:

1. Lazító- és légző gyakorlat 2. Futógyakorlatok improvizációval (szellő, vihar, villám, stb.). 3. Forgások összekapaszkodva lassan, gyorsulva, irányváltoztatással (oda-vissza). Zenés gimnasztikai gyakorlatok. 4. Kifeszített kötél átugrása egy lábbal, páros lábbal. Versenyjáték: járás, átugrás, futás akadálykerüléssel visszafelé kúszás kötél alatt. 5. Kidobós játék labdával (fogyasztó fogó). 6. Mese– improvizáció mozgással.

ÖNMŰVELÉS:

Napi „tananyag” összeállításának gyakorlása. A napi feladatok elvégzésének a megtervezése önállóan és közösen a csoporttal. Hangot adó tárgyak gyűjtése, megszólaltatása.

Vásár

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Helyzetgyakorlat. Koncentrációs gyakorlat. A tér használata: a kiscsoportok az asztalokat és székek rendezését gyakorolják; a kiscsoportok rendezzék be a teret úgy, hogy nekik is jó legyen, ám más csoportok érdekeit se sértsék. Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

A vásárok szerepe a falusi emberek életében egykor és ma. – Mit árultak, árulnak és hogyan?

ANYANYELV:

*Olvasás-szövegértő olvasás-írás: Kis nyomtatott betűk olvasása, kis -és nagy írott betűk olvasása, írása. Nagy nyomtatott betűvel írt – egyszerű, könnyű és rövid – irodalmi-didaktikus-ismeretterjesztő szövegek olvasása, szövegértő feldolgozása. Elvlasztás, tulajdonnév írása
Beszéd– Irodalom: Versmondás, Mesék feldolgozása szóban, írással, rajzzal, cselekvéssel.*

MATEMATIKA:

Kivonás tízes átlépéssel 18-ból. Összeadás, kivonás kapcsolata. Tömegmérés. Műveletek gyakorlása.

ÉNEK-ZENE:

- Dal, játék ajánlat: Hej, a sályi piacon...*
- Zenei elem: Hangjegyírás.*
- Mondóka: Vilivári.*

MODELLEZÉS–VIZUALITÁS

*Építmények konstruálása: anyagválogatás. A gyűjtött papírdobozokból többféle üzleti berendezés készítése: zöldségespult, gombosdoboz, kerek-doboz, stb. Díszítés festéssel, papír vagy textilborítással. Mézeskalács készítése, s egyéb vásári áru készítése.
Dramatikus játékhöz jelmezek készítése.*

TESTNEVELÉS:

1. Lazító-és légző gyakorlat. Képekről sportágak megfigyeltetése, a sporteszközök lerajzolása csoportokban (súlyzó, tör, kard, korlát stb.)
2. Futások gyors elindulással, hirtelen megállással.
3. Forgások talajon párokban. Függés gyűrűhintán-pedagógus segítségével beforgatás, kipörgés.
4. Ugrókötélverseny 2-2 pár versenyez. Ki ér előbb a célba lépés hiba nélkül.
5. Lengő-és állóteke versenyszerűen (pontok számolásával).
6. Ritmushangszerekre mozgás, tánclépések, körjátékok.

ÖNMŰVELÉS:

Napi „tananyag” összeállításának gyakorlása. A napi feladatok elvégzésének a megtervezése önállóan és közösen a csoporttal. Közös tanulmányi séta vásárban, piacon.

A TERMÉSZET MEGISMERÉSE

Időtartam: 8 hét

Megjegyzés:

1. A fejezet minta- témákat tartalmaz, melyből lehet válogatni, elhagyni, újat kitalálni.

A felsorolt témák közül legalább 2– 3-at ajánlunk feldolgozni a Ciklus végére (a dőlt betűs a témafeldolgozás).

2. *Az olvasás, írás elsajátítását* a IV. ciklusban is (április-június) differenciáltan kell kezelni.

E differenciálást teszi lehetővé a hetek alatt leírt tartalom is:

“Kis nyomtatott betűk olvasása, kis és nagy írott betűk olvasása, írása.

Kis (és nagy nyomtatott betűvel írt szavak, szószerkezetek, mondatok, szövegek olvasása (gyorsan haladóknak)”.

Ez az alábbiakat jelenti:

- A IV. ciklusban (április-június) már lesznek olyan gyerekek, akik a kis-és nagy írott-nyomtatott betűkkel írt szövegeket olvassák..

E tanulók aktívan előrehaladnak az írásban, olvasásban fejlődési ütemüknek megfelelően. Természetesen e gyorsan haladók is differenciálódnak más szempontok szerint (szöveg nehézsége, mennyisége...).

- Lesznek olyan tanulók, akik a IV. ciklusban a kis nyomtatott betűk olvasásával, a kis- és nagy írott betűk írásának megtanulásával küszködnek. Ezeknek természetesen nem kell az ilyen betűkkel írt szavakat, mondatokat, szövegeket olvasni, írni, hiszen még a betűket tanulják.

Viszont e tanulóknak is teljesítenie kell az évfolyam modulban leírt – Anyanyelvre vonatkozó – követelményeket.

Az évfolyam modulban leírt követelmények a gyorsan haladó tanulók számára bővíthető (fejlődési ütemükhöz mérten).

3. Az *Ének-zenében* felsorolt dalok a válogatás lehetőségét adják, s nem azt jelentik, hogy minden dalt meg kell tanítani. A pedagógus maga is kicserélheti más dallal, mondókával.

4. Az *Együtműködésben* leírt „Tér használatát” pedig szükség esetén kell hetente gyakorolni.

Cél

A IV. CIKLUS (A TERMÉSZET MEGISMERÉSE) fő célkitűzése az embert legközvetlenebbül érintő természeti jelenségek felismerése, ezekkel kapcsolatos készségek, képességek fejlesztése, a gyermekek környezettudatos és környezetbarát magatartásának, életvitelének fokozatos elősegítése (dominancia: MK).

Megjegyzés: A „dominancia” azt jelenti, hogy a ciklusban feltüntetett tevékenységnek jelentős szerepe van a többi tevékenység mellett

Tartalom

Minta– Téma és tevékenységrendszer:

1. Természeti ritmusok (20 óra)	5. Élettelen dolgok a természetben (20 óra)
1.1. Együttműködés	5.1. Együttműködés
1.2. Mi és a környezetünk	5.2. Mi és a környezetünk
1.3. Anyanyelv	5.3. Anyanyelv
1.4. Matematika	5.4. Matematika
1.5. Modellezés– vizualitás– ének-zene	5.5. Modellezés– vizualitás– ének-zene
1.6. Testnevelés	5.6. Testnevelés
1.7. Önművelés	5.7. Önművelés
2. A természet megújulása (20 óra)	6. Ember és környezete (20 óra)
2.1. Együttműködés	6.1. Együttműködés
2.2. Mi és a környezetünk	6.2. Mi és a környezetünk
2.3. Anyanyelv	6.3. Anyanyelv
2.4. Matematika	6.4. Matematika
2.5. Modellezés– vizualitás– ének-zene	6.5. Modellezés– vizualitás– ének-zene
2.6. Testnevelés	6.6. Testnevelés
2.7. Önművelés	6.7. Önművelés
3. Húsvét (20 óra)	7. Pünkösöd (20 óra)
3.1. Együttműködés	7.1. Együttműködés
3.2. Mi és a környezetünk	7.2. Mi és a környezetünk
3.3. Anyanyelv	7.3. Anyanyelv
3.4. Matematika	7.4. Matematika
3.5. Modellezés– vizualitás– ének-zene	7.5. Modellezés– vizualitás– ének-zene
3.6. Testnevelés	7.6. Testnevelés
3.7. Önművelés	7.7. Önművelés
4. Élőlények a természetben, életjelenségek (20 óra)	8. Rendszerezés (20 óra)
4.1. Együttműködés	
4.2. Mi és a környezetünk	
4.3. Anyanyelv	
4.4. Matematika	
4.5. Modellezés– vizualitás– ének-zene	
4.6. Testnevelés	
4.7. Önművelés	

ÖSSZESEN: 160 óra

Természeti ritmusok

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Koncentrációs gyakorlat. A tér használata: a kiscsoportok az asztalokat és székeket rendezését gyakorolják: A kiscsoportok rendezzék be a teret úgy, hogy nekik is jó legyen, ám más csoportok érdekeit se sértsék. Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

A szabályos ismétlődések szerepe a természetben. – Évek, évszakok, – hónapok nevei, naptárhasználat.

ANYANYELV:

Olvasás-szövegértő olvasás – írás– helyesírás: Kis nyomtatott betűk olvasása, kis-és nagy írott betűk olvasása, írása. Tulajdonnév írása.

Kis (és nagy) nyomtatott betűvel írt szavak, szó szerkezetek olvasása, írása

Mondatok, szövegek olvasása (gyorsan haladóknak).

Beszéd–Irodalom: Mesék feldolgozása szóban, írásban, rajzzal, cselekvéssel, Történetalkotás.

MATEMATIKA:

Sorozatok geometriai tartalommal. Rajzolás irányok megadásával, szimmetria tengely. Szöveges feladatok megoldása, alkotása. Vonalak: elágazás nélküli, elágazó, zárt, nyitott vonalak. Síkidomok előállítására szöges táblán, hajtogatással, nyírással. Síkidomok csoportosítása. Tükrös alakzatok létrehozása tépéssel, vágással, kirakással.

ÉNEK-ZENE:

– Dal, játék ajánlat: Négy vándor...

MODELLEZÉS–VIZUALITÁS:

Természeti ritmusok: dominó-készítés alaklemez után. Díszítése rajzolással, festéssel (tél: kék, nyár: sárga, tavasz: zöld, ősz: barna). Természeti ritmusok: egyéb természeti ritmus-festése, rajzolása, készítése. Naptár készítése.

TESTNEVELÉS:

1. Lazító- és légzőgyakorlat. Reakciógyorsaságot fejlesztő gyakorlat. A természetben végzett munkák bemutatása mozgással (hólapátolás, gereblyezés, kaszálás, gyümölcszedés, stb.). 2. Szabadtéren járás és futás. 3. Kirándulások során fáramászás (pedagógus segítségével), legurulás dombról, csúszdázás. 4. Különböző ugróiskolák. 5. Labdajátékok (tollaslabda, váltó, labdaadogatással). 6. Mondókás, mozgásos népi és testnevelési játékok.

ÖNMŰVELÉS:

Önálló naptárhasználat gyakorlása. Napló vezetésének a megkezdése. Ablak–Zsiráf tudatos használata.

A természet megújulása

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Megjelenítés A tér használata: a kiscsoportok az asztalokat és székeket rendezését gyakorolják; a kiscsoportok rendezzék be a teret úgy, hogy nekik is jó legyen, ám más csoportok érdekeit se sértsék. Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

A tavasz jellemzői, növények, állatok, emberek tavasszal.

ANYANYELV:

Olvasás-szövegértő olvasás-írás-helyesírás: Kis nyomtatott betűk olvasása, kis- és nagy írott betűk olvasása, írása. Tulajdonnév írása.

Kis (és nagy) nyomtatott betűvel írt szavak, szó szerkezete olvasása, írása.

Mondatok, szövegek olvasása (gyorsan haladóknak).

Beszéd-Irodalom: Mesék feldolgozása szóban, írásban, rajzzal, cselekvéssel, Történetalkotás.

MATEMATIKA:

Pótlások, nyitott mondatok gyakorlása. Igaz, hamis állítások. Pótlásra szöveges feladatok megoldása, alkotása. Kombinatorika. Vonalak: elágazás nélküli, elágazó, zárt, nyitott vonalak. Síkidomok előállítás a szöges táblán, hajtogatással, nyírással. Síkidomok csoportosítása. Tükrös alakzatok létrehozása tépéssel, vágással, kirakással.

ÉNEK-ZENE:

– Dal, játék ajánlat: Fényes napsugár...

MODELLEZÉS – VIZUALITÁS:

A tavasz színei, színek és formák, tavaszi tájkép festése.

A formák megfigyelése, leegyszerűsítése, ábrázolása (hosszúkás, ovális, formakombináció). A kisebb-nagyobb formák váltakozó ritmusa az ágakon. Barka (vagy más ág) szemléltetéshez. Madárijesztő készítése. Csíráztatás.

TESTNEVELÉS:

1. Lazító- és légzőgyakorlat. *A négy évszak megjelenítése zenével (Vivaldi: Négy évszak). Mozgás-improvizáció.* 2. Szabadtéri akadálypálya építése, járás és futás kombinációjához. 3. Mérleghinta, lengő hinta, mászóka és csúszda segítségével végzett egyensúlygyakorlatok. 4. Távol-és magasugrás gyakorlása. 5. Labdadobások célba, labdaütések háló felett. 6. Tavaszi dalok éneklése dallambújtatással (a „szünet” alatt ritmikus mozgássor).

ÖNMŰVELÉS:

Versek, mondókák, információk, képek önálló keresése könyvekből a tavasz témához. Bemutatás a csoporttagoknak..

Húsvét

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Helyzetgyakorlat. A tér használata: a kiscsoportok az asztalokat és székeket rendezését gyakorolják; a kiscsoportok rendezzék be a teret úgy, hogy nekik is jó legyen, ám más csoportok érdekeit se sértsék. Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

A húsvét eredete, népi szokások nálunk és más népeknél.

ANYANYELV:

Olvasás-szövegértő olvasás-írás-helyesírás: Kis nyomtatott betűk olvasása, kis- és nagy írott betűk olvasása, írása. Tulajdonnév írása.

Kis (és nagy) nyomtatott betűvel írt szavak, szószerkezetek, mondatok olvasása, írása

Szövegek olvasása (gyorsan haladóknak)

Beszéd – Irodalom: Mesék feldolgozása szóban, írásban, rajzzal, cselekvéssel, Koncentrációs légzőgyakorlat.

MATEMATIKA:

Relációk. Nyitott mondatok, egyenlőségek igazsá tétele. Vonalak: elágazás nélküli, elágazó, zárt, nyitott vonalak. Síkidomok előállítás szöges táblán, hajtogatással, nyírással. Síkidomok csoportosítása. Tükrös alakzatok létrehozása tépéssel, vágással, kirakással.

ÉNEK-ZENE:

– Dal, játék ajánlat: Nyuszi Gyuszi..., Hová mégy, te..., Orgona...

– Zenei elem: Zenei kérdés-felelet, hangnevek rövidítése d m sz l helye, kézjele. Dalcsokor. Ritmuskigyó.

– Mondóka: Áspis, kerek...

MODELLEZÉS–VIZUALITÁS:

Tojásfestés, díszítés, nyírás, ragasztás. A népi motívumok megismertetése és egyszerű formában alkalmazása.

TESTNEVELÉS:

*1. Lazító- és légzőgyakorlat. 2. Futásgyakorlatok irányokba (jobb, bal, előre, hátra,...). 3. Gimnasztikai gyakorlat karikával, szalaggal, tornabottal. 4. Távol-és magasugrás gyakorlása helyből és nekifutással. 5. Labda-cicagurítással, dobással. 6. *Itt a nyuszi!* : *Az iskola épülete köré, az udvarban rejtsünk el annyi húsvéti tojást vagy nyulat, ahány gyermek van. Minden tanuló kapjon egy lapot, amelyen a feladatokban elrejtettük, hogy merre található az ajándékok. A feladatok mozgásos jellegűek legyenek. Pl.: Tyúklépéssel menj 5 lépést, fordulj balra. Találsz egy tornaszámolyt, emeld a fejed felé, majd tedd le (a számoly alatt a tojás). Minden tanuló más feladatot kap. Lehet csoportosan is megoldani, de így annyi ajándék legyen, ahány tagból áll a csoport.**

ÖNMŰVELÉS:

Ablak– Zsiráf használata. A témához kötődő információk keresése a könyvtárban.

Élőlények, életjelenségek

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Helyzetgyakorlatok. A tér használata: a kiscsoportok az asztalokat és székeket rendezését gyakorolják; a kiscsoportok rendezzék be a teret úgy, hogy nekik is jó legyen, ám más csoportok érdekeit se sértsék. Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Élőlények és élettelen dolgok elkülönítése. Élőlények jellemzői, életjelenségek. Élőlények csoportosítása: növény állat, ember.

ANYANYELV:

Olvasás-szövegértő olvasás-írás-helyesírás: Kis nyomtatott betűk olvasása, kis-és nagy írott betűk olvasása, írása. Tulajdonnév írása.

Kis (és nagy) nyomtatott betűvel írt szavak, szó szerkezetek, mondatok olvasása, írása.

Szövegek olvasása (gyorsan haladóknak).

Beszéd – Irodalom: Mesék feldolgozása szóban, írásban, rajzzal, cselekvéssel, Koncentrációs légzőgyakorlat.

MATEMATIKA:

Pénzhasználat. Bűvös négyzetek. Bontás, műveletek gyakorlása 20-as számkörben. Kombinatorikus lehetőségek előállítása rajzzal és jelekkel. A „biztos” a „lehet de nem biztos” és a „lehetetlen” fogalmak helyes használata. Adatok gyűjtése, eredmények lejegyzése, rajzzal és jelekkel.

ÉNEK-ZENE:

– Dal, játék ajánlat: Süss, süss...,

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Tanulmányi séta: természeti formák megfigyelése, erdő, mező által kínált anyagok gyűjtése. A gyűjtött anyagokból kompozíciók készítése.

TESTNEVELÉS:

1. Lazító- és légző gyakorlat. Utánzó mozgások (állatok, növények). 2. Mozgás és mozdulatlanság. Játékok a különbség érzékeltetésére. 3. Rúdról lecsúszás (pedagógus segítségével, aki tud önállóan a rúd feléig felmászik, majd lecsúszik). 4. Magas-és távolugrás gyakorlása. 5. Szabadtéri labdajátékok. 6. Hogy a kakas?

ÖNMŰVELÉS:

Ablak– Zsiráf használata. A témához kötődő információk keresése a könyvtárban.

Élettelen dolgok a természetben

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Helyzetgyakorlat: viselkedés, viszony megfigyelése. A tér használata: a kiscsoportok az asztalokat és székek rendezését gyakorolják; a kiscsoportok rendezzék be a teret úgy, hogy nekik is jó legyen, ám más csoportok érdekeit se sértsék. Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Élettelen dolgok, mint a természet részei: tárgyak és jelenségek – kövek, hegyek, patakok, tengerek, tavak, égitestek,...– szél, felhő, eső, hó,...

ANYANYELV:

Olvasás-szövegértő olvasás-írás-helyesírás: Kis nyomtatott betűk olvasása, kis- és nagy írott betűk olvasása, írása. Tulajdonnév írása.

Kis (és nagy) nyomtatott betűvel írt szavak, szó szerkezetek, mondatok olvasása, írása.

Szövegek olvasása (gyorsan haladóknak).

Beszéd-Irodalom: Mesék feldolgozása szóban, írásban, rajzzal, cselekvéssel.

MATEMATIKA:

Fele, kétszerese fogalmak, feladatok. Pénzhasználat gyakorlása. Kombinatorikus lehetőségek előállítására rajzzal és jelekkel. A „biztos” a „lehet de nem biztos” és a „lehetetlen” fogalmak helyes használata.

ÉNEK-ZENE:

Ismétlés – gyakorlás – rendszerezés.

MODELLEZÉS – VIZUALITÁS:

Színek: hideg-meleg, fény-árnyék, világos-sötét. Égitestek (nap, hold, csillag) és időjárás a természetben. Időjárás és a napszakok váltakozásainak ábrázolása, színei-fényei (sötét-világos, hideg-meleg, színek, tiszta, elmosódott formák, stb.). Testes tárgyak takarásos helyzetben. Térbeli viszonylatok megfigyelése (formák egymás mellett és mögött). Festéssel, vagy alaklemez után ragasztással.

TESTNEVELÉS:

1. Lazító- és légző gyakorlat. Relációs gyakorlat a szabadban. Térképolvasás. 2. Futóiskolák. 3. Rúdról lecsúszás. Felmászás segítségével. Gimnasztikai gyakorlatok. 4. Akadálypálya építése futás– szökdelés-ugrás kombinációjára. 5. Labdajátékok. 6. Kirándulás. Kavicsok, kövek gyűjtése. Udvar napos részén napóra készítése. (kör kirakása nagyobb kövekből, a 13-as, 3-as, 6-os, 9-es helyére 4 nagyobb szép, lapos kavics kerüljön– könnyebb a leolvasás, ha a számokat bemélyítve leírjuk, és apró kavicsokkal a mélyedést kitöltjük. A kör közepébe egy egyenes botot állítunk).

ÖNMŰVELÉS:

Ablak– Zsiráf használata. A témához kötődő információk keresése a könyvtárban.

Ember és környezete

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:*Közös játékok.***MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:***Levegő, talaj, vizek, növények, állatok és az ember kapcsolata. Miért fontos a környezetvédelem? Mit tehet az egyes ember a környezetéért?***ANYANYELV:***Olvasás-szövegértő olvasás-írás-helyesírás: Gyakorlás.**Beszéd-Irodalom: Beszélgetés a környezetvédelemről és a környezetszennyezésről.***MATEMATIKA:**

Rendszerezés. Év végi ismétlés, számszomszédok, páros, páratlan számok, sorszámnev, tőszámnev. Műveletek 10-es, 20-as számkörben. A számoknak sok neve van. Egyjegyű, kétjegyű számok-bontott alakok, helyük a számegyenesen. Igaz, hamis állítások.

ÉNEK-ZENE:*Ismétlés – gyakorlás – rendszerezés.***MODELLEZÉS–VIZUALITÁS:***Környezetszennyezés: – szemét gyűjtése; – Mi van egy szemetes kosárban? Kollázs készítése. A szennyezett környezet ábrázolása, s összehasonlítása a tiszta, egészséges környezettel (színek, formák, stb.) Hajlékformák, s készítésük.***TESTNEVELÉS:**

E hét testnevelési órának a természetben való megtartása: folyó vagy tóparton, parkban, ligetben.

1. Lazító- és légzőgyakorlat. Nap- és légfürdőzés. 2. Lassú és közepes iramú futás. 3. Mászások, gurulások. 4. Természetes akadályok átugrása (keskeny árkok, nagyobb fücsomók, stb). 5. Tollaslabda játék. Bumeráng és műanyag játék-diszkosz hajítása. 6. Rollerezés, kerékpározás.

ÖNMŰVELÉS:*Ablak – Zsiráf használata. A témához kötődő információk keresése a könyvtárban.*

Pünkösöd

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Közös munka: pünkösdi királynéjárás.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Pünkösdi szokások. Pünkösöd, mint ünnep.

ANYANYELV:

Olvásás-szövegértő olv.-írás-helyesírás: Gyakorlás.

Beszéd-Irodalom: Pünkösdi királynéjárás gyakorlása.

MATEMATIKA:

Év végi ismétlés, Mérések, mértékegységek összehasonlítása, műveletek a mértékegységekkel.
Hiányosságok pótlása.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék ajánlat: Elhozta az isten...

MODELLEZÉS – VIZUALITÁS:

A pünkösdi királynéjáráshoz jelmezek készítése. Korona készítése.

TESTNEVELÉS:

1. Lazító- és légzőgyakorlás. 2. Sor- és váltóversenyek futással. 3. Mérleghinta. Mászás-csúszás.
4. Távolugrás és magasugrás gyakorlása. Gimnasztikai gyakorlatok. 5. Labdajátékok. 6. Rollerverseny,
kerékpározás.

ÖNMŰVELÉS:

Ablak – Zsiráf használata. A témához kötődő információk keresése a könyvtárban.

DÉLUTÁNOS TEVÉKENYSÉG

Időtartam: 180 óra (heti 5 óra)

Megjegyzés:

A délutános (szabadidős) tervet napközis vagy iskolaotthonos (gurulós) formában működő osztályok esetén lehet használni. Hazajárós (félnapos) osztály esetében e tevékenységrendszer elhagyandó (illetve elhagyható).

A délutános (szabadidős) tevékenységi rendszer kiegészíti a témákkal kapcsolatos feldolgozásokat, *használatát nem kötelező*. A pedagógus eldöntheti, hogy mennyit és milyen mennyiségben használ fel belőle.

Cél

A tanulók sokrétű tevékenykedtetése, s ezáltal fejlesztése a témához kapcsolódóan.

Követelmény

Nincs követelmény.

Tartalom

“Ki vagyok én?”

“Mi vagyunk!”

A fantázia világa

A természet megismerése

Feltételek

1. Rövidítések – szakirodalom:

101 = Roy Richards: 101 kísérlet. Bp., Panem Kft, 1992.

AM = Kardos Mária: Agyagművesség. Bp., Móra, 1988.

BT = B. Boros Ilona–P. Székely Éva: Batikolás, tojásírás. Bp., Móra, 1981.

CCK = Cinege, cinege, kismadár. MRT-MINERVA Bp., 1975.

DJ = Gabrai Katalin: Drámajátékok. Tankönyvkiadó, Bp., 1987.

DJGY = Kis Jenő–Kis Jenőné: De jó játék ez, gyerekek! Bp., Tankönyvkiadó, 1987.

EJ = Esztergályos Jenő: Ezer játék. Celldömölk, A szerző kiadása, 1990.

ÉNO = Forrai Katalin: Ének az óvodában. Zeneműkiadó, Bp., 1974.

FF = Antoni Rozália–Nádas László: Filcből, fából. Bp., Móra, 1987.

GYJD = Kerényi György: Gyermekjátékdalok. Bp., Zeneműkiadó, 1957.

GY = Paulette Tiocher: Gyerekszakács. Pesti Szalon Könyvkiadó, Bp., 1991.

GYSZ = Frank Júlia: Gyermek szakácskönyve. Bp., Mezőgazdasági Kiadó Kft, 1990.

GYVL = Vámos Károlyné: Gyere velünk labdázni! Bp., Sport, 1982.

JÚ = Lukácsy András: Játssz újra! Bp., 1988. A szerző kiadása

JS = Játéksarok Bp., Ságvári Endre Könyvszerkesztőség. 1979.

JGYT = Dr. Krizsaneczne Németh Edit: Játékos gyermektorna. Bp., 1979., Sport

JND = Kerényi György: Jeles napok dalai. Bp., Zeneműkiadó, 1963.

JVN = Nagy-Vidák: Játékok, vízparti növényekből. Bp., Móra, 1980.

JI = Petrás Anna: Játékiskola. Bp., Budapesti Művelődési Központ, 1992.

JJPF = Marék Veronika: Jó játék a papír, a filc. Bp., Móra, 1982.

JTI = Neuvirth Annamária: Játék és tánc az iskolában. Bp., Néptáncosok Szakmai Háza, 1991.

K = Steinert Ágota: Karácsony. Bp., Helikon, 1990.

KAL I. = Kalendárium 1. osztály számára. Bp., Korona K., 1993.

KJ = Debreczeni Tibor: Kreatív-játékok. Bp., Népművelési Propaganda Iroda, 1981.

KO = Karlóczai Marianne: Komámasszony, hol az olló? Bp., A szerző kiadása, 1987.

M = Apostol Éva: Maskarák. Bp., Reflektor Kiadó, 1987.

MAM = Kardos Mária: Mintázások, agyagos munkák. Kecskemét, Szókraténusz, 1987.

MNGY = Magyar népi gyermekjátékok. Tankönyvkiadó, Bp., 1977.

- MÉN = Kerényi György: Magyar énekes népszokások. Bp., Gondolat, 1982.
 MB = Granasztói Szilvia: Menjünk mi is Betlehembe. Bp., Háttér Lap- és Könyvkiadó, 1990.
 NKK = Tészabó Júlia: Nagy karácsonyi képeskönyv. Bp., Móra, 1985.
 NK = Hajdú Teréz: Női kézimunka. Bp., Művelődési Minisztérium, 1960.
 OJK = Esztergályos Jenő: Oktatójátékok kisiskolásoknak. Szombathely
 OF = Kricskoviczs Zsuzsanna: Origami füzetek. 1-9. Kecskemét, Szórákaténusz
 O = Fábián Zsolt: Origami Békéscsaba Dél-Kelet Kft, 1991.
 PJ = Kékes Tóbiás: Papírajátékok. Bp., Móra, 1983.
 PV = H. Vass Ildikó: Papírvarázslat. Téka Könyvkiadó Bp., 1990.
 PCS = Pataki Tibor: Papírsodák. Bp., Ságvári Endre Könyvszerkesztőség, 1983.
 RMÉJ = Falvay Károly: Ritmikus mozgás. énekes játék OPI, Bp., 1990.
 TJT = Lénárd Gábor: Természet-játék-tapasztalat. Bp., OKI-MKM, 1991.
 VJ = Várnagy Ildikó: Vizuális játékok. Népművelési Propaganda Iroda, Bp.
 VJT = Kereszty Kornél: Virágrendezés és játékok termésekkel. Bp., Móra, 1984.

2. Továbbá lásd: Az egész tanterv megvalósításához szükséges személyi, egyéb tárgyi feltételek

“Ki vagyok én?”

Időtartam: 40 óra

Tartalom

1. hét/ Játékok – játszótér

Felhasználható eszközök: PJ 39. o., JTI 7.o., DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ

1. foglalkozás: Origami: ujjbábok hajtogatása
2. foglalkozás: Bábozás: bemutatkozás, ismerkedő játékok. Magukkal hozott játékokkal, babákkal, tárgyakkal bábozás.
3. foglalkozás: Népi gyermekjátékok: Mit játszunk lányok? c. játék
4. foglalkozás: Kézművesség: ujjbábok pingponglabdából, kabalák, bohóc stb. készítése kinőtt gyermek harisnyanadrágból.
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

2. hét/ Élettörténet – óvoda, iskola

Felhasználható eszközök: JTI 3.o., DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ

1. foglalkozás: Bábozás: az otthonról hozott élmények, emlékek feldolgozása
2. foglalkozás: Séta: az iskola környékének megfigyelése, az iskola és az óvoda összehasonlítása.
3. foglalkozás: Agyagozás: a sétán tapasztaltak feldolgozása.
4. foglalkozás: Népi gyermekjátékok: Tekeredik a kígyó.
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

3. hét/ Család, rokonság, felnőtt, gyerek

Felhasználható eszközök: OFI 11-13.o., JTI 4.o., DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ, KJ

1. foglalkozás: Origami: anyuka, baba, nagymama.
2. foglalkozás: Bábozáshoz kellékek készítése. Család síkbábokban történő elkészítése.
3. foglalkozás: Bábozás: családi viszonyok (szülő-gyerek, gyerek-gyerek) monológ – párbeszéd forma.
4. foglalkozás: Népi gyermekjáték: Ha én cica volnék.
5. foglalkozás: Sport – sportjátékok

4. hét/ Öltözködés: ruha, cipő

Felhasználható eszközök: O 4-5.o., NK 43-44.o., DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ, JI 38.o. JS 54-55.o.

1. foglalkozás: Origami: fejfedők (seriffkalap, vikingsisak stb.)
2. foglalkozás: Varrás: alapok: tű, cérna használata
3. foglalkozás: Öltöztetéshez figurák készítése, gyűjtés: csuhé baba, s egyéb természetes anyag + papír, filc, ruhagyűjtés.
4. foglalkozás: Öltöztetés: egymás öltöztetése évszakok szerint, babák, bábok öltöztetése.
5. foglalkozás: Sport – sportjátékok

5. hét/ Étel-ital

Felhasználható eszközök: MAM, AM, KAL I. 23.o. és 21.o., DJGY; JGYT; GYVL, KO, EJ

1. foglalkozás: Agyagozás: edények, tálak készítése.
2. foglalkozás: Népi gyermekjáték: Méhes ember
3. foglalkozás: Sütés: Barna mézeskalács
4. foglalkozás: Hangszer: Túrót vettem
5. foglalkozás: Sport – sportjátékok

6. hét/ Állatok

Felhasználható eszközök: OF, PJ, PV, O, PCS, CCK; MNGY, GYJD, DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ

1. foglalkozás: Origami: állatok hajtogatása.
2. foglalkozás: Bábozás: állatbábok: ujj és síkbábok
3. foglalkozás: Környezetbarátok: állatok gondozása, tanulmányi kirándulás az állatkertbe
4. foglalkozás: Népi gyermekjátékok: állathívogatók: Csiga biga, Fecskét látok, Gólya gólya
5. foglalkozás: Sport – sportjátékok

7. hét/ Növények

Felhasználható eszközök: OF, PJ, PV, O, PCS, JVN, VJT, GYSZ, GY, DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ, VJ

1. foglalkozás: Origami: növények hajtogatása
2. foglalkozás: Virágrendezés, Tanulmányi séta: őszi növények gyűjtése
3. foglalkozás: Őszi növények: termések, levelek stb. Lenyomatok, figurák készítése.
4. foglalkozás: Ételkészítés: turmix, saláta, egyéb egyszerű ételek
5. foglalkozás: Sport – sportjátékok

8. hét/ Rendszerezés, áttekintés

Téma: Lakás vagy szoba berendezése

Felhasználható eszközök: Válogatás az I. ciklusban felhasznált eszközökből

1. foglalkozás: Origami: szobabútorok, növények, állatok
2. foglalkozás: Agyagozás: berendezési tárgyak, figurák
3. foglalkozás: Vegyes technikák: természetes anyagok, nem természetes anyagok, család, öltözet, stb. készítése.
4. foglalkozás: Népi gyermekjáték és bábozás
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

“Mi vagyunk!”

Időtartam: 40 óra

Tartalom

9. hét/ Családi szokások

Felhasználható eszközök: KJ 23.O., NK 43-46.O., JTI, CCK, MNGY, GYJD, RMÉJ, DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ

1. foglalkozás: Drámajáték: családi kapcsolatok, szokások
2. foglalkozás: Tea délután: tea készítése, s mellette beszélgetések
3. foglalkozás: Varrás: az alapok elsajátítása
4. foglalkozás: Népi gyermekjáték
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

10. hét/ Iskolai szokások, kapcsolatok

Felhasználható eszközök: DJ, KJ, JTI, CCK, MNGY, GYJD, RMÉJ, OJK, JÚ, DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ

1. foglalkozás: Drámajáték: iskolai szokások, kapcsolatok
2. foglalkozás: Bábozás
3. foglalkozás: Szobai játékok (mesterség stb.)
4. foglalkozás: Népi gyermekjáték
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

11. hét/ Közlekedés

Felhasználható eszközök: OF III. 8-9.o., OF II. 4.o., PJ 44-56.o., JTI 25.o., 78.o., JVN 30-33.o., DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ

1. foglalkozás: Origami: repülő, csónakok, vitorlások
2. foglalkozás: Népi gyermekjáték: kiszámoló – játékok
3. foglalkozás: Hangszerjáték
4. foglalkozás: Népi gyerekjáték-készítés: tutaj, ló
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

12. hét/ Kereskedelem

Felhasználható eszközök: OF I. 18.o., DJ, KJ, JI, MAM, DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ

1. foglalkozás: Origami: kosár
2. foglalkozás: Drámajáték: kereskedelemben résztvevők viszonya (eladó-vevő, vevő-vevő, alkudozás stb.), szituációs játékok
3. foglalkozás: Kézművesség: agyagozás, természetes anyagok, gipsz, só stb. Árukészítés.
4. foglalkozás: Kis matematikusok: kereskedelmi viszonyok: adás-vétel-árak
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

13. hét/ Egészségügy

Felhasználható eszközök: DJ, KJ, DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ

1. foglalkozás: Drámajáték: az egészséges életmód: tisztálkodás, táplálkozás, életrend stb., szituációs játékok
2. foglalkozás: Séta egy orvosi rendelőbe vagy gyógyszerárba
3. foglalkozás: Irodalmi kör: betegségűzö mondókák tanulása, alkotások gyűjtése e témában, s megbeszélése
4. foglalkozás: Képregény: „Betegségem-gyógyulásom története”
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

14. 16. hét/ Karácsonyi ünnepekör (Miklós, Luca)

Felhasználható eszközök: PV, OF IV., KAL I. 43-49.o., MÉN, JND, ÉNO, MB, K, DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ

1. foglalkozás: Ajándékkészítés Mikulásra
2. foglalkozás: Drámajáték: Miklós, Luca napi szokások (kotyolás)
3. foglalkozás: Hangszerjáték: lucázáshoz hangszerkíséret
4. foglalkozás: Mikulás-ünnepség
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

Felhasználható eszközök: OF VI. 11.o., NKK 53-54.o., MB, K, KAL I. 61-65.o. 50-56.o., MÉN, JND, ÉNO, DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ

1. foglalkozás: Origami: fenyő
2. foglalkozás: Karácsonyfadíszek készítése: papírlánc, csilla, figurák, termések, liszt, só, szalma
3. foglalkozás: Sütés: karácsonyi sütemény
4. foglalkozás: Hangszerjáték: karácsonyi dalok tanulása
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

Felhasználható eszközök: MB 55-63.o., KAL I. 56-61.o., NKK, MÉN, JND, DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ

1. foglalkozás: Betlehemeshez bábok készítése: Betlehem, Gáspár, Menyhért, Boldizsár, angyalok, Mária, József.
2. foglalkozás: Hangszerjáték: betlehemes dalok tanulása
3. foglalkozás: Irodalmi kör: betlehemes szövegek tanulása
4. foglalkozás: Betlehemes bemutatása
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

16. hét/ Rendszerezés

Felhasználható eszközök: Válogatás a II. ciklus eszközeiből, KAL I. 66-71.o.

1. foglalkozás: Beszélgető-kör: A téli szünet élményei, eseményei
2. foglalkozás: Szobai játékok (társasjáték stb.)
3. foglalkozás: Irodalmi kör: újévi köszöntők gyűjtése, tanulása
4. foglalkozás: Kellékek készítése a háromkirályjáráshoz
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

A fantázia világa

Időtartam: 60 óra

Tartalom

17. hét/ Mesék, történetek a hóemberről és a hidegről

Felhasználható eszközök: NK, OF IV. 7.o., OJK

1. foglalkozás: Hóember-építés, jégtégla készítése
2. foglalkozás: Meseillusztrációk készítése
3. foglalkozás: Bábozás
4. foglalkozás: Varrás: alapok
5. foglalkozás: Téli játékok a szabadban (jégpálya stb.)

18. hét/ Mesebeli állatok (Madarak, madarak télen)

Felhasználható eszközök: OF III. 3.o., DJGy, JGyT, GyVL, KO, EJ, OJK

1. foglalkozás: Origami: madár
2. foglalkozás: Madáretető készítése: madarak védelme, etetése télen
3. foglalkozás: Irodalmi kör: versek, történetek madarokról
4. foglalkozás: Hangszerjáték: dalok madarokról, madárhangutánozó tárgyak
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

19. hét/ Mesebeli állatok (sárkányok, átváltozások)

Felhasználható eszközök: PJ 29., 68.o., DJGy, JGyT, GyVL, KO, EJ, DJ, KJ, JVN

1. foglalkozás: Origami – Báb: sárkányfej készítése és vele való bábozás + ugró béka készítése
2. foglalkozás: Drámajáték: mesefeldolgozás
3. foglalkozás: Rajzolás-festés: mesebeli állatok
4. foglalkozás: Természetes anyagokból állatok készítése
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

20. hét/ Farsang

Felhasználható eszközök: M, GYSZ, GY, DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ

1. foglalkozás: Álarc-készítés
2. foglalkozás: Jelmez-tervezés
3. foglalkozás: Sütés: farsangi sütemény készítése
4. foglalkozás: Farsangi bál
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

21. hét/ Képtelenségek (csali mesék, tréfás mesék)

Felhasználható eszközök: DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ, OJK

1. foglalkozás: Matematikusok köre: igaz-hamis állítások
2. foglalkozás: Irodalmi kör: képtelen történetek írása
3. foglalkozás: Képtelenségek a rajzban
4. foglalkozás: Szobai játékok
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

22. hét/ Tündérek, boszorkányok

Felhasználható eszközök: DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ, OJK

1. foglalkozás: Egyszerű trükkök tanulása
2. foglalkozás: Matematikusok köre: bűvös számok
3. foglalkozás: Bábkészítés: tündér-boszorkány
4. foglalkozás: Bábozás: mesefeldolgozás
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

23. hét/ A legkisebb

Felhasználható eszközök: DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ, KJ, DJ, ÉNO, GYJD, MNGY, JTI, VJ

1. foglalkozás: Matematikusok köre: relációk
2. foglalkozás: Rajzolás-festés: mesebeli család
3. foglalkozás: Drámajáték: szituációs játékok, mese dramatizálás
4. foglalkozás: Népi gyermekjáték
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

24. hét/ Mesés növények

Felhasználható eszközök: VJT 32-46.o., KJ, DJ, DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ

1. foglalkozás: Virágrendezés
2. foglalkozás: Termésképkészítés
3. foglalkozás: Rajzolás-festés: mesefa
4. foglalkozás: Drámajáték: növények mesés tulajdonsága
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

25. hét/ Mesebeli tárgyak

Felhasználható eszközök: DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ

1. foglalkozás: Tárgyrendezés
2. foglalkozás: Bábozás
3. foglalkozás: Hangszerjáték
4. foglalkozás: Irodalmi kör: februári népszokások
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

26. hét/ Mese és zene

Felhasználható eszközök: ÉNO, MNGY, GYJD, RMÉJ, KJ, DJ, JTI, DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ

1. foglalkozás: hangszerjáték
2. foglalkozás: hangszerkészítés
3. foglalkozás: drámajáték: mese és zene
4. foglalkozás: népi gyermekjáték
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

27. hét/ Vásár

Felhasználható eszközök: KJ, DJ, PV, JJPF, DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ, JVN, FF

1. foglalkozás: Matematikusok köre: árak
2. foglalkozás: Árukészítés: egyes technikával
3. foglalkozás: Irodalmi kör: vásári kikiáltások, árusdalok írása
4. foglalkozás: Drámajáték
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

28. hét/ Rendszerezés

Felhasználható eszközök: A III. ciklus eszközeiből válogatás

1. foglalkozás: Origami
2. foglalkozás: Kézművesség
3. foglalkozás: Hangszerjáték
4. foglalkozás: Drámajáték
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

A természet megismerése

Időtartam: 40 óra

Tartalom

29. hét/ Természeti ritmusok (év, évszak, hónap, hét, nap)

Felhasználható eszközök: DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ, VJ, OJK

1. foglalkozás: Naptárkészítés
2. foglalkozás: Festés-rajzolás: évszakok színei
3. foglalkozás: Irodalmi kör: népszokások
4. foglalkozás: Természetbarát kör: tavaszi tevékenységek
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

30. hét/ A természet megújulása (tavasz)

Felhasználható eszközök: JTI, CCK, MNGY, RMÉJ, ÉNO, PV, PJ, O, DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ

1. foglalkozás: Origami: állat vagy növény, Tavasz színei és formái
2. foglalkozás: Hangszerjáték: tavaszi dalok
3. foglalkozás: Természetbarát kör: költöző madarak, növények megfigyelése, séta
4. foglalkozás: Népi gyermekjáték
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

31. hét/ Húsvét

Felhasználható eszközök: BT, KAL I. 78-85.o., JTI, CCK, MNGY, RMÉJ, ÉNO, DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ

1. foglalkozás: tojásfestés, batikolás
2. foglalkozás: Origami: Nyuszi
3. foglalkozás: Irodalmi kör: Húsvéti szokások, népszokások
4. foglalkozás: Népi gyermekjáték
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

32. hét/ Életjelenségek, élőlények a természetben

Felhasználható eszközök: DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ, O, PJ, OJK

1. foglalkozás: Természetbarát kör: növények megfigyelése, ültetés
2. foglalkozás: Séta: egy kertben folyó munka megtekintése, illetve végzése, Origami: kutya
3. foglalkozás: Állatbarát kör: állatok és kicsinyeik, fejlődésük (élőben, illetve képek, ábrák gyűjtése)
4. foglalkozás: Egészséges táplálkozás
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

33. hét/ Élettelen dolgok a természetben (föld, víz, levegő, időjárás)

Felhasználható eszközök: 101, TJT, OJK, DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ

1. foglalkozás: Kézművesség: papírpörgettyűk, sárkány készítése
2. foglalkozás: Kézművesség: szélforgók készítése
3. foglalkozás: Természetbarát kör: víz-vizsgálatok: papírhajó, víz és úszás, Miben található víz?
4. foglalkozás: Természetbarát kör: időjárás-megfigyelések
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

34. hét/ *Ember és környezete (környezetvédelem)*

Felhasználható eszközök: DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ

1. foglalkozás: Természetbarát kör: környezetünk védelme
2. foglalkozás: Természetbarát kör: környezetünk védelme: szemétyűjtés, takarítás
3. foglalkozás: Papírgyűjtés
4. foglalkozás: Séta egy közeli parkba
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

35. hét/ *Pütkös*

Felhasználható eszközök: MÉN, JND, KAL I. 99-100.o., JTI, RMÉJ, GYJD, MNGY, DJGY, JGYT, GYVL, KO, EJ

1. foglalkozás: Hangszerjáték: pütkösi dalok
2. foglalkozás: Irodalmi kör: népszokások
3. foglalkozás: Népi gyermekjáték: pütkösi királynő
4. foglalkozás: Természetbarát kör: tavasz-nyár: fák, virágok, állatok
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

36. hét/ *Rendszerezés (saját történet írása, előadása)*

Felhasználható eszközök: válogatás a négy ciklus eszközeiből

1. foglalkozás: Kézművesség
2. foglalkozás: Bábozás
3. foglalkozás: Természetbarát kör
4. foglalkozás: Népi gyermekjáték
5. foglalkozás: Sport – sportjáték

2. rész

2. ÉVFOLYAM MUNKATERVE

Tartalomjegyzék

HUMANISZTIKUS KOOPERATÍV TANULÁS 2. ÉVFOLYAM. MUNKATERVE

Cél
Követelmény
Tartalom
Feltételek
Kulcsszavak
Tartalom
Értékelés
Feltételek

Anyanyelv 2.

Kulcsszavak
Tartalom
Értékelés
Feltételek

Matematika 2.

Kulcsszavak
Tartalom
Értékelés
Feltételek

Ének-zene 2.

Kulcsszavak
Tartalom
Értékelés
Feltételek

Modellezés–vizualitás 2.

Kulcsszavak
Tartalom
Értékelés
Feltételek

Testnevelés 2.

Kulcsszavak
Tartalom
Értékelés
Feltételek

„ISMERD MEG ÖNMAGAD!”

Cél
Tartalom
Feltételek
Nyáralás után
Testünk, érzékszerveink
Fejlődésem
Egészség, betegség
Gyógynövények

*Egészséges életmód
Őszi szokások, tevékenységek*

„JÁTSSZUNK!”

Cél

Tartalom

Feltételek

Játsszunk vásárt!

Játsszunk a rejtvényekkel!

Játsszunk cirkuszt!

Játsszunk színházat!

Játsszunk bábszínházat!

Karácsonyi ünnepkör

A FANTÁZIA VILÁGA

Cél

Tartalom

Feltételek

A Föld keletkezése

Fantasztikus lények

Farsang-vásár

Mesebeli lakóhelyek

Átváltozások

Állatmesék

Mesebeli tárgyak

Mese és zene

Álom

Tavaszi szokások, tevékenységek

A TERMÉSZET MEGISMERÉSE

Cél

Tartalom

Feltételek

Tavaszi természet

A víz és élővilága

A mező élővilága

Az erdő élővilága

Kertünk, házunk

A csillagos ég

Közeledik a nyár

DÉLUTÁNOS TEVÉKENYSÉG 2. ÉVFOLYAM

Ismerd meg önmagad!

Játsszunk!

A fantázia világa

A természet megismerése

HUMANISZTIKUS KOOPERATÍV TANULÁS

2. ÉVFOLYAM. MUNKATERVE

Megjegyzés:

- A) A Munkaterv nem használható az első könyvben leírt (fő modul) ismerete nélkül.
 B) A ciklusok témáinál a tartalmak dőlt és normál betűs formában szerepelnek (lásd „Munkaterv 1. rész a „Témák szerkezeténél” leírtakat).

1. Tantárgy- és óraterv:

- 1.1. Mi és a környezetünk 1.2. Anyanyelv 1.3. Matematika 1.4. Ének-zene
 1.5. Modellezés–vizualitás 1.6. Testnevelés
 Alkalmazott tárgyak: Együttműködés, Önművelés

2. Óraszámok

Összes óraszám: heti 20 óra

A kötelező óraszámom felül megtervezzük a gyermekek délutános (Szabadidős) tevékenységét is. Ennek heti óraszám: 5 óra (kiegészítő tevékenység, elhagyható).

A heti húsz órát részekre bontva az alábbi időkereteket adjuk egy-egy területhez:

Tevékenység	I. Ciklus	II. Ciklus	III. Ciklus	IV. Ciklus	Összes
	heti	heti	heti	heti	éves
Anyanyelv – Mi és a környezetünk	10	9	9	10	324
Matematika	4	4	4	4	144
Modellezés – vizualitás – ének – zene	3	4	4	3	128
Testnevelés	3	3	3	3	108
Összesen:	20	20	20	20	704
Délutános tevékenység (nem kötelező)	5	5	5	5	180

Megjegyzés:

A tanév 36–37 db tanítási hét között mozog (180–185 tanítási nap). E időterv számítás 36 db tanítási héttel számol. Amennyiben a tanítási napok száma több, azt rendszerezéssel, összefoglalással ajánlatos tölteni)

Ciklusokon belül az időkeretek blokkosíthatóak, átrendezhetőek.

- I. Ciklus: szeptember–október (őszi szünet)
 II. Ciklus: november–december (téli szünet)
 III. Ciklus: január–március (tavaszi szünet)
 IV. Ciklus: április–június (nyári szünet)

Az Együttműködés és az Önművelés nem kap önálló órakeretet, mivel mindegyik területben megjelenik.

3. A tanév szakaszolása (ciklusok, minta-témák)

	I. CIKLUS „ISMERD MEG ÖNMAGAD!”		II. CIKLUS „JÁTSSZUNK!”
HÉT:		HÉT:	
1.	Nyáralás után	9.	Játsszunk vásárt!
2.	Testünk, érzékszerveink	10.	Játsszunk a rejtvényekkel!
3.	Fejlődésem	11.	Játsszunk cirkuszt!
4.	Egészség-betegség	12.	Játsszunk színházat!
5.	Gyógynövények	13.	Játsszunk bábszínházat
6.	Egészséges életmód	14-15- 16.	Karácsonyi ünnepkör: ünnepeink játécai
7.	Őszi szokások, tevékenységek		
8.	Rendszerezés		
	III. CIKLUS A FANTÁZIA VILÁGA		IV. CIKLUS A TERMÉSZET MEGISMERÉSE
HÉT:		HÉT:	
17.	A föld keletkezése	29.	Tavaszi természet
18.	Fantasztikus lények	30.	A víz és élővilága
19.	Fantasztikus lények	31.	A mező élővilága
20.	Farsang-vásár	32.	Az erdő élővilága
21.	Mesebeli lakóhelyek	33.	Kertünk, házunk
22.	Átváltozások	34.	A csillagos ég
23.	Állatmesék	35.	Közeledik a nyár
24.	Mesebeli tárgyak	36.	Rendszerezés
25.	Mese és zene		
26.	Álom		
27.	Tavaszi szokások, tevékenységek		
28.	Rendszerezés		

Megjegyzés:

1. Az évfolyam „Céljait” és „Követelményeit” különböző betűkkel írtuk, hogy segítsen az olvasónak a tárgyak szerinti elkülönítésben is.
2. A ciklusok témáinál a tartalmak dőlt és normál betűs formában szerepelnek (lásd "Munkaterv első rész 10. oldalán a „Témák szerkezeténél”).

A témák megváltoztathatók, meghosszabbíthatók, elhagyhatók, s újakat is lehet kitalálni.

Cél

Lásd: Fő modul (Munkaterv 1. részében)

AZ ÉVFOLYAM FŐ CÉLJAI:

A második osztályra megfogalmazott legfontosabb célunk -az első osztály szerves követéseként – a tanulók biztonságérzetének a megerősítése. E biztonság megerősítését a társas kapcsolatok fejlődéséhez biztosított keretek megteremtésével, megerősítésével tesszük lehetővé. A kooperatív tanulás előtérbe helyezésével a tanulók közötti hatékony együttműködés kialakítása a célunk.

E szervezeti differenciálással – az első osztályhoz hasonlóan – lehetőséget nyújtunk minden gyermek érvényesülésére, ezáltal felszabadítjuk a tanulók rejtett erőforrásait.

RÉSZLETES CÉLOK:

SZEREZZEN TAPASZTALATOKAT

- megfigyelések végzésében, a tapasztaltak elmondásában, egymás tapasztalatainak kicserélésében: önmaga és mások testhelyzetének, testmozgásának, beszédének, testkülsejének – öltözködésének és viselkedésének megfigyelésében; az emberi test részeinek, növények, állatok, anyagok (víz, levegő) tárgyak, jelenségek (időjárás, évszakok váltakozása,) megfigyelésében; a tantárgyi tanuláshoz kötődő jelek megfigyelésében **(minden terület)**,
- és ismereteket a témákról a témafeldolgozások során **(E, MK, A, Ö, MV)**,
- a tárgyak, személyek, jelek megismert relációk szerinti sorba rendezésében, a sorba rendezések szavakkal történő kifejezésében (legkisebb, kisebb, nagyobb, legnagyobb) **(MK, A, M)**,
- a tárgyak, személyek, jelek tulajdonságok szerinti szétválogatásában, adott szempontú rossz válogatások javításában **(MK, A, M)**,
- egyszerű, ismert kapcsolatok kifejezésében konkrét tárgyi tevékenységgel és rajzzal (összetartozó párok összekapcsolása, szétválogatása, sorba rendezése) **(MK, M)**,
- síkidomok nyírásában, létrehozásában, kirakásában, válogatásában, másolásában, egyszerű geometriai alakzatok felismerésében. **(M, MV)**,
- a házi orvos munkájáról, a gyógyszerárak munkájáról **(MK)**,
- *szavak, szószerkezetek, rövid mondatok helyes olvasásában, írásában, különböző szövegek értő néma – és hangos olvasásában* **(A)**,
- meghatározott tulajdonságú elemek (jelek, rajzok, tárgyak) kiválogatásában **(M)**,
- rész- és kiegészítő halmaz elemeinek jellemzésében **(M)**,
- megadott vagy választott szempontok szerinti csoportosításokban, sorba rendezésekben **(M)**,
- halmazok elemszám szerinti sorba rendezésében, a sorba rendezések szavakkal történő kifejezésében (legkevesebb, több, legtöbb) **(M)**,
- a szabályosság felismerésében a sorozatokban **(M)**,
- hosszúság, űrtartalom és tömeg meg- és kimérésében alkalmilag választott és szabvány egységekkel **(M)**,
- matematikai műveletekkel kapcsolatos történetek eljátszásában, kirakásában, lerajzolásában („szöveges feladatok”), történetek megfogalmazásában képről, emlékezetből, műveletről szöveges feladat készítésében **(M)**,
- egyszerű szabályos és szabálytalan formák megkülönböztetésében, karakteres ábrázolásában, síkban, térben (mintázás) **(MV)**,
- emberi alak legfőbb arányok szerinti kifejezésében és egyszerű mozgásformák ábrázolásában **(MV)**,
- az önművelés elemi formáinak a használatában: könyvek keresése, információk gyűjtése, önálló tevékenységek kipróbálása: a könyv legfontosabb adatainak megkeresésében (címlapon, fedélen) **(Ö)**.

TÖREKEDJEN

- a hangok tiszta ejtésére **(E, A)**,
- a beszélő szándékának megfelelő dallamot és hanglejtést érzékeltetni kiejtésében **(E, A)**,
- a helyzetnek megfelelő hangerőt alkalmazni beszédében **(E,A)**,
- képkialakítás során a teljes képfelület kitöltésére **(MV)**,
- egyszerű téviszonyok kifejezésére (előtér, háttér, egymás mellettség és egymás mögöttség érzékeltetésére), érzékeltetésére **(MV)**.

GYAKOROLJA

- a hibák javítását tanuló társ és tanító segítségével **(minden terület)**,
- a tankönyvek tartalomjegyzékének helyes használatát **(MK, A, Ö, ÉZ)**,
- könyvek, gyermeklexikonok keresését, használatát **(MK, A, Ö)**,
- az összefüggő tartalommondást kiscsoport előtt **(A)**,
- a szóbeli szövegalkotást képek, képsorok segítségével **(A)**,
- a mondatalkotást írásban megadott szempontok alapján **(A)**,
- a lényegkiemelést kérdésekre aláhúzással és egyéb módon **(A)**,
- a cím adását maga által vagy mások által írt történetekhez **(A)**,
- a szavakat helyesen elválasztani (kivéve az összetett szavak és a tulajdonnevek elválasztási eseteit) **(A)**,
- százas számkörben a számlálást (egyesével, kettesével, ötösével, tízesével) **(M)**,
- a biztos tájékozódást a természetes számok helyére vonatkozóan különféle egységű számegyenesek segítségével **(M)**,
- a kijelölt műveletek megjelenítését kirakással, rajzzal, várható eredmény becslésével, a számítások helyességének ellenőrzésével **(M)**,
- a szorzást és a bennfoglalást **(M)**,
- a kétjegyű számok szorzását, osztását (maradékos osztást is) eszköz segítségével **(M)**,
- a számok felírását összegalakban (két-vagy többtagú összegként), különbségalakban, szorzat és hányados alakban, vegyesen **(M)**,
- a nyitott mondatok igazzá vagy hamissá tevését **(M)**,
- az egyszerű egy- és két művelettel leírható szöveges feladatokat, adatok feljegyzését, megoldását rajz segítségével, az egyműveletesek számfeladatokkal történő felírását, szöveges válasz írását **(M)**,
- a valószínűségi játékokban a gyakoriságok megállapítását **(M)**,
- a hattagú színkör színeinek a kikeverését. A színritmus alkalmazását sor és terüldíszeken, illusztrációkban **(MV)**.

BŐVÜLJENEK

ismeretei testéről és az érzékelésről **(MK)**.

ISMERKEDJEN MEG

- néhány gyógynövényrel és hasznosításukkal **(MK, A, MV)**,
- a környezetben leggyakrabban előforduló állat- és növénytársulásokkal **(MK)**,
- néhány rejtvénytípussal, s próbáljon meg rejtvényt készíteni **(MK)**,
- az egészségügyi segítségkérés lehetőségeivel **(MK)**.

FIGYELJE MEG

testének növekedését **(MK)**.

ÉRTSE

és használja helyesen a háromszög, négyszög, ötszög, hatszög szavakat **(M)**.

Követelmény

TÉNYLEGES KÖVETELMÉNYEK ÉVFOLYAM VÉGÉN:

ISMERJE FEL

- az ember fejlődésének szakaszait csecsemőkorától felnőttkorig **(MK)**. Tudja saját szavaival kifejezni a fejlődés főbb szakaszait.
- a magán- és a mássalhangzókat **(A)**,
- a szavak tövét **(A)**,
- a tárgyformálás és környezetalakítás általa legtöbbször használt anyagainak tulajdonságait **(MV)**.

LEGYEN

- pontos testképe **(MK)**.

ISMERJE FEL ÉS NEVEZZE MEG

- a történetek szereplőit, főbb eseményeit, az események színhelyét, idejét **(A)**,
- a népmesét, a találós kérdéseket, közmondásokat, szólásokat – és a népi mondókákat **(A)**.

ISMERJE

- a magyar ábécét, s tudja alkalmazni e tudását könyvkeresés közben. **(A, Ö)**,
- az alapvető higiénés szabályokat **(MK)**,
- a beszélő szándéka szerinti mondatfajták nevét **(A)**,
- a hang és a betű közötti különbséget **(A)**,
- Móra Ferenc, Benedek Elek és Weöres Sándor egy-egy művét. **(A)**,
- legalább 10 tanult dal szövegét kívülről **(ÉZ)**.

ISMERJE ÉS OLVASSA

- a m, dm, cm, l, dl, kg, dkg, g, mértékegységek jelét, valamint ismerje a nap, óra, perc „mértékegységeket” **(MK, M)**,
- a nagy nyomtatott betűket **(A)**,
- a kis nyomtatott és a kis- és nagy írott betűket **(A)**,
- a számok jelét 100-ig. Találja meg a számok helyét különféle képpen beosztott számegegyenesen 100-ig **(M)**,
- a >, <, +, –, =, ·, : jeleket **(M)**,
- a szó- mi- lá- dó- ré- alsó lá és fá hangok nevét, kézjelét **(ÉZ)**,
- a negyed, a nyolcadpár, a félhang, a negyed – és félszünet értékeit **(ÉZ)**.

TUDJA

- az információkat felidézni tanítói kérdések segítségével **(MK, A, Ö)**,
- a mondatkezdést és mondatbefejezést helyesen jelölni **(A)**,
- az ékezeteket helyesen írni **(A)**,
- a magán- és a mássalhangzók időtartamát a begyakorolt esetekben helyesen jelölni **(A)**,
- a j-hangot helyesen jelölni 20 szóban. **(A)**,
- a tagolatlan mondatokat szavakra tagolni **(A)**,
- hogy mi a különbség könyv és folyóirat között **(Ö)**.

LEGYEN KÉPES

- társaival 30–35 percig közösen együtt dolgozni egy-egy feladaton (feladatokon) (*minden terület*),
- a hallás után tanult dal– dalrészlet – tanult – ritmusának érzékeltetésére (**A, ÉZ**),
- konkrét esetekben megkülönböztetni az élő az élettelenről (**MK**),
- tájékozódni az iskolában, az iskola helyiségeit a rendeltetésüknek megfelelően használni (**MK**),
- a beszélő szándéka szerinti mondatfajták megnevezésére konkrét esetekben (**A**),
- nyomtatott – és írott betűkkel írt szavak, szó szerkezetek, mondatok és rövid szövegek néma és hangos olvasására (**A**):
 - a) tartalmilag tisztázott és megértett 5-6 mondatos szöveg felkészülés utáni felolvasására
 - b) fél oldal terjedelmű életkornak megfelelő szöveg néma olvasására, megértésének bizonyítására feladatok megoldásával (**A**),
- a vers és a próza, a népmese (műmese) és az ismeretterjesztő szöveg megkülönböztetésére (**A**),
- az írott kis- és nagybetűk alakítására másolással, tollbamondással és akaratlagos írással. (**A**).

Betűi felismerhetők legyenek (A),

- egyszerű mondatok írására betűkihagyás, betűcseré, betűtörlés nélkül másolás útján (**A**),
- saját írásának önellenőrzésére, hibajavításra társ vagy tanító segítségével (**A**),
- fantáziájának és írási-helyesírási tudásának megfelelő, kötöttségek nélküli szabadfogalmazások alkotására (**A**),
- a számok írására 100-ig, a >, <, +, -, =, ·, : jelek, valamint a mértékegységek jeleinek írására (**M**),
- egy és kétjegyű számok összeadására eszközzel, majd nélküle (**M**),
- érzékelni és érzékeltetni az egyenletes lüktetést (**ÉZ**).

Tartalom

A második osztályos munkatanterv (az elsőshöz hasonlóan) tartalma három területről épül fel:

1. Az első az éves szinten leírt tananyag, amely a KOMPLEX BLOKKBÓL áll, s annak részeiből: Mi és a környezetünk, Anyanyelv, Matematika, Ének– zene, Modellézés–vizualitás, Testnevelés.
 2. A másik a tématerv, amely a tevékenységek magját, kiindulási helyzetét jelentik. Az évet 4 nagy téma – un. CIKLUS– TÉMA – bontja négy szakaszra („Ismerd meg önmagad!” „Játsszunk!” „A fantázia világa, A természet megismerése). Minden ciklus meghatározott számú hétről áll. Ezeknek a heteknek témái vannak (hét-témák), amelyeket további altémákra lehet tagolni.
 3. A harmadik a ciklusokon belül, – a HETI TÉMÁNAK megfelelően– leírt, a komplex blokk témán átszűrt, témán keresztül fejlesztendő területei, „tananyaga” amely strukturálódik a komplex blokk tevékenységi-részeinek megfelelően.
- (A héten belül: 1. Együttműködés, 2. Mi és a környezetünk 3. Anyanyelv 4. Matematika 5. Ének-zene 6. Technika-vizualitás 7. Testnevelés 8. Önművelés).

Módszertani ajánlás:

A komplex blokkban szereplő tevékenységek a 2. osztályos tanulók életkori sajátosságaira épül: a konkrét, cselekvéseken, manipulációkon alapuló tevékenységekre.

A „*Mi és a környezetünk*” című blokk az Ember a természetben,– Ember és társadalom, Háztartástan- valamint a „Hagyományismeret” részeket öleli fel az adott életkornak megfelelően. Felhívjuk a figyelmet e blokk tanításakor, hogy minimális mértékben használjanak munkafüzeteket, munkatankönyveket. Konkrét megfigyeléseket, cselekvéseket (vásárlás, növénygondozás, képgyűjtés, manipulálás a tárgyakkal, anyagokkal, utazás, színház-múzeumlátogatás kísérletek, stb.) végeztessenek elsősorban a gyerekekkel, s játékos gyakorlatok, feladatok során sajátítsák el az e területhez tartozó ismereteket, fejlődjenek készségeik, képességeik, attitűdjeik.

Az *Anyanyelv*-nél az olvasás-írás megerősítésében, a betűtanulási elmaradások felszámolásában nagy szerepet játszik „Betűkönyv” manipulációs készlet.

Az *Ének-zenét* – ha az anyagi lehetőség adott – gazdagítja az egy oktávós xilofonok és metallofonok használata, s hozzájuk készült tanulási segédlet: a „Dalok lépésről lépésre I.”

A nagyon gyors fejlődésű – tehetséges – tanulók számára ajánlott a két oktávós xilofonok és metallofonok használat, s a hozzá készült tanulási segédlet: a „Dalok lépésről lépésre II.”

Fontos módszer a látottak, hallottak, tapasztaltak folyamatos megbeszélése, megvitatása, illetve az *Önművelés* általi információszerzés (könyvtárhasználat, stb.)

Az „*Együttműködés*” tanítása megkívánja a pedagógus elemi szintű drámapedagógiai képzettségét, továbbá bizonyos tájékozottságot a konfliktuspedagógiában. E terület „tanítása” elképzelhetetlen a Kooperatív tanulás módszertanának ismerete nélkül (kooperatív tanulásszervezés, csoportdinamika, tér, idő, értékelés, kooperatív feladatok).

2. évfolyamon – az 1. osztályban történő kiscsoportos szabad szerveződést, vagyis szimpátia alapján történő társ-csoportválasztást egyre nagyobb mértékben kiegészíti a feladatokra történő csoportszerveződés, amely a csoportfejlődés következménye.

A *Modellezés–vizualitás* tanítása-tanulása is elsősorban konkrét cselekvés és nem munkafüzet, tankönyv kérdése. Nem az elvont jelrendszerek tanulása itt a fontos, hanem a kézműveskedés, a „csinálás”, amelyen keresztül a gyerek örömmel jut el akár „elvont” ismeretek megszerzéséhez is.

A témateranggal és a tevékenységekkel tulajdonképpen két megközelítési módot ötvözzünk: a *projektet és a hagyományos tantárgyi struktúrát*.

Feltételek

1. A HKT-program 2. osztályos taneszköz– csomagja:

1.1. Tanítási segédletek:

- Munkaterv 2
- Projektek 2.
- Feladat- és szöveggyűjtemény 2.

1.2. Tanulási segédletek:

- Olvasókönyv 1– 2.
- Önművelési napló 2.
- Feladatlapok – munkalapok 2.
- Matematika feladatgyűjtemény 2.
- Dalok lépésről lépésre I / vagy és II.

2. Tárgyi feltételek

- Általános feltételeket: lásd: Fő modul (1. könyv).
- Manipulációs eszközök: kártyák, kép-sorozatok, mérőeszközök, kísérlethez szükséges eszközök.
- Füzetek, csomagoló papírok, rajzlapok, kartonok, írólapok, egyéb papírok.
- Író– rajzoló– festő–mintázó eszközök, anyagok (festékek, színesek, filcek, gyurma) agyag, rajztábla, dobozok, saját gyűjtésű tárgyak, textilanyagok, rajzlapok,...).
- Tornatermi felszerelések.
- Egyszerű hangszerek (lehetőségtől függően: xilofon, metallofon, ritmushangszerek,).
- Saját gyűjtésű képek, anyagok.

Megjegyzés: Más – forgalomban lévő – taneszköz is használható. A Projekt és a hozzátartozó Feladatgyűjtemény használata viszont ajánlott, mivel ilyen forgalomban nincs.

Mi és a környezetünk 2.

Kulcsszavak

Ember és társadalom
Környezetismeret
Természetismeret
Néphagyomány
Háztartástan
Közlekedés
Egészségtan

Tartalom

Beszélgetések, élmények, tapasztalatok szerzése, feldolgozása, ismeretterjesztő olvasmányok feldolgozása, kutatások, megfigyelések, vizsgálatok végzése, séták, tanulmányi kirándulások az alábbi témákban:

NYARALÁS

1. Élettani igényeink
2. Nyaralási szokásaink
3. Más emberek, más szokások
4. Utazási élményeink
5. A nyaralás veszélyei

AZ EMBERI TEST

- 1, Ismerkedjünk a testünkkel
- 2, Érzékszerveink
3. Az érzékelés
4. Fejlődés csecsemőkortól felnőttkorig
5. Testméreteink

EGÉSZSÉG ÉS BETEGSÉG

1. Az életműködés jellemző értékei
2. Gyakori fertőző betegségek és megelőzésük lehetőségei
- 3, Balesetek és megelőzésük lehetőségei
4. Egészségügy: kórházak, rendelők, gyógyszerterek
5. Gyógynövények, természetgyógyászat
6. Környezeti ártalmak
7. Öltözködés, tisztálkodás
8. Napirend
9. Alvási szokások

KOZMIKUS KÖRNYEZETÜNK

1. Mesék, mítoszok a Föld keletkezéséről
2. Ahogyan a tudomány beszél a Föld keletkezéséről
3. Ismerkedjünk a Földgömbbel
4. Az élet kialakulása a Földön
5. Ismerkedjünk a csillagokkal és a bolygókkal

TERMÉSZETI RITMUSOK

1. Ősz
2. Tél
3. Tavasz
4. Nyár
5. Átváltozások, átalakulások a természetben

TERMÉSZETI KÖRNYEZET

1. Legfontosabb gyógynövényeink
2. Őszi betakarítás, dióverés, almaszedés, szüret
3. Vízi és vízparti életközösségek
4. A mezők élővilága
5. Az erdők élővilága
6. Ház körüli élővilág

**ÜNNEPEK, NÉPSZOKÁSOK,
JELES NAPOK**

1. Szüret
2. Mikulás
3. Luca széke
4. Betlehemezés
5. Karácsony
6. Újév
7. Télbúcsúztatás
8. Farsang
9. Húsvét
10. Szokások falun és városban

VÁSÁR

1. Mi a vásár?
2. Milyen volt a vásár régen és ma?
3. Mesterségek
4. Adás-vétel
5. Vásár falun és városban

REJTVÉNYEK

1. Milyen rejtvények voltak régen?
2. Rejtvények fajtái
3. Rejtvénykészítés
4. Mesebeli, játékos feladványok

MŰVÉSZET

1. Mi a cirkusz?
2. Kik a cirkuszművészek?
3. Mi a színház?
4. Színészek, színdarabok, színházak
5. Bábszínház
6. Bábok művészi jelentősége
7. Hangulat és zene kapcsolata
8. Színházba, bábszínházba járás szokásai

ÁLLATOK

1. Cirkuszi állatok
2. Állatok az állatmesékben
3. Tavaszi népszokások állatai: csirke, nyúl, bárány
4. Állatok a vízben, vízparton: hal, béka, szitakötő, sikló
5. Állatok a réteken: rágcsálók, bogarak
6. Állatok az erdőkben: szarvasok, őzek
7. Ház körüli állatok
8. Az állatok védelme

NÖVÉNYEK

1. Gyógynövények: kamilla, csalán, bodza, vérehulló fecskefű
2. Őszi növények: alma, dió, szőlő
3. Téli növények: örökzöldek
4. Tavaszi növények: hóvirág, kankalin, ibolya
5. A víz és vízpart növényei: nád, sás, hínár, békalencse
6. A mezők növényvilága: gyógynövények, vadvirágok
7. Az erdők növényvilága: fák, bokrok, cserjék
8. Ház körüli, termesztett növények: répa, retek, saláta, sárgarépa
9. Nyári növények: gyümölcsök

FALU és VÁROS

1. Nyaralás falun, nyaralás városban
2. Őszi szokások, életünk a városban ősszel

Módszertani ajánlás:

A foglalkozásokon a csoportmunka dominancia mellett frontális és egyéni munkát is szükségesnek tartunk.

A megértést, felismerést, tanulást a feladatok önálló megoldása, felismerése gyorsítja, illetve az elsajátítást mélyebbé teszi.

Ebben a tárgyban is az egyéni ismeretek a szülői (társadalmi) háttértől függően igen eltérőek lehetnek, ezért a differenciált feladatok és az eltérő csoportcélok szerepe nagy.

Az egyéni és csoportos megfigyelések, tapasztalatok nélkül a tananyag nem sajátítható el, szerepüket rendkívül fontosnak tartjuk.

A megfigyelésekre a kirándulást, sétát, erdei iskolát, élő sarkot, iskolakertet tartjuk elsődlegesnek, és a videós, televíziós, könyvtáros módszert csak kiegészítőnek – a konkrét megfigyelések feldolgozására, megerősítésére – ajánljuk.

Értékelés

Néhány megfigyelési szempont:

- Korának megfelelő testábrázolás.
- A testrészek saját testén történő azonosítása.
- Az érzékszervek ismerete, védelmének jelentősége.
- Össze tudja-e kapcsolni az érzékelést a megfelelő érzékszervvel.
- A környezetében előforduló főbb veszélyforrások felismerése. Néhány megnevezése.
- Tennivalók egy esetlegesen előforduló baleset során.
- Időjárásnak megfelelő öltözködés iskolai tartózkodása alatt.
- Az iskolában tapasztalható alapvető higiénés szabályok betartása.
- A népszokások felelevenítésében, előadások készítésében való részvétel.
- El tudja-e helyezni megfelelő naptári helyére a jelentős népszokásokat.
- Felfedezi-e a kapcsolatot áru és értéke, eladó és vásárló között.
- Saját feladványok készítése.
- Néhány rejtvénytípus felismerése.
- A kulturált viselkedés szabályának betartása közös tevékenységek során (pl. színházban, cirkuszban, bábszínházban).
- A négy évszak nevének, sorrendjének és legfontosabb jellemzőinek ismerete.
- Össze tudja-e kapcsolni a tanult élőlényeket élőhelyükkel.
- A vadon élő állatok a ház körüli állatok megkülönböztetése. Néhány jellemző tulajdonság felsorolása.
- A tanult állatokról, növényekről szerzett ismeretek.
- Fontos-e számára az állatok, növények védelme.
- Felismeri-e a különbségeket saját lakóhelye és más lakóhelyek között.

Megjegyzés:

Ezen megfigyelési szempontok kiegészíthetők, megváltoztathatóak, a konkrét pedagógiai gyakorlatban a résztvevők által közösen többféleképpen értelmezhetők, sőt egyes részei akár el is hagyhatóak.

Feltételek

Lásd: "Fő modul"

Taneszközök:

- Projektek 2. (tanítási segédlet)
- Feladat – és szöveggyűjtemény 2. (tanítási segédlet)
- Önművelési napló 2. (tanulási segédlet)
- Olvasókönyv 1– 2. (tanulási segédlet)
- Feladatlapok (tanulási segédlet)

Tárgyi feltételek:

Füzet, Videó, TV, könyvtár, turista térképek, földgömb, írásvetítő, diavetítő, természeti megfigyelésekhez kialakított sarok (akvárium, terrárium, nevelt növények), alapvető technikai eszközök (olló, ragasztó, papírok, stb.).

Növényeket, állatokat, tárgyakat ábrázoló kártyák (képek) bolti vagy/és házilag elkészítendő.

Gyógynövények, termések, levelek, ágak, természeti megfigyelésekhez szükséges eszközök (doboz, papír, nagyító, távcső, iránytű).

Anyanyelv 2.

Kulcsszavak

Anyanyelv és irodalom
Művészetek. Drámajáték
Művészetek. Játék

Tartalom

BESZÉD, IRODALOM

Az Együttműködés (kooperáció) és egyéb területek tanulásakor alkalmazott – témához kötődő – gyakorlatok, feladatok során:

1. Köznyelvi kiejtés:

- Beszédlégzés, artikuláció, az időtartam és a hangcsoportok helyes kiejtése
- Mondat- és szövegfonetikai eszközök
- Versek, mondókák, népi játékok

2. Beszéd:

- A szókincs bővítése
- Beszélgetés a hallottakról
- A mindennapi érintkezés nyelvi formáinak gyakorlása

3. Szóbeli szövegalkotás

- Szabadon választott vagy megadott témáról szövegalkotás szóban (mesékről, képsorról, személyes élményről, élőlényekről, stb.)

4. Írásbeli szövegalkotás:

Kötöttség nélküli szabadfogalmazások készítése (általában a témához kapcsolódóan, vagy abból kiindulva)

5. Műismeret:

- Népköltészeti alkotások: mesék, mondák, népdalok, találós kérdések, szólások, közmondások, dramatikus népi játékok
- Versek, műmesék, egyszerűbb ismeretterjesztő szövegek

6. Irodalmi ismeretek:

- Rítmus, rím
- Népköltészet: keletkezése, terjedése, egyes műfajai, mesetípusok, népmesék jellemzői
- Új cím adása

Az alábbi művek megismerése:

- Petőfi Sándor: Itt van az ősz...
- Petőfi Sándor: Arany Lacinak
- Móra Ferenc: A jó orvosság
- Benedek Elek egyik műve
- Zelk Zoltán: Mese a legokosabb nyúlról
- József Attila: Altató
- Nagy László: Balatonparton
- Weöres Sándor egyik verse

MESÉK

1. Fantasztikus lények, boszorkányok, sárkányok, tündérek, szörnyek.
2. Mesebeli lakóhelyek, várak, paloták, kastélyok, barlangok.
3. Mesebeli tárgyak, csodálatos tulajdonságaik
4. Mesebeli átváltozások
5. Állatmesék a magyar és világirodalomban
6. Mese és zene, mesebeli hangszerek
7. Csodás álmok a mesékben

OLVASÁS, SZÖVEGÉRTÉS**1 Olvasási képesség:**

- 1.1. Az olvasás jelrendszerének ismerete, olvasási technika fejlesztése néma és hangos olvasással egyéni és kiscsoportos formában
- 1.2. A felolvasás technikája (tempó, hangerő)
- 1.3. Az értő néma olvasás fejlesztése mesék, versek és ismeretközlő szövegek olvasásával

2. Szövegértés:

A megértés bizonyítása szóban, rajzzal, cselekvéssel, írásban a szöveghez tartozó feladatok alapján

3. Szövegelemzés:

- cím, szerző (forrás) megnevezése.
- bekezdések számának megállapítása.
- versszakok, verssorok elkülönítése, megnevezése.
- szereplők (résztevők) megnevezése – helyszín, időpont megnevezése.
- első és második személy, valamint szerepcsere felismerése párbeszédű szövegekben.
- egyéb adatok keresése.

ÍRÁS, HELYESÍRÁS**1. írás, íráshasználat:**

- 1.1. Az írástechnika fejlesztése, betűk, szavak, szókapcsolatok írása
- 1.2. Egyszerű mondatok másolása, tollbamondás, emlékezetből írás

2. Helyesírás:

- 2.1. A mondat helyesírása
- 2.2. Tagolatlan mondat szavakra tagolása
- 2.3. A magyar helyesírás, elvei szerinti írás:
 - a) magánhangzók és mássalhangzók időtartamának jelölése.
 - b) -j és -ly jelölése.
 - c) tagolás: szóhatár, elválasztás.
- 2.4. Tulajdonnevek, köznevek írása

ANYANYELVI ISMERETEK

1. Hang-(betű)– szótag – szó – mondat
2. A hangok időtartama
3. A magyar ábécé
4. A hangok fajtái: magánhangzók és mássalhangzók
5. Szótő és toldalék
6. A szavak elválasztása
7. Az egyszerű mondat fajtái

Módszertani ajánlás:

Az Anyanyelv tananyag feldolgozását mindig a heti témából kiindulva javasoljuk. Megvalósítani. Ezekhez kapcsolódnak az olvasmányok, de a nyelvtan tananyag feldolgozásával is érdemes a témához kapcsolódni.

Fontos, hogy minél nagyobb teret engedjünk az önművelésnek.

Tanév elején – az I. Ciklusban – hagyjunk elegendő időt a kis nyomtatott, valamint a kis- és nagy írott betűk gyakorlására (elsajátítására), a velük írt szavak, mondatok olvasására, írására. Azon elmaradások pótlására, amelyek alapot képeznek 2. osztályos tartalmak elsajátításához. Használjuk a „Betűkönyv” manipulációs készletet.

A tananyag feldolgozása a tankönyvek helyett (mellett) a csoportos cselekvésre, tapasztalásra épüljön.

Értékelés

Néhány megfigyelési szempont:

- A hangok tiszta ejtése, a beszélő szándékának megfelelő dallam– és hanglejtés helyes érzékeltetése a mondatokban.
- Szavak értelmének keresése szövegösszefüggésben.
- Tartalom összefüggő elmondása kiscsoport előtt.
- Szóbeli szövegalkotás képek, képsorok alapján.
- Mondatalkotás írásban megadott szempontok alapján.
- A magyar ábécé ismerete.
- Hang és betű megkülönböztetése, időtartamuk jelölése, magán- és mássalhangzók felismerése.
- A szavak tövének felismerése, a gyakorolt szavak helyes elválasztása.
- Az időtartam jelölése begyakorolt esetekben, a j hang helyes jelölése 20 szóban.
- Tagolatlan mondat szavakra tagolása.
- A mondatkezdés és mondatbefejezés helyes jelölése.
- Tartalmilag tisztázott és megértett 5-6 mondatos szöveg felkészülés utáni felolvasása, fél oldal terjedelmű életkornak megfelelő szöveg néma olvasása, megértésének bizonyítása feladatok megoldásával.
- A szereplők, a főbb események, a cselekmény színhelyének, idejének, időrendjének felismerése, s megnevezése.
- Az olvasmányok megkülönböztetése műfaji jellemzőik alapján (pl. népmese, műmese, ismeretterjesztő).
- A tartalomjegyzék, gyermeklexikonok használata.
- Egyszerű mondatok írása betűkihagyás, betűcsere, betűtévesztés nélkül.
- Saját munkájának ellenőrzése, hibák javítása társ vagy tanító segítségével.

Megjegyzés:

Ezen megfigyelési szempontok kiegészíthetők, megváltoztathatóak, a konkrét pedagógiai gyakorlatban a résztvevők által közösen többféleképpen értelmezhetőek, sőt egyes részei akár el is hagyhatóak.

Feltételek

Lásd: "Fő modul" (1. könyv)

Tananyagok:

- Projektek 2. (tanítási segédlet)
- Feladat – és szöveggyűjtemény 2. (tanítási segédlet)
- Önművelési napló 2. (tanulási segédlet)
- Olvasókönyv 1– 2. (tanulási segédlet)
- Feladatlapok (tanulási segédlet)

Tárgyi feltételek:

fűzet, író-, rajzoló eszközök, könyvtárhasználati lehetőségek.

Matematika 2.

Kulcsszavak

Matematika

Tartalom

GONDOLKODÁSI MÓDSZEREK

alapozása (a megfigyelőképesség, a tudatos, tartós figyelem, a problémamegoldó-képesség, a vitakészség fejlesztése).

- Változatos matematikai tevékenységek során a valóság és a matematika elemi kapcsolatainak kiépítése; összehasonlítás, szétválogatás, rendezés megadott és a tanulók által felismert szempontok szerint.
- Nyitott mondatok kiegészítése; igazzá, hamissá tétele, olyan nyitott mondatok, melyeket nem lehet igazzá tenni (üres halmaz).
- Sorozatok kiegészítése, folytatása, kapcsolatok felfedezése számok között, mennyiségek között. Szabályok alkalmazása.
- Egyszerű kombinatorikai feladatok; 2-3 halmaz elemeiből képezhető párok keresése, megszámlálása. pl. számok képzése adott számjegyekből, öltöztetési, színezési feladatok, ábrázolásuk (fadiagram)

SZÁMTAN, ALGEBRA, SOROZATOK

(biztos számolási készség kialakítása, szövegértő képesség fejlesztése, vitakészség fejlesztése)

Tájékozódás a százas számkörben; kétjegyű számok fogalma

- összeadás, kivonás értelmezése a kétjegyű számok körére; kerek tízesek összeadása, kivonása, kerek tízesekhez egyjegyűek hozzáadása elvétele, teljes kétjegyű számokhoz egyjegyűek hozzáadása, kivonása, teljes kétjegyű számhoz kerek tízesek hozzáadása, elvétele, teljes kétjegyű számhoz kétjegyűek hozzáadása, elvétele két lépésben, összeadás és kivonás együtt; összeg, különbség hozzáadása a számhoz, elvétele a számból, zárójel használata, összeadás és kivonás kapcsolata,
- összeadással, kivonással kapcsolatos szöveges feladatok megoldása, leírása számfeladattal, hiányos szöveges feladatok megoldása, számfeladatra szövegalkotás.

Szorzás, részekre osztás, bennfoglalás előkészítése;

- mennyiségek összemérése tevékenységgel, rajzzal; kétszer olyan hosszú, kétszer annyi, háromszor olyan nehéz, fele, harmada stb.,
- szorzás előkészítése; több egyenlő tag összegével és két halmaz elemeiből rendezett párok képzésével,
- egyenlő részekre osztások tevékenységgel, rajzzal,
- bennfoglaló osztások tevékenységgel, rajzzal.

Szorzó táblák felépítése; A szorzás értelmezésének folyamatos gyakorlása mellett (tevékenységgel, rajzzal, szöveges feladatokkal) a szorzó táblák között levő kapcsolatok tudatos felhasználásával a szorzó táblák megtanulása.

- Részekre osztás és bennfoglalás tevékenységgel, rajzzal és szöveges feladatokkal való értelmezés folyamatos gyakorlása. Bennfoglaló táblák felépítése, megtanulása.
- Tevékenységre alapozva a szorzás – bennfoglalás közötti kapcsolat megismerése.
- Maradékos osztás, számok oszthatósága.
- Zárójel használata; összeg, különbség szorzása, osztása.
- Nyitott mondatokba számok behelyettesítése.

GEOMETRIA, MÉRÉS

(sík- és térszemlélet fejlesztése)

- Testek, síkidomok készítése szabadon és 1-2 feltétel szerint, másolásuk, válogatásaik.
- Egyszerű geometriai alakzatokra (négyzet, téglalap, háromszög, kör) ráismerés, megnevezés, oldalak, csúcsok számbavétele, négyzet oldalai egyenlők – hajtogatással, méréssel.
- Téglatest, kocka – lapok megszámlálása.
- Egyenes, görbe vonalak, zárt vonalak.
- Síkidomok (négyzet, téglalap, háromszög) területének lefedése, mérése alkalmi egységekkel.
- Tükrös (szimmetrikus) alakzatok előállítás.
- Becslések és mérések választott és szabványos egységekkel; hosszúság, űrtartalom, tömeg, idő.

VALÓSZÍNŰSÉG, STATISZTIKA

(szemléletalapozás)

Valószínűségi játékok alapján tapasztalatszerzés a – biztos, a nem biztos, de lehetséges és a lehetetlen – fogalmak különválasztására, valamint, események megkülönböztetése, gyakoriságuk megállapítása (dobókockás játékok).

Módszertani ajánlás:

A matematika órákon nemcsak csoportmunkában dolgoznak a gyerekek, frontális munkára, magyarázatra is szükség van. Amikor lehetséges, arra törekszünk, hogy az új anyagban is a tanulók maguk fedezzék fel a feladat megoldását.

Csoportmunkával azoknál a feladattípusoknál dolgoznak, melyek ténylegesen lehetővé teszik az együttműködést.

Majdnem minden témakörben jól alkalmazható a csoportmunka, pl. a szöveges feladatok értelmezése, megoldása. Ebben az életkorban a megértést segíti a feladat eljátszása, mely jól feldolgozható csoportokban. Műveletekre szöveges feladatok alkotása is szívesen végzett feladat. Elemek összehasonlítása, szétválogatása, igaz, hamis állítások megfogalmazása csoportban. Nyitott mondatok megoldása. A kombinatorika, a valószínűség témakör játékos feladatai jól alkalmazhatók. A kiscsoportban való oldottabb kommunikációs lehetőség hozzájárul a tanulók állásfoglalásának, érvelésének, vitakészségének fejlődéséhez.

A mérések, mértékegység átváltások gyakorlatban való alkalmazása csoportban kiválóan alkalmas. A térszemlélet fejlesztés; építések síkban, térben, tulajdonságok keresése is szívesen végzett feladat.

Az alpműveletek végzése, a számolási készség fejlesztése egyéni munkát igényel. E témakörhöz találtuk a dominójátékot, amellyel játékosan gyakorolják csoportban az alpműveleteket.

Mivel a matematika órán fontos az egyéni munkatempó, az eltérő képességek figyelembevétele, ezért a csoport azt jelenti a tanulók számára, hogy együtt ülnek, kérdezhetnek egymástól, segíthetnek egymásnak.

Értékelés

Néhány megfigyelési szempont:

- a logikus gondolkodás fejlődése (sorozatok, szabályjátékok, szöveges feladatok megoldásánál /,
- biztos számfogalom kialakulása,
- számolási készség fejlődése (eszközzel vagy már anélkül való számolás /,
- mérés, mértékegységek megértése gyakorlati tevékenységek alapján választott és szabvány egységekkel,
- az emlékezet, a megfigyelőképesség, szóbeli-, írásbeli kifejezőképesség, vitakészség, mások gondolatmenetének követésében való fejlődés, önellenőrzés fejlődése.

Megjegyzés:

Ezen megfigyelési szempontok kiegészíthetők, megváltoztathatóak, a konkrét pedagógiai gyakorlatban a résztvevők által közösen többféleképpen értelmezhetőek, sőt egyes részei akár el is hagyhatóak.

Feltételek

Lásd "Fő modul"

Taneschközők:

- Matematika munkalapok 2. (tanulási segédlet)
- Matematika feladatgyűjtemény 2. (tanulási segédlet)
- Útmutató (Humanisztikus Alapítványi Iskola, kézirat-tervezet)

Tanulói eszközök:

Számjel-kártyák (1-100-ig), <, >, =, +, -, ·, : jelek: – fali (vagy mágneses) – tanulói, színesrúd – készlet, logikai készlet, mérőszalag, dobókocka, játékpénz, építőkészlet, a pedagógus és a gyerekek által készített feladatlapok, megoldási kóddal, játékos formában pluszfeladatok megoldásához eszközök, melyek csoport- és egyéni differenciáláshoz alkalmazhatók;

facsipesztes feladatok az alaplűveletek, műveleti sorrend gyakorlásához, melynek hátulján önellenőrzési lehetőség van,

Kindertojás tartóban feladatok, megoldási kódokkal,

szöveges feladatok alkotásához számfeladatos kártyák,

alaplűveletek csoportban való gyakorlásához dominójátékok

minden csoport részére összeadásra, kivonásra, szorzás, bennfoglalásra szelektálva az adott tananyagra.

Pl. kerek tízesek összeadása, teljes kétjegyű számhoz egyjegyű hozzáadása, egyjegyű elvétele... stb.

síkidomok, testek – a térszemlélet fejlesztéséhez tevékenység épülő feladatokhoz óralap mozgatható mutatókkal, naptár, mérésekhez különféle eszközök.

Nevelői eszközök:

síkidomok, testmodellek,

eszközök a mérésekhez; méterrúd, űrmérték-sorozat, mérleg, súlysorozat, hőmérők, óralap mutatóval

Ének-zene 2.

Kulcsszavak

Ének-zene
Néphagyomány
Gyermekjáték
Hangszer
Improvizáció
Játék
Jeles napok
Népszokás

Tartalom

1. ÉNEKES SZEMELVÉNYEK:

Gyermekdalok és népdalok. Alkalmi dalok.

2. GYERMEKJÁTÉKOK

(énekes-mozgásos): egyszerû énekes-mozgásos gyermekjátékok által az énekléssel együtt a közös „táncolás”, mozgás elemeinek gyakorlása.

- Körjátékok: – kör-guggolás, – kör-kifordulás,
- szerepcsere,
- kapusjáték,
- felelgetős,
- párosjáték,
- egyéb játékok: pl. hintáztató, altató, simogató, vigasztaló, nyelvtörő, csúfoló, gyûrûs játék, ujj-játék, utánzó játék...
- dramatikus népszokás

3. ZENEI ISMERETEK

3.1. Az első osztályban tanultak ismétlése

Az egyenletes lüktetés, a mondókák dalok ritmusa (mérõütés, ritmus fogalma). A negyedértékû hang és szünet, a nyolcad értékû hangpár.

A kettes ütem, ütemvonal, záróvonal, ismétlõjel.

A vonalrendszer fogalma.

A lá, szó, mi, dó, hangok neve, kézjele, elhelyezése a vonalrendszeren, éneklése, felismerése.

Mérsékelt tempó, középérõs dinamika.

3.2. Új anyag

A fél értékû hang és szünete.

A ré, az alsó lá és a fá hang neve, kézjele, elhelyezése a vonalrendszeren.

A magas-mély szólam.

A gyors-lassú tempó.

Halk és középérõs hangerõ felismerése, fokozatos erõsítés és halkítás.

Hangszín-felismerés: hegedû, fuvola, zongora.

4. HANGSZEREK ALKALMAZÁSA

xilofon, metallofon, furulya, ritmushangszerek, mirlitonok

5. ALKOTÁS, KIFEJEZÉS

Az elsajátított dalok, játékok, zenei ismeretek felhasználásával a kreatív kifejezés gyakorlása. Improvizáció.

6. ZENEHALLGATÁS

A témához kötődő zeneművek meghallgatása

Gyermek- és népdalok a nevelő ének vagy hangszeres előadásában. Gépzeneről a tanult dalok vagy hangszeres művek bemutatása a hangszínhallás fejlesztésére, a memória gyakoroltatására

Módszertani ajánlás:

A dalok hallás utáni megtanulását követheti a dó– ré– mi– fá– szó– lá hangokból álló dalok, dallamok hangszeren történő megtanulása is, ami a hallás után tanult dalok tökéletesebb elsajátítását, a dal „megmaradását „is elősegíti. A hangszereket érdemes fokozatokban tanítani, ami az alábbiakat jelenti: az első fokozat (dó–mi–szó–lá)

- szó–mi hangokból álló hangszerek odaadása a tanulóknak (xilofon, metallofon, furulya), s a szó–mi hangokból álló dalok megtanulása e hangszereken (pl. Én kis kertem..., Zsipp, zsupp, Csiga biga, stb). Segítséget a gyerekeknek a dal szolmizációs leírása jelenti egy lapra, füzetbe.
- szó–mi–lá–dó hangokból álló hangszerek odaadása a tanulóknak (xilofon, metallofon, furulya), s a szó–mi–lá–dó hangokból álló dalok megtanulása e hangszereken (pl. Süss fel nap, Hinta– palinta, Csíp, csíp, csóka, stb.). Segítséget a gyerekeknek a dal szolmizációs leírása jelenti egy lapra, füzetbe.
- dó–ré–mi–szó–lá hangokból álló hangszerek odaadása a tanulóknak (xilofon, metallofon, furulya), s e hangokból álló dalok megtanulása e hangszereken. Segítséget a gyerekeknek a dalok szolmizációs leírása jelenti egy lapra, füzetbe.
- dó–ré–mi–fá–szó–lá hangokból álló hangszerek odaadása a tanulóknak (xilofon, metallofon, furulya), s e hangokból álló dalok megtanulása e hangszereken. Segítséget a gyerekeknek a dalok szolmizációs leírása jelenti egy lapra, füzetbe.

A hangszerek ily módon történő használata a zenei írást-olvasást is elősegíti.

Értékelés

Néhány megfigyelési szempont:

- A tanult dalok, gyermekjátékok előadása egyedül és csoportosan, osztály és kiscsoport előtt? Hogyan adja elő? A tanuló önmaga képességeihez mért fejlődése milyen?
- A dalok szövegének ismerete.
- A zenei memória fejlődése: megjegyzi-e a tanultakat, fel tudja-e idézni őket?
- A zenei megfigyelőképesség fejlődése: hangszín, stb. megfigyelése.
- A hangszerek használata.

Megjegyzés:

Ezen megfigyelési szempontok kiegészíthetők, megváltoztathatóak, a konkrét pedagógiai gyakorlatban a résztvevők által közösen többféleképpen értelmezhetőek, sőt egyes részei akár el is hagyhatóak.

Feltételek

Lásd: "Fő modul"

Tanesszközök:

- Dalok lépésről lépésre I. (és vagy II).
- Hangszerek: xilofonok vagy/és metallofonok, ritmushangszerek, furulyák,
- A tanult dalok szolmizációs lapjai fénymásoltan a pedagógus által megírva.
- Kottafüzet
- Írólapok, íróeszközök
- Korongkirakó (nem feltétlenül szükséges)
- Zenehallgatási lemez (lemezek), kazetta (kazetták)

Modellezés–vizualitás 2.

Kulcsszavak

Vizuális kultúra
Modellezés

Tartalom

TÁRGY ÉS KÖRNYEZETKULTÚRA – TECHNIKA (modellezés)

A tárgykultúra modellező anyagainak (papír, fa, agyag, textil, fém) tapasztalatokból származó ismerete és belőlük tárgyak készítése.

Néhány tárgy, játék, tanszer elkészítése, minta után és önálló terv alapján.

A forma és rendeltetés kapcsolata.

Régi tárgyak és népművészeti tárgyak megfigyelése és összehasonlításuk. Népi jellegű tárgyak készítése természetes anyagokból.

Modellépítés, konstruálás (házak, települések)

Belső terek tervezése.

Javasolt feladatok:

- Házépítés agyagból, nádból készült tetővel.
- Kerítés fonása vesszőből.
- Babakészítés (kukoricacsuhéból, rongyból, mákfejből, makkból, gesztenyéből, agyagból).
- Állatkészítés (agyagból, kukoricacsuhéból, makkból, gesztenyéből, papírhajtogatással).
- Pólyásbaba textilből.
- Madárijesztő (gally, ping-ponglabda, textil, fonal).
- Hópehely papírnyomással.
- Falevél hajtogatással.
- Fenyőfa hajtogatással.
- Fenyődíszek papírból.
- Kiszabás készítése.
- Álarckészítés.
- Tojásfestés – díszítés.
- Tojástartó papírhajtogatással.
- Virág, hajtogatással.

Technikai műveletek: gyúrás, fonás, vágás, nyírás, kötözés, fűrés, hajtogatás, rajzolási és festési műveletek.

VIZUÁLIS NYELV – KOMMUNIKÁCIÓ – KIFEJEZÉS

Egyszerű szabályos és szabálytalan formák megkülönböztetése, vonalas, foltszerű ábrázolása, mintázása, rakosgatása, konstruálása, tervezése, kompozícióba rendezése.

Szabályos vonal, forma és színritmusok megfigyelése, tervezése és alkalmazása sor és terüldíszeken dekoratív jelleggel.

Emberi alak ábrázolása a legegyszerűbb mozgásformák érzékeltetésével.

A főszínek, semleges színek ismeretén túl a mellékszínek kikeverése és használata. (A hattagú színek megismerése.)

Technikai műveletek:

Síkban: (tevékenységi formák):

- Rajzolás grafittal, filctollal, krétával, pálcikával.
- Festés akvarellal, temperával, (fedés, színkeverés, színösszefuttatás, fakturaképzés leitatással, rányomással, lekaparással).
- Papír, anyag-ragasztás, mozaikkészítés.

Térben:

- Mintázás agyaggal, gyurmával (elvevés, hozzáadás, nyújtás) – körplasztika.
- Dombormű készítése benyomással, mintázással.
- Makett-készítés.
- Bábkészítés.

Javasolt feladatsorok:

Forma: – Szemlélődés a szabadban. Ismerkedés az élő formákkal, természeti formákkal, tárgyakkal. Tapasztalás útján és rajzban.

- Természeti formák vonalas ábrázolása a fő formakarakterből a forma szerkezete felé haladva
- Egyszerű geometrikus sík és térformák vonalas és foltszerű ábrázolása.
- A vizsgált természeti és geometrikus tárgyak formaelemzésekor megismert vonalas és foltszerű formaelemekből díszítőfelületek készítése.
- Emberi alak ábrázolása különböző nézetekből (álló) egyszerű mozgásformák megfigyelése fő nézetből foltal, (festékkel, zsírkréta lapjával).

Tér:

- A külső és belső tér egyszerű térviszonyainak megbeszélése.
- Az egyszerű térformákból 2-4 elemes csoportok alakítása rakosgatással (elé, mögé, mellé).
- Rajzolásuk rálátásban és különböző nézetekből.
- Konstruált tárgyak (házak, település) rendezése.
- Sötét világos tónusértékek tanulmányozása és kifejezése vonallal képzett foltal.
- Dekoratív képi felületkomponálások a megismert vonalas és foltszerű térkifejezési lehetőségeket felhasználva.

Szín:

- Mellékszínek megismerése és kikeverése a fő színekből (festékek, kréta).
- Díszítő felületek tervezése a formai ismerteket (motívumokat felhasználva).
- Színes tárgyhalmazok festése. Ismerkedés a temperafestés technikájával.
- Színritmus alkalmazása a képkomponálásban és illusztrációkban.

KIFEJEZÉS – KÉPZŐMŰVÉSZET

Képző-, ipar-, népművészeti alkotások, reprodukciók, fotók, ábrák, jelek, jelképek szemléltetése, elemzése, formai, téri, színbeli..., és technikai szempontok szerint (rajzi feladatokhoz), valamint kompozíciós szempontok figyelembevételével.

Művészeti élmények (mese, film, vers stb.). feldolgozása, illusztrációval, képsorozattal.

Néhány műalkotás felismerése (reprodukción)

Tanulói tevékenység:

Képelemzés, gyűjtőmunka, rajzi feladatok.

Értékelés

A legfontosabb e tárgy értékelésekor a tanulónak a „csináláshoz”, „munkálkodáshoz” való pozitív viszonyának a megerősítése, s csak másodsorban fontosak az adott képességek és ismeretek figyelembevétele.

A tanulói munkákat értékelhetjük manipulatív– tehát mintázó, rajzoló, festő, konstruáló képességek alapján, de a megfigyelést, alkotó képzeletet, ötletgazdagságot, elemző képességet, aktivitást is beszámíthatjuk.

A tanulók megfelelő szempontok alapján véleményezhetik egymás munkáját, és tanácsokat adhatnak a jobb megoldásra.

Néhány megfigyelési szempont:

- A kiválasztott forma agyagszerű mintázása?
- Plasztikusság.
- A kivitelezés elősegítette-e a téma megoldását?
- Az arányokra való ügyelés.
- Elősegíti-e az alkalmazott technika a formai élményt?
- A képző betöltése rajzolókor, festéskor.
- Formák elhelyezése?
- Szereplők kiemelése.
- A kép egyensúlya (elrendezés, szín...).
- Kifejezési eszközök használata (vonal, színtöltés).
- Színekkel megfelelő hangulat kifejezése.
- A formák, színek és a technikai kivitelezés elősegítette-e a téma megoldását?
- A munka minősége (konstruálásnál).
- Megfelelő anyagok alkalmazása a megoldáshoz (konstruálásnál).
- Önállóan vagy segítséggel oldotta-e meg a feladatot?

Megjegyzés:

Ezen megfigyelési szempontok kiegészíthetők, megváltoztathatóak, a konkrét pedagógiai gyakorlatban a résztvevők által közösen többféleképpen értelmezhetők, sőt egyes részei akár el is hagyhatóak.

Feltételek

Lásd: „Fő modul”

Tananyagok:

- Projektek 2. (tanítási segédlet)

Eszközök, anyagok:

- Sík- és térformák (mérési, épületek, agyagfigurák, makettek), egyszerű természeti formák (gyümölcsök, növények stb.).
- Műalkotások (amelyeken a megismert kifejezési eszközök megismerhetők).
- Technikai eszközök (anyagok, grafitceruza, gyurma, papírok, filctoll, zsírkréta, pálcika, festékek, vizes edény, ecsetek, törleruha).
- Egyéb segédeszközök (fotók, diák, reprodukciók, audiovizuális eszközök).
- Fotók, diaképek, videofilmek, reprodukciók, audiovizuális eszközök, makettek.
- Különböző anyagok a tárgyak elkészítéséhez (papír, fa, fém, textil, fonal, agyag, természeti anyagok – nád, kukoricacsuhé, gesztenye dobozok stb.).
- Különböző eszközök a tárgyak elkészítéséhez (olló, kés, ragasztó).

- Szép épületek, házak, tárgyak a valóságban és képeken, múzeumban.
 - pl. Hollókői ház,
 - Füstös konyha,
 - Matyó tisztaszoba,
 - Mai lakóház külső és belső képe,
 - Lakáskultúra,
 - Őskori lakhelyek, edények,
 - Egyéb építkezések.
- Épített környezet a képzőművészetben
 - pl. Schaár Erzsébet – Kirakat
- Agyagfigurák (ember és tárgy)
- Népi motívumok (tárgyakon, kapukon, öltözködésben, hímes tojáson)
- Festmények, grafikák, meseillusztrációk, textilképek, mozaikképek, mesekönyvek
- Konstruált tárgyak, makettek
- Szobrok domborművek

Testnevelés 2.

Kulcsszavak

Testnevelés és sport

Tartalom

1. RENDGYAKORLATOK

- Testfordulatok helyben– balra, jobbra ugrással.
- Menet indítása, megállítása 2 ütemben.
- Vonal és oszlop alakítása (egyes, kettős, hármas oszlop szórt alakzatból, majd vonal kialakítása, az alakzat helyének változtatása).
- Oszlopból vonalalakítás.
- Nyitódás, zárkózás.
- Fejlődések, szakadozások.

2. GIMNASZTIKA

- Utánzó gyakorlatok és játékos szabadgyakorlatok.
- Testhelyzetek, kartartások, kargyakorlatok, láb és törzsgyakorlatok, ugrókötel-gyakorlatok.

3. JÁRÁSOK, FUTÁSOK

- Járás, futás feladatokkal, irány és iramváltással.
- Gyors indulás állórajtból.
- Kötetlen futás egyéni ütemre.
- Gyors futás rövidtávon.

4. SZÖKDELÉSEK ÉS UGRÁSOK

- Szökdelések és ugrások egy és páros lábon, fel-le- és átugrások feladatokkal.
- Sorozatugrások.
- Távölugrás helyből.

5. DOBÁSOK

- Egykezes és kétkezes alsódobás.
- Kislabda hajítás– dobómozdulat.

6. TÁMASZ-, FÜGGÉS- és EGYENSÚLYGYAKORLATOK

- Játékos utánzógyakorlatok (fókajárás, pókjárás).
- Pad és bordásfalon végzett gyakorlatok.
- Átbújások karikán.
- Mászási kísérletek kötélén.

7. LABDAGYAKORLATOK

- Gurítások kézzel, lábbal.
- Labdavezetés helyben, haladással.
- Egykezes és kétkezes felsőátadás.

8. JÁTÉK

- Utánzó és szerepjáték.
- Szabályjátékok.
- Futó, fogó és labdajátékok.
- Sor- és váltóversenyek.

9. TORNA

- Gurulóátfordulás előre.
- Tarkóállás.
- Nyúlugrással felugrás 2 részes szekrényre.
- Kézálláskísérletek.

Módszertani ajánlás:

A testnevelés tantárgy tanításánál, az individuális képzésen túl itt is törekedtünk arra, hogy minél több páros gyakorlatot, csoportos feladatvégzéseket alkalmazzunk. Az együttes osztályfeladatoknál is előtérbe az együttműködésre készítő feladatokat, játékokat állítottuk.

A gimnasztikai gyakorlatokat a 2. félévtől szoktuk csoportokban végeztetni is. Ilyenkor mindig egy-egy tanuló mutat be feladatokat a társaknak. A tanító megfigyelőként részt vesz egy-egy csoport munkájában. Előnye, hogy könnyebb a megfigyelés és a hibajavítás. A gyerekek élvezik ezt a munkaformát. Alkalmazni viszont csak akkor szabad, amikor a tanulók készségszinten tudják a gyakorlatokat, és többféle feladatvégzést is ismernek már! Ez kreativitásra és nagyfokú önállóságra neveli őket!

A biomechanikailag helyes testtartást tudatosító, kialakító, automatizáló és fenntartó gyakorlatok rendszeres végzése (valamint légző-gyakorlatok) a gimnasztika részeként, testtájanként végighaladva a testtartásért felelős valamennyi izomcsoport erősítését és nyújtását szolgáló mozgásanyagon, a tanév során folyamatosan ismételve, a kiindulási és véghelyzetek pontos megtartására, valamint a lassú és pontos kivitelezésre ügyelve, a hibás kivitelezés javításával, valamint a korosztály jellemzőinek megfelelő illesztéssel a testnevelési óra többi eleméhez.

Értékelés

Néhány megfigyelési szempont:

- Kötélhajtás haladással.
- Tarkóállás.
- Gurulóátfordulás előre.
- Gimnasztika (utánzásnak megfelelő feladatvégzés).
- Labdagurítás kézzel és lábbal.
- Labdaátadás: egykezes felső.
- Labdavezetés.
- Kötélhajtás 30 sec-ig.
- Két-három fogás kötélen, mászó kulcsolás.
- Labdadobás, két kézzel elkapás.
- Futás– Kislabda hajítás.

Feltételek

Lásd: " Fő modul"

Tornaterem, egy osztálynyi PVC-labda, ugrókötelek, karikák, tömött labda, kislabda. Bordásfal, padok, zsámolyok, ugrószekrény, szőnyegek, mászókötel, ugrógödör, futópálya, tollaslabda, szalagok, bóják.

- Esztergályos Jenő: Ezer játék
- Horváth Tihamér: Testnevelési kézikönyv
Apáczai Kiadó, Celldömölk, 1996.

„ISMERD MEG ÖNMAGAD!”

Időtartam: 8 hét

Cél

Az I. CIKLUS („ISMERD MEG ÖNMAGAD!”) fő célkitűzése az önismeret képességének a fejlesztése, az embernek az önmagáról megszerezhető ismereteknek, tapasztalatoknak a gyermekek „látókörébe” hozása, s aktív cselekvéses feldolgozása. E ciklus fontos célja az egészséges életvitel kialakításához szükséges képességek fejlesztése. (dominancia: E, MK,).

Megjegyzés:

1. A „dominancia” azt jelenti, hogy a ciklusban feltüntetett tevékenységnek jelentős szerepe van a többi tevékenység mellett.

Tartalom

Témák válogatásra:

1. Nyaralás után (20 óra)
2. Testünk, érzékszerveink (20 óra)
3. Fejlődésem (20 óra)
4. Egészség-betegség (20 óra)
5. Gyógynövények (20 óra)
6. Egészséges életmód (20 óra)
7. Őszi szokások, tevékenységek (20 óra)
8. Rendszerezés (20 óra)

ÖSSZESEN: 160 óra

E témák közül legalább 2-3-at ajánlunk feldolgozni a Ciklus végére (a dõlt betűs a témafeldolgozás)

FEJLESZTÉSI TEVÉKENYSÉGEK, FELADATOK:

1. Az *Együtműködés* tartalmaként a különböző témáknál a „*Tér használatának gyakorlását*” akkor kell gyakoroltatni, ha azt szükséges, s a tanulók nem végzik önállóan – a különböző tanulási funkcióknak, helyzeteknek megfelelően – e tevékenységet.

A tér használatának gyakorlása: az osztály terének átrendezése: asztalok, székek szabad szempontú rendezése a kiscsoportok által. A tér átrendezése következtében megváltozott helyzetek megbeszélése, a helyzetek tudatosítása.

2. Az *Együtműködés* alatt egész ciklusban folyamatos feladat a „*Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása*”, valamint a „*csoportos kommunikáció*”.

3. A hetek alatt az Ének-zenénél felsorolt művek a válogatás lehetőségét adják, s nem azt jelentik, hogy mindet meg kell tanítani. A pedagógus maga is kicserélheti mással, amivel viszont az éves szinten leírt célokat, követelményeket és „tananyagot” teljesíteni kell.

Feltételek

Együtműködés: lásd: "fő modulban"

Mi és a környezetünk: térképek, földgömb, video, írásvetítő, feladatlapok, az éves szinten leírt könyvek (-ből), gyógynövények, őszi termések

Anyanyelv: Az éves szinten leírt taneszközök, füzet, író-rajzoló eszközök

Matematika: Az éves szinten leírt taneszközök Mérőszalag, Játékpénz, Testrészek, fonaldarabkák, Síkidomok, testek, építőkészlet, Felmérőlap

Ének-zene: Az első osztályos ritmuskártyák, kottafüzet, íróeszközök, hangszerek, Dalok lépésről lépésre.

Testnevelés: gumilabda, kislabda, szalag, stopper, bordásfal, ugrókötel, pad.

Modellezés–vizualitás: Az éves szinten leírt taneszközök. A feladatok megvalósításához szükséges modellek: gyermekek, felnőtt alakok agyagfigurái, gyógynövények, mintadarabok

Műalkotások, reprodukciók, képek: fotók a nyári élményekről, emberekről készült képek, egy és többalakos műalkotások (reprodukciók)

Technikai eszközök, anyagok: természetes anyagok, termések (gesztenye mákfej, makk, gubacs, kukorica részei, stb.), textilek, papírok, dobozok, agyag, plasztilin, festékek (akvarell, tempera) ecsetek, zsírkréta, filctoll, ceruza, színes papír, olló, ragasztó.

Egyéb segédeszközök: könyvek: pl. Képek könyve, mesekönyvek, albumok, stb. (szabadon választott lehetőség)

Önművelés: lásd: „fő modul”, Önművelési napló 2.

Nyáralás után

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS

Kapcsolatépítés, csoportépítés. A nyári élmények feldolgozása szituációs játékokkal

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Élettani igények, pihenés jelentősége. Családi nyáralási szokások, tervezés, nyáralási előkészületek. Más emberek, más szokások. Utazási szokások Magyarországon, külföldön. Utazási élmények rögzítésének különféle technikái. Tablók, útinaplók, gyűjtemények.

ANYANYELV

Beszédfejlesztés; Néma és hangos olvasás felmérése, fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése (első osztályos elmaradások pótlása)

Nyárral kapcsolatos versek, versek feldolgozása (rímek, hangulat, hangulatfestő szavak,)

MATEMATIKA:

Év eleji ismétlés

Szám- és műveletfogalom a 20-as számkörben

Számlálás, mérés, becslés

Számok írása, olvasása, nagyság szerinti összehasonlításuk

Bontott alakú számok leolvasás képről, lejegyzés, helyük a számegyenesen Relációk számok bontott alakjával, összehasonlításuk

Számsorozatok folytatása

Mérés: az idő

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: Az első osztályban tanultak gyakorlása, ismétlése

Zenei elem: Az első osztályban tanultak ismétlése, gyakorlása

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Nyári élmény, Képalakítás, Megfigyelés: felület kitöltése, formák rajza és elrendezése, tér, tagolása, színek használata, vizuális jelek alkalmazása.

TESTNEVELÉS:

Az öltözés rendjének kialakítása. Óra előtti és utáni ruhaváltás tudatosítása. Sorakozás nagyság szerint egyes és kettes oszlopban. Köszönés. Vezényszavak ismétlése: „Vigyázz!” „Pihenj!” „Oszolj!”. Kötetlen futás 3 percig. Érintő fogó. Páros gyakorlatok – Tükörjáték. Légzőgyakorlat. Járás egyenletesen.

ÖNMŰVELÉS:

Nyáralással kapcsolatos könyvek nézegetése, olvasgatása. Beszélgetés.

Testünk, érzékszerveink

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:*Kapcsolatépítés, csoportépítés**Bizalomjátékok**Érzékelést fejlesztő játékok: látás, tapintás, szaglás, ízlelés, hallás**A tér használatának gyakorlása: az osztály terének átrendezéseivel: asztalok, székek szabad szempontú rendezése a kiscsoportok által. A tér átrendezése következtében megváltozott helyzetek megbeszélése, a helyzetek tudatosítása**Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása**Csoportos kommunikáció***MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:***Az érzékelés jelentősége a mindennapi életben. Érzékszerveink, működésük, védelmük. (Hallás, látás, ízlelés, tapintás, szaglás)***ANYANYELV:***A témához kapcsolódóan: Beszédfejlesztés – kommunikációfejlesztés; Néma és hangos olvasás felmérése, fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése (első osztályos elmaradások pótlása)**Olvasmány (ok) feldolgozása (lényegkiemelés, illusztráció, tartalom)***MATEMATIKA:***Számok sokféle neve**Nyitott mondatokhoz szöveg- és feladat alkotása**Összeadás és kivonás tízes átlépéssel**Gépjátékok**Mérések: tömeg, hosszúság***ÉNEK-ZENE:***Dal, játék, mondóka: Az első osztályban tanultak gyakorlása, ismétlése**Hallásérzékelő, hallást fejlesztő játékok**Zenei elem: Az első osztályban tanultak ismétlése, gyakorlása***MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:***Emberi alak arányai, tagoltsága**Emberi alak mintázása agyagból, díszítése bekarcolással. Embercsoport kirakása a kész formákból.**Különböző nézetek (elöl, oldal és háttal álló alak) megfigyelése és festése (falfestés).***TESTNEVELÉS:***Sorakozás kettes oszlopban. Járás ütemtarással, járásgyakorlatok. Futások iramváltással. Futás párkerüléssel: gyorsítással, lassítással, kanyarodással. „Utolsó pár, előre fuss! ”Páros futó köralagútban. Labdaérzék fejlesztése: gurítások, elkapás, megállítás. Lassú futás, légzőgyakorlat.***ÖNMŰVELÉS:***Az emberi testtel – érzékszervekkel – kapcsolatos könyvek nézegetése, olvasgatása. Beszélgetés a tapasztalatokról.**Önművelési napló készítése, megnyitása.*

Fejlődésem

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Kapcsolatépítés, csoportépítés

Megjelenítés: a fejlődés néma pantomimes megjelenítése

Helyzetgyakorlatok: fiatal-felnőtt, gyermek-idős ember különböző szituációkban

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Az emberi élet változásai csecsemőkortól a felnőttkorig. Pontos testvázlat kialakítása, mérések a testen (magasság, tömeg, mellbőség). A változások figyelemmel kísérése.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Beszédfejlesztés – kommunikációfejlesztés; Néma és hangos olvasás felmérése, fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése (első osztályos elmaradások pótlása)

A témához kapcsolódó olvasmány (ok) feldolgozása (időrend megfigyelése, illusztráció, stb.)

MATEMATIKA:

Összeadás és kivonás tízes átlépéssel

Adott szabályhoz értéktáblázat készítése

Hiányos összeadások. Megoldás pótlással és kivonással

Relációk a számok összeg- és különbség alakjai között. Több-kevesebb Halmazokról állítások igazságának eldöntése

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: Az első osztályban tanultak gyakorlása, ismétlése

Zenei elem: Az első osztályban tanultak ismétlése, gyakorlása

Alkotás, kifejezés: Szituációs játékok: Hogyan énekelhet egy kisgyermek, egy felnőtt, egy idős ember,...

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

1. Az én családom Gyermek és felnőtt figurák ábrázolása (zsírkréta, filctoll) 2. Választható csoportfeladatok: – Pólyásbaba készítése textiltől – Babakészítés természetes anyagokból– Egymás fele forduló gyermekek, kompozíció készítése papírból nyírással és ragasztással.

TESTNEVELÉS:

Testfordulatok balra, jobbra. Sorakozás egyes és kettes oszlopban, ebből test-fordulattal vonalalakítás. Mozgató játék énekekkel (897. játék). Utánzó járások (négykézláb, pók-, és rákjáras, foka-járas, törpe- és óriásjáras). Labdaérzék fejlesztő gyakorlatok: labdavezetés. Szabadulás a labdától! (509. Játék) Séta. Légzőgyakorlat.

ÖNMŰVELÉS:

Látogatás az iskolai könyvtárba. Viselkedés a könyvtárban. Tájékozódás a könyvtárban: könyvek, folyóiratok, diafilmek, hanglemezek – kazetták; az iskolai könyvtár állományának elhelyezkedése, jelölése. Önálló könyvnevezetés, válogatás, kölcsönzés és helyben olvasás (meghallgatás) lehetőségei.

Egészség, betegség

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Kapcsolatépítés, csoportépítés

Helyzetgyakorlatok: – beteglátogatóba mégy az osztálytársadhoz, – most lépsz be a fogorvos rendelőjébe stb.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Az életműködés jellemző értékei, légzésszám, testhőmérséklet, pulzusszám. A betegség jeleinek megfigyelése, felismerése, megelőzésük lehetőségei. Gyakori fertőző betegségek. Gyerekbalesetek és megelőzésük. Nikotin, alkohol, drog veszélyei. Egészségügyi ellátás (orvosok, rendelők, kórházak, gyógyszertárak).

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Beszédfejlesztés – kommunikációfejlesztés; Néma és hangos olvasás felmérése, fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése (első osztályos elmaradások pótlása)

Az egészséggel kapcsolatos olvasmányok feldolgozása (lényegkiemelés, tartalom, illusztráció)

MATEMATIKA:

Összeadás és kivonás gyakorlása

Nyitott mondatok, szöveges feladatokhoz nyitott mondat hozzárendelése

Összetett és fordított szövegezésű szöveges feladatok

Síkidomok osztályozása

Szabályjáték logikai lapokkal

Számsorozatok. Összeg- és különbségalakok összehasonlítása

Kombinatorikus szöveges feladatok

ÉNEK-ZENE:

Dal, Játék, Mondóka: Áj báj, kecskeháj..., Egér, egér adj fogat... Egészségvarázsoló, betegségűző mondókák, dallamok, a mondókák mögött megbúvó hiedelem

Zenei elem: Az első osztályban tanultak ismétlése, gyakorlása

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

1. Ülő és fekvő emberalakok ábrázolása (filctollal, krétával) 2. Meseillusztráció: A fájós fogú oroslán Képsor (csoportmunkában)

TESTNEVELÉS:

Szórt alakzatból kijelölt helyen kétsoros oszlop alakítása. Járás a talp külső élén, sarkon, lábujjhegyen. Váltóversenyek. Labdagurítások kézzel, lábbal. Pókjárás labdahordással az ölben. Kötetlen futás néhány percig.

ÖNMŰVELÉS:

Látogatás az iskolai könyvtárba. Tájékozódás a könyvtárban: az iskolai könyvtár állományának elhelyezkedése, jelölése. Önálló könyvnézegetés, válogatás, kölcsönzés. Témával kapcsolatos könyvek keresése.

Gyógynövények

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:*Kapcsolatépítés, csoportépítés**Megjelenítés: növények pantomimes megjelenítése***MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:***Legismertebb gyógynövények, felhasználási területek (kamilla, csalán, bodza, stb.). Gyógy- és fűszernövények gyűjtése.***ANYANYELV:***A témához kapcsolódóan: Beszédfejlesztés – kommunikációfejlesztés; Néma és hangos olvasás felmérése, fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése (első osztályos elmaradások pótlása)***MATEMATIKA:***Felmérés az 1. osztály tananyagából, a felmérés értékelése, elemzése Egyéni fejlesztés meghatározása Az osztály tudásszintjének elemzése a felmérés alapján**Számkör bővítés 100-as számkör Számlálás a 100-as számkörben 1-sével, 2-esével, 10-esével Számok írása, olvasása Számok helye a számegyenesen. Át és beváltások Számok rendezése Számszomszédok Összeadás kerek tízesekkel. Kétjegyű számok helyi értékes bontása***ÉNEK-ZENE:***Dal, Játék, Mondóka: Csipkebokor zöld levele...Gyógyító növények a dalokban, mondókákban.**Alkotás, kifejezés: Szövegalkotás dallamra a témának megfelelően**Zenei elem: Az első osztályban tanultak ismétlése, gyakorlása**Hangszer: Hangszerfokozatok használata: xilofon/vagy és metallofon, furulya***MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:***1. Egy növény megfigyelése, festése, rajzolása, elemzése, egy részletnek kiemelése és nagyítása**2. Csoportfeladatok:*

- Ritmikus sor a kiemelt formával (színritmus).*
- Ritmikus sor a kiemelt formával (formaritmus).*
- Terülődísz a formával (foltokkal).*
- Terülődísz a formával (vonalas).*

TESTNEVELÉS:*Helyben járásból átmenet járásba. Balatoni halászsok – játék.**Járásból átmenet helyben járásba.**Gimnasztika. Kislabda hajítás helyből távolba. Hajító mozdulat ismétlése. Gyors futás 30 m-re – időre felmérés.**Fogd meg a sárkány farkát! – 73. játék.**Járás közben karkörzések.***ÖNMŰVELÉS:***Az iskolai könyvtár állományának elhelyezkedése, jelölése. Önálló könyvnézegetés, válogatás, kölcsönzés. Gyógynövényekkel kapcsolatos könyvek önálló és segítséggel történő keresése, nézegetése, felhasználása a tanulmányi munkához. Részvétel közös tevékenységekben: pl. gyógynövény-gyűjtés: csipkebogyószedés.*

Egészséges életmód

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Kapcsolatépítés, csoportépítés

Megjelenítés: az egészséges életvitel összetevőinek pantomimes megjelenítése (pl. testmozgás (torna), fogmosás, tisztálkodás, stb.)

Helyzetgyakorlatok: A témával kapcsolatos szituációk (pl. a fürdőszobába reggel gyorsan be kell menned vécézni, vagy mert elkésel az iskolából, s rohannod kell. Az ajtó azonban zárva van. Bent van valaki)

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Egészséges életmód, egészséges táplálkozás. Természetgyógyászat. Környezeti ártalmak, következményeik, megelőzésük. Öltözködés, napirend, tisztálkodás.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Beszédfejlesztés – kommunikációfejlesztés; Néma és hangos olvasás felmérése, fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése (első osztályos elmaradások pótlása)

Megismerendő mű:

Móra Ferenc: A jó orvosság

MATEMATIKA:

Számok nagyságviszonyai

Növekvő, csökkenő sorozatok

Páros, páratlan számok. Számok egyes és tízes szomszédai

Bontás, pótlás kerek tízesekkel. Összeadás gyakorlása kerek tízesekkel. Összetett szöveges feladatok az összeadás gyakorlására.

ÉNEK-ZENE:

Dal, Játék, Mondóka: Az asztalnál reggeliztem

Alkotás, kifejezés: Dallam- és ritmusalkotás szövegre a témának megfelelően

Zenei elem: Az első osztályban tanultak ismétlése, gyakorlása

Hangszerek: Hangszerfokokozatok használata: xilofon/vagy és metallofon, furulya

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Képkomponálás élmény alapján. Kirándulás az őszi természetben. Egyszerű térviszonyok kifejezése Festés-őszi színek kikeverése és alkalmazása.

TESTNEVELÉS:

Helyben járás – „Lépés indulj!” vezényszó

Futás kijelölt pályán – szlalomfutás

Gimnasztika. Kislabda hajítás helyből távolba. – Gyakorlás.

Fekete-fehér (játék 71). Szalagszerző játék 119.

Járas előre-hátra becsukott szemmel.

ÖNMŰVELÉS:

Az iskolai könyvtár állományának elhelyezkedése, jelölése. Önálló könyvnevezetés, válogatás, kölcsönzés. A témával kapcsolatos könyvek keresése.

Őszi szokások, tevékenységek

Időtartam: 20 óra**Tartalom**

EGYÜTTMŰKÖDÉS:*Kapcsolatépítés, csoportépítés**Őszi tevékenységekkel: betakarítással, szürettel kapcsolatos játékok megjelenítés, mimetikus, mimes-szöveges improvizatív gyakorlatokkal (pl. káposztaszedés: a szomszéd kecskéje beszabadul a káposztáskertbe, stb.)***MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:***Őszi szokások vidéken /szüret, szüreti szokások, dióverés, almászüret, betakarítás, felkészülés a télre/ és városban.***ANYANYELV:***A témához kapcsolódóan:**Beszédfejlesztés – kommunikációfejlesztés; Néma és hangos olvasás felmérése, fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése (első osztályos elmaradások pótlása)**Őszi szokások olvasmányainak – versek, játékleírások, feldolgozása, megjelenítése (dramatikusan, bábbal, párbeszéddel, játékkal)**Megismerendő mű:**Petőfi Sándor: Itt van az ősz***MATEMATIKA:***Összeadás és kivonás kerek tízesekkel. Hiányos matematikai állításokba számok, műveleti jelek pótlása. Egyszerű szöveges feladatok.**Összeg- és különbségalakok összehasonlítása, szétválogatása különböző szempontok szerint. Nyitott mondatok. Kerek tízesekhez egyjegyűek hozzáadása, elvétele. Négy számjegyűből kétjegyű számok képzése. Teljes kétjegyű számokhoz egyjegyűek hozzáadása, elvétele tízes átlépés nélkül. Összeadás és kivonás kapcsolata.***ÉNEK-ZENE:***Dal, Játék, Mondóka: A tokaji szőlőhegyen..., Csösz, csösz, lopom a szőlődet...**Alkotás, kifejezés: Kreatív improvizáció a szüret témára: „Hogyan énekelheti a csösz a.... dalt? Hogyan egy asszony? Puttonnyal a hátán? stb.”**Zenei elem: Az első osztályban tanultak ismétlése, gyakorlása**Zenehallgatás: Ajánlat: „Népszokások, jeles napok” című lemezről: „Szüreti dalok”**Hangszerek: Hangszerfokozatok használata: xilofon/vagy és metallofon, furulya***MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:***Babakészítés különböző gyűjtött természetes tevékenységek anyagokból (mákfej, makk, kukoricacsuhé stb.)***TESTNEVELÉS:***Menet megindítása, megállítása 2 ütemben:”Osztály állj egy-kettő!”Szökdelések. Kislabda hajítás felmérése.**Tűz, víz, repülő! (játék).**Utánzó járások.***ÖNMŰVELÉS:***Az iskolai könyvtár állományának elhelyezkedése, jelölése. Önálló könyvnezegetés, válogatás, kölcsönzés. Őszi szokások, jeles napok témát tartalmazó könyvek keresése, olvasása, nézegetése. Részvétel közös tevékenységekben, akciókban: pl. szüretelés, őszi növények, anyagok gyűjtése.*

„JÁTSSZUNK!”

Időtartam: 8 hét

Cél

A II. CIKLUS („JÁTSSZUNK!”) fő célkitűzése a játék fogalmának a megismerése. Tapasztalatok, ismeretek szerzése a különböző játszási lehetőségekről, a „játszóhelyekről”: színházról, cirkuszról, bábszínházról,... A közös játszáshoz szükséges készségek, képességek fejlesztése (kommunikációs, stb.). A „játszó” közösségek együttéléséhez és együttműködéséhez szükséges szabályok megismerése és gyakoroltatása. Az egymás munkájára és érzékenységére való odafigyelés jelentősége. (dominancia: E, MK)

Megjegyzés:

A „dominancia” azt jelenti, hogy a ciklusban feltüntetett tevékenységnek jelentős szerepe van a többi tevékenység mellett.

Tartalom

1. Játsszunk vásárt! (20 óra)
 2. Játsszunk a rejtvényekkel! (20 óra)
 3. Játsszunk cirkuszt! (20 óra)
 4. Játsszunk színházat! (20 óra)
 5. Játsszunk bábszínházat! (20 óra)
 6. Karácsonyi ünnepkör (60 óra)
- ÖSSZESEN: 160 óra

E témák közül legalább 2-3-at ajánlunk feldolgozni a Ciklus végére (a dőlt betűs a témafeldolgozás).

FEJLESZTÉSI TEVÉKENYSÉGEK, FELADATOK:

1. Az *Együtműködés* tartalmaként a különböző témáknál a „*Tér használatának gyakorlását*” akkor kell gyakoroltatni, ha azt szükséges, s a tanulók nem végzik önállóan – a különböző tanulási funkcióknak, helyzeteknek megfelelően – e tevékenységet.
A tér használatának gyakorlása: az osztály terének átrendezése: asztalok, székek szabad szempontú rendezése a kiscsoportok által. A tér átrendezése következtében megváltozott helyzetek megbeszélése, a helyzetek tudatosítása.
2. Az *Együtműködés* alatt egész ciklusban folyamatos feladat a „*Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása*”, valamint a „*csoportos kommunikáció*”.
3. Az *Anyanyelv* alatt egész ciklusban folyamatos feladat a témákhoz kapcsolódóan:
 - *Kommunikáció: beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése.*
 - *Néma- és hangos olvasás fejlesztése.*
 - *Írás-íráshasználat fejlesztése.*
 - *Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi (mű) – ismeretek szerzése.*
4. A témák alatt az *Ének-zenénél* felsorolt művek a válogatás lehetőségét adják, s nem azt jelentik, hogy mindet meg kell tanítani. A pedagógus maga is kicserélheti mással, amivel viszont az éves szinten leírt célokat, követelményeket és „tananyagot” teljesíteni kell.

Az *Ének-zene* alatt a *Hangszerek használata* – nál a hangszerfokozatok alkalmazása lehetőséget teremt a folyamatos fejlődés megvalósításához (xilofon / vagy és metallofon, furulya, ritmushangszerek, mirlitonok)

5. Az *Önművelés* alatt egész ciklusban folyamatos feladat a témákhoz kapcsolódóan:

– *Közös tevékenységekben való részvétel kialakítása*

– *A napi és órán kívüli feladatok (egy része) elvégzésének az önálló és csoportos megtervezésének, megvalósításának gyakorlása*

Feltételek

Együttműködés: Lásd: "Fő modul"

Mi és a környezetünk: Az éves szinten leírt taneszközök.

Alapvető technikai eszközök, anyagok (bábkészítéshez, karácsonyi díszek, ajándékok), video.

Anyanyelv: Az éves szinten leírt taneszközök, füzetek, író-rajzolóeszközök.

Matematika: Az éves szinten leírt taneszközök. Színes rúd készlet, Játékpénz.

Kindertojás tartóban feladatok megoldási kóddal.

Dominó játék, Felmérőlap

Ének-zene: Dalok lépésről lépésre. Hangszerek: xilofonok vagy/és metallofonok, ritmushangszerek, furulyák.

A tanult dalok szolmizációs lapjai fénymásoltan a pedagógus által megírva.

Írólapok, íróeszközök.

Zenehallgatási lemez (lemezek), kazetta (kazetták).

Testnevelés: szőnyegek, bordásfal, labdák, pad, zsámoly, ugrószekevény

Modellezés–vizualitás:

A feladatok megvalósításához szükséges modellek: különböző tárgyak, játékok a térviszonyok szemléltetéséhez (pl. babák), bábok, maszkok, álarcok, karácsonyi díszek

Műalkotások, reprodukciók, képek: Egy és többalakos képek (grafikák, festmények), Jelek, jelképek betűk képei, Álarcokról képek, Szobrokról, domborművekről képek

Technikai eszközök, anyagok: festékek (akvarell, tempera), színespapírok, filctoll, pingponglabda, pálcikák, olló, ragasztó, természetes anyagok a karácsonyi díszekhez (toboz, szalmavirágok, stb.)

Egyéb segédeszközök: gyűjtött anyagok, hozott könyvek, albumok, mesekönyvek.

Önművelés: Önművelési napló

Játsszunk vásárt!

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Kapcsolaterősítés, csoporterősítés

Dramatikus játék: Vásári események (pl. eladó-vevő konfliktusa, stb.)

A tér használatának gyakorlása: A tér adott szempontú (funkcionális) átrendezése: pl. manualitáshoz keressék meg a legjobb helyzetet a térben, s annak megfelelően rendezzék az asztalokat, székeket (egyéb berendezéseket), vagy drámajátékos gyakorlathoz, jelenet gyakorláshoz, stb.

Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

Csoportos kommunikáció

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Érdekeségek a vásár történetéből (hogyan zajlott régen egy vásár), vásári szokások. Mesterségek, szerszámok, portékák. Fizetőeszközök. Adás – vétel, takarékoság Vásári játék rendezése.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódó fejlesztések.

Vásárral kapcsolatos olvasmányok feldolgozása különböző tevékenységekkel (dramatikus játékkal, bábozással, gyermekjátékkal, stb.)

MATEMATIKA:

Mérés: hosszúság. Különböző egységekkel azonos hosszúságot. Mérőszám és mértékegység. Hosszúságmérés, becslés. Át- és beváltások konkrét mérésekhez kapcsolva. Egyszerű szöveges feladatok a mérések témaköréből. Különböző hosszúság mértékegységben megadott hosszúságok összehasonlítása. Teljes kétjegyű számokhoz egyjegyűek hozzáadása tízes átlépéssel. Számsorozatok. Relációk bontott alakú számok között.

Síkidomok előállítására nyírással, hajtogatással. Rendezésük.

Halmazokról igaz állítások.

ÉNEK-ZENE:

Dal, Játék, Mondóka: Én elmentem a vásárba..., Vásári kikiáltók, rigmusok (népköltések vagy műköltések)

Alkotás, kifejezés: Dallam és ritmus alkotása saját vagy mások által írt vásári rigmusokra

Zenei elem: ritmus: négynegyedes ütem, a félértékű kotta és szünete

Zenehallgatás: Ajánlat: Muszorgszkij: Egy kiállítás képei (Limoges- i vásár részlet)

Hangszerek használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Egyszerű térviszonyok, előtér, középtér, háttér, egymás mellett mögött érzékeltetése. Emberalakok ábrázolása egyszerű mozdulatokkal, kivágásuk és közös képkomponálás a formák elrendezésével.

TESTNEVELÉS:

Futás hullámvonalban. Járás különböző szereken távolság növelésével. Átmenet járásból futásba, futásból járásba. Kötélhajtás haladással. Járás pad lapján, láblendítéssel, guggolásban. Futás a pad lapján fel- és lelépéssel. 400 m-es futás felmérése. Kötetlen futás, légzőgyakorlat. Kötélhajtó verseny.

ÖNMŰVELÉS:

Az ábécé-rendbe sorolás elsajátítása alapján lexikonok használata (pl. Ablak – Zsiráf). Közös látogatás egy vásárban (vagy piacon) A napi órai és órán kívüli feladatok (egy részének) elvégzésének az önálló és csoportos megtervezésének, megvalósításának gyakorlása.

A témához kapcsolódó könyvek keresése.

Játsszunk a rejtvényekkel!

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Kapcsolaterősítés, csoporterősítés

Fejtörő játékok: Mimetikus játékok eljátszása, megfejtése. A megfigyelt megbeszélése.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Régi rejtvények. Rejtvények és rejtélyek régen. Szellemi játékok, fejtörők. Képrejtvények, nyelvi játékok, találós kérdések, logikai fejtörők, keresztrejtvények. Rejtvénykészítés.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódó fejlesztések.

Rejtvények olvasása, szövegértő feldolgozása, "megfejtése". Rejtvények írása.

Megismerendő mű:

Zelk Zoltán: Mese a legokosabb nyúlról

MATEMATIKA:

Teljes kétjegyű számból egyjegyű elvétele tízes átlépéssel. Műveletek gyakorlása tízes átlépéssel. Nyitott mondatok Összeg- és különbségalak összehasonlítása több, kevesebb, mennyivel. Szöveges feladattal megadott függvény. Sorozatok. Számokhoz műveletek hozzárendelése. Hiányos matematikai állítások.

ÉNEK-ZENE:

Dal, Játék, Mondóka: Gyakorlás

Zenei elem: ritmus: négynegyedes ütem, a félértékű kotta és szünete dallam: a ré hang jele, helye, hangok elhelyezése, olvasása hangszerek segítségével a vonalrendszeren.

Alkotás, kifejezés: Zenei fejtörők

Hangszerek használata:

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

1. Jelek és szimbólumok, rejtvényekkel! Jelek, mint stilizált formák Jelek csoportosítása (betűk, táblák stb.). Vonal és foltképzési gyakorlatok a különbözőjelek felhasználásával. 2. Titkosírás tervezése.

TESTNEVELÉS:

Ingafutás. Gimnasztika. Köralakítás kézfogással. „Tekeredik a kígyó.” Kötélhajtás haladással. Rézsútos padon négykézláb-járás, főkajárás, hason csúszás. Mocsárjárás. Lassú futás 3 percig.

ÖNMŰVELÉS:

Az ábécé – rendbe sorolás elsajátítása alapján lexikonok használata (pl. Ablak – Zsiráf).

Rejtvényújságok-, könyvek nézegetése, keresése.

Játsszunk cirkuszt!

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Kapcsolaterősítés, csoporterősítés

A cirkusz világának megjelenítése mimetikus és mimes- szöveges improvizatív gyakorlatokkal (pl. bohóc, cirkuszi állatok, bűvész, stb.).

Testmozgás, testhelyzet- öltözködés-beszéd – cselekvés megfigyelése, megbeszélése.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Érdekeségek a cirkusz múltjából. A cirkusz ma. (Vándorcirkusz, cirkuszi állatok, artisták, zsonglőrök, bűvészek, bohócok, állatidomárok.) Cirkuszi előadás látogatása, rendezése.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódó fejlesztések

Cirkusszal kapcsolatos olvasmányok feldolgozása különböző tevékenységekkel (szerepjátékokkal, bábbal, stb.).

MATEMATIKA:

Teljes kétjegyű számhoz kerek tízesek hozzáadás, elvétele 10-zel, 20-szal ... csökkenő, növekvő sorozatok.

Mit mutat a nyíl?

Mérés: tömeg. Különböző tárgyak, gyerekek tömegének becslése, mérése. Összehasonlítások. Szöveges feladatok. Mérés, becslés. Testek kialakítása gyurmából, építése színes rúddal, adott feltételek alapján.

ÉNEK-ZENE:

Dal, Játék, Mondóka: Tánci, tánci, bum– bum– bum...

Alkotás, kifejezés: A cirkusz világának zenei kifejezése: improvizációk hangszerekre és hangot adó tárgyakkal

Ritmusgyakorlatok-, játékok

Zenehallgatás: Ajánlat: 1. Bartók: Mikrokozmosz c. zongoradarabjából a Paprika Jancsi, 2.

Kabalevszky: Bohóc 3. Szélkiáltó Keserédes c. lemezéről: „Paprikajancsi szerenádja”, „Törpetánc”

Hangszerek: használata

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

1. Egy cirkuszi élmény ábrázolása (zsírkréta, festék) Élénk, vidám színek alkalmazása. 2. Bohóc rajzolása különböző jelek, vonalak, színek, stilizált formák felhasználásával (filctoll).

TESTNEVELÉS:

Egysoros vonalból kézfogással köralakítás. Hullámmozgás. Jelre köralakítás csoportonként. Kötélhajtás haladással osztályozásra. Sorversenyek. Kinn a farkas, benn a bárány! Kecskézés: Ki a karámból!

ÖNMŰVELÉS:

Az ábécé-rendbe sorolás elsajátítása alapján lexikonok használata.

Témával kapcsolatos újságok-, könyvek nézegetése. Cirkuszlátogatás (ajánlat).

Játsszunk színházat!

Időtartam: 20 óra**Tartalom**

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Kapcsolaterősítés, csoporterősítés

A színház világának megjelenítése mimes-szöveges improvizatív gyakorlatokkal

Testmozgás, testhelyzet-öltözködés-beszéd-cselekvés megfigyelése, megbeszélése. A párbeszéd szerepe a színjátszásban. Együttműködés a párbeszédalkalmával

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Érdekességek a színház múltjából. Görög színház és mai színház. A színház épülete, berendezése: nézőtér, színpad. Színészek, rendezők, díszlet- és jelmeztervezők, stb. Színházi élmény, mint örömforrás.

Milyen örömet nyújt a színház? Színházi előadás rendezése.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódó fejlesztések. A színházzal kapcsolatos olvasmányok feldolgozása különböző tevékenységekkel (párbeszéd, megjelenítés, előadás...).

MATEMATIKA:

Teljes kétjegyű számhoz kétjegyűek hozzáadása– tízes átlépés nélkül két lépésben, tevékenységgel. Az összeadás gyakorlása. Nyitott mondatok. Szöveges feladathoz értéktáblázat készítése. Teljes kétjegyű számból kétjegyűek elvétele tízes átlépés nélkül két lépésben, tevékenységgel. Igaz nem igaz állítások. Szabályjáték kétjegyűek kivonására.

ÉNEK-ZENE:

Dal, Játék, Mondóka: Kérdeztető (Gryllus V.).

Alkotás, kifejezés: A színház világának zenei kifejezése: párbeszéd a zenében: a hangerő szerepe a párbeszéd során, tempó és hangszín (harsogó, rámenős, erősakos, durva, finom, gyengéd, lassú, pergő, stb.).

Zenei elem: ritmusgyakorlatok-, játékok: dallam: az alsó lá hang jele, helye, hangok elhelyezése, olvasása hangszerek segítségével a vonalrendszeren. Zenei fejtörők.

Zenehallgatás: Ajánlat: Énekes-zenés darab megtekintése színházban (vagy felvételtől videón)

Hangszerek használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Valamelyik mese dramatizáláshoz a szereplők álarcának elkészítése. Vegyestechnika alkalmazása (festés, rajzolás, vágás, ragasztás stb.).

TESTNEVELÉS:

Fejlődés egyes oszlopból kettes oszlopba. Járás közben megállás ütemtartásra. Futás karikákba lépéssel. A karikák egymásközi távolságának a változtatása. Célbadobás a társ által felemelt karikába. Hátatlan mokus játék. Körfoglaló fél lábon.

ÖNMŰVELÉS:

Az ábécé-rendbe sorolás elsajátítása alapján lexikonok használata.

Témával kapcsolatos újságok-, könyvek nézegetése. Színházlátogatás (ajánlat).

Játsszunk bábszínházat!

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Kapcsolaterősítés, csoporterősítés

A téma megjelenítése játékos gyakorlatokkal

A bábu, mint kifejezés: A bábu alakja, formája, öltözete, színe, stb.- nek a megfigyelése, megbeszélése. A bábu mozgása és a hangja.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Színház és bábszínház, hasonlóság és különbség. A bábéledés kellékei, paraván, bábok, stb. Bábkészítés, bábéledés rendezése.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódó fejlesztések

Olvasmány(ok) bábos megjelenítése

MATEMATIKA:

Teljes kétjegyű számhoz teljes kétjegyű szám hozzáadása, elvétele tízes átlépéssel. Összealakok összehasonlítása. Különbségalakok összehasonlítása.

A műveletek gyakorlása. Szöveggel adott számfeladatok lejegyzése, megoldása. Nyitott mondatok megoldása pótlással, elvétellel.

Művelési tulajdonságok. Pótlással megoldható szöveges feladatok.

ÉNEK-ZENE:

Dal, Játék, Mondóka: Gyakorlás

Alkotás, kifejezés: A bábuk mozgásának utánzása. Hogyan énekelnek a bábuk: zenei improvizáció. Karakterek

Ritmuszgyakorlatok-, játékok dallam: hangok elhelyezése, olvasása hangszerek segítségével a vonalrendszeren.

Zenehallgatás: Ajánlat: 1. Énekes-zenes bábszínházi darab megtekintése (vagy felvételtől videon) 2. Bartók Béla: A fából faragott királyfi (részlet) 3. Szélkiáltó: „Keserédes” című lemezéről: „Marionett”

Hangszerek használata

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Különböző bábuk készítése egy mese dramatizálásához (sík, ujj)

TESTNEVELÉS:

Szórt alakzatból hármás, négyes oszlop kialakítása. Rávezető gyakorlatok: csípőízület fokozott mértékben lazítása. Tarkóállás hanyattfekvésből.

Gurulóátfordulás előre guggoló támaszból guggoló támaszba. „Üsd a harmadikat!” Vonatozás vakvezetéssel.

ÖNMŰVELÉS:

A betűrend gyakorlása. A könyv fedelén és címlapján lévő adatok.

Bábszínházi darab megtekintése (ajánlat).

Karácsonyi ünnepek

Időtartam: 60 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Karácsonyhoz kötődő dramatikus játék, mint produkció (betlehemes, regölés, stb.)

Közös játékok, produkciók során a sikeres együttműködés feltételeinek a tudatosítása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Karácsonyi és újévi szokások, népszokások. Luca széke, Betlehemezés, Mikulás, fenyőfa állítása és díszítése, ajándékozás, jellegzetes karácsonyi és, újévi ételek és készítésük. Bibliai ismeretek.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódó fejlesztések

Karácsonnyal kapcsolatos olvasmányok feldolgozása különböző tevékenységekkel (dramatikus játék: pl. betlehemezés; előadás, bábozás...).

MATEMATIKA:

Nyitott mondatok, szöveges feladatok megoldása pótlással, elvétellel.

Műveleti tulajdonságok. Szabályjátékok. Szöveges feladatok megoldására értéktáblázat készítése, kitöltése.

Síkidomok csoportosítása, másolása, előállítás. Téglalapok, négyzetek Szimmetrikus alakzatok vizsgálata, előállítása.

Mérés: űrtartalom. Az űrtartalom becslése, mérése dl pontossággal.

Űrmértékek: l, dl. Összefüggés az űrtartalom mértékegységei között.

Műveletek gyakorlása űrmértékekkel. A témakörhöz kapcsolódó szöveges feladatok. Felmérés előkészítése. Műveletek a 100-as számkörben. Számok szomszédai, nagyságviszonyai, összeadás, kivonás, pótlás. Egyszerű szöveges feladatok. Nyitott mondatok. Diagnosztikai mérés.

ÉNEK-ZENE:

Dal, Játék, Mondóka: Ó, ó, ó..., Jaj de pompás fa..., Jött egy ember Niniből.

Ritmus – és dallamjátékok-, gyakorlatok.

Zenehallgatás: Ajánlat: Karácsonyi dalok, zeneművek hallgatása: ajánlás: „Népszokások, jeles napok” című lemezről: „Szépkenyérű–szentmártoni karácsonyi ének”.

Hangszerek használata

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Karácsonyi dekoráció, díszek és ajándékok készítése. Kiállítás. Értékelés.

TESTNEVELÉS:

Hason fekvésben bokafogás, mellkas és láb-emelés, hintázás. Rávezető gyakorlatok: kar tolóerejének fejlesztése. Gurulóátfordulás terpeszállásból terpeszállásba. Tarkóállás hanyattfekvésből. Tarkóállás értékelése. Járás kézfogással, körben. Lassú futás párokban. Téli foglalkozások a szabadban: hóemberépítés, hócsata, szánkózás, lesiklás.

ÖNMŰVELÉS:

A betűrend gyakorlása. A könyv fedelén és címlapján lévő adatok. A témához kötődő információk keresése.

A FANTÁZIA VILÁGA

Időtartam: 12 hét

Cél

A III. CIKLUS (A FANTÁZIA VILÁGA) fő célkitűzése a fantázia szerepének és jelentőségének felismerése a mindennapi életben, a munkában, alkotásban és az emberi kultúrában, valamint az élmények és érzelmek (saját és másoké) összefüggéseinek felismerése. A fantázia világában: mesékben, történetekben megnyilvánuló esztétikai élmények megélése, az érzelemgazdag megélés- és kreatív spontán – és tudatos önkifejezés készségeinek a fejlesztése (dominancia: A).

Megjegyzés:

A „dominancia” azt jelenti, hogy a ciklusban feltüntetett tevékenységnek jelentős szerepe van a többi tevékenység mellett

Tartalom

1. A Föld keletkezése (20 óra)
 2. Fantasztikus lények (40 óra)
 3. Farsang-vásár (20 óra)
 4. Mesebeli lakóhelyek (20 óra)
 5. Átváltozások (20 óra)
 6. Állatmesék (20 óra)
 7. Mesebeli tárgyak (20 óra)
 8. Mese és zene (20 óra)
 9. Álom (20 óra)
 11. Tavasz szokások, tevékenységek (20 óra)
 12. Rendszerezés (20 óra)
- ÖSSZESEN: 240 óra

E témák közül legalább 3-4-et ajánlunk feldolgozni a Ciklus végére (a dőlt betűs a témafeldolgozás)

FEJLESZTÉSI TEVÉKENYSÉGEK, FELADATOK:

1. Az *Együttműködés* tartalmaként a különböző témáknál a „*Tér használatának gyakorlását*” akkor kell gyakoroltatni, ha azt szükséges, s a tanulók nem végzik önállóan – a különböző tanulási funkcióknak, helyzeteknek megfelelően – e tevékenységet.
A tér használatának gyakorlása: az osztály terének átrendezése: asztalok, székek szabad szempontú rendezése a kiscsoportok által. A tér átrendezése következtében megváltozott helyzetek megbeszélése, a helyzetek tudatosítása.
2. Az *Együttműködés* alatt egész ciklusban folyamatos feladat a „*Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása*”, valamint a „*csoportos kommunikáció*”.
3. Az *Anyanyelv* alatt egész ciklusban folyamatos feladat a témákhoz kapcsolódóan:
 - *Kommunikáció: beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése.*
 - *Néma- és hangos olvasás fejlesztése.*
 - *Írás-íráshasználat fejlesztése;*
 - *Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi (mű) – ismeretek szerzése.*

4. A hetek alatt az *Ének-zenénél* felsorolt művek a válogatás lehetőségét adják, s nem azt jelentik, hogy mindet meg kell tanítani. A pedagógus maga is kicserélheti mással, amivel viszont az éves szinten leírt célokat, követelményeket és „tananyagot” teljesíteni kell.
Az Ének-zene alatt a Hangszerek használata – nál a hangszerfokokozatok alkalmazása lehetőséget teremt a folyamatos fejlődés megvalósításához (xilofon / vagy és metallofon, furulya, ritmushangszerek, mirlitonok).
5. Az *Önművelés* alatt egész ciklusban folyamatos feladat a témákhoz kapcsolódóan:
– *Közös tevékenységekben való részvétel kialakítása.*
– *A napi és órán kívüli feladatok (egy része) elvégzésének az önálló és csoportos megtervezésének, megvalósításának gyakorlása.*

Feltételek

Együtműködés: ásd: "fő modulban"

Mi és a környezetünk: térkép, földgömb, írásvetítő, technikai eszközök, hangszer, báb textíliák, feladatlapok.

Anyanyelv: Az éves szinten leírt taneszközök, füzet, író-rajzoló eszközök.

Matematika: Az éves szinten leírt taneszközök, Színes rúd, Játékpénz, Dominó játék, Súlykészlet, Kétkarú mérleg, Liter, deciliter.

Alkalmi tömeg és űrmérésre alkalmas eszközök: só, cukor, tej, cola, pohár.

Ének-zene: Az első osztályos ritmuskártyák, Dalok lépésről lépésre, kottafüzet, íróeszközök, hangszerek.

Testnevelés: tömött labdák, pad, bordásfal, kislabda, mászókötel, gumilabda, karika.

Modellezés–vizualitás: Az éves szinten leírt taneszközök. A feladatok megvalósításához szükséges modellek: földgömb, térkép, terepasztal, növények (pl. elvetett bab, búza, stb.), rovarok, mozgás (torna). Műalkotások, reprodukciók, képek: képek a föld felszínéről, képek más népek lakóhelyéről, képek a rovarok változásáról, képek állatokról, népi motívumok.

Technikai eszközök, anyagok: természeti formák, termések, agyag, pálcika, festékek, zsírkréta, filctoll, ceruza, papírok, tojás, tojásfesték, karcólótű, szalma, botok, ruhaanyagok.

Egyéb segédeszközök: lemez, kazetta, könyvek.

Önművelés: lásd: „fő modul”, Önművelési napló 2.

A Föld keletkezése

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Fantáziafejlesztő játékok

A Föld keletkezésének megjelenítése kreatív módon.

A tér használatának gyakorlása: A tér adott szempontú (funkcionális) átrendezése: pl. manualitáshoz keressék meg a legjobb helyzetet a térben, s annak megfelelően rendezzék az asztalokat, székeket (egyéb berendezéseket), vagy drámajátékos gyakorlathoz, jelenet gyakorláshoz, stb.

Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

Csoportos kommunikáció.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Elképzelések a Föld keletkezéséről. Különböző népek mítoszai. A mai kor tudományos elképzelései. Ismerkedés a földgömbbel. Az élet kialakulása.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódó fejlesztések

A Föld keletkezésével kapcsolatos olvasmányok feldolgozása különböző tevékenységekkel (megjelenítés, rajzolás, stb.).

MATEMATIKA:

Szorzás, osztás előkészítése több azonos tag összeadásával, sorozatképzéssel. Szorzás értelmezése egyenlő tagok összeadásával, tevékenységgel, számegyenesen. A szorzás jele: Állandó különbségű növekvő számsorozatok. Képhez szöveg mondása, lejegyzés összeadással, szorzással.

ÉNEK-ZENE:

Alkotás, kifejezés: A " Föld keletkezésének hangjai, robajai": zenei improvizációk létrehozása különböző „hangszerek” segítségével: hangok, robajok, hangzások létrehozása különféle hangot adó eszközök segítségével (pl. fűrészlap, fémlemez, hordó, fazék, stb.).

Dal, Játék, Mondóka: Előző ciklusban tanultak ismétlése, gyakorlása.

Ritmusgyakorlatok-, játékok

Dallam: a fá hang jele, helye, hangok elhelyezése, olvasása hangszerek segítségével a vonalrendszeren.

Hangszerek használata

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Vonal a plasztikában. Természetes anyag – az agyag használata. Lapítás, nyújtás, egymásra építés, ragasztás alkalmazása. Agyaghurkák egymásra építése, sorba rakása, csigavonal és egyéb formák beépítése. (Természeti formák termékek) Téma: A föld felszíne: Mi a sík, mi a domború?

TESTNEVELÉS:

Járás térdemeléssel, lábujjon és sarkon, külső talpélen. Talicskázó verseny. Gimnasztika. Rávezető gyakorlatok a gurulóátforduláshoz.

Zsugorülésben térdkulcsolás, hinta előre-hátra. Nyújtott ülésben váll fölé emelt kézzel gurulás hátra, támasz a váll alatt. Labdacica-játék.

ÖNMŰVELÉS:

Az eddig tanultak gyakorlása. Témával kapcsolatos információk keresése. A napi órai és órán kívüli feladatok (egy részének) elvégzésének az önálló és csoportos megtervezésének, megvalósításának gyakorlása.

Fantasztikus lények

Időtartam: 40 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Fantázia– memória–figyelemfejlesztő játékok

Fantasztikus lények kitalálása, külső és belső tulajdonságokkal történő felruházása. Fantasztikus lények mozgása, hangja, öltözte, viselkedése.

Történet kitalálása a „létrehozott” fantasztikus lényekkel, a történet eljátszása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Fantasztikus lények és a valóság. Emberi érzések vizuális megfogalmazása, fantázia-szülemények. Szörnyek–negatív érzések, szépek–vágycsók. Boszorkányok, szörnyetegek, tündérek, sárkányok.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódó fejlesztések

Olvasmányok feldolgozása különböző tevékenységekkel: Mesebeli, fantasztikus lények tulajdonságainak megismerése, megbeszélése, megjelenítése rajzzal, írással. Mesebeli – fantasztikus lények alkotása.

MATEMATIKA:

Több azonos tag összeadásának lejegyzése szorzással és fordítva

Két képről összeadás, szorzás lejegyzése. Összehasonlítások. Tapasztalatok gyűjtése a tényezők felcserélhetőségéről. A témakörhöz kapcsolódó szöveges feladatok lejegyzése összeadással és szorzással is. Az osztás értelmezése kirakással, rajzosan. A jelölés bevezetése. A kétféle osztás értelmezése szöveges feladatokkal.

A szorzó és bennfoglaló táblák felépítése. A 2-es szorzó és bennfoglaló tábla előkészítése és felépítése. A 2-es bennfoglaló tábla. Bennfoglalás, mint a szorzás ellenőrzése. Összefüggések szorzatok között. A 3-as szorzó és bennfoglaló tábla előkészítése és felépítése.

A 3-as bennfoglaló tábla. A 3-as bennfoglaló tábla ellenőrzése szorzással.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: Tölgyfa alatt róka ül..., Pokol előtt egy nagy fa..

Alkotás, kifejezés: Mesebeli lények megjelenítése mozgással, énekkel, zenével (Hogyan énekelhet egy úrlény, egy sárkány, éneklés közben hogyan táncolnak? Improvizációk, stb.).

Ritmus- és dallamgyakorlatok–játékok.

Zenehallgatás: Ajánlat: 1. Mozart: Varázsfuvola 2. Szokolay: Hüvelyk Matyi.

Hangszerek használata

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS

1. Ősi lények a földön. Mintázás agyagból. 2. Rajzolásuk krétával, filctollal környezetük megtervezése.

3. Képkomponálás csoportmunkában elképzelt, kitalált lényekkel.

TESTNEVELÉS:

Járás térdemeléssel, lábujjon és sarkon, külső talpélen. Talicskázó verseny. Gimnasztika. Rávezető gyakorlatok a gurulóátforduláshoz.

Szökdelések. Utánzó mozgások (rákjárás, pókjárás).Guggoló támaszból láblendítések: „csikózás”.

Zsugorülésben térdkulcsolás, hinta előre-hátra. Nyújtott ülésben váll fölé emelt kézzel gurulás hátra, támasz a váll alatt. Bordásfálnál kézállás lépegetéssel. Kézállás kísérletek.

Labdacica – játék. Labdaszerző játék fogyasztó körben.

ÖNMŰVELÉS:

Az eddig tanultak gyakorlása. A tartalomjegyzék. Témával kapcsolatos információk keresése.

Farsang-vásár

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Fantázia-memória-megfigyelőképességet fejlesztő játékok

Farsangi öltözet és viselőjének a viszonya: vágyak és valóság. A „vágyak” közös eljátszása, megbeszélése.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Farsangi szokások vidéken és városban. Télbúcsúztatás, télűző szokások, álarcosbál, jelmezbál, busójárás.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódó fejlesztések

Farsanggal – vásárral kapcsolatos olvasmányok feldolgozása különböző tevékenységekkel (Megjelenítés, bábozás, dramatizálás, rajzolás; Farsangi szövegek eljátszása, alkotása szóban, írásban).

MATEMATIKA:

A 2-es 3-as szorzó és bennfoglaló tábla gyakorlása.

Szöveges feladatok lejegyzése, megoldása szorzással, osztással.

A 4-es szorzó és bennfoglaló tábla előkészítése és felépítése.

A 4-es bennfoglaló tábla összefüggései. Nyitott mondatok.

Valaminek a fele, harmada, negyede. Előállításuk vágással, hajtogatással, színezéssel.

ÉNEK-ZENE:

Dal, Játék, Mondóka: Kiugrott a gombóc...

Alkotás, kifejezés: Farsangi dalok létrehozása, alkotása.

Ritmus- és dallamgyakorlatok, -játékok.

Zenehallgatás: Ajánlat: „, Népszokások, jeles napok” című lemezről: „Farsangi dalok”.

Hangszerek használata

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

1. Felöltötött farsangi figurák tervezése (Esetleg saját jelmez tervezésével).

2. Közös képkomponálás a figurákkal.

TESTNEVELÉS:

Labdagyakorlatok párokban (feldobás, elkapás, közben taps). Labdavezetés helyben test körül, leütéssel.

Labdadobások párokban: egykezes felső-átadás társnak. Egykezes felsődobás falhoz, a dobás távolságának változtatásával. Labdagurítás kézzel és lábbal – értékelés.

Burgonyaszedés. (606. Játék) Adogatóverseny. (600. Játék.)

ÖNMŰVELÉS:

Gyermekfolyóiratok nézegetése. Farsanggal kapcsolatos információk keresése.

Farsangi rendezvény

Mesebeli lakóhelyek

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Fantáziafejlesztő gyakorlatok.

Mesebeli terek kialakítása, berendezése, benépesítése szereplőkkel. A cselekmény, a történet megalkotása, eljátszása. Helyzetgyakorlatok: a különböző mesebeli lakóhelyeken milyen mesebeli lények lakhatnak (lakóhely és azt lakó kapcsolata: hogyan fejezi ki a lakóhely a „tulajdonos” mivoltát: külső, belső tulajdonságait, viselkedését...).

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

A fantasztikus lények lakóhelyei, paloták, várak, kastélyok, barlangok, víz alatti várak, stb. Mesepalota építése.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódó fejlesztések

Olvasmány(ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel (mesebeli lakóhelyek tulajdonságai, jellemzői, lakójuk és életmódjának megjelenítése, rajzolás. Mesebeli lakóhelyek kitalálása, leírása, lerajzolása...).

MATEMATIKA:

A 5-ös szorzó és bennfoglaló tábla előkészítése és felépítése.

Kapcsolat, összefüggések keresése. Szorzótáblák gyakorlása.

Tényezők felcserélhetősége. Számok bontása szorzat és szám összegére.

Mérés: tömegmérés. Mértékegység, mérőszám g, dkg, kg.

ÉNEK-ZENE:

Dal, Játék, Mondóka: Cifra palota...

Alkotás, kifejezés: Mesebeli helyek hangulata, hangulatának kifejezése hangkeltő eszközökkel (Pl. milyen zenei aláfestés, mozgás-tánc illene egy Tündérbert megjelenítéséhez. A benépesített tündérbert lakói és a mozgás-zene kapcsolata...).

Zenei elem: ritmus: négynegyedes ütem, a félértékű kotta és szünete, dallam: hangok elhelyezése, olvasása hangszerek segítségével a vonalrendszeren.

Hangszerek használata

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

1. Különböző korokban és tájakon élő emberek lakóhelyeinek tanulmányozása.

2. Egy mesebeli lakóhely tervezése és megrajzolása.

TESTNEVELÉS:

Járás a pad gerendáján. Ugrások a pad lapján. Dobások járásból, futásból a társnak. Mozgó pontra célzás egykezes felsődobással.

Láncjáték. /Játékvezető bebogozza a láncát, és a gubancot kell kibogozni.

ÖNMŰVELÉS:

Tartalomjegyzék használata a könyvekben és a folyóiratokban. Témával kapcsolatos információk keresése.

Átváltozások

Időtartam: 20 óra**Tartalom**

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Fantázia-figyelemfejlesztő gyakorlatok.

Átváltozások eljátszása. „Mivé szeretnél átváltozni? Miért?” Vágycak kifejezése improvizatív módon.

Mesebeli átváltozások megjelenítése, történetek közös eljátszása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Mesebeli átváltozások, (külső és belső tulajdonságok csodálatos megváltozása) természeti átváltozások (bogarak, rovarok, lepkék átváltozása).

ANYANYELV:

A témához kapcsolódó fejlesztések

Olvasmány(ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel (Mesebeli lények tulajdonságainak, megbeszélése, megjelenítése, eljátszása, lerajzolása. Írásbeli szövegalkotás: Mivé szeretnél átváltozni?). Megismerendő mű: Benedek Elek egyik meséje (pl. Ördög a kályhában).

MATEMATIKA:

Két szorzat összege, különbsége. Nyitott mondatok szorzással, osztással.

A 6-os szorzótábla előkészítése, felépítése. Összefüggések keresése. A 6-os bennfoglaló tábla. Bennfoglalás, mint a szorzás ellenőrzése.

Nyitott mondatok több azonos kerettel. Szabályjáték szorzásra, osztásra. Számok bontása szorzatra, szorzat és szám összegére.

ÉNEK-ZENE:

Dal, Játék, Mondóka: Egyszer egy királyfi...

Alkotás, kifejezés: Átváltozások hanggal és zenével: milyenné tudjuk változtatni a hangunkat a kifejezés érdekében...

Ritmus- és dallamgyakorlatok,- játékok

Hangszerek használata

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Mozgásváltozás megfigyelése (növények fejlődése, emberi mozdulatok) Átváltozások a természetben (rovarok, pillangók) mesében. Valamely élőlény fejlődésének átváltozásának rajzolása grafikai eszközökkel.

TESTNEVELÉS:

Futás gyorsítással, lassítással. Átbújás a karikán. Alagútfogó. Sorversenyek labdával. Futás számolyokra fel és lelépéssel, számolyok között. Szökdelés számolyokon.

Hullámlabda. (569. Játék.)

Gyorsfutás csoportokban. Egykezes felső labdaátadás értékelése.

ÖNMŰVELÉS:

Gyermekkönyvtárban témával kapcsolatos információk keresése. Könyvek használata. Ismerkedés a szótárakkal, egyéb lexikonokkal.

Állatmesék

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Fantázia-, figyelemfejlesztő, koncentrációs-, memóriafejlesztő gyakorlatok.

Állatok hangjának, mozgásának utánzása. Állatmesék állatfigurái és annak tulajdonságai. Azonosulásra épülő játék a tanulóhoz közelálló tulajdonságokkal rendelkező szereplők helyzeteinek az eljátszása. „Milyen állat lennél szívesen?”.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Emberi tulajdonságok tükrözése – állatszereplőkben. Állatmesék a magyar és a világirodalomban. A magyar mesék jellegzetes állatfigurái.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódó fejlesztések

Olvasmány(ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel (állatszereplők tulajdonságai, történet-megjelenítése, történetalkotás, bábozás,).

MATEMATIKA:

A 7-es szorzótábla előkészítése, felépítése. Összefüggések keresése. A 7-es bennfoglaló tábla. Bennfoglalás, mint a szorzás ellenőrzése.

Szöveges feladatok két szám szorzatának összegére és különbségére. A tényezők felcserélhetősége. Nyitott mondatok, szabályjátékok.

ÉNEK-ZENE:

Dal, Játék, Mondóka: Nyuszi ül a fűben...

Alkotás, kifejezés: „Éneklés állathangon”, mozgás és ének (lassú, fűrge-gyors,), Állatmesék szereplőinek mozgásos-énekes megjelenítése (érzelmek, tulajdonságok, cselekedetek, párbeszéd kifejezése a zene nyelvén).

Ritmus- és dallamgyakorlatok, játékok

Zenehallgatás: Ajánlat: 1. Állathangok 2. Prokofjev: Péter és a farkas

Hangszerek használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Állatmesék illusztrálása (festés akvarellal, temperával). Szín és formaritmus alkalmazása, a téri ismeretek figyelembevételével.

TESTNEVELÉS:

Páros gyakorlatok: vonatozás, fűrészelés.

Nézd meg a társad!

Leülés, felállás kézfogással. Felfutás zsámolyra és felugrás guggoló-támaszba. Nyúlugrás talajon, zsámolyokon.

Kerülgetős labda (572. Játék).

ÖNMŰVELÉS:

Ismerkedés a kézikönyvekkel. Témával kapcsolatos információk keresése.

Mesebeli tárgyak

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Fantáziafejlesztő gyakorlatok

Tárgyak csodálatos tulajdonságokkal történő felruházásának megjelenítése. Tárgyak valóságtól eltérő funkcióban történő használatának improvizatív módon történő megjelenítése (pl. seprűnyél, mint gitár, fogpiszkáló, stb.).

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Különleges tárgyak gyűjtése, nézegetése. Mesebeli tárgyak a magyar és világirodalomban. Mesebeli tárgyak rajzolása, készítése, mesébe helyezése.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódó fejlesztések

Olvasmány(ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel (megjelenítés, történetalkotás tárgyakra: mesebeli tulajdonságokkal történő felruházás).

MATEMATIKA:

A 8-as szorzótábla előkészítése, felépítése. Összefüggések keresése. A 8-as bennfoglaló tábla. Bennfoglalás, mint a szorzás ellenőrzése.

Bontott alakú számok összehasonlítása.

Szöveges feladatok lejegyzése, megoldása. Számfeladathoz szöveg alkotása.

Mérés: úrtartalom, mérőszám, mértékegység: dl, l. Becslés és mérés dl pontossággal. Összefüggések az úrtartalom mértékegységei között.

Műveletek gyakorlása úrmértékegységekkel. Szöveges feladatok mértékegységekkel.

ÉNEK-ZENE:

Dal, Játék, Mondóka: Gyakorlás

Alkotás, kifejezés: Tárgyak és a hangok: éneklő-zenélő tárgyak csodálatos tulajdonságokkal történő felruházása. Zenei-mozgásos improvizáció.

Ritmus- és dallamgyakorlatok, -játékok.

Hangszerek használata

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Mesebeli tárgyak tervezése valamely megismert formából. Formaelemzés – formaredukció Tervezés – kidolgozás. Fantázia – kreativitás fejlesztése.

TESTNEVELÉS:

Páros gyakorlatok: leülés és felállás háttal egymásnak. Gimnasztika labdával. (pattogatás közben leülés és felállás, stb.). Nyúlugrás a 2 részes szekrényre, leugrás egy lábról két lábra. Nyúlugrás a 2 részes szekrényre, leugrás terpesztéssel 2 lábra. Akadályverseny (zsámoly, szekrény).

Búvó patak. (313. Játék).

Zsámolyba célbadobás – verseny csapatok között.

Labdavezetés értékelése.

ÖNMŰVELÉS:

Kézikönyvek használata. Témával kapcsolatos információk keresése.

Mese és zene

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Fantáziafejlesztő gyakorlatok.

Mesebeli zeneeszközök létrehozása, „megszólaltatása”.

Történet és zene kapcsolata: különböző történetekhez milyen aláfestő zene illik? (pl. a főszereplő küzdelme a sárkánnyal, a királyfi feleségül veszi a tündérlányt stb.).

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Hangulat és zene kapcsolata. Mesebeli hangszerek. Hangszer és varázslat. Hangszerek gyűjtése és megszólaltatása. Hangtani megfigyelések, vizsgálódások.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódó fejlesztések

Olvasmány(ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel (megjelenítés, történetalkotás, mesebeli zeneeszközök kitalálása, leírása...).

MATEMATIKA:

A 3-as, 6-os, 9-es szorzótáblák összefüggései. Nyitott mondatok szorzat és szám összegére. Szorzatok összege és különbsége. Összetett számfeladathoz szöveg mondása. Nyitott mondatok, szabályjátékok, szöveges feladatok a szorzás, osztás gyakorlására.

ÉNEK-ZENE:

Dal, Játék, Mondóka: Vidd el ördög, vidd el.

Alkotás, kifejezés: Mese és zene kapcsolata: zene és mozgás kitalálása meséhez (saját vagy kész meséhez).

Ritmus- és dallamgyakorlatok-, játékok.

Hangszerek használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Egy meghallgatott zeneműhöz meseillusztráció készítése, esetleg képsor. Fantázia-kreativitás fejlesztése.

TESTNEVELÉS:

Egyes oszlopból kettes oszlopba fejlődés, szakadozás. Nyitódás, zárkózás. Kígyófutás. Tömött labdával labda gurítása, dobása társ felé: ülésből, térdelésből, háttal, terpesztett láb között. Járás zenére. Fogyasztó játék labdával.

ÖNMŰVELÉS:

Kézírónyelvek használata. Témával kapcsolatos információk keresése.

Közös tevékenységekben való részvétel: pl. zenei darab, hangszer-múzeum megtekintése.

Álom

Időtartam: 20 óra**Tartalom**

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Fantáziafejlesztő gyakorlatok.

Álom és valóság kapcsolata.

Beszélgetések.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Álom és álmodozás. Csodás álmok a mesékben. Az álom kapcsolata a valósággal. Visszatérő álmok, rémálmok. Alvás és álom.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódó fejlesztések

Olvasmány(ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel (Beszélgetés álmainkról, álmaink lerajzolása, vágyaink megfogalmazása...).

Megismerendő mű:

József Attila: Altató

MATEMATIKA:

A 10-es szorzótábla előkészítése, felépítése. Összefüggések keresése.

A 10-es bennfoglaló tábla. Bennfoglalás, mint a szorzás ellenőrzése. Mértékegységekkel kapcsolatos szorzással, osztással megoldható feladatok. A 2-es, 4-es, 8-as szorzó és bennfoglaló táblák kapcsolata, összefüggései.

Függvényre vezető szöveges feladatok.

ÉNEK-ZENE:

Dal, Játék, Mondóka: Bel, be, bel...

Alkotás, kifejezés: Kedvenc zene, ami az álomba ringatásra szolgál. Milyen zenét hallunk álmunkban?

Fantáziazene, álomzene létrehozása.

Ritmus- és dallamgyakorlatok-, játékok.

Hangszerek használata

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Egy kellemes álom megrajzolása választható technikával visszaemlékezés alapján.

TESTNEVELÉS:

Ingafutás. Helyben járás, fejlődések, szakadozások gyakorlása. Tömött labda kétkezes alsó dobása a társ felé. Bordásfalon fel- és lemászás. Párokban futás. Pad gerendáján járás.

ÖNMŰVELÉS:

Könyvek, folyóiratok, kézikönyvek használata. Témával kapcsolatos információk keresése.

Tavaszi szokások, tevékenységek

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Koncentráló-, megfigyelést-, memóriát fejlesztő gyakorlatok.

Kommunikációs gyakorlatok: kifejező hang, kifejező beszédgyakorlatok.

A tavasz megjelenítése szöveggel– énekkel– mozgással – jelmezzel – díszlettel.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

A természet újjászületése, tavaszi népszokások. Húsvéti ünnepkör. Tojásfestés, közösségi szokások. Húsvéti ételek és italok.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódó fejlesztések

Olvasmány(ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel (húsvéti szokások, zöldágjárás, kiszérés eljátszása, megjelenítése. A tavasz jellemzőinek megbeszélése, leírása, megfigyelése...).

MATEMATIKA:

Az 5-ös és 10-es szorzó és bennfoglaló táblák kapcsolata, összefüggéseik. Két művelet helyett egy. Kombinatorika az összes lehetőség megkeresése.

Pontok vonalak másolása, körülrajzolás, hajtogatás, nyírás.

Síkidomok csoportosítása, másolása, előállítás.

Szimmetrikus alakzatok vizsgálata, előállítása. Téglalapok, négyzetek (mint speciális téglalapok).

ÉNEK-ZENE:

Dal, Játék, Mondóka: Tavasz szél..., Két szál pünkösdrózsa.

Alkotás, kifejezés: Zöldágjárás megtanulása, eljátszása (pl. Bújj, bújj, zöld ág.).

Ritmus- és dallamgyakorlatok,-játékok.

Hangszerek használata

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Ismerkedés a tavaszi népszokásokkal, népművészettel, népi motívumokkal. Választható feladatok: – Tojásfestés, diszítés– Tojástartó – Kiszebáb – Madárijesztő.

TESTNEVELÉS:

Célbadobás zsámolyba 5 m-ről egy kézzel. Ugyanez törökülésből. Tartós futás 5 percig. Bordásfalon mellső függőállás. Magastartásban fogás. Függésben haladás. Mellső függésben térdemelés és függeszkedés lefelé térdelésig. Kötetlen futás 6 percig. Utánzó járások. Kötélhajtás 30 mp-ig – értékelés.

ÖNMŰVELÉS:

Könyvek, folyóiratok használata. Témával kapcsolatos lemez (vagy magnóhallgatás) vagy videó-nézés. Témával kapcsolatos információk keresése.

A TERMÉSZET MEGISMERÉSE

Időtartam: 8 hét

Cél

A IV. CIKLUS (A TERMÉSZET MEGISMERÉSE) fő célkitűzése az embert legközvetlenebbül érintő természeti jelenségek felismerése, ezekkel kapcsolatos készségek, képességek fejlesztése, a gyermekek környezettudatos és környezetbarát magatartásának, életvitelének fokozatos elősegítése. Az erdő, a mező, a víz növény - és állatvilágáról, élő- és élettelen természetéről tapasztalatok szerzése. E ciklus rész célja a „kitekintés” is, melyet a „Csillagos ég” című téma képvisel: közvetlen és közvetett tapasztalatok szerzése a témával kapcsolatosan (megfigyelések és könyvek nézegetése által) (dominancia: MK).

Megjegyzés:

A „dominancia” azt jelenti, hogy a ciklusban feltüntetett tevékenységnek jelentős szerepe van a többi tevékenység mellett.

Tartalom

1. Tavaszi természet (20 óra)
 2. A víz és élővilága (20 óra)
 3. A mező élővilága (20 óra)
 4. Az erdő élővilága (20 óra)
 5. Kertünk, házunk (20 óra)
 6. A csillagos ég (20 óra)
 7. Közeledik a nyár (20 óra)
 8. Rendszerezés (20 óra)
- ÖSSZESEN: 160 óra

E témák közül legalább 2–3-at ajánlunk feldolgozni a Ciklus végére (a dőlt betűs a témafeldolgozás).

FEJLESZTÉSI TEVÉKENYSÉGEK, FELADATOK:

1. Az *Együttműködés* tartalmaként a különböző témáknál a „*Tér használatának gyakorlását*” akkor kell gyakoroltatni, ha azt szükséges, s a tanulók nem végzik önállóan – a különböző tanulási funkcióknak, helyzeteknek megfelelően – e tevékenységet.
A tér használatának gyakorlása: az osztály terének átrendezése: asztalok, székek szabad szempontú rendezése a kiscsoportok által. A tér átrendezése következtében megváltozott helyzetek megbeszélése, a helyzetek tudatosítása.
2. Az *Együttműködés* alatt egész ciklusban folyamatos feladat a „*Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása*”, valamint a „*csoportos kommunikáció*”.
3. Az *Anyanyelv* alatt egész ciklusban folyamatos feladat a témákhoz kapcsolódóan:
 - *Kommunikáció: beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése.*
 - *Néma- és hangos olvasás fejlesztése.*
 - *Írás-íráshasználat fejlesztése;*
 - *Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi (mű) – ismeretek szerzése.*

4. A hetek alatt az *Ének-zenénél* felsorolt művek a válogatás lehetőségét adják, s nem azt jelentik, hogy mindet meg kell tanítani. A pedagógus maga is kicserélheti mással, amivel viszont az éves szinten leírt célokat, követelményeket és „tananyagot” teljesíteni kell.
Az Ének-zene alatt a Hangszerek használata – nál a hangszerfokokozatok alkalmazása lehetőséget teremt a folyamatos fejlődés megvalósításához (xilofon / vagy és metallofon, furulya, ritmushangszerek, mirlitonok).
5. Az *Önművelés* alatt egész ciklusban folyamatos feladat a témákhoz kapcsolódóan:
– *Közös tevékenységekben való részvétel kialakítása.*
– *A napi és órán kívüli feladatok (egy része) elvégzésének az önálló és csoportos megtervezésének, megvalósításának gyakorlása.*

Feltételek

Együttműködés: lásd: "fő modulban"

Mi és a környezetünk: természeti megfigyelésekhez szükséges eszközök, élő sarok, videó, tévé, feladatlap.

Anyanyelv: Az éves szinten leírt taneszközök, füzet, író-rajzoló eszközök.

Matematika: Az éves szinten leírt taneszközök. Dominójáték, Óralap mozgatható mutatókkal, naptár, Síkidomok, testmodellek.

Ének-zene: Az első osztályos ritmuskártyák, Dalok lépésről lépésre, kottafüzet, íróeszközök, hangszerek.

Testnevelés: ugrókötel, bőja, stopper, zsámoly, szalag, ugrógödör, karika, kislabda, tollaslabda.

Modellezés–vizualitás: Az éves szinten leírt taneszközök. A feladatok megvalósításához szükséges modellek: mintadarabok,(házak), természetben megfigyelt fák, tavaszi virágok, konstruált tárgyak, makettek.

Műalkotások, reprodukciók, képek: festmények képe a tavaszról, fotók a tavaszról, képek az állatokról (mező, víz állatai, erdő), képek az égboltról (éjszakai), népi építészetéről képek, színeképek.

Technikai eszközök, anyagok: festékek (akvarell, tempera), zsírkréta, filctoll papírok, agyag, gyurmakés, nád, vessző, dobozok.

Egyéb segédeszközök: diaképek, könyvek (pl. Hollókői ház, füstös konyha, Matyó tisztaszoba,, mai lakóház külső és belső képe, őskori lakhelyek egyéb építkezések, Schaár Erzsébet– Kirakat.

Önművelés: lásd: "fő modul", Önművelési napló 2.

Tavaszi természet

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Koncentrációs–figyelem–memória-beszéd-készséget fejlesztő gyakorlatok.

A tavaszi természet egy-egy részletének megfigyelése, megjelenítése (színek, mozgások, hangok, formák).

A tér használatának gyakorlása: A tér adott szempontú (funkcionális) átrendezése: pl. manualitáshoz keressék meg a legjobb helyzetet a térben, s annak megfelelően rendezzék az asztalokat, székeket (egyéb berendezéseket), vagy drámajátékos gyakorlathoz, jelenet gyakorláshoz, stb.

Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

Csoportos kommunikáció.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Természeti változások megfigyelése. Időjárás, növények, állatok élete. Kísérletezés, magok csíráztatása, megfigyelése. Tavaszi kerti munkák, ásás, ültetés, metszés...

ANYANYELV:

A témához kapcsolódó fejlesztések

Olvasmány(ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel (Beszélgetés az olvasmányokról, megjelenítés, rajzolás, szövegalkotás).

Megismerendő mű:

Benedek Elek: Megjöttek a fecskék

MATEMATIKA:

Maradékos osztás. Kettővel osztható számok, a maradék 0 és 1. Hárommal osztható számok, a maradék 0, 1 és 2. Négyvel osztható számok, a maradék 0, 1, 2 és 3. Bontás szorzat, szorzat és szám összege.

Számok osztóinak keresése nyitott mondatokban. Szöveges feladatok egy szám és szorzat összegére, különbségére.

ÉNEK-ZENE:

Dal, Játék, Mondóka: Tavaszi szél..., Kinyílt a rózsza..., Zibor– zápor...

Alkotás, kifejezés: A tavaszi természet hangjainak megfigyelése, kifejezése

Ritmus- és dallamgyakorlatok-, játékok

Hangszerek használata

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

1. Színek a tavaszi természetben. Szinkeverés -foltfestéssel tavaszi kép. Színek derítése (világosítása) 2. Virág hajtogatása.

TESTNEVELÉS:

Sorversenyek támaszfeladatokkal, padon. Utánzó járásek, labdagurítások padon. Szlalomfutás. Szlalom– labdavezetés. Mászó kulcsolás tanítása. Mászási kísérletek a kötélén 2-3 fogással. Járás lépéshossz változtatásával.

Tükörjáték párokban, csoportokban.

ÖNMŰVELÉS:

Könyvek, folyóiratok használata. Témával kapcsolatos információk keresése. Esetleg a témával kapcsolatos lemezhallgatás / videonézés.

A napi órai és órán kívüli feladatok (egy részének) elvégzésének az önálló és csoportos megtervezésének, megvalósításának gyakorlása. Közös tevékenységekben való részvétel: természetben történő séta, megfigyelések.

A víz és élővilága

Időtartam: 20 óra

Tartalom**EGYÜTTMŰKÖDÉS:**

„Halak kommunikációja” (mimetikus játékok)

Koncentrációs– figyelem– memória-beszédkészséget fejlesztő gyakorlatok. A víz élővilágának, egy-egy részletének megfigyelése, megjelenítése (színek, mozgások, hangok, formák).

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

A vízi és vízparti életközösségek, kapcsolatuk, egymásrautaltságuk és szerepük az emberi életben. Jellegzetes vízparti állatok (hal, béka, szitakötő, sikló) és növények (nád, sás, hínár...) Terepszemle a vízparton. Állat és növényvédelem.

ANYANYELV:

*A témához kapcsolódó fejlesztések
Olvasmány(ok) feldolgozása (dramatizálás, illusztráció).*

MATEMATIKA:

Maradékos osztás 5-tel osztva a maradék lehet 0, 1, 2, 3 és 4.
Kettővel és ötten is osztható számok 6-tal osztva a maradék lehet 0, 1, 2, 3, 4 és 57-tel osztva a maradék lehet 0, 1, 2, 3, 4, 5 és 6.
Szorzás, osztás szabályjátékkal. Szöveges feladatok egy szám és szorzat összegére, különbségére.

ÉNEK-ZENE:

*Dal, Játék, Mondóka: Kis kacsa..., Hatan vannak a mi ludaink.
Ritmus- és dallamgyakorlatok, játékok.
Hangszerek használata*

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Színkeverési gyakorlat – a kék és zöld szín árnyalataival kép festése.

TESTNEVELÉS:

Páros fogó. Páros versengések labdával (gurítás, labdavezetés). Labdadobások és kapások a falnál. Mászási kísérletek a kötélén. Mászás a kötél feléig. Járás szép testtartással. Két-három fogás a kötélén, mászókulcsolás – értékelés.

ÖNMŰVELÉS:

*Témával kapcsolatos információk keresése.
Közös tevékenység: vízparton történő séta, megfigyelések.*

A mező élővilága

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

*Koncentrációs–figyelem–memória–beszédkészséget fejlesztő gyakorlatok.
A mező élővilágának, egy-egy részletének megfigyelése, megjelenítése (színek, mozgások, hangok, formák).*

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

A rét életközössége. Az ember természetátalakító tevékenységének következményei a mező és rét életközösségére. Növények, állatok megismerése. (Vadvirágok, rágcsálók, bogarak,...) Állat és növényvédelem.

ANYANYELV:

*A témához kapcsolódó fejlesztések.
Olvasmány(ok), versek feldolgozása (dramatizálás, játék).
Megismerendő mű:
Petőfi Sándor: Arany Lacinak*

MATEMATIKA:

Maradékos osztás 8-cal osztva a maradék lehet 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6 és 79-cel osztva a maradék lehet 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 és 8.

Összetett szöveges feladatok a maradékos osztás témaköréből.

Számok osztóinak keresése nyitott mondatokban. Oszthatósági szabályok.

Felmérés előkészítése (Szorzás, osztás, maradékos osztás 100-as számkörben).

ÉNEK-ZENE:

Dal, Játék, Mondóka: Réten kaszál egy ifjú...

Ritmus- és dallamgyakorlatok, -játékok.

Hangszerek használata

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Állatokról készített rajzok kivágása. Közös képalakítás a mezőről. A zöld különféle árnyalatainak alkalmazása. Külső tér ábrázolása – a tér felosztása.

TESTNEVELÉS:

Labdaütögetés két kézzel a falhoz. Szökdelő gyakorlatok. Kétkezes átadások alsó – és felsődobással.

Labdaadogatások párokban. Haladás közben kétkezes átadás a társnak Egyszerű fogó két fogóval.

Kötélmászás.

ÖNMŰVELÉS:

Témával kapcsolatos információk keresése.

Az erdő élővilága

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Megjelenítés: az erdő élővilágának: állatainak, növényeinek megjelenítése, érzelmekkel, tulajdonságokkal történő felruházása.

A játékok megbeszélése.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Az erdő lakóinak bonyolult egymásrautaltsági rendszere. Táplálkozási lánc. Az erdő állatai és növényei. (Fák, bokrok, szarvasok, őzek) Az ember és az erdő kapcsolata. Kirándulás az erdőbe. Állat és növényvédelem.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódó fejlesztések.

Az erdővel kapcsolatos olvasmány(ok), vers(ek) elemzése (ritmus, rím, megjelenítés, eljátszás...)

MATEMATIKA:

Mérés: az idő szabvány mértékegységei: év, hónap, hét, nap, óra, perc.

Fél, negyed, háromnegyed óra kerek számlapú órán.

Körlap felének, negyedének színezése, vágása.

Idő és időtartam mérése. Az időtartamméréssel kapcsolatos szöveges feladatok. Naptár használata.

Római számok írása, olvasása 100-ig.

ÉNEK-ZENE:

Dal, Játék, Mondóka: Mély erdőn...
Ritmus- és dallamgyakorlatok, játékok
Hangszerek használata

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

*1. A fa, mint természeti forma elemzése ábrázolása (grafika). 2. Erdő rajzolása állatokkal (kréta).
Takarás, közelebb, távolabb kifejezése.*

TESTNEVELÉS:

Gimnasztika. Karikagyakorlatok. Párokban labdagyakorlatok: labda megfogása és eldobása adott idő alatt. Mozgó társra célzás egykezes alsó és felső- átadással. Értékelés: labdadobás (két kézzel és elkapás). Egyensúlyozó járás padon.

ÖNMŰVELÉS:

Témával kapcsolatos információk keresése.
Közös tevékenység: erdőben történő séta, megfigyelése...

Kertünk, házunk

Időtartam: 20 óra**Tartalom**

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Megjelenítés: A ház, lakás állatainak, növényeinek, illetve a ház körül élő állatoknak növényeknek a megjelenítése. A játékok közös megbeszélése.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

A házi kerti növények és háziállatok. A háziállat fogalma, fajtái, a házasítás története. A legfontosabb házi kerti növények megismerése (retek, saláta, sárgarépa stb.).

ANYANYELV:

A témához kapcsolódó fejlesztések
Olvasmány(ok), vers(ek) feldolgozása (leírás, rím, ritmus, dramatizálás).

MATEMATIKA:

Zárójeles és zárójel nélküli összetett szám- és szöveges feladatok.
Műveleti sorrendiség. Összetett számfeladatok. Függvényre vezető szöveges feladatok.
Síkídomok felismerése, csoportosítása. Síkidomok nagyítása, kibővítése.
Valaminek a kétszerese, háromszorosa, négyszerese, fele, harmada, negyede.

ÉNEK-ZENE:

Dal, Játék, Mondóka: Háp, háp, háp..., Gyúró deszka, lábos...
Ritmus- és dallamgyakorlatok, -játékok.
Hangszerek használata

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

1. Házépítés agyagból, nádból készült tetővel. Kerítés fonása vesszőből. 2. Lerajzolás rálátásból.

TESTNEVELÉS:

Érintő fogó. Gimnasztikai gyakorlatok kötéllel. Futás állórajtból – állórajttal gyors indulás. Gyorsfutás – 30 m. Ugrókötél-gyakorlatok (kötélhajtás haladással). Futás értékelése.
Kelj fel Jancsi! – játék.

ÖNMŰVELÉS:

Lexikonok, enciklopédiák. Témával kapcsolatos információk keresése. Közös tevékenység: környezetvédelmi tevékenységek (iskola, lakás, kert, udvar tisztán tartása, gondozása).

A csillagos ég

Időtartam: 20 óra**Tartalom**

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Szituációs játékok, helyzetgyakorlatok.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Mit látunk a csillagos égbolton? Csillagok, bolygók, holdak, meteorok, üstökösök, a Nap, a Tejút.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódó fejlesztések.

Olvasmány (ok) feldolgozása (megjelenítés, illusztráció, élőkép).

MATEMATIKA:

Megkezdett sorozatok többféle szabály szerinti folytatása.

Műveletek megfordítása: hiányzó tag, tényező keresése kivonással, osztással.

Testek építése szabadon, minta alapján. Testek határoló lapjainak felismerése, körülrajzolása, megnevezése.

A négyzet, téglalap, háromszög, kör felismerése, néhány tulajdonságuk megnevezése pl. tükrösség.

ÉNEK-ZENE:

Dal, Játék, Mondóka: Gyakorlás

Ritmus- és dallamgyakorlatok, játékok

Hangszerek használata

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Egy nyári csillagos éjszaka. Sötét–világos ellentét (fehér, fekete tónus kék-sárga). Fény–árnyék ellentét. Festés temperával.

TESTNEVELÉS:

„Félperces fogó ” ugró- és szökdelő gyakorlatok. Tartós futás 5 percig. 400 m tartós futás kimért pályán. Ugrálás karikában.

ÖNMŰVELÉS:

Év végi összefoglalás, gyakorlás.

Közeledik a nyár

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

„Mit csinálók a nyáron?” – eljátszása, bemutatása, a játék megbeszélése.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Időjárási megfigyelések, a növény és állatvilág változása, gyümölcsök megjelenése. A nyár veszélyei (villámlás, napszúrás, leégés, fürdés, csónakázás).

ANYANYELV:

A témához kapcsolódó fejlesztések

Felelevenítendő mű:

Nagy László: Balatonparton

MATEMATIKA:

Ismétlés. Számolás a 100-as számkörben. Összeadás, kivonás, szorzás, osztás, maradékos osztás. Egyszerű és összetett szöveges feladatok.

Nyitott mondatok. Összetett számfeladatok zárójellel és anélkül, műveleti sorrendiség. Relációk, igazsághalmaz keresése.

Mérések: tömeg, hosszúság, idő, űrtartalom. Becslés, mérés, mérőszám és mértékegység kapcsolata.

Diagnosztikai mérés.

ÉNEK-ZENE:

Dal, Játék, Mondóka: Gyakorlás

Ritmus- és dallamgyakorlatok, -játékok

Zenehallgatás: Gryllus Vilmos: Dalok: Nyár

Hangszerek használata

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Többalakos kép élmény alapján. Alakábrázolás különböző nézetekből egyszerű mozdulatokkal. Kirándulás. Nyári játék.

TESTNEVELÉS:

Zsámolyról elugrás, talajra érkezés 2 lábbal. Felhúzott térdekkel talajérintés. Fogójáték. Kislabda hajítás oldalharánt terpeszállásból. Kislabda hajítás célba. Versengés. Tollaslabdázás. Kislabda hajítás értékelése.

ÖNMŰVELÉS:

Év végi összefoglalás, gyakorlás.

DÉLUTÁNOS TEVÉKENYSÉG 2. ÉVFOLYAM

Időtartam: 180 óra (heti 5 óra)

Megjegyzés:

A délutános (szabadidős) tervet EGÉSZ NAPOS (napközis, iskolaotthonos) formában működő osztályok esetén lehet használni. Hazajárós (félnapos) osztály esetében e tevékenységrendszer elhagyandó (illetve elhagyható).

A délutános (szabadidős) tevékenységi rendszer kiegészíti a témákkal kapcsolatos feldolgozásokat, használata nem kötelező. A pedagógus eldöntheti, hogy mennyit és milyen mennyiségben használ fel belőle.

Cél

A tanulók sokrétű tevékenykedtetése, s ezáltal fejlesztése a témához kapcsolódóan.

Követelmény

Nincs.

Tartalom

Ismerd meg önmagad!

Játsszunk!

A fantázia világa.

A természet megismerése.

Feltételek

Lásd a Részeknél a Tartalomban.

Ismerd meg önmagad!

Időtartam: 40 óra

Tartalom

1. hét: Nyaralás után

1. Személyiségfejlesztő játékok: Ismerkedő játékok: Megszólít – megérint, Sziámi, Társkereső játékok, csoportalkotás, csoportnév választás, felelősök megválasztása, (Időfelelős, csendfelelős, dicsérő, konfliktusfelelős, stb.).
Nyári élmények megbeszélése, lerajzolása, egy képpé formálása. Családrajz.
2. Ferkai Lóránt: A nyár emlékei – képtartó, fényképtartó készítése (fotók, rajzok, képeslapok, préselt növények, stb.) (Kisdobos: 1983. szeptember /
3. Társasjáték készítése csoportban (A nyár élményei).
4. Balatonnál sej haj, de jó (Esztergályos Károly : Kisdobos játékkönyv 1981.)
5. Kirándulás: őszi termések gyűjtése csoportban, préselés.

2. hét: Testünk, érzékszerveink

1. Kis Jenő – Kis Jenőné: De jó játék ez gyerekek (Tankönyvkiadó, Bp. 1978.): Orrok, Dobbants, tapsolj!
2. Kaposi László: Színházfüzetek IV. 1993.: Kezek – személyiségfejlesztő játék.
3. Kaposi László: Színházfüzetek IV. 1993.: Szemkontaktus – személyiségfejlesztő játék.
4. Agytornagyakorlatok: A fejem, a vállam, a térdem a bokáim c. játék.
5. Önmagam és csoportom megformálása agyagból.

3. hét: Fejlődésem

1. Milyen voltam? – kisgyerekkori fényképekről beszélgetés, meseírás, dramatizálás képek alapján kiscsoportban.
2. Fényképalbum készítés csoportban.
3. „Eddigi életutam és fontosabb állomásai” – meglevenítése csoportban.
4. Szoborkészítés önmagamról (fejlődési szakaszok).
5. Az egye fejlődési szakaszok játékaiknak átismétlése, eljátszása.

4. hét: Egészség – betegség

1. " Járványjáróka " – személyiségfejlesztő játék.
2. Közmondások, szólások gyűjtése egészségről, betegségről.
3. "Betegségek megelőzése" címmel plakátkészítés csoportban.
4. Egészségügyi dolgozók munkájának megismerése: riportkészítés csoportokban az iskola orvosával, védőnőjével.
5. Vetélkedő: Az elsősegélynyújtás alapjai.

5. hét: Gyógynövények

1. Szülőktől, nagyszülőktől gyűjtött élményekről beszámoló (gyógynövényekkel, gyógyítással kapcsolatos), gyógynövény szaküzlet látogatása.
2. Könyvtárlátogatás: Gyógynövényekről szakkönyvek gyűjtése.
3. Rejtvények szerkesztése, növények felismerése könyvek alapján.
4. Origami: gyógynövénykép készítés tépéssel.
5. Gyógyteák készítése.

6. hét: Egészséges életmód

1. Helyes testápolás, (bőrápolás, körömápolás) fogápolás szabályainak megbeszélése – szituációs játékok.
2. Egészséges napirend ritmusának ábrázolása képekben, csoportonként.
3. Helyes táplálkozás megismerése: gyümölcs-, zöldségsaláta készítése, receptgyűjtés.
4. Vegetáriánus étterem látogatása (lehetőség szerint).
5. Edzésterv készítése csoportonként a szellemi és testi egészség megőrzése érdekében, túradélután.

7. hét: Ősz szokások, tevékenységek

1. Őszköszöntő műsor készítése csoportonként (versek mesék, mondókák).
2. Kirándulás az őszi erdőbe – műsor előadása.
3. Gyűjtött levelekből, termésekből kompozíció készítése (préselés, ragasztás).
4. Madárvonulás társasjáték készítése (Kisdobos 1985. szeptember).
5. Szőlőpásztor – népi játék (Kisdobos 1985. október).
Gesztenyekapkodó c. játék (Esztergályos Károly: Kisdobos játékkönyv 1981.).

Játsszunk!

Időtartam: 45 óra

Tartalom

9. hét: Játsszunk vásárt!

1. Versek, dalok, népi játékok gyűjtése a vásárról.
2. Vetélkedő: régi és mai vásár összehasonlítása.
3. Vásárfia készítése csoportonként különböző anyagok felhasználásával (agyag, textil, papír, termékek stb.).
4. Vásár – makettkészítés.
5. Dramatikus játék: Vásári jelenet.

10. hét: Játsszunk a rejtvényekkel!

1. Mini Rébusz – rejtvényfejtés.
2. Keresztrejtvényfejtő verseny csoportonként.
3. Rejtvénytípusok szerkesztés tantárgyanként.
4. Különböző rejtvénytípusok megismerése (Tudod-e?, Színező. stb.).
5. Őszi rejtvényújság szerkesztése csoportonként.

11. hét: Játsszunk cirkuszt!

1. Cirkuszi élmények megelevenítése festéssel.
2. Bábkészítés – kedvenceink.
3. Hangszerkészítés termésekből.
4. Cirkuszenekarok bemutatkozása, cirkuszkarnevál.
5. Cirkusz c. játék (Kis Jenő – Kis Jenőné: De jó játék ez gyerekek Tankönyvkiadó, Bp. 1978.).

12. hét: Játsszunk színházat!

1. Montágh Imre: Gyermekszínjátsszók beszédnevelő könyve (Népművelési Intézet, Bp. 1978.) alapján a beszédképesség és megértés fejlesztése, beszédgimnasztikai-kommunikációs gyakorlatok.
2. Mozgás-improvizációs gyakorlatok zenére.
3. Szöveges, szituációs etűdök készítése csoportonként.
4. Közös dramatizálás, mese átírása színdarabbá.
5. Színházlátogatás lehetőség szerint.

13. hét: Játsszunk bábszínházat!

1. Bábok típusainak megismerése, könyvtárlátogatás.
2. Csoportonként más-más bábtípus készítése.
3. Bábjelenet írása, eljátszása.
4. Zenehallgatás: Bartók: Paprikajancsi – bábkészítés a zenéhez csoportonként.
5. Babelőadás óvodásoknak.

14–16. hét: Karácsonyi ünnepkör

1. Adventi koszorú készítése csoportonként.
 2. Mikulás készítése különböző technikákkal.
 3. Ajándékkészítés mikulásra.
 4. Mikulásműsor szerkesztése.
 5. Mikulásműsor előadása.
1. Karácsonyi ajándék készítése sókerámiából.
 2. Diavetítés: Hókirálynő, Melyiket a kilenc közül.
 3. Mézeskalácssütés.
 4. Karácsonyi szokások felelevenítése.
 5. Sókerámia festése, csomagolása.
1. Karácsonyi üdvözlőkártyák készítése (színes papír, olló, ragasztó).
 2. Könyvtárlátogatás: Karácsonyról szóló könyvek keresése, gyűjtése.
 3. Lakásunk, tanteremünk ünnepi díszbe öltöztetése (tervkészítés).
 4. Séta: Karácsonyi kirakatok nézegetése.
 5. Betlehem készítése csoportonként.
1. A téli szünet elképzelt élményeinek festése csoportban.
 2. Szobai, társasági játékok.
 3. Újévi köszöntők írása, tanulása, előadása.
 4. Bábkészítés a Háromkirály–játékhoz.
 5. Babelőadás a szülőknek.

A fantázia világa

Időtartam: 60 óra

Tartalom

17. hét: A Föld keletkezése

1. Könyvtárlátogatás: Témával kapcsolatos könyvek gyűjtése.
2. A gyűjtött anyag rendezése, érdekességek.
3. A Föld keletkezésének megelevenítése mozgás-improvizációval.
4. Csillagképek készítése csoportonként színes papírból.
5. Bolygók – képkészítés nemezből.

18. hét: Fantasztikus lények

1. Könyvtárlátogatás: Témával kapcsolatos könyvek gyűjtése (növények, állatok, emberek).
2. Könyvek alapján a fantasztikus lények rendszerezése (növények, állatok, emberek) bemutatása.
3. Fantasztikus lényekről síkbábok készítése.
4. Fantasztikus történet kitalálása a bábok felhasználásával.
5. A történet előadása.

19. hét: Fantasztikus lények

1. Origami: Öshüllők hajtogatása.
2. Öslénypark berendezése a hajtogatott állatokkal.
3. Csoportok közötti vetélkedő a tanult mesék csodás lényeiről.
4. Képzletbeli találkozás egy úrlénnyel, dramatizálás.
5. Úrhajó készítése flakonból.

20. hét: Farsang – vásár

1. Farsangi népszokások megismerése
2. Kiszebáb készítése
3. Álarckészítés, vidám farsangi jelenet írása az álarcok felhasználásával
4. A mese eljátszása
5. Farsangi fánk készítése

21. hét: Mesebeli lakóhelyek

1. Könyvtárlátogatás: Mesekönyvek gyűjtése, illusztrációk megfigyelése.
2. Mesebeli állatok, emberek lakóhelyeinek rajzolása, festése.
3. Meseváros készítése gyurmából.
4. Diavetítés: Jancsi és Juliska.
5. Sütés: Mézeskalács-házikó.

22. hét: Átváltozások

1. Könyvtárlátogatás: Mesék, versek, ismeretterjesztő szövegek gyűjtése.
2. Egy mesebeli átváltozás elképzelése és megvalósítása festéssel, gyurmával, agyaggal.
3. Drámajátékok: Szoborkészítés.
4. Zenehallgatás: Bartók: Fából faragott királyfi.
5. Tündérmesék dramatizálása.

23. hét: Állatmesék

1. A tanult állatmesékből: Ki mit tud?
2. Könyvtárlátogatás, könyvajánlás.
3. Más népek állatmeséinek megismerése.
4. A kedvenc állathősök elkészítése gyurmából.
5. Video: Fekete István – Dargay Attila: Vuk.

24. hét: Mesebeli tárgyak

1. Könyvtárlátogatás.
2. Mesebeli tárgyak rajzolása.
3. Mesebeli tárgyak felhasználásával új mesék írása.
4. Interjú a mesebeli tárgyakkal.
5. Aladdin és a csodalámpa c. film megtekintése.

25. hét: Mese és zene

1. Mesefilmek zenéinek felismerése. Csoportverseny.
2. Adott zenéhez meseírás.
3. Mesefelolvasás zenei aláfestéssel, adott eszközökkel (csörgő, dob, termékek).
4. Mese megelevenítése adott zenére improvizációval.
5. A brémai muzsikások.
Weöres Sándor Bóbita c. megzenésített versének meghallgatása.

26. hét: Álom

1. Álom megjelenítése színekkel, festékekkel csoportmunkában.
2. Álom megjelenítése állóképek.
3. Álomfejtés (Krúdy Gyula: Álomfejtés c. könyve segítségével).
4. Álommegfejtések rajzolása.
5. József Attila: Altató – A versszakok megjelenítése állóképekkel.

27 hét: Tavaszi szokások, tevékenységek

1. Könyvtárlátogatás: tavaszi versek, locsolóversek, tojásminták gyűjtése.
2. Régi népviseletről, használati tárgyakról képek gyűjtése.
3. Tavaszi népi játékok tanulása: komatál küldés, zöldágjárás, vesszőzés, pünkösddőlés.
4. Tánctanulás: lugasos vonulás.
5. Vetélkedő: népszokások.

28. hét: Rendszerezés

1. Drámajáték
2. Kézművesség
3. Zenehallgatás
4. Tánctanulás, gyakorlás
5. Meseírás

A természet megismerése

Időtartam: 40 óra

Tartalom

29. hét: A tavasz természet

1. „Ébred a természet” versek gyűjtése.
2. Tavaszi "madármenetrend" összeállítása (Kisdobos 1988. április).
3. Tavasz virágok rajzolása, képpé rendezése.
4. Origami: virághajtogatás.
5. Vivaldi: Négy évszak: Tavasz: mozgás – improvizáció zenére.

30. hét: A víz és élővilága

1. Vízparti növények festése, egy képpé rendezése csoportban.
2. Vízparton élő állatok hangjának, mozgásának utánzása, mondókák tanulása.
3. Origami: békahajtogatás.
4. Gólyáról szóló mesék olvasása (Pl. Gólyakalifa, A róka és a gólya, stb.).
5. Béka, béka, brekeke c. fogójáték.

31. hét: A mező élővilága

1. Origami: Nyúl hajtogatása.
2. Zelk Zoltán: A pipacs és a búzavirág c. meséjének dramatizálása.
3. „Nézz a lábad elé!” plakáttervezés (természetvédelem).
4. Hej szénája, szénája...c. népi játék (Falvay Károly: Ritmikus mozgás – énekes játék).
5. Sportjátékok.

32. hét: Az erdő élővilága

1. Erdei állatok festése egyénileg.
2. Csoportmunka: Erdőrészlet festése, állatok elhelyezése.
3. Hóvirág hajtogatása.
4. Fogalmazás írás: hóvirágról, ibolyáról – csoportverseny.
5. Számháború.

33. hét: Kertünk, házunk

1. A csoport ideális kertjének, házának megtervezése.
2. Makettkészítés.
3. Virágültetés.
4. József Attila: Kertész leszek c. versének megtanulása.
5. Beültettem kiskertemet a tavasszal – népi játék.

34. hét: A csillagos ég

1. Csillagképek rajzolása.
2. Csoporttagok csillagjegyeinek, uralkodó égitesteinek meghatározása.
3. A csillagokkal kapcsolatos szólások, közmondások gyűjtése.
4. Csillagok, csillagok, szépen ragyogjatok – a népdal megtanulása.
5. Csillagvadászat c. játék (Esztergályos Károly: Kisdobos játékkönyv 1981.).

35. hét: Közeledik a nyár

1. Nyáron olvasott könyvekből részletek felolvasása.
2. A csoport által kiválasztott mesék alapján bábkészítés.
3. Bábozás.
4. Fecsegő vízimalom készítése (Laczkó István: Vakációóó! Hunga-Print Nyomda és Kiadó, Bp. 1992.).
5. Kispályás labdarúgó bajnokság.

36. hét: Rendszerezés

1. Kézműves tevékenység
2. Daltanulás
3. Zenehallgatás
4. Népi játékok
5. Szabadtéri játékok

3. rész

3. ÉVFOLYAM MUNKATERVE

Tartalomjegyzék

HUMANISZTIKUS KOOPERATÍV TANULÁS 3. ÉVF. MUNKATERVE

Megjegyzés
Cél
Követelmény
Tartalom
Feltételek

Mi és a környezetünk 3.

Kulcsszavak

Tartalom

Értékelés

Feltételek

Anyanyelv 3.

Kulcsszavak
Tartalom
Értékelés
Feltételek

Matematika 3.

Kulcsszavak
Tartalom
Értékelés
Feltételek

Ének-zene 3.

Kulcsszavak
Tartalom
Értékelés
Feltételek

Modellezés–vizualitás 3.

Kulcsszavak
Tartalom
Értékelés
Feltételek

Testnevelés 3.

Kulcsszavak
Tartalom
Értékelés
Feltételek

KAPCSOLATOK

Cél
Tartalom
Feltételek
Nyáralás után
Családom és én
Barátaim–ellenfeleim
Ahogy a jövőmet képelem
Kapcsolatok a természetben
Őszi szokások, tevékenységek

HAZÁNK

Cél
Tartalom
Feltételek
Hol élünk?
Honnan jöttünk, hogyan jöttünk?
Karácsonyi ünnepkör

FANTÁZIA ÉS VALÓSÁG

Cél
Tartalom
Feltételek
Élet az őskorban
Élet az ókorban
Élet a középkorban
Feltalálók kora
Mi lesz velünk?
Utazás a jövőbe
Tavaszi szokások, tevékenységek

A TERMÉSZET MEGISMERÉSE

Cél
Tartalom
Feltételek
Tavaszi természet
Virágok, fák, cserjék
Emlősök, madarak
Hüllők, kételtűek, halak
Rovarok
Környezetünk élővilága
Jön a nyár

DÉLUTÁNOS TEVÉKENYSÉG**Kapcsolatok****Hazánk****Fantázia és valóság****A természet megismerése**

HUMANISZTIKUS KOOPERATÍV TANULÁS

3. ÉVFOLYAM MUNKATERVE

Időtartam: 36 hét

Megjegyzés:

- A) A Munkaterv nem használható a Fő modul (Munkaterv 1. Rész) ismerete nélkül.
 B) A ciklusok témáinál a tartalmak dőlt és normál betűs formában szerepelnek (lásd „Munkaterv 1. rész a „Témák szerkezeténél” leírtakat).

1. Tantárgy- és óraterv:

- 1.1. Mi és a környezetünk 1.2. Anyanyelv 1.3. Matematika 1.4. Ének-zene 1.5. Modellezés–vizualitás
 1.6. Testnevelés

2. Óraszámok:

Összes óraszám: heti 20 óra

A kötelező óraszámokon felül megtervezzük a gyermekek délutános (szabadidős) tevékenységét is. Ennek heti óraszám: 5 óra (kiegészítő tevékenység, elhagyható).

A heti 20 órát részeire bontva az alábbi időkereteket adjuk egy-egy területhez:

Tevékenység	I. Ciklus heti	II. Ciklus heti	III. Ciklus heti	IV. Ciklus heti	Összes éves
Anyanyelv – Mi és a környezetünk	10	9	9	10	324
Matematika	4	4	4	4	144
Modellezés–vizualitás – ének-zene	3	4	4	3	128
Testnevelés	3	3	3	3	108
Összesen:	20	20	20	20	704
Délutános tevékenység (nem kötelező)	5	5	5	5	180

Megjegyzés:

A tanév 36–37 db tanítási hét között mozog (180–185 tanítási nap). E időterv számítás 36 db tanítási héttel számol. Amennyiben a tanítási napok száma több, azt rendszerezéssel, összefoglalással ajánlatos tölteni).

Ciklusokon belül az időkeretek blokkosíthatóak, átrendezhetőek.

I. Ciklus: szeptember–október (őszi szünet)

II. Ciklus: november–december (téli szünet)

III. Ciklus: január–március (tavaszi szünet)

IV. Ciklus: április–június (nyári szünet)

Az Együttműködés és az Önművelés nem kap önálló órakeretet, mivel mindegyik területben megjelenik.

3. A tanév szakaszolása (ciklusok, témák)

	I. CIKLUS „KAPCSOLATOK”		II. CIKLUS „HAZÁNK!”
HÉT:		HÉT:	
1.	Nyáralás után	9.	Hol élünk?
2.	Családom és én	10.	Hol élünk?
3.	Barátaim, ellenfeleim	11.	Honnan jöttünk, hogyan jöttünk?
4.	Ahogy a jövőmet képzelem	12.	Honnan jöttünk, hogyan jöttünk?
5.	Kapcsolatok a természetben	13.	Honnan jöttünk, hogyan jöttünk?
6.	Kapcsolatok a természetben	14-15- 16.	Karácsonyi ünnepkör
7.	Őszi szokások, tevékenységek		
8.	Rendszerezés		
	III. CIKLUS FANTÁZIA ÉS VALÓSÁG		IV. CIKLUS A TERMÉSZET MEGISMERÉSE
HÉT:		HÉT:	
17.	Őskor	29.	Tavaszi természet
18.	Őskor	30.	Virágok, fák, cserjék
19.	Ókor	31.	Emlősök, madarak
20.	Ókor	32.	Hüllők, kétélűek, halak
21.	Középkor	33.	Rovarok
22.	Középkor	34.	Környezetünk élővilága
23.	Középkor	35.	Jön a nyár
24.	Feltalálók kora	36.	Rendszerezés
25.	Mi lesz velünk?		
26.	Utazás a jövőbe		
27.	Tavaszi szokások, tevékenységek		
28.	Rendszerezés		

Cél

AZ ÉVFOLYAM FŐ CÉLJAI:

A harmadik osztályra megfogalmazott legfontosabb célunk -az első-második osztály biztonságérzet-megteremtő-megerősítő folyamatára építve – a társas kapcsolatok fejlődéséhez biztosított keretek fejlesztésével, a kooperatív tanulás szervezésével az önálló tanulás alapkészségeinek az erőteljes fejlesztése (mind egyéni, mind kooperatív kicsoportos szinten), a tanulók közötti hatékony együttműködés kialakításával.

RÉSZLETES CÉLOK:

SZEREZZEN TAPASZTALATOKAT

- és ismereteket a témákról a témafeldolgozások során **(minden terület)**.
- megfigyelések végzésében, a tapasztaltak elmondásában, egymás tapasztalatainak kicserélésében: ön maga és mások testhelyzetének, testmozgásának, beszédének, testkülsejének – öltözködésének és viselkedésének megfigyelésében; Az emberi test részeinek, növények, állatok, anyagok, tárgyak, jelenségek megfigyelésében; a tantárgyi tanuláshoz kötődő jelek megfigyelésében **(minden terület)**.
- versek, mesék, szövegek helyes olvasásában, írásában, különböző szövegek értő néma- és hangos olvasásában **(E, MK, A, Ö)**.
- az új szavak, kifejezések szövegösszefüggésben történő értelmezésében **(E, MK, A, Ö)**.
- hazánk jelképeinek megismerésében és ábrázolásában **(MK, MV)**.
- környezetének legjellemzőbb felszíni formáiról, felszíni vizeiről **(MK)**.
- a versek hangulatának vizsgálatában **(A)**.
- a költői eszközök: hasonlatok, ismétlés keresésében **(A)**.
- a szabályosság felismerésében, feladatmegoldásban, sorozatokban **(M)**.
- egyszerű geometriai alakzatok felismerésében **(M)**.
- meghatározott tulajdonságú elemek (jelek, rajzok, tárgyak) kiválogatásában **(M)**.
- rész- és kiegészítő halmaz elemeinek jellemzésében **(M)**.
- megadott vagy választott szempontok szerinti csoportosításokban, sorba rendezésekben **(M)**
 - hosszúság, űrtartalom és tömeg meg- és kimérésében alkalmilag választott és szabvány egységekkel **(M)**.
- ismert dallamotívumok szolmizálásában, zenei kérdés-felelet, egyszerű kánonok, kétszólamú éneklés gyakorlásával **(ÉZ)**.
- egyszerű szabályos és szabálytalan formák megkülönböztetésében, karakteres ábrázolásában síkban, térben (mintázás) **(MV)**.
- emberi alak legfőbb arányok szerinti kifejezésében és egyszerű mozgásformák ábrázolásában **(MV)**.
- a különböző technikai eljárásokban (szabadkézi rajz, grafikai és szerkesztési eljárásokban, festésben, modellkészítésben, színek kikeverésében.) **(MV)**.
- a vizuális kommunikáció (újság, reklám stb.) jellegzetes műfajainak megismerésében **(MV)**.

VEGYEN RÉSZT

- örömmel a különböző játékokban **(E, A, ÉZ, T)**.
- a műalkotások elemzésében. Igyekezzen felismerni az egyes műfajokat és néhány műalkotást. Próbálkozzon elmondani a választott műalkotás legjellemzőbb tulajdonságait. **(E, A, MV)**.

TÖREKEDJEN

- egyszerű térviszonyok kifejezésére (előtér, háttér, egymás mellettiség és egymás mögöttiség érzékeltetésére), érzékeltetésére **(MV)**.

GYAKOROLJA

- a tankönyvek tartalomjegyzékének helyes használatát **(MK, A, Ö, ÉZ)**.
- könyvek, gyermeklexikonok keresését, használatát, **(MK, A, Ö)**.
- a szóbeli szövegalkotást képek, képsorok segítségével **(A)**.
- vázlatkészítést **(A)**.

- a hármas tagolás alkalmazását **(A)**.
- az életkori sajátosságoknak megfelelő – ifjúsági regényt tanítói segítséggel fejezetenként feldolgozni **(A)**.
- a mondatfajták szövegben történő megnevezését **(A)**.
- a költői képek, a rímek, a vers ritmusának a vizsgálatát **(A)**.
- a tantárgyak tanulásához kapcsolódó írásos munkákat jó elhelyezéssel, könnyen olvasható írással elvégezni **(A)**.
- a kijelölt műveletek megjelenítését kirakással, rajzzal, várható eredmény becslésével, a számítások helyességének ellenőrzésével, alpműveleteket szóban és írásban **(M)**.
- a szorzást és a bennfoglalást **(M)**.
- háromjegyű számok szorzását egyjegyűvel, osztását egyjegyűvel, maradékos osztást is, **(M)**.
- a számok felírását összegalakban (két-vagy többtagú összegként), különbségalakban, szorzat és hányados alakban, vegyesen **(M)**.
- a nyitott mondatok igazgá vagy hamissá tevését **(M)**.
- az egyszerű egy-és két művelettel leírható szöveges feladatokat, adatok feljegyzését, megoldását rajz segítségével, az egyműveletesek számfeladatokkal történő felírását, szöveges válasz írását **(M)**.
- a valószínűségi játékokban a gyakoriságok megállapítását **(M)**.
- egyszerű térkép lerajzolását modellezés alapján **(MV)**.
- történelmi olvasmányok illusztrálását **(MV)**.
- összetett formák arányainak, szerkezetének karakteres ábrázolását, a formák dekoratív elrendezését. A tér kifejezését. A szín tónusok előállítását. Alkalmazza az előállításhoz szükséges technikákat **(MV)**.
- a mászókötélen történő felmászást **(T)**.
- a labdát váltott kézzel vezetni, a labdadobási, átadási és elkapási módokat **(T)**.
- a gurulóátfordulás előre, hátra elvégzését. Tarkóállást. A 2 részes ugrószekrényre történő felugrást, és leugrást **(T)**.
- a kislabda hajítást nekifutással elvégezni **(T)**.
- az önművelés elemi formáinak a használatában: könyvek keresése, információk gyűjtése, önálló tevékenységek kipróbálása: a könyv legfontosabb adatainak megkeresésében (címlapon, fedélen) **(Ö)**.

IGYEKEZZEN A TANULÓ

- érzelmeket kifejezni dallammal, mondathangsúllyal és hangszínnel **(E, A)**.
- a helyzetnek megfelelő hangerőt használni beszéd közben **(E, A)**.
- a hangkapcsolatokat helyesen ejteni **(A)**.
- tartalmat folyamatosan, összefüggően mondani **(A)**.
- a tanult nyelvi fordulatokat konkrét helyzetekben alkalmazni **(A)**.
- az irodalmi művek által keltett élményeket megfogalmazni (tanítói segítséggel).
- az olvasottakkal kapcsolatos véleményét, álláspontját csoportban megbeszélni, majd mindenki előtt önállóan megfogalmazni **(A)**.
- a dalok hangulatának megfelelő éneklés megvalósítására **(ÉZ)**.

Követelmény

TÉNYLEGES KÖVETELMÉNYEK ÉVFOLYAM VÉGÉN:

ÉRJE EL

- kitartó futása a 8 perccel. Tudja az ugrókötelet 30 sec-ig folyamatosan hajtani (kivéve túlsúlyos és egyéb fiziológiai problémákkal küszködő tanulók). **(T)**

ISMERJE FEL

- a szavak tövét **(A)**.
- az alábbi szófajokat: ige, főnév – konkrét esetekben kérdések alapján **(A)**.
- a többes számú főneveket konkrét esetekben **(A)**.
- a műveletek közötti kapcsolatot / összeadás – kivonás; szorzás és osztás; **(M)**.
- és különböztesse meg a gyermek-, felnőtt-, férfi-, női kórusokat **(ÉZ)**.
- többször hallott és megnevezett hangszer hangját gépzeneről, vagy egyéb módon. **(ÉZ)**.

ISMERJE FEL ÉS NEVEZZE MEG

- egy emlős, egy madár, egy gerinctelen állat testrészeit **(MK)**.
- a mesetípusokat **(A)**.
- a kettes, hármas ütemfajtákat **(ÉZ)**.

ISMERJE ÉS OLVASSA A TANULÓ

- a számok jelét 1000-ig. Találja meg a számok helyét különféle képpen beosztott számegyenesen 1000-ig **(M)**.
- a >, <, +, -, =, ·, : jeleket **(M)**.
- a km, m, dm, cm, mm, hl, l, dl, cl, t, kg, dkg, g, nap, óra, perc mértékegységeket **(M)**.
- az alsó lá-, a dó- ré- mi- fá- szó- lá- ti-felső dó hangok nevét, kézjelét **(ÉZ)**.

ISMERJE(N)

- a szünet szerepét (értelme, érzelmi és hatásszünet) **(E, A, ÉZ)**.
- fővárosunk és a hivatalos nyelv megnevezését **(MK, A, Ö)**.
- néhány etnikai csoportot, nemzetiséget **(MK, A, Ö)**.
- közvetlen környezete néhány nevezetességét **(MK, A, Ö)**.
- ismerjen egy fás szárú, egy lágyszárú növényt és tudja megnevezni őket **(MK)**.
- saját és családtagok legfontosabb személyi adatait /név, foglalkozás, születésnap / **(MK)**.
- a szövegek hármas tagolását **(A)**.
- az anyaggyűjtés módjait **(A)**.
- a népmesék legfontosabb jellemzőit **(A)**.
- a Gólya, gólya, gilice c. népköltést, Weöres Sándor egy versét **(A)**.
- ismerjen 20-25 dalt (beleértve az 1. 2. osztályban tanultakat is).
- ismerjen 7-8 játékot dallal, mondókával **(ÉZ)**.
- ismerje az összeadás, kivonás, szorzás, osztás műveleteinek elemeit. **(M)**.
- a vezényszavakat **(T)**.

TUDJA

- a tanult ritmusneveket felismerni, olvasni és írni tanítói segítséggel. Tudjon mondókákat ritmizálni egyenletes járás mellett, tapsolással vagy egyéb módon **(E, A, ÉZ)**.
- szűkebb lakóhelyén útbaigazítani az idegent. Tudjon lakóhelyéhez közeli kirándulóhelyet megnevezni és leírni **(MK, Ö)**. Tudjon segítséggel beszámolni lakóhelyének jellemzőiről, nevezetességeiről **(MK, A, Ö)**.
- saját szavaival feleleveníteni a tanult mondákat **(MK, A, Ö)**.
- írásban rögzíteni tapasztalatait, megfigyeléseit, méréseit az előzetesen megbeszélteknek megfelelő módon **(MK, M, MV)**.
- országunk nevét **(MK, A)**.

- felsorolni néhány tanult növény és állat életéhez szükséges környezeti feltételeket **(MK)**.
- a világtájakat megnevezni **(MK)**.
- elmondani saját szavaival, hogy miről szól a Ludas Matyi c. mese **(A)**.
- a magán-és a mássalhangzók időtartamát a begyakorolt esetekben helyesen jelölni tollbamondásra **(A)**.
- a melléknevek végén a hosszú – ó, – ő, – ú, – ű-t jártasság szintjén jelölni **(A)**.
- a j-t és ly-t 20-30 szóban jelölni **(A)**.
- a nagy betűket a tulajdonnevek írásakor használni **(A)**.
- kívülről a szorzó- és bennfoglaló táblát **(M)**.
- konkrét tapasztalatszerzés útján a biztost és a véletlent megkülönböztetni **(M)**.
- felsorolni a téglalap, négyzet tanult tulajdonságait modell segítségével **(M)**.
- a 2. osztályban tanított rendgyakorlatok fő formáit.
- ismerje a nyitódás, a zárkózás, a fejlődés és szakadozás jelentését **(T)**.
- a távolugrást nekifutással elvégezni **(T)**.

TUDJON:

- kérdéseket feltenni és arra válaszolni **(minden terület)**.
- dönteni mondatok, rövid szövegek igazságtartalmáról **(MK, A, M)**.
- mérni centiméter pontossággal **(MK, M, MV)**.
- új címet adni az olvasmányoknak **(A)**.
- olvasmányok tartalmát néhány összefüggő mondatral összefoglalni **(A)**.
- az adott témáról 4–6 értelmes, összefüggő mondatot írni olvasható formában **(A)**.
- ezres számkörben számlálni (egyesével, kettesével, ötösével, tízesével) **(M)**.
- egyszerű nyitott mondatot kiegészíteni igazzá, nem igazzá **(M)**.
- tudjon egyszerű kar- és lábmozgásokat végezni (lépés, dobantás, taps) **(ÉZ)**.
- tanult dalrészleteket – a tanult hangokkal – olvasni és kottába írni tanítói irányítással és hangszer segítségével **(ÉZ)**.
- távolba és célba dobni alsó- és felső dobással. **(T)**.

LEGYEN KÉPES

- társaival 35-40 percig közösen együtt dolgozni egy-egy feladaton (feladatokon) **(minden tevékenység)**.
- megjeleníteni saját nevének ritmusát és dallamát **(ÉZ, E)**.
- a hallás után tanult dal, dalrészlet ritmusának érzékeltetésére **(ÉZ, A)**.
- Legyen képes tartalmilag tisztázott és megértett rövid szöveg-, szövegrészlet felkészülés utáni folyamatos felolvasására **(A)**.
- néma olvasással életkorának megfelelő fél-egy oldalas szöveg olvasására **(A)**.
- feladatok megoldására, amelyek a némán olvasott szöveghez kapcsolódnak: főbb események megfogalmazása, szövegillusztráció, stb. **(A)**.
- saját írásának önellenőrzésére, hibajavításra szokás szintjén **(A)**. Javítsa hibáit a szokás szintjén. **(A)**.
- a számok írására 1000 -ig, a >, <, +, -, =, ·, : jelek, valamint a mértékegységek jeleinek írására **(M)**.
- háromjegyű számok írásbeli összeadására, kivonására **(M)**.
- háromjegyű számok egyjegyűvel történő írásbeli szorzására, osztására **(M)**.
- egyszerű sorozatok szabályának megállapítására, egyszerű sorozat folytatására **(M)**.
- a számítások helyességének ellenőrzésére és az eredmény értelmezésére segítségével **(M)**.
- egyszerű szöveges feladatok megoldására tevékenységgel, ábrák és matematikai modellek segítségével **(M)**.
- egyszerű tárgyak elkészítésére. Legyen jártas a tervezési folyamat alaplépéseinek betartásában (felismerés, tervezés, kivitelezés, értékelés) **(MV)**.
- a gyakorolt rendgyakorlatok végrehajtására, alapvető gimnasztikai alapformák követésére **(T)**.
- elfogadható mozgásminta reprodukálására a rajtolás, futás, ugrás, és dobás végrehajtása során **(T)**.

LEGYEN A TANULÓ JÁRTAS

- a tanult – mérési eljárások konkrét gyakorlása során megismert – szabvány mértékegységek gyakorlati alkalmazásában, egyszerű, a gyakorlatban ellenőrizhető át és beváltások végzésében **(M)**.
- az életkornak megfelelő rajzolásban, festésben, mintázásban, tárgyalakításban. Tudja használni az eszközöket és anyagokat a jellemző jegeknek megfelelően **(MV)**.

Tartalom

A harmadik osztályos tanterv (az első kettőhöz hasonlóan) tartalma három területből épül fel:

1. Az első az éves szinten leírt tananyag, amely a tantárgyak tartalmából áll:
Mi és a környezetünk, Anyanyelv, Matematika,
Ének-zene, Modellezés–vizualitás, Testnevelés.
2. A második a tématerv, amely a tevékenységek magját, kiindulási helyzetét jelentik. Az évet 4 nagy téma – un. CIKLUS – téma – bontja négy szakaszra („Kapcsolatok”, „Hazánk”, „Fantázia és valóság”, „A természet megismerése”).
3. A harmadik a ciklusokon belül – a HETI TÉMÁNAK megfelelően – leírt, a tantárgyi területek témán átszűrt, témán keresztül fejlesztendő területei, „tananyaga”, melyben megjelennek az alkalmazott tárgyak is. (A héten belül: 1. Együttműködés 2. Mi és a környezetünk 3. Anyanyelv 4. Matematika 5. Ének-zene 6. Modellezés–vizualitás 7. Testnevelés 8. Önművelés).

Módszertani ajánlás:

A komplex blokkban szereplő tevékenységek a 3. osztályos tanulók életkori sajátosságaira épül: a konkrét, cselekvéseken, manipulációkon alapuló tevékenységekre.

A „*Mi és a környezetünk*” című blokk az Ember a természetben, – Ember és társadalom, a Háztartástan valamint a „Hagyományismeret” részeket öleli fel az adott életkornak megfelelően. Felhívjuk a figyelmet e blokk tanításakor, hogy minimális mértékben használjanak munkafüzeteket, munkatankönyveket. Konkrét megfigyeléseket, cselekvéseket (vásárlás, növénygondozás, képgyűjtés, manipulálás a tárgyakkal-, anyagokkal, utazás, színház-múzeumlátogatás kísérletek, stb.) végeztesse el elsősorban a gyerekekkel, s játékos gyakorlatok, feladatok során sajátítsák el az e területhez tartozó ismereteket, fejlődjenek készségeik, képességeik, attitűdjeik.

Fontos módszer a látottak, hallottak, tapasztaltak folyamatos megbeszélése, megvitatása, illetve az *Önművelés* általi információszerzés (könyvtárhasználat stb.).

Az „*Együttműködés*” tanítása megkívánja a pedagógus elemi szintű drámapedagógiai képzettségét, továbbá bizonyos tájékozottságot a konfliktuspedagógiában. E terület „tanítása” elképzelhetetlen a Kooperatív tanulás módszertanának ismerete nélkül (kooperatív tanulásszervezés, csoportdinamika, tér, idő, értékelés, kooperatív feladatok...).

3. évfolyamon – az 1-2. osztályban történő kiscsoportos szabad szerveződést, vagyis szimpátia alapján történő társ-csoportválasztást egyre nagyobb mértékben kiegészíti, felváltja a feladatokra történő csoportszerveződés, amely a csoportfejlődés következménye.

A *Modellezés–vizualitás* tanítása-tanulása is elsősorban konkrét cselekvés és nem munkafüzet, tankönyv kérdése. Nem az elvont jelrendszerek tanulása itt a fontos, hanem a kézműveskedés, a „csinálás”, amelyen keresztül a gyerek örömmel jut el akár „elvont” ismeretek megszerzéséhez is.

Feltételek

1. A HKT-program 3. osztályos taneszköz csomagja:

- Projektek 3. (tanítási segédlet).
- Feladat- és szöveggyűjtemény 3. (tanítási segédlet a projektekhez).
- Olvasókönyv 3. (tanulási segédlet).
- Matematika feladatgyűjtemény 3. (tanulási segédlet).
- Önművelési napló 3. (tanulási segédlet).
- Daloskönyv 1-3. oszt. (tanulási segédlet).
- Feladatlapok (tanulási segédletek).

2. Tárgyi feltételek

- Általános feltételeket: lásd: Fő modul (1. könyv).
- Manipulációs eszközök: kártyák, kép-sorozatok, mérőeszközök, kísérlethez szükséges eszközök.
- Füzetek, csomagoló papírok, rajzlapok, kartonok, írólapok, egyéb papírok.
- Író- rajzoló- festő-mintázó eszközök, anyagok (festékek, színesek, filcek, gyurma (agyag, rajztábla, dobozok, saját gyűjtésű tárgyak, textilanyagok, rajzlapok...).
- Tornatermi felszerelések.
- Egyszerű hangszerek (lehetőségtől függően: xilofon, ritmushangszerek ...).
- Saját gyűjtésű képek, anyagok.

Megjegyzés: Más forgalomban lévő taneszköz is használható. A Projekt és a hozzátartozó Feladatgyűjtemény használata viszont ajánlott, mivel ilyen forgalomban nincs.

Mi és a környezetünk 3.

Kulcsszavak

Ember és társadalom
Ember a természetben
Környezetismeret
Néphagyomány
Háztartástan

Tartalom

Beszélgetések, élmények, tapasztalatok szerzése-, feldolgozása, ismeretterjesztő olvasmányok feldolgozása, kutatások, megfigyelések, vizsgálatok végzése, séták, tanulmányi kirándulások az alábbi témákban:

NYARALÁS

1. Más emberek, más szokások
2. Utazási élmények

A CSALÁD

1. A család utazási szokásai
2. A család felépítése
3. Szokások
4. Szerepek
5. Az én családom
6. A család ünnepei

A JÖVŐ

1. A saját jövőm
2. A világ változása
3. Találmányok
4. „Utazás a jövőbe”
5. Az idő

A JELEN

1. Hol élünk?
2. Kik vagyunk?
3. Helyünk a világban

BARÁTOK – ROKONOK

1. Ki a barát?
2. Ki a rokon?
3. Viselkedéskultúra

A TÁJÉKOZÓDÁS ALAPJAI

1. A térkép használata
2. Lakóhelyünk a térképen
3. Helyünk a földgömbön

A TERMÉSZET

1. Kapcsolatok a természetben
2. Ciklusok a természetben
3. Okságok a természetben
4. Mi és a természet
5. Természetvédelem

NÖVÉNYEK

1. A növényvilág évszakos változása
2. Növények a karácsonyi ünnepkörben
3. A növények jellemzői, tulajdonságai
5. A növények szerepe és védelme

MESÉL A MÚLT

1. Élet az őskorban
2. Élet az ókorban
3. Élet a középkorban
4. Népek, kultúrák
5. A magyarok eredete, története
6. Mesék, regék őseinkről
7. Honfoglalás
8. Mindennapok régen és ma

NÉPSZOKÁSOK

1. Karácsony
2. Húsvét

ÁLLATOK

1. Hasonlóság és különbözőség az állatvilágban
2. Emlősök
3. Madarak
4. Hüllők
5. Kétéltűek
6. Halak
7. Rovarok
8. Az állatok védelme

Módszertani ajánlás

- A témakörök feldolgozásánál a csoportmunka előtérbe helyezése mellett egyre nagyobb hangsúly kerül az egyéni tanulási szakaszokra.
- Javasoljuk a tapasztalati úton történő ismeretszerzés preferálását.
- A témakörök feldolgozásánál a differenciálás jelentőségét igen fontosnak tartjuk.
- Használjuk ki a kirándulások, séták, erdei iskola, élősarok, iskolai kert, kísérletezések, vizsgálódások adta lehetőségeket.
- Az ismeretszerzéshez szükségesnek tartjuk a videó, televízió, könyvtár alkalmazását.
- A tanulási folyamatban kapjon egyre nagyobb teret az önálló ismeretszerzés, tananyag-feldolgozás.

Értékelés*Néhány megfigyelési szempont:*

- Az átélt élmények, tapasztalatok, megfigyelések felelevenítése, beszámolás róluk.
- A saját családi kapcsolatainak ismerete.
- Saját magának elhelyezése a szűkebb és tágabb családban.
- A családi munkamegosztás ismerete, saját szerepének ismerete.
- Családi ünnepek ismerete.
- Különbségtétel családi és nem családi ünnepek között.
- A naptári évben saját család ünnepi alkalmainak elhelyezése.
- A barátság, rokonság, ellenfél, ellenség fogalom hordozta viszonyok ismerete konkrét szituációk segítségével.
- Illemszabályok ismerete és alkalmazása.
- Saját elképzelés megjelenítése.
- Sorrendiség felismerése a múlt, a jelen és jövő történéseiben.
- Nagy szakaszok felismerése az emberiség történetében.
- A témák közös feldolgozása.
- Ismeretek, tapasztalatok lakóhelyének földrajzi elhelyezkedéséről, közvetlen környezetének nevezetességeiről.

- Magyarországról szerzett ismeretek gyarapodása.
- A magyar nép történetét feldolgozó mondák, mesék ismerete, a hallott, olvasott történetek önálló felelevenítése.
- Tapasztalatok felelevenítése.
- Lakóhely elhelyezése a térképen.
- Tájékozódás lakókörnyezetében.
- A tájékozódáshoz megismert eszközök használata (térkép, iránytű, földgömb).
- Természeti jelenségek, kapcsolatok, összefüggések felismerése. Ismeretek bővülése a természetvédelemről.
- Természetvédelmi tennivalók.
- A növényvilág évszakos változásának felismerése.
- Növények néhány jellemző tulajdonságának ismerete.
- A növények elhelyezése a természet kapcsolatrendszerében.
- Hasonlóságok és különbségek felfedezése az állatvilágban.
- Megfigyelési szempontok bővülése az állatvilágról.
- Néhány állat megnevezése az állatvilág főbb csoportjaiból.
- Az állatok védelmének fontossága.
- Népszokások felelevenítése, ismerete.

Megjegyzés:

Ezen megfigyelési szempontok kiegészíthetők, megváltoztathatóak, a konkrét pedagógiai gyakorlatban a résztvevők által közösen többféleképpen értelmezhetőek, sőt egyes részei akár el is hagyhatóak.

Feltételek

Lásd: „Fő modul”

Taneszközök:

- Projektek 3. (tanítási segédlet)
- Feladat- és szöveggyűjtemény 3. (tanítási segédlet)

Tárgyi feltételek:

Füzet, videó, tv, könyvtár, turista térképek, földgömb, írásvetítő, diavetítő, természeti megfigyelésekhez kialakított sarok (akvárium, terrárium, nevelt növények), térképek, turista térképek, alapvető eszközök (olló, ragasztó, karton, színes papír, stb.).

Növényeket, állatokat, tárgyakat ábrázoló kártyák (képek)– bolti vagy/és házilag elkészítendő).

Gyógynövények, termések, levelek, ágak, természeti megfigyelésekhez szükséges eszközök (doboz, papír, nagyító, távcső, iránytű).

Ajánlott szakirodalom

Nagy Európai Természetkalauz – Officina Nova Bp. 1992.

Csudavilág sorozat kötetei – Park kiadó.

Az állatvilág enciklopédiája: Vízimadarak – Helikon, Bp. 1991.

Usborne: Természetudományi Kisenciklopédia – Park kiadó, Bp. 1992.

Usborne: Az élővilág kisenciklopédiája – Park kiadó, Bp. 1992.

Godet: Európa virágai

Simon Tibor–Csapody Vera: Kis növényhatározó – Tankönyvkiadó Bp. 1991.

Csirmaz Máttyás: Kalendárium.

Szemtanú: A fa – Park kiadó, Bp. 1993.

Arany László: Hol volt hol nem volt Móra 1995.

Mindennapi életünk, Tudománytár gyermekeknek – Móra 1991.

Képes Gyermeke enciklopédia Park kiadó Bp. 1992./1994.

Dömötör Tekla: Népvándorlás, néphit, népi vallásosság – Akadémiai kiadó, Bp. 1990.

Anyanyelv 3.

Kulcsszavak

Anyanyelv és irodalom
Beszédtechnika
Drámajáték
Drámapedagógia
Dramatizálás
Játék
Néphagyomány

Tartalom

BESZÉD, IRODALOM

Az Együttműködés (kooperáció) és egyéb területek tanulásakor alkalmazott – témához kötődő – gyakorlatok, feladatok során:

1. Köznyelvi kiejtés

- Beszédtechnika.
- Ereszkedő és emelkedő dallam (felszólítás, kérdés, óhajtás).
- Érzelmek kifejezése dallammal, mondathangsúllyal és hangszínnel.
- Érzelmek felismerése dallamból, mondathangsúlyból, hangszínből.
- A szünet szerepe: értelme, érzelmi és hatásszünet.

2. Beszéd

- Társas beszédhelyzetek gyakorlása.
- Szövegek tömörítése, egyszerűsítése.
- Szó- és kifejezésgyűjtés, szókincsbővítés.
- Kifejezések megfogalmazása saját szavakkal
- Témához kötött drámajátékos gyakorlatok:
- Családom és én, Barátaim – ellenségeim, Kapcsolat a természettel, közösségi szokások,
- Közös munkák, Karácsony, Honnak jöttünk-hogyan jöttünk? A természet ébredése, Farsang, Húsvét, – Tavasz ünnep, Jeles napok.

3. Szóbeli szövegalkotás

- Szabadon választott vagy megadott témáról szövegalkotás szóban (meséről, képsorról, személyes élményről, élőlényekről, stb.).

4. Írásbeli szövegalkotás

- Cím és tartalom kapcsolata.
- Az anyaggyűjtés módjai (tapasztalat, megfigyelés, emlékezet, képzelet, olvasmány).
- Lényegtelen és lényeges gondolatok elkülönítése.
- Vázlat készítése.
- A szöveg hármas tagolása.
- A bevezetés szerepe, lehetőségei.
- A befejezés szerepe, lehetőségei.
- Elbeszélő fogalmazások írása (időrend, szereplők, elbeszélő stílus).
- Kötöttségek nélküli szabad fogalmazások készítése.

5. Műismeret

- Népköltészeti alkotások: mesék, mondák, népdalok, találós kérdések, szólások, közmondások, dramatikus népi játékok.
- Versek, mesék, elbeszélések, regényrészletek a magyar és a világirodalomból
- Ismeretterjesztő szövegek.

6. Irodalmi ismeretek

- Szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegek jellemzői (terjedelem, forma, felépítés, témaválasztás, nyelvi eszközök).
- A népmesék jellemzői.
- Mesetípusok.
- A versek hangulata.
- Költői eszközök: hasonlatok, ismétlés.

Az alábbi művek megismerése (kötött):

- Weöres Sándor egy-egy versének megismerése
- Vörösmarty M.: Szózat megismerése
- Kölcsey F.: Himnusz megismerése
- Arany J.: Családi kör megismerése
- Lúdas Matyi népmese, rajzfilm
- Arany János: Rege a csodaszarvasról
- Primitív népköltészeti alkotás (pl. vadászdal, varázslódal)
- Gólya, gólya, gilice (népköltés)
- Monda Mátyás királyról

SZÖVEGEK

A témához kapcsolódóan: lásd: *Ajánló bibliográfia 1–3. évfolyam*
 Megjegyzés: a bibliográfia csak ajánlat, nem kötelező!

OLVASÁS SZÖVEGÉRTÉS

1. Olvasási képesség

- Néma olvasás fejlesztése.
- Hangos olvasás gyakorlása, kifejező hangsúlyos olvasás fejlesztése.
- A szöveg tiszta, helyes hangoztatása.
- Írásjelek fokozott figyelembevétele.
- Olvasmányrészletek, versek bemutató olvasása, kapcsolattartás a hallgatósággal.

2. Szövegértés

- A megértés bizonyítása szóban, rajzzal, cselekvéssel, írásban a szöveghez tartozó feladatok alapján.
- Tartalomelmondás képsorok, vázlat, hívószavak segítségével.

3. Szövegelemzés

- Új szavak, kifejezések értelmezése.
- Cím vizsgálata, címadás.
- Szövegek tagolása, időrend, vázlat.
- Szereplők tulajdonságai.
- Költői képek.
- A vers ritmusa és a rímek.

ÍRÁS, HELYESÍRÁS

1. Írás, íráshasználat

- Betű-alakítás, betűkötések gyakorlása a hármas vonalrendszer elhagyásával.
- Másolás, tollbamondás, emlékezetből való írás.
- Szavak, szókapcsolatok írása.
- Egyszerű és összetett mondatok írása.
- Tartalmilag összefüggő mondatok írása.
- Feladatok megoldása írásban.

2. Helyesírás

- A tulajdonnevek helyesírása.
- A hosszú hangzók jelölése.
- Az ly és a j használata a gyakran előforduló szavakban.
- Az igeidők jelölése, múlt idejű igék helyesírása.
- Az -ít, -ul, -ül végű melléknevek helyesírása.
- Az -ó, -ő, -ú, -û végű melléknevek helyesírása.
- A közép- és felsőfokú melléknevek helyesírása.

ANYANYELVI ISMERETEK

- Mondatfajtáknak megfelelő írásjelek és hanglejtés.
- Az állítás, tagadás, tiltás a mondatokban.
- A főnév fogalma, felismerése kérdése alapján.
- A köznévs és a tulajdonnév megkülönböztetése.
- A tulajdonnevek fajtái, személynév, állatnév, földrajzi név, intézménynév, címek.
- Egy főnév egyes és többes száma.
- Ragozó főnevek, a szótó keresése.
- Az „a” és „az” névelők használata.
- Az ige fogalma, felismerése kérdése alapján.
- Az ige ragozása.
- Az igeidők.
- Az igekötős igék.

Módszertani ajánlás:

Az Anyanyelv tananyag feldolgozását *mindig a heti témából kiindulva* javasoljuk megvalósítani. Ezekhez kapcsolódnak az olvasmányok, de a nyelvtan tananyag feldolgozásával is érdemes a témákhoz kapcsolódní.

Fontos, hogy minél nagyobb teret engedjünk az önművelésnek.

A tananyag feldolgozása a tankönyvek helyett (mellett) a csoportos cselekvésre, tapasztalásra épüljön.

Az anyanyelvi műveltség lerakásához sokféle, változatos ismeretforrás szükséges. Pl. mesekönyvek, ismeretterjesztő könyvek, könyvtár, saját személyű élmények, színház, drámajátékok, ajánlott tévéműsorok, videók, újsághírek stb.

Fontos szerepe van a konkrét szituációknak, élményszerű helyzeteknek, a kiscsoportban megélt dramatikus játékoknak, a csoportkohéziót erősítő közös játékoknak, mesefeldolgozásoknak, az elvárt egyéni és társas magatartásformák bemutatásának és gyakorlásának, személyes és közös élmények bekapcsolásának.

Szükséges olyan tananyaghoz kapcsolódó szituációk megteremtése, amelyben a gyermek képes embertársaival kapcsolatot teremteni, velük együttműködni. Tehát a nevelés folyamatában biztosítanunk kell, hogy megismerhesse és megtanulhassa az együttműködés értékeit. Ennek az ismeretanyagban és a tanítási módokban úgy kell megjelenni, hogy a tanuló állandóan gyakorolhassa, érzelmileg átélhesse és ő maga is alkalmazhassa.

A közös cél, a közös munka, az egymás iránt érzett felelősség olyan társas képességek és készségek fejlődését segítik elő, amelyek az együttműködésben nélkülözhetetlenek. A munkafolyamat eredményessége nem képzelhető el a résztvevő tanulók kommunikációja és kooperációja, ugyanakkor önállósága és önművelése nélkül.

Problémahelyzetek teremtése szituációs játékokkal, melyek megoldásával megtanulnak a tanulók együtt dolgozni és a feladatokat megosztani.

Mindezekhez olyan pedagógus személyiség szükséges, aki partnernek tekinti a gyerekeket, folyamatosan képi magát, drámapedagógiai ismeretekkel rendelkezik, önismereti – személyiségfejlesztő tréningeken vesz részt.

A tanterem biztosítsa a kiscsoportos tanulás feltételeit, teret az önálló és csoportos tevékenységhez, kutató munkához, játékokhoz, biztosítson beszámolási és értékelési lehetőséget (könyvespolc, eszközpolc, élősarok stb.).

Értékelés

Néhány megfigyelési szempont:

- Tartalmilag tisztázott és megértett szöveg felkészülés utáni folyamatos felolvasása
- Néma olvasás életkorának megfelelő fél-egy oldalas szövegen
- A némán olvasott szöveghez kapcsolódó feladatok megoldása: főbb események megfogalmazása, szövegillusztráció stb.

- Olvasmányok tartalmának néhány összefüggő mondattal történő összefoglalása.
- Az új szavak, kifejezések szövegösszefüggésben történő értelmezése.
- Kérdések feltevése és arra válaszolás
- Új cím adása az olvasmánynak
- Szövegek hármasság tagolásának ismerete, az időrendet tartása
- A tantárgyak tanulásához kapcsolódó írásos munkák jó elhelyezéssel, könnyen olvasható írással történő elvégzése
- Ellenőrző-e munkáját önállóan, csoportban a szokás szintjén
- A magánhangzók és mássalhangzók időtartamának jelölése begyakorolt esetekben tollbamondásra
- A j és ly jelölése 20-30 szóban
- A nagy betűk használata a tulajdonnevek írásakor
- A tulajdonnevek elválasztási esetei
- Hangkapcsolatok helyes ejtése
- A helyzetnek megfelelő hangerő használata beszéd közben
- Folyamatos, összefüggő tartalom-elmondás
- Érzelmek kifejezése dallammal, mondathangsúllyal és hangszínnel. Érzelmek felismerése dallamból, mondathangsúlyból, hangszínből
- Szóbeli szövegalkotás szabadon választott vagy megadott témáról (mesékről, képsorról, személyes élményről, élőlényekről stb.)
- Olvasmányok tartalmának néhány összefüggő mondattal történő összefoglalása
- Az anyaggyűjtés módjainak ismerete
- Az adott témáról összefüggő mondatok írása olvasható formában, a minimális követelményekben megjelölt helyesírási és íráshasználati normák megtartásával
- A mesetípusok felismerése
- A népmesék jellemzőinek felismerése
- A mondatfajták megnevezése konkrét esetekben
- A szavak tövének felismerése
- A tanult szófajok felismerése (ige, főnév) konkrét esetekben, a szavak csoportosítása szófajok szerint
- A többes számú főnevek felismerése
- Az igeragozás ismerete
- Az alábbiak ismerete:
 - Gólya, gólya, gilice
 - Weöres Sándor egy verse

Megjegyzés:

Ezen megfigyelési szempontok kiegészíthetők, megváltoztathatóak, a konkrét pedagógiai gyakorlatban a résztvevők által közösen többféleképpen értelmezhetők, sőt egyes részei akár el is hagyhatóak.

Feltételek

Lásd: „Fő modul”

Tananyagok:

- Projektek 3. (tanítási segédlet)
- Feladat- és szöveggyűjtemény 3. (tanítási segédlet)
- Önművelési napló 3. (tanulási segédlet)
- Olvasókönyv 3. (tanulási segédlet)
- Feladatlapok

Tárgyi feltételek:

- füzet, író, rajzoló eszközök
- könyvtárhasználati lehetőség
- írásvetítő

Matematika 3.

Kulcsszavak

Matematika

Tartalom

GONDOLKODÁSI MÓDSZEREK

alapozása (a megfigyelőképesség, a tudatos, tartós figyelem, a problémamegoldó-képesség, a vitakészség fejlesztése).

- Változatos matematikai tevékenységek során a valóság és a matematika elemi kapcsolatainak kiépítése; összehasonlítás, szétválogatás, rendezés megadott és a tanulók által felismert szempontok szerint.
- Állítások és tagadások megfogalmazása.
- Nyitott mondatok kiegészítése; igazzá, hamissá tétele, olyan nyitott mondatok, melyeket nem lehet igazzá tenni (üres halmaz).
- Sorozatok, függvénytáblázatok kiegészítése, folytatása, kapcsolatok felfedezése számok között, mennyiségek között. Szabályok keresése a függvénytáblázatokban, megfogalmazásuk szóban.
- Egyszerű kombinatorikai feladatok; 2-3 halmaz elemeiből képezhető párok keresése megszámlálása, pl. számok képzése adott számjegyekből, öltöztetési, színezési feladatok, ábrázolásuk (fadiagram).

SZÁMTAN, ALGEBRA, SOROZATOK

(biztos számolási készség kialakítása, szövegértő képességfejlesztése, vitakészség fejlesztése)

Ezres számkörben való tájékozódás;

- számok valóságtartalma, számlálások egyesével, kettesével, ötösével, tízesével,
- számok írása, olvasása,
- számok helye a számegyenesen, szomszédai,
- különféle összeg-, különbség- és összetett alakjaik, helyi értékes bontásuk,
- összeadás, kivonás értelmezése a háromjegyű számok körére;
- kerek tízesek, százaskok összeadása, kivonása, kerek tízesekhez, százaskokhoz egyjegyűek hozzáadása elvétele,
- teljes háromjegyű számokhoz teljes háromjegyűek hozzáadása, kivonása,
- teljes háromjegyű számhoz kerek tízesek hozzáadása, elvétele,
- teljes háromjegyű számhoz kétjegyűek hozzáadása, elvétele két lépésben, összeadás és kivonás együtt; összeg, különbség hozzáadása a számhoz, elvétele a számból, zárójel használata, összeadás és kivonás kapcsolata,
- írásbeli összeadás és kivonás a háromjegyű számok körében, a művelet elvégzése előtt közelítő becslés a várható eredményről, a művelet elvégzése után ellenőrzés az ellentétes művelettel,
- összeadással, kivonással kapcsolatos szöveges feladatok megoldása, leírása számfeladattal, hiányos szöveges feladatok megoldása, számfeladatra szövegalkotás.

Szóbeli szorzás, osztás

- mennyiségek összemérése tevékenységgel, rajzzal; kétszer olyan hosszú, kétszer annyi, háromszor olyan nehéz, fele, harmada stb.,
- szorzás előkészítése; rajzokról leolvasás, kerek tízesek szorzása,
- egyenlő részekre osztások tevékenységgel, rajzzal,
- bennfoglaló osztások tevékenységgel, rajzzal,
- megnevezések,
- analógiák alkalmazása a kisegyszeregyből.

Írásbeli szorzás

- a szorzás értelmezésének folyamatos gyakorlása mellett (tevékenységgel, rajzzal, szöveges feladatokkal),
- az összeadás és a szorzás kapcsolata,
- elnevezések: szorzó, szorzandó, szorzat,
- a szorzás algoritmusa,
- egyik helyi értéken sincs 10-es átlépés, a tízesek helyén van 10-es átlépés, mindkét helyen van 10-es átlépés.

Szóbeli osztás előkészítése:

Leolvasás rajzról, kirakás.

Szóbeli számolás analóg módon.

Osztásra vezető szám- és szöveges feladatok.

Írásbeli osztás egyjegyű osztóval

- Elnevezések: osztandó, osztó, hányados, maradék.
- A hányados jegyeinek becslése.
- Az osztás algoritmusa.
- Az osztandó minden számjegyében megvan az osztó maradék nélkül.
- Az osztandó első számjegyében maradékkal van meg az osztó.
- Az osztandó első számjegyében nincs meg az osztó.
- Ellenőrzés szorzással.

A szorzás és osztás kapcsolata.

Maradékos osztás, számok oszthatósága.

Zárójel használata; összeg, különbség szorzása, osztása.

Nyitott mondatokba számok behelyettesítése.

Római számok

- felépítésének, írásának logikája.
- arab számok átírása római számra és fordítva.

Törtszámok

- törtek származtatása, értelmezése, tört.
- egy egész tört részeinek előállítás – hajtogatással, nyírással.
- leolvasás rajzokról: fél, negyed, nyolcad.
- törtes mozaikról leolvasás, egész és rész kapcsolata.
- több egész törtrészeinek meghatározása – leolvasás rajzokról, kirakások.
- mértékegységek és törtek, leolvasás rajzokról, konkrét mérésekhez kapcsolódva törtrészek megállapítása.

Negatív számok

- negatív számok helye a számegyenesen.
- hőmérsékleti változások megfigyelése, összekapcsolása a negatív szám fogalmával.
- adósság-kézpénz.
- egyszerű szöveges feladatok negatív számokkal.

GEOMETRIA, MÉRÉS

(sík- és térszemlélet fejlesztése)

- Testek, síkidomok készítése szabadon és 1-2 feltétel szerint, másolásuk, válogatásaik.
- Egyszerű geometriai alakzatokra (négyzet, téglalap, háromszög, kör) ráismerés, megnevezés, oldalak, csúcsok számbavétele, négyzet oldalai egyenlők – hajtogatással, méréssel. A téglalap és a négyzet területének mérése, kiszámítása.
- Tengelyesen tükrös alakzatok előállítása hajtogatással, nyírással, felismerésük.
- Téglatest, kocka – lapok megszámlálása, jellemző tulajdonságaik megfigyelése, megnevezése.
- Egyenes, görbe vonalak, zárt vonalak.
- Nagyítás, kicsinyítés négyzetrácson.
- Síkidomok (négyzet, téglalap, háromszög) területének lefedése, mérése alkalmi és szabvány egységekkel.
- Becslések és mérések választott és szabványos egységekkel; hosszúság, űrtartalom, tömeg, idő.

VALÓSZÍNŰSÉG, STATISZTIKA

(szemléletalapozás)

Valószínűségi játékok alapján tapasztalatszerzés a biztos, a nem biztos, de lehetséges- és a lehetetlen fogalmak különválasztására, valamint, események megkülönböztetése gyakoriságuk megállapítása (dobókockás játékok).

Módszertani ajánlás:

A matematika órákon nemcsak csoportmunkában dolgoznak a gyerekek, frontális munkára, magyarázatra, illetve egyéni munkára is szükség van. Amikor lehetséges, arra törekszünk, hogy az új anyagban is a tanulók maguk fedezzék fel a feladat megoldását.

Csoportmunkával azoknál a feladat típusoknál dolgoznak, melyek ténylegesen lehetővé teszik az együttműködést.

Majdnem minden témakörben jól alkalmazható a csoportmunka, pl. a szöveges feladatok értelmezése, megoldása.

Ebben az életkorban a megértést segíti a feladat eljátszása, mely jól feldolgozható csoportokban.

Műveletekre szöveges feladatok alkotása is szívesen végzett feladat.

Elemek összehasonlítása, szétválogatása, igaz, hamis állítások megfogalmazása csoportban.

Nyitott mondatok megoldása.

A kombinatorika, a valószínűség témakörjátékos feladatai jól alkalmazhatók. A kiscsoportban való oldottabb kommunikációs lehetőség hozzájárul a tanulók állásfoglalásának, érvelésének, vitakészségének fejlődéséhez.

A mérések, mértékegység-átváltások gyakorlatban való alkalmazása csoportban kiválóan alkalmas.

A térszemlélet fejlesztés; építések síkban, térben, tulajdonságok keresése is szívesen végzett feladat.

Az alpműveletek végzése, a számolási készség fejlesztése egyéni munkát igényel. E témakörhöz találtuk a dominójátékot, amellyel játékosan gyakorolják csoportban az alpműveleteket.

Mivel a matematika órán fontos az egyéni munkatempó, az eltérő képességek figyelembevétele, ezért a csoport azt jelenti a tanulók számára, hogy együtt ülnek, kérdezhetnek egymástól, segíthetnek egymásnak.

A feladatmegoldás 1-1 csoporton belül sokféleképpen történhet:

- közösen dolgoznak minden feladaton, lépésről-lépésre egyszerre haladnak,
- 1-1 feladatot önállóan végeznek el, és a végén összehasonlítják az eredményeiket, majd továbbhaladnak,
- az egész feladatsort önállóan végzik el, és utána hasonlítják össze az eredményeiket.

Az első típust az a csoport választja, ahol nagyjából azonos gyorsasággal dolgoznak, a másodikat az, ahol kisebb-nagyobb eltérések vannak az előre haladásban, a harmadikat pedig az a csoport, ahol egyesek jóval hamarabb tudnak végezni másoknál.

A csoport munkamorálját az határozza meg, hogy szabad kérdezni egymástól, szabad segíteni a másikat. Folyamatosan tud mindenki dolgozni, ha megakad kérdez. Aki hamarabb kész újabb feladatokat kap.

A pedagógusnak nagyobb rálátása van az egyéni teljesítményekre, több ideje, lehetősége van a differenciálásra.

Fontos szempont, hogy a feladatok a tanulók gondolkodásának fejlődését szolgálják, mennyiségben, minőségben egyaránt. Minél több megoldási lehetőséget nyújtó feladatokat adjunk.

A hetek, az órák tananyaga nem ismeretlen a tanulók számára. Motiváló hatásúak azok az órák, amelyekre a gyerekek a maguk által összeállított feladatlapokat hoznak, dolgozhatnak fel a csoportokkal.

Értékelés

Néhány megfigyelési szempont:

- a logikus gondolkodás fejlődése (sorozatok, szabályjátékok, szöveges feladatok meg-oldásánál),
- biztos számfogalom kialakulása,
- számolási készség fejlődése (eszközzel vagy már anélkül való számolás),
- mérés, mértékegységek megértése gyakorlati tevékenységek alapján választott és szabvány egységekkel,
- az emlékezet, a megfigyelőképesség, szóbeli-, írásbeli kifejezőképesség, vitakészség, mások gondolatmenetének követésében való fejlődés, önellenőrzés fejlődése.

Megjegyzés:

Ezen megfigyelési szempontok kiegészíthetők, megváltoztathatóak, a konkrét pedagógiai gyakorlatban a résztvevők által közösen többféleképpen értelmezhetők, sőt egyes részei akár el is hagyhatóak.

Feltételek

Lásd „Fő modul”

1. Matematika feladatgyűjtemény 3.
2. Feladatlapok

Taneszközök:

színes rúd készlet, logikai készlet, mérőszalag, dobókocka, játékpénz, építőkészlet, a pedagógus és a gyerekek által készített feladatlapok, megoldási kóddal, játékos formában pluszfeladatok megoldásához eszközök, melyek csoport- és egyéni differenciáláshoz alkalmazhatók;

facspesz feladatok az alpműveletek, műveleti sorrend gyakorlásához, melynek hátulján önellenőrzési lehetőség van,

kindertojás tartóban feladatok, megoldási kódokkal,

szöveges feladatok alkotásához számfeladatos kártyák,

alpműveletek csoportban való gyakorlásához dominójátékok,

minden csoport részére összeadásra, kivonásra, szorzás, bennfoglalásra szelektálva az adott tananyagra.

Pl. kerek tízesek összeadása, teljes kétjegyű számhoz egyjegyű hozzáadása, egyjegyű elvétele stb.,

síkidomok, testek – a térszemlélet fejlesztéséhez tevékenység épülő feladatokhoz,

óralap mozgatható mutatókkal, naptár,

mérésekhez különféle eszközök.

Nevelői eszközök:

síkidomok, testmodellek,

téglatest, kocka kiterített hálójára, összehúzható testformára,

törtek bemutatására alkalmas modell csokoládé szeletekben, torta,

eszközök a mérésekhez; méterrúd, űrmérték-sorozat, mérleg, súlysorozat, hőmérők, óralap mutatóval,

írásvetítő, fóliák, filcek.

Ének-zene 3.

Kulcsszavak

Ének-zene
Gyermekjáték
Hangszer
Historikus tánc
Improvizáció
Jeles napok

Tartalom

1. ÉNEKES SZEMELVÉNYEK

Gyermekdalok-és népdalok. Alkalmi dalok.

2. GYERMEKJÁTÉKOK

(énekes-mozgásos): egyszerű énekes-mozgásos gyermekjátékok által az énekléssel együtt a közös „táncolás”, mozgás elemeinek gyakorlása (Egyszerű kar-és lábmozgások, ritmizálás mozgással; körjátékok stb.).

3. ZENEI ISMERETEK

A második osztályban tanultak ismétlése

- A félértékű hang és szünete.
- A fá hang neve, kézjele, elhelyezése a vonalrendszeren, felismerése, éneklése (tanítói és hangszeres segítséggel).
- A magas-mély szólam.
- A gyors-lassú tempó.
- Halk és közép-erős hangerő felismerése, fokozatos erősítés és halkítás.
- Hangszín-felismerés: hegedű, fuvola, zongora.

Új anyag

- Az egész értékű kotta és szünete, a háromnegyedes ütem.
- Nyolcad és nyolcadszünet. Ritmusjátékok.
- A ti és a felső dó hangok érzékelése, nevének, kézjelének a megtanulása, elhelyezése a vonalrendszeren, felismerése, éneklése (tanítói és hangszeres segítséggel).
- Zenei kérdés-felelet, egyszerű kánonok, kétszólamú éneklés gyakorlása.
- Halk-közép-erős hangerő felismerése, fokozatos erősítés és halkítás.
- Hangszín-felismerés.

4. HANGSZEREK ALKALMAZÁSA

xilofon, metallofon, furulya, ritmushangszerek, mirlitonok

5. ALKOTÁS, KIFEJEZÉS

Az elsajátított dalok, játékok, zenei ismeretek felhasználásával a kreatív kifejezés gyakorlása. Improvizáció.

6. ZENEHALLGATÁS

A témához kötődő zeneművek meghallgatása.

Gyermek- és népdalok a nevelő ének vagy hangszeres előadásában. Gépzeneről a tanult dalok vagy hangszeres művek bemutatása a hangszínhallás fejlesztésére, a memória gyakoroltatására.

Kórusok: gyermek, felnőtt, férfi, női, vegyes.

Új hangszerek hangjának felismerése.

Módszertani ajánlás:

A dalok hallás utáni megtanulását követheti a dó-ré-mi-fá-szó-lá-ti-dó' hangokból álló dalok, dallamok hangszeren történő megtanulása is, ami a hallás után tanult dalok tökéletesebb elsajátítását, a dal „megmaradását „is elősegíti.

Érdeemes az egyéni haladási, fejlődési ütemnek megfelelő fokozatokat betartani:

– d-m-sz-l hangokból álló 1. fokozat.

– d-r-m-f-sz-l hangokból álló 2. fokozat – d-r-m-f-sz-l-t-d' hangokból álló 3. fokozat lépésenkénti felépítése.

A hangszeresek ily módon történő használata a zenei írást-olvasást is elősegíti.

Értékelés

Néhány megfigyelési szempont:

- A tanult dalok, gyermekjátékok előadása egyedül és csoportosan, osztály és kiscsoport előtt? Hogyan adja elő? A tanuló önmaga képességeihez mért fejlődése milyen?
- A dalok szövegének tudása.
- A zenei memória fejlődése: megjegyzi-e a tanultakat, fel tudja-e idézni őket?
- A zenei megfigyelőképesség fejlődése: hangszín, stb. megfigyelése.
- Hangszerhasználat.
- A zenei írás-olvasásban milyen gyakorlottságra tett szert?: – A tanult ritmuselemek felismerése:– le tudja-e írni? – Írásról tudja-e hangoztatni? – Megjegyezte-e a dallamhangok kézjelét? – Tudja-e a nevüket? – El tudja-e helyezni vonalrendszeren őket tanítói segítséggel? – Tudja-e hangoztatni őket tanítói segítséggel és hangszerek segítségével?

Megjegyzés:

Ezen megfigyelési szempontok kiegészíthetők, megváltoztathatóak, a konkrét pedagógiai gyakorlatban a résztvevők által közösen többféleképpen értelmezhetők, sőt egyes részei akár el is hagyhatóak.

Feltételek

Lásd: „Fő modul”

Tananyagok:

- Dalok lépésről lépésre (tanulási segédlet).
- Hangszerek: xilofonok vagy/és metallofonok, ritmushangszerek, furulyák.
- A tanult dalok szolmizációs lapjai fénymásoltan a pedagógus által megírva.
- Kottafüzet.
- Írólapok, íróeszközök.
- Korongkirakó (nem feltétlenül szükséges).
- Zenehallgatási lemez (lemezek), kazetta (kazetták).

Modellezés–vizualitás 3.

Kulcsszavak

Vizuális kultúra

Modellezés

Megjegyzés:

Javasoljuk a tanítási gyakorlatban a „Kézügyesség” tantárgy szót használni.

Tartalom

TÁRGY- ÉS KÖRNYEZETKULTÚRA – TECHNIKA

A mindennapi tárgyak, eszközök funkciójának és jelentésének megértése (környezetben lévő, régi népművészeti tárgyak, más kultúrák tárgyai).

Néhány tárgy elkészítése és az elkészítéshez szükséges anyagok és eszközök ismerete.

A tárgykultúra anyagainak ismerete és egyszerű tárgyak készítése.

Játékok, tanszerek, szemléltető anyagok készítése minta és önálló terv alapján.

Környezetünk tárgyainak és funkciójának megismerése, esztétikai szerepük és fontosságuk.

Megfigyelések: különböző korok tárgyaival való ismerkedés, anyaguk és elkészítésük módjai. Makettek készítése.

Természeti formákról, állatokról, emberekről készült alkotásokkal való ismerkedés.

Technikai műveletek: vágás, nyírás, ragasztás, kötözés, hajtogatás, gyúrás, reszelés, varrás, rajzolási és festési műveletek, fűzés.

Javasolt feladatsorok:

- Agyagszobrok készítése (állatok, emberek).
- Ékszerek készítése bogyókból, termésekből.
- Jelmezek tervezése.
- Különböző lakhelyek készítése természetes anyagokból.
- Rováspálcák készítése.
- Karácsonyi ünnepi asztal (asztali dísz) tervezése, készítése, szalvéta hajtogatása, adventi koszorú.
- Tojásfestés.

VIZUÁLIS NYELV–VIZUÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ

Összetettebb szabályos és szabálytalan formák, belső arányok és szerkezetek megfigyelése, rajzolása, festése, mintázása. Emberábrázolás mozgás közben különböző nézetekben. Vonal és folt (forma) ritmusok tervezése dekoratív jelleggel.

A külső és belső tér megfigyelése és ábrázolása, egymásmellettség, egymásmögöttség, takarás, közel-távol kifejezése, a térkifejezés réteges megoldásainak alkalmazása (előtér, középtér, háttér).

A kiegészítő színek megismerése. A színek sötét és világos ellentétei, tónusai és ezek alkalmazása.

Világos – sötét és színkontrasztok felismerése és reprodukálása. Színritmusok megfigyelése, tervezése és ábrázolása dekoratív jelleggel.

Vizuális jelenségek, információk megértése és saját gondolatok közérthető megjelenítése.

Különböző ábrázolási formák ismerete és képi megfogalmazása.

Látványok, jelenségek, ábrák, információs jelek elemzése és jelentésének megértése.

A vizuális kommunikáció műfajainak megkülönböztetése (újság, reklám, közlekedési jelek stb.).

Az ábrák megrajzolásának szükséges technikák ismerete (szabadkézi rajz, grafikai szerkesztési eljárások, modellezés).

Vizuális közlések létrehozása megfelelő technikai megoldásokkal.

Egyszerű látvány rajzolása megfigyelés alapján különböző nézetekből és különféle ábrázolási formával.

Egyszerű jelek, védjegyek ismerete és tervezése.

Jelenségek, tárgyak, jelek, jelképek több szempontú megfigyelése, lényeges összefüggések felismertetése és a közlés tartalmának megfogalmazása.

Ábrázolási képesség fejlesztése. A vizuális kommunikáció műfajainak megkülönböztetése (újság, reklám stb.).

Forma (folt)

Technikai műveletek:

- A formák plasztikus kifejezése (agyag, papír).
- A formák kifejezése vonallal, grafikai eszközökkel (ceruza, toll, diópác).
- A formák foltszerű ábrázolása a festő technikák alkalmazásával (akvarell, tempera).
- Formák kifejezése papír és nyomótechnikákkal (papírbatik, papírragasztás, a formák nyomatai).
- Kompozíciós elrendezés az alapvető szabályok alkalmazásával.

Javasolt feladatsorok:

- Ismerkedés a különböző összetett formákkal.
- Külső és belső formák megfigyelése, rajzi elemzése. A fő és részarányok vonalas és foltszerű ábrázolása, foltkarakter.
- Dekoratív képkomponálás a megismert formával (ritmus, kompozíció).
- Díszítőfelületek képzése a formával, (vonalas, foltszerű) a felület teljes kitöltésével, különböző technikákkal.
- Népművészeti alkotások vizsgálata, különböző formák felismerése és stilizált kifejezése (azonosság, hasonlóság, szimmetria jelentősége).
- Emberi alak és testrészek ábrázolása megfigyelésből kiindulva – különböző nézetekben történt egyszerű mozgásokkal (folttal és grafikusán).

Tér

Technikai műveletek:

- színek világosítása és sötétítése.
- vonalak vastagítása, vékonyítása.
- sűrűbb és ritkább vonalak, pontok.
- sötétebb és világosabb vonalak.
- kisebb és nagyobb formák, vonalak, foltok.
- formák takarása.

Javasolt feladatsorok:

- Egyszerű külső és belső viszonylatok megfigyelése.
- Egyszerű geometrikus térformák rakosgatásával a takarás, közel-távol, egymásmelletti és egymásmögötti megfigyelése, kifejezésük – vonalasan, folttal, térben.
- A teret kifejező képi hatásokra épülő kompozíciók készítése.
- Tematikus képeken a térszerűség kifejezése.

Szín

Technikai műveletek:

- Színek sötétítése és világítása.
- Színfoltok elrendezése.

Javasolt feladatsorok:

- Ellentétes színpárok felismertetése a színhalmazban (képeken, műalkotásokon) és megnevezésük.
- Ellentétes színpárok reprodukálása, kikeverése.
- Sötét-világos színek felismertetése, egymás mellé helyezésük (a kiemelés).
- Sötét-világos színsorok előállítása (akvarell, tempera).
- Színtónusok előállítása-képtervezés.
- Színkompozíciók készítése foltfestéssel.
- Sordísz készítés: sötét-világos színrelációra ellentétes színpárokra önharmóniára.
- Terüldísz készítés: sötét-világos színrelációra ellentétes színpárokra összharmóniára.
- Plakát és könyvfedél tervezés.
- Képi tartalmú tematikus munkák.

Alkotás

Tervezés, elemzés, rajzolás, korrigálás.

A tárgyak, jelenségek, folyamatok legjellemzőbb vonásainak megragadása, megjelenítése. Síkban és térben való érthető megfogalmazásuk.

- Magyarázó rajzok (szerkezetrajzok) készítése a megfigyelt természeti formákról.
- A formák különböző nézetből való ábrázolása.
- Tárgyak megfigyelése és több nézetből való ábrázolásuk.

- Alaprajz elkészítése.
- Folyamatábrák készítése mozgásokról, mozgásváltozásról, arckifejezésről.
- Egyszerű térképek készítése modellezett környezetről.
- Védjegyek készítése.

Befogadás, megismerés

Megfigyelés, elemzés, jelek olvasása és rajzolása.

- A legfontosabb információs jelek.
- A tankönyvek és egyéb információs anyagok ábráinak olvasása és értelmezése.
- A vizuális kommunikáció (újság, reklám stb.) jellegzetes műfajai.
- A megfigyelt és ábrázolt tárgyak, jelenségek jeleinek elemzése, értelmezése.
- Egyéb vizuális jelek és jelrendszerek gyűjtése, megismerése könyvekből, újságokból és ezek reprodukálása.
- A szerzett vizuális információk rendszerezése.
- Ismerkedés a vizuális kommunikáció különböző műfajaival (fotók, folyóiratok, videofilmek).
- Különböző korok művészetével való ismerkedés.

Technikák

Rajzolás filctollal, papírvágások, papírhajtogatás, modellkészítés papírból, nyomatok készítése

Különböző technikai eljárások (szabadkézi rajz, grafikai és szerkesztési eljárások, festés, modellkészítés, színek kikeverése.).

- Magyarázórajzok készítése különböző formákról ceruza, toll és filctoll használatával.
- Tárgyak, formák szerkezeti rajza ceruzával, tollal.
- Alaprajzok ceruzával, modellkészítéshez, nyomatok.
- Befoglaló forma készítése papírból, festéssel.

KIFEJEZÉS

A különböző témák feldolgozása tanult technikák, eljárások segítségével. A szubjektív, személyes élmények vizuális–technikai megfogalmazása.

Javasolt tevékenységek:

- Elemzések, beszélgetések.
- Kiállítások és tárlatok látogatása.
- Gyűjtőmunkák (reprodukciók, fotók stb.).
- Műalkotások reprodukálása.
- Kiállítások.

Javasolt feladatsorok:

- Illusztráció készítése mesefilm alapján festéssel (tempera).
- Bábelőadás plasztikai megjelenítése (agyag, gyurma).
- Képsorozat készítése egy mese feldolgozásával (vegyes technika).
- Műalkotások elemzése közös beszélgetéssel.
- Diaképek, reprodukciók elemzése kiscsoportos kommunikációban, vagy önállóan szóbeli szöveg-alkotással.
- Válogatások a gyűjtött anyagokból különböző műfajok és technikák alapján kiscsoportban.
- Kiállítások rendezése a gyűjtött reprodukciókból és a saját munkákból.

Technikai műveletek:

Mintázási, festő, papír és nyomótechnikák valamint tanulmányrajzok alkalmas technikák megismerése.

- Agyagozás (lapítás, kúposítás, karcolás).
- Rajzolás ceruzával, filctollal, diópáccal, krétával stb.
- Festés akvarellal, temperával.
- Nyomatok készítése (levél, krumpli, textil, érdes felületű tárgyak stb.) agyagba és papírra.
- Vegyes technika (papír, toll, festék). Tematikus képalakítás vegyes technikával.

Módszertani ajánlás:

A vizuális problémakörök megismétlődnek ugyan, de a feldolgozás minősége, mennyisége és mélysége osztályról osztályra növekszik alkalmazkodva a tématervekhez. Mivel a vizuális nyelv, a képi-plasztikai kifejezés és tárgyformálás mindig valamilyen anyaghoz és annak megmunkálásához kötődik ezért nagyon fontos, hogy műhely jellegű alkotó-alakító munka folyjon, amely során a tanulók kísérleteznek, próbáljanak, és önellenőrzést folytatnak.

Fontos a sokféle anyag és eszköz használata a változatosság, és a lehetőség megadása tanulónknak az önálló választásra, alkotó-alakító képességek fejlesztésére.

Legyen természetes a munkazaj és a kötetlenebb térbeli elhelyezkedés, de megkövetelve a munkafegyelmet.

A tanulók dolgozhassanak egyéni és csoportmunkában a feladatnak és értékelési célnak megfelelően.

- Egyéni rajzoltatást végeztethetünk abban az esetben, ha az értékelés vagy tökéletesebb produktum létrehozása a cél. (Itt a csoport bíráló, értékelő, segítségnyújtó szerepet tölt be.)
- Dolgozhatnak közös munkán, de elosztva a feladatokat.
- Készíthetnek közösen rajzot vagy tárgyakat.

A munkaformának és feladatnak megfelelően dolgozhatnak kis és nagy méretben. A képzőművészeti alkotásokkal való ismerkedés a rajzói tevékenységhez kapcsolódik.

Az oldott légkör segítse az érzelmek és gondolatok szabad kifejezését a műelemzések során. Csoportban vitassák meg és elemezzék a műveket a megadott szempontok alapján.

A múzeum és kiállítás-látogatások segítik az elemzőképesség kialakítását.

A tárgy és környezetkultúráért azzal tehetjük a legtöbbet, ha szokássá tesszük a közvetlen és tágabb környezet esztétikus értékeinek felfedezését, ismeretét, óvását és alakítását.

Fontos, hogy a nevelő magatartása inspiráló, biztató, magával ragadó legyen. Erősítse meg a gyermekek önkifejező, megfigyelő, rácsodálkozó, kitaláló, felfedező aktivitását és biztosítsa a tapasztalatszerzés változatos alkalmait.

A tapasztalatokra épülő ismertszerzésből a tudatos megfigyelésen, elemzésen át, az önálló felfedező, problémamegoldó, alkotó munka fele kell vezetni a tanulókat.

Értékelés

Néhány megfigyelési szempont:

- Anyagszerű mintázás
- Plasztikusság
- Kivitelezés
- Arányok
- Alkalmazott technika
- Képző betöltése
- Formák elhelyezése
- Szereplők kiemelése
- A kép egyensúlya (elrendezés, szín...)
- Kifejezési eszközök használata (vonal, színtölt...)
- Színekkel megfelelő hangulat kifejezése
- A formák, színek és a technikai kivitelezés elősegítette-e a téma megoldását?
- A munka minősége (konstruálásnál)?
- Megfelelő anyagok alkalmazása a megoldáshoz (konstruálásnál)?
- Önállóan vagy segítséggel oldotta-e meg a feladatot?

Megjegyzés:

Ezen megfigyelési szempontok kiegészíthetők, megváltoztathatóak, a konkrét pedagógiai gyakorlatban a résztvevők által közösen többféleképpen értelmezhetők, sőt egyes részei akár el is hagyhatóak.

Feltételek

Lásd: „, Fő modul"

Tan eszközök:

- Projektek 3. (tanítási segédlet).
- Feladat-és szöveggyűjtemény 3. (tanítási segédlet).

Eszközök, anyagok

- különféle növények, természeti formák
 - tárgyak, mesterséges formák
- Tárgyak a modellezéshez : egyszerű formájú tárgyak – természeti és mesterséges, geometrikus formák.
Külső és belső terek

A technikai műveletekhez szükséges eszközök és anyagok: filctoll (rosttoll), – Technikai eszközök, anyagok: festékek (akvarell, tempera), kréták, tollak, ecsetek, ceruzák, agyag, plasztilin, gyurma, papírok (színes), természetiformák, olló, ragasztó, különböző érdes formák a nyomatok készítéséhez, műanyaglapok (színes), grafit, diópác,

Anyagok a tárgyak elkészítéséhez: papír, textil, fonal, fa, fém, agyag, ragasztó, természeti anyagok, rongy,

- Eszközök: olló, kés, reszelő, fűrő.
- A 12-es színek színeiben (plusz fekete, fehér, szürke).
 - Audiovizuális eszközök.
 - Egyéb eszközök (fotók, diaképek, reprodukciók...).
 - Műalkotások: amelyekhez a megismert kifejezési eszközök megfigyelhetők.
 - Filmek, zeneművek, reprodukciók műalkotások, meseillusztrációk, bábelőadás, amelyek személyes élményekhez juttatják a tanulókat.

Testnevelés 3.

Kulcsszavak

Testnevelés és sport

Tartalom

RENDGYAKORLATOK:

- Testfordulatok 2 ütemre.
- Menet megállítása, indítása (járás ütemtartással, igazodás, takarás).
- Vonal és oszlop alakítása.
- Nyitódás középről jobbra, balra egész távolságra. Zárkózás.
- Fejlődések és szakadozások.

GIMNASZTIKA:

- Utánzógyakorlatok, testhelyzetek, kartartások, kargyakorlatok, láb- és törzsgyakorlatok, ugrókötél gyakorlatok, botgyakorlatok. A gyakorlatokat ütemezésre végezzük. A biomechanikailag helyes testtartást tudatosító, kialakító, automatizáló és fenntartó gyakorlatok rendszeres végzése (valamint légzőgyakorlatok) a gimnasztika részeként, testtájként végighaladva a testtartásért felelős valamennyi izomcsoport erősítését és nyújtását szolgáló mozgásanyagban, a tanév során folyamatosan ismételve, a kiindulási és véghelyzetek pontos megtartására, valamint a lassú és pontos kivitelezésre ügyelve, a hibás kivitelezés javításával, valamint a korosztály jellemzőinek megfelelő illesztéssel a testnevelési óra többi eleméhez.

JÁRÁSOK, FUTÁSOK:

Járás, futás feladatokkal. Gyors indulás álló és guggoló rajtból. Kötetlen futás 7-8 percig. Gyors futás csoportokban. Gyors futás 30 m-en. Akadályfutás és verseny.

SZÖKDELÉSEK, UGRÁSOK:

Szökdelések és ugrások egy és páros lábon, fel-, le- és átugrások feladatokkal. Sorozatugrások. Távolugrás nekifutással (10-12 lépés) Szökdelések ugráló kötéllel.

DOBÁSOK:

- Egy és kétkezes felsőátadás, kétkezes mellső és alsó átadás.
- Kislabda hajítás nekifutással.
- Mozgó célpontra dobások.

TÁMASZ- és FÜGGÉSGYAKORLATOK:

- Játékos utánzó gyakorlatok.
- Pad és bordásfalon végzett gyakorlatok.
- Több szerből összeállított akadályverseny.
- Bakugrások.
- Kötélmászás.

LABDA-GYAKORLATOK:

- Gurítások kézzel, lábbal.
- Labda feldobás, elkapás.
- Átadások társnak.
- Kétkezes mellső átadás.
- Pattintott átadások.
- Pattogtatás falra.
- Labdavezetés váltott kézzel.

JÁTÉK:

Futó-, fogó-, és labdajátékok. Sor- és váltóversenyek.

TORNA:

- Guruló átfordulás előre, hátra.
- Mérlegállás, híd.
- Felugrás 2 részes szekrényre.
- Kézállás a bordásfálnál.
- Zsugor fejállás.

Értékelés

Néhány megfigyelési szempont:

- Órai munka
- Kötélmászás
- Kötélhajtás 30 sec-ig
- Kislabda hajítás (hajító mozdulat)
- Utánzójárások
- Labdavezetés és átadás
- Gurulóátfordulás előre, hátra
- Zsugor fejállás
- Szlalomlabda vezetés
- Közepes iramú futás
- Távolugrás

Megjegyzés:

Ezen megfigyelési szempontok kiegészíthetők, megváltoztathatóak, a konkrét pedagógiai gyakorlatban a résztvevők által közösen többféleképpen értelmezhetőek, sőt egyes részei akár el is hagyhatóak.

Feltételek

Tornaterem, egy osztálynyi gumilabda, ugráló köté, karika, tömött labda, kislabda, bot.

Bordásfal, padok, zsámolyok, ugrószekrény, szőnyegek, mászóköté, ugrógödör, futópálya, kosárlabda, tollas, szalagok, bóják, stopperóra.

- Esztergályos Jenő: Ezer játék (1990)
- Testnevelés 1-4. osztály Tankönyvkiadó, Bp. 1984.
- Játék I. Tankönyvkiadó, Bp. 1980.
- Horváth Tihamér: Testnevelési kézikönyv Apáczai Kiadó, Celldömölk, 1996.

KAPCSOLATOK

Időtartam: 8 hét

Cél

Az I. Ciklus („KAPCSOLATOK”) fő célkitűzése az egyén kapcsolatainak a megismertetése („én és mások”: család, szülők, iskolatársak.... ,”én és a természet”...), a kapcsolatok elemzése, az egyén kapcsolataiban rejlő konfliktusok feldolgozása, feldolgoztatása, a problémák megbeszélése, megoldása játékokkal, gyakorlatokkal, feladatokkal: családi kapcsolatok rendszerének felismerése ,a családon belüli szerepek tisztázása, saját helyének meghatározása a családban, a családi munkamegosztásban.

A barátság fogalmának tisztázása. Baráti kapcsolatok kultúrájának kialakítása.

A mások között lévő kapcsolatok megismerése, a kapcsolatok elemzése, feldolgozása játékokkal, gyakorlatokkal, feladatokkal. E ismeretek segítségével az önismeret, az énkép fejlesztése, mások megismerésének, a másság tolerálásának, s az empátia képességének, a véleményalkotás, állásfoglalás, a döntési, önjellemző, társjellemző készségek, kommunikációs készségek alakítása, fejlesztése:

– Lásson példákat a kapcsolatok sokszínűségére (barátság, kapcsolatok a sportban, a játékban, az életben).

– Különleges kapcsolatrendszerek felismerése (növények, állatok, tápláléklánc, utódok gondozása)

– Ismerje meg a természeti törvényszerűségeket, próbáljon elfogadó lenni velük szemben

– Értse meg a természetvédelem jelentőségét, a megoldási lehetőségeket, törekedjen betartásukra. (dominancia: E, MK, A).

Megjegyzés:

A „dominancia” azt jelenti, hogy a ciklusban feltüntetett tevékenységnek jelentős szerepe van a többi tevékenység mellett.

Tartalom

Témák válogatásra:

1. Nyaralás után (20 óra)
2. Családom és én (20 óra)
3. Barátaim, ellenfeleim (20 óra)
4. Ahogyan a jövőmet képzelem (20 óra)
- 5–6. Kapcsolatok a természetben (40 óra)
7. Őszi szokások, tevékenységek (20 óra)
8. Rendszerezés (20 óra)

Összesen: 160 óra

E témák közül legalább 2–3-at ajánlunk feldolgozni a Ciklus végére (a dőlt betűs a témafeldolgozás).

Megjegyzés:

A hetek alatt lévő tevékenységekben (A, É-Z...) felsorolt művek a válogatás lehetőségét adják ,s nem azt jelentik, hogy mindet meg kell tanítani. A pedagógus maga is kicserélheti mással, amivel viszont az éves szinten leírt célokat, követelményeket és „tananyagot” teljesíteni kell.

Feltételek

Együttműködés: lásd a „Fő modulban”

Mi és a környezetünk: A szakirodalomban ajánlott könyvek. Térkép, földgömb, videó, feladatlap, olló, papír, ragasztó.

Anyanyelv: Projektek 3., Feladat-és szöv. gy. 3., Olvasókönyv. 3., Önművelési napló 3., füzet, író-rajzoló eszközök.

Matematika: Útmutató, Feladatlapok. Feladatgyűjtemény 3., füzet „Játékpénz, Dominójáték az írásbeli összeadás gyakorlásához.

Kinder tojásba rejtett feladatok megoldási kulccsal, Mérőszalag, Méterrúd.

Síkidomok, testek, építőkészlet, Tanulók által szerkesztett feladatlapok tréfás feladatokkal.

Felmérőlapok.

Ének-zene: Ritmuskártyák, Daloskönyv 1-3., kottafüzet, íróeszközök, hangszerek.

Testnevelés: Egy osztálynyi gumilabda, ugróköté, szalag, kislabda, stopperóra, kosárlabda, karikák, ugrógödör, pad, bordásfal, zsámoly, 2 részes szekrény, tömött labda.

Modellezés–vizualitás:

Egy- és többalakos képek különböző tevékenységekről. Képek állatokról és környezetükről (albumok, lexikonok).

Eszközök: Festékek (tempera) Zsírkréta, filctoll, papír és egyéb anyagok, vastag és vékony ecset, vizes edény, rongy, kikeverő tálkák.

Önművelés: „Fő modul”, Önművelési napló 3.

Ajánlott irodalom:

Csudavilág–sorozat. Bp. Park

Arany László: Hol volt, hol nem volt. Bp. Móra

Olvasni jó! – sorozat. Bp. Passage

Taylor, Barbara: Állatlasz. Bp. Gulliver, 1993.

Baum, Frank: Oz, a csodák csodája. Bp. Móra

Kastner, Erich: A két Lotti. Bp. Móra

Durrell, Gerald: Léghajóval a világ körül. Bp. Park, 1987.

Durrell, Gerald: Léghajóval a dinoszauruszok földjén. Bp. Park, 1989.

Devecseri Gábor: Állatkerti útmutató. Bp. Móra

Travers, P.L.: Csudálatos Mary-könyvek

Benedek Elek mesegyűjteményei

Salten, Felix: Bambi. Bp. Móra

Salten, Felix : Bambi gyermekei. Bp. Móra.

Rodari, G.: Jácint úrfi a füllentők birodalmában. Bp. Móra

Folyóiratok: Állatbarát, Élő világ, Kis Füles, Mini Rébusz, Süni és a Természet

Nyaralás után

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:*Kapcsolaterősítés csoporterősítés**Szituációs, helyzetgyakorlatok: egy-egy szituáció kiemelése a nyári időtöltésből, s kreatív megjelenítése (pl. "a hegyekben nyaraltam: „ahogy sétálok az erdőben, találkozom egy medvével”; „a nagymamáéknál nyaraltam”: kikkel találkoztam, kikkel ismerkedtem meg, milyen helyzeteim voltak,...).***MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:***Családi nyaralási szokások, tervezés, nyaralási előkészületek. Más emberek, más szokások. Utazási szokások Magyarországon és külföldön. Utazási élmények rögzítésének különféle technikái: Tablók, útinaplók, gyűjtemények. Egy megismert ország, vagy tájegység bemutatása szóban, írásban, rajzban. Tájékozódás a térképen.***ANYANYELV:***Élmények feldolgozása a nyárral kapcsolatosan: szituációs játékok, szerepjátékok, „Én azt szerettem volna a nyáron,..."***MATEMATIKA:***Év eleji ismétlés.**A 100-as számkör. Számalkotások, sorozatok, számok sokféle neve, számok bontása, helyük a számegyenesen, számszomszédok. Összeadás, kivonás teljes kétjegyűek körében. Műveletek közötti kapcsolat. Nyitott mondatok, szöveges feladatok megoldása, szövegalkotás rajzhoz.***ÉNEK-ZENE:***Dal, játék, mondóka: A második osztályban tanultak gyakorlása ,ismétlése, *Sej, haj, vége lett a nyárnak...***Zenei elem: A második osztályban tanultak gyakorlása, ismétlése.***MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:***Nyári élmény, Felmérő képalakítás**Megfigyelési szempontok: – felület kitöltése – formák rajza és elrendezése – tér tagolása és kifejezése – színek használata – egyéni kifejezés.***TESTNEVELÉS:***Az öltözés rendjének kialakítása. Óra előtti és óra utáni ruhaváltás tudatosítása. Sorakozás nagyság szerint egyes oszlopban. Köszönés. Vezényszavak ismétlése. Kötetlen futás 3-4 percig. Futás iramváltással. Kötélhajtás helyben. Tükörijáték. Játékos támaszgyakorlatok. Járás ütemtartással. Szalagos fogó.***ÖNMŰVELÉS:***Mit olvastál a nyáron? A könyvtárhasználat szabályainak átismétlése. Kölcsönzés.*

Családom és én

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Játékok, helyzetek, szituációk eljátszása: „a család és én”, a családi kapcsolatok eljátszása („Én és a testvérem”, „Én és Anyu”, „Én és apu”...), helyzetek elemzése, megbeszélése. Szerepek a családban: szerepjátékok. Családjáték, szoborjáték.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Családtagok, kis család, nagy család. A család felépítése, a családon belüli szerepek. Szerepek régen és ma. Munkamegosztás a családban. Az én helyem a családban. Milyen lesz az én családom? Közeli és távoli rokonok, a rokonság fogalma.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás: – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi (mű)– ismeretek szerzése;

Olvasmány(ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel (megjelenítés, szerep szerinti eljátszás, jellemzők, tulajdonságok, időrend megbeszélése, szavak gyűjtése, értelmezése, költői eszközök felfedeztetése...).

Feldolgozandó olvasmány:

Arany János: Családi kör

MATEMATIKA:

Szorzás, osztás a 100-as számkörben. Az összeadás és szorzás kapcsolata. Szorzás, osztás kapcsolata. Szövegalkotás rajzhoz. Szorzó és bennfoglaló táblák gyakorlása szám és szöveges feladatokban.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: A második osztályban tanultak ismétlése, gyakorlása Cifra palota, Ennek a gazdának..., Mély kútba... Cickom, cickom...

Zenei alkotás: Családdal kapcsolatos dalok gyűjtése. Saját névre dallam és ritmusköltés. A családtagok neveinek „megzenésítése”. „Zenél a család”-témára improvizáció.

Zenei elem: A második osztályban tanultak ismétlése, gyakorlása.

Hangszer: Hangszerfokozatok használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Családrajz választható témával (Pl. kirándul, nyaral, ebédel, a családom stb.) és választható technikával és eszközzel.

TESTNEVELÉS:

Gimnasztika (törzshajlítások nyújtott-, terpesz és törökülésben). Szabad gyakorlati alapformák. (2. osztály ism.) Sorakozás, Futás hullámvonalban, tárgykerüléssel. Kötélhajtás haladással. Labdavezetés és kétkezes átadás ismétlése. Járás átlósan nyolcas alakzatban.

Fogyasztó (437.) – labdajáték.

ÖNMŰVELÉS:

A könyv részei. Az előző évben tanultak (fedél, címloldal) felidézése. Gerinc, borító, kötéstábla, könyvtest megismerése.

Önművelési napló megnyitása.

Barátaim–ellenfeleim

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Játékok, helyzet-, szituációs gyakorlatok: „Jó barátokozni” helyzetek eljátszása, bemutatása, megbeszélése, elemzése.

Konfliktuskezelést segítő gyakorlatok-kommunikációs gyakorlatok, önjellemzés, társjellemzés szituációkban, helyzetekben

Ellenfél vagy ellenség-játékok.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Mi a barátság, kik a barátok? Barátságok története, milyen a barátom. A barátság kialakulása, szimpátia-unszimpatia. Ellenfél, ellenség. Toleráns viselkedés. Emberi kapcsolatok a játékban, sportban, háborúban és az életben.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű)– ismeretek szerzése.

Lúdas Matyi c. népmese feldolgozása különböző tevékenységekkel (a mese cselekményének megbeszélése, Lúdas Matyi és Döbrögi ellentétes jellemvonásainak, tulajdonságainak számbavétele; Megjelenítés szituációs játékokkal, szerephelyzetekkel, bábozás,...).

Feldolgozandó olvasmány:

Lúdas Matyi népmese

A „Lúdas Matyi” c. rajzfilm megtekintése

MATEMATIKA:

Maradékos bennfoglalás. Szorzással, osztással kapcsolatos szöveges feladatok. Két nyíl helyett egy. A megismert mértékegységek felelevenítése, rendezése. Mérések, egyszerű átváltások. Halmazok, igaz-hamis állítások.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: A második osztályban tanultak ismétlése, gyakorlása

Úgy tetszik hogy..., Itt ül egy kis kosárba..."

Zenei alkotás: Barátaim nevének" a megzenésítése (dallam-ritmusalkotás). Barátok és ellenfelek (ellenség) a zenében: a barátság és az ellenféllel történő küzdelem hangzásvilágának megfigyelése gépzeneén. Improvizáció a megjelenítésre, mozgással, énekkel, zenével.

Zenei elem: A második osztályban tanultak ismétlése, gyakorlása

Hangszerek: Hangszerek használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Tematikus képalakítás. Egy kellemes és egy kellemetlen élmény a játékban és tanulásban. Képkomponálás sötét-világos kontraszt, színritmus, komor és vidám színek felhasználásával. Festés temperával.

TESTNEVELÉS:

Páros gyakorlatok (talicskázás, húzó-toló gyakorlatok). Testfordulatok helyben jobbra, balra. „Balra át! Egy-kettő! Jobbra át egy-kettő! „, Folyamatos futás 400 méteren. Kislabda hajítás távolba. Értékelés: órai munka. Tartásjavító járó- és légző gyakorlat. Járás gyermekdalra. (Cickom, cickom ...) Kötélhajítás helyben: verseny. – Ki hajtja tovább?

ÖNMŰVELÉS:

Illusztrátor, illusztráció megismerése. Napi órai és órán kívüli feladatok elvégzésének az önálló és csoportos megtervezése, megvalósítása. Részvétel közös tevékenységekben, akciókban iskolán belül és iskolán kívül (pl. barátlátogatás–névnapköszöntés...).

Ahogy a jövőmet képelem

Időtartam: 20 óra**Tartalom****EGYÜTTMŰKÖDÉS:**

Fantázia-gyakorlatok, metakommunikációs gyakorlatok: pl. „Ha tudod, mivel szeretnél foglalkozni, mutogasd el szavak nélkül, a többiek pedig találják ki,”; „Milyen iskolába szeretnéd, ha a gyerekeid járnának?” stb.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Az életem 20 év múlva. Családom, munkám, barátaim, lakásom és a környezetem. Az elképzelt jövő megjelenítése rajzban, írásban, szóban.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű)– ismeretek szerzése.

Lúdas Matyi c. népmese feldolgozásának folytatása különböző tevékenységekkel („Lúdas Matyi jövője”: ki lesz Lúdas Matyi egy év múlva és mit fog csinálni? Történetfolytatás – szövegalkotással. Megjelenítés szituációs játékokkal, szerephelyzetekkel, bábozás. A mese átalakítása saját elképzelés szerint...).

MATEMATIKA:

Vegyes feladatok a 100-as számkörben: számképzés, bontás, számok tulajdonságai. Év eleji felmérés. A felmérés javítása, értékelése, korrekció. Számkör bővítés az 1000-ig Számolás szóban, számok helyének keresése számegyenesen. Meg-és leszámolás kerek számokkal, soralkotás szóban. Számok valóságtartalma.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: Az előző évfolyamokon tanultak ismétlése, gyakorlása Ha én páva volnék..., Áronnak volt hat fia...

Zenei alkotás: Szöveg-dallam-ritmusalkotás az adott témára.

Zenei elem: Az előző évfolyamokon tanultak ismétlése, gyakorlása.

Hangszerek: Hangszerfokozatok használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Mit látok a varázsgömbben? A jövőm egy mozzanatának lerajzolása elképzelés alapján. (Zsirkréta, filctoll). Készíthetünk filmet is egymást követő mozzanatok megrajzolásával.

TESTNEVELÉS:

Testfordulatok gyakorlása: határozott formájú. Gimnasztikai gyakorlatok: ugrókötéllel, labdával. Futás párokban. Gyors futás állórajtból indulva 30 m-en. /felm.) Kislabda hajítás távolba nekifutásból. Vonatozós – játék. (310.) Karikagyakorlatok. Tréfás gyakorlatok csoportonként: eleven szék, százlábúak (150.), szökdélő oszlop (202.).

ÖNMŰVELÉS:

Illusztráció-készítés. Napi órai és órán kívüli feladatok elvégzésének az önálló és csoportos megtervezése, megvalósítása.

Kapcsolatok a természetben

Időtartam: 40 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

*Gyakorlatok játékok, szituációk, helyzetek a természetben: „Kakasviadal”, „Lóbetörés”, stb.
A természetben megfigyelhető kapcsolatok megjelenítése hanggal, mozgással, cselekvéssel.*

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Növény-növény, növény-állat, állat-állat kapcsolat. Tápláléklánc, egymásrautaltság, kölcsönös segítség, család és szülői kapcsolat az állatvilágban. A kicsinyek gondozása a növényeknél és az állatoknál. Az ember és a természet kapcsolata, a környezet és természetvédelem fontossága.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

*Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű)– ismeretek szerzése;
Ismeretközlő szöveg (ek) feldolgozása (lényegkiemelés, tartalom, stílus...).*

MATEMATIKA:

Számok képzése, írása, olvasása. Bontás alaki-, helyi és valódi érték szerint. Számok helye a számegyenesen. Számszomszédok, kerekítések. Közelítőleg egyenlő. Kerekítés 10-re, 100-ra, számok közelítő helye a számegyenesen.

Római számok felépítésének, írásának logikája. Arab számok átírása római számra és vissza. Hosszúságmérés. A már korábban megismert mértékegységek rendszerezése. Mérőszám, mértékegység, mennyiség. Mértékismeret bővítése: kilométer-km, milliméter-mm. Becslések, gyakorlati mérések, átváltások kisebb egységekről nagyobb egységekre és fordítva.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: Az előző évfolyamokon tanultak ismétlése, gyakorlása Hol jártál báránykám...

Zenei alkotás: A természetben fellelhető kapcsolatokra improvizálás (pl. a farkas és a bárány/kismalac küzdelme, stb).

Zenei elem: A második osztályban tanultak ismétlése, gyakorlása..

Hangszerek: Hangszerfokokozatok használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Tematikus képalakítás. – Állatok a természetben választható helyszínnel (hazai erdő, őserdő stb.)

Állatok és emberek. (Állatok gondozása etetése, haszna stb.) Választható technika.

TESTNEVELÉS:

Járás ütemtartással. Menet megindítása 1-es, 2-es oszlopból. Járás előre, hátra, bokafogással, lábujjhegyen, sarkon, talpélen. Kislabda hajítás felmérése. Kötélhajítás 30 sec-ig, Kacsingatós játék.

„Állatos” testnevelési mozgások, feladatok, játékok (pl. Vadászok és nyulak, pókjárás különböző módokon, „Nagy medve a kisbocsával, stb.).

Egyensúlygyakorlatok járásban. Távolugrás térdfelhúzással (helyből). Rugalmas vagy? – játék, 239.

Távolugrás nekifutással (10-12 lépés), elugrás, talajfogás páros lábon. Közepes iramú futás. Járások oldalirányban, hátra, vonalban.

Fekete-fehér játék.

ÖNMŰVELÉS:

Illusztráció-készítés.

Folyóiratok: Szerkesztő, szerkesztőség megismerése. Napi órai és órán kívüli feladatok elvégzésének az önálló és csoportos megtervezés, megvalósítása. Részvétel közös tevékenységekben, akciókban iskolán belül és iskolán kívül (pl. természeti megfigyelések, esetleg egy helyi folyóirat szerkesztőség munkájába bepillantás...).

Őszi szokások, tevékenységek

Időtartam: 20 óra

Tartalom**EGYÜTTMŰKÖDÉS**

Őszi tevékenységekkel (betakarítás, szüret, stb.) kapcsolatos játékok megjelenítése mimetikus, mimeszöveges improvizatív gyakorlatokkal (pl. lopják a szőlőt, a gazda észreveszi,...).

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Őszi szokások vidéken (szüret, szüreti szokások, dióverés, almaszüret, betakarítás, felkészülés a télre). Szüreti bál rendezése. Őszi szokások a városban.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: beszéd-kiejtés-szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű)– ismeretek szerzése;

Őszi szokások olvasmányainak – versek, játék leírások feldolgozása, megjelenítése (dramatikusan, bábbal, párbeszéddel, játékkal, Népmesék jellemzőinek észrevetése).

MATEMATIKA:

Szöbéli összeadás az 1000-es számkörben. Összeadás analóg módon kerek számokkal. Elnevezések: összeadandók vagy tagok, összeg. Nyitott mondatok, szabályjátékok kerek számokkal.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: Az előző évfolyamokon tanultak ismétlése, gyakorlása. Volt nekem egy kecském..., Kerek a káposzta..., A libapásztor meg a bíró fia ...

Zenei alkotás: Egy-egy őszi tevékenység improvizatív módon történő feldolgozása (pl. kecske beszabadul a káposztáskertbe, Kukoricatörés, őszi szántás, az ős hangjai és színei a zenében)

Zenei elem: Az előző évfolyamokon tanultak ismétlése, gyakorlása

Hangszerek: Hangszerfokozatok használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Tematikus képalakítás az őszi munkákról megtörtént élmény alapján. (Őszi munka a ház körül, kertben, földeken, erdőben stb.) Vegyes technika.

TESTNEVELÉS:

Járásból átmenet helyben járásba és fordítva. Gimnasztikai gyakorlatok párokban. Járás vonalon oldalra és hátra haladással. Értékelés: Hajító mozdulat – kislabda dobás. Távolugrás nekifutással, elugrás, talajfogás páros lábon. Rézsútós padon járások. Lassú futás, légzőgyakorlat. Stafétaugrás.(201.) Hanyattfekvés, ellazulás csukott szemmel 1 percig.

ÖNMŰVELÉS:

Folyóiratok: Rovat, cikk megismerése. Napi órai és órán kívüli feladatok elvégzésének az önálló és csoportos megtervezése, megvalósítása. Részvétel közös tevékenységekben, akciókban iskolán belül és iskolán kívül (pl. szüret, betakarítás...).

HAZÁNK

Időtartam: 8 hét

Cél

A II. Ciklus („HAZÁNK”) fő célkitűzése: A hazánkkal való ismerkedés elkezdése: a tájékozódási készség kialakítása, fejlesztése:

- a) térben („Hol élünk?”): a jelenünk, a valóságunk világáról ismeretek, tapasztalatok szerzése.
- b) időben („Honnan jöttünk, hogyan jöttünk?”): élményszerű ismeretek szerzése a magyarság múltjáról, múltbeli életéről, életmódjáról. A közösségek együttéléséhez, és együttműködéséhez szükséges szabályok megismertetése, megértése, összehasonlítása saját élménnyel, s feldolgoztatása különböző játékokkal, tevékenységekkel, cselekvésekkel. Az egymás munkájára és érzékenységére való odafigyelés jelentősége.
 - A környezet szépségeinek felfedezése iránti igény kialakítása.
 - Hazánk és a környező országok jellegzetességei, nevezetességei iránti érdeklődés kialakítása.
 - A szülőföld iránti pozitív érzelmi kapcsolat kialakítása a magyar nép eredetéről szóló mondák, regék, mesék, ősi tárgyi emlékek, szokások megismertetésével, feldolgoztatásával (*dominancia: MK, E, A*).

Megjegyzés:

A „dominancia” azt jelenti, hogy a ciklusban feltüntetett tevékenységnek jelentős szerepe van a többi tevékenység mellett.

Tartalom

- 1-2. Hol élünk? (40 óra)
- 3-4-5. Honnan jöttünk, hogyan jöttünk? (60 óra)
- 6-7-8. Karácsonyi ünnepkör (60 óra)
- Összesen: 160 óra

Mindhárom témát ajánljuk feldolgozni a Ciklus végére (a dőlt betűs a témafeldolgozás).

Megjegyzés:

1. A témák alatt lévő tevékenységekben (É-Z ...) felsorolt művek a válogatás lehetőségét adják, s nem azt jelentik, hogy mindet meg kell tanítani. A pedagógus maga is kicserélheti mással, amivel viszont az éves szinten leírt célokat, követelményeket és „tananyagot” teljesíteni kell.
2. A témánál az Együttműködésben leírt „*tér használata*” mindig az alábbiakat jelenti: – a kiscsoportok az asztalokat és székeket rendezését gyakorolják: Hol lenne a legjobb a kiscsoportnak, miért? A kiscsoportok rendezzék be a teret úgy, hogy nekik is jó legyen, ám más csoportok érdekeit se sértsék stb. Gyakorolják a *tevékenységeknek legjobban megfelelő tér kialakítását*. A „tér használatát” szükség esetén kell hetente gyakorolni. Ha a tanulók érzik, hogy miért fontos a tér használatának a „tudása”, akkor felesleges a dolgot tovább gyakoroltatni velük, mivel önállóan átalakítják a teret a tevékenységeknek, s egyéb szempontoknak megfelelően. A „*kooperatív feladatok megoldása*” pedig a más tevékenységekhez (tantárgyakhoz) tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a tanulását, gyakorlását jelenti.
3. A témánál az *Önművelésben* leírt „*Napi feladatok tervezése, megvalósítása*” a napi órai és esetleg órán kívüli feladatok elvégzésének az önálló és csoportos megtervezését, megvalósítását jelenti. A „*Részvétel közös tevékenységekben*” pedig a tanulónak a társaival történő közös tevékenységekben – témához kapcsolódó tevékenységekben vagy egyéb akciókban – való részvételét jelenti.

Feltételek

Együttműködés: lásd a „Fő modulban”

Mi és a környezetünk: A szakirodalomban ajánlott könyvek. Térkép, földgömb, iránytű, tájoló, terepasztal, videó, feladatlap, olló, papír, ragasztó.

Anyanyelv: Projektek 3., Feladat- és szöv.gy. 3., Olvasókönyv. 3., Önművelési napló 3., füzet, író-rajzoló eszközök.

Matematika: Útmutató, Feladatlapok., Feladatgyűjtemény 3.

Egyéni és csoport munkára alkalmas feladatlapok megoldási kulccsal, Dominójáték az írásbeli összeadás és kivonás gyakorlásához.

Számfeladatos kártyák a szöveges feladatok alkotásához.

Játékpénz, számkártyák, Kétkarú mérleg, súlykészlet a tömegmértékek méréséhez.

Egyéni mérőeszközök: babzsák, liszt, kisautók stb., Síkidomok, testmodellek, Építőkészlet.

Tanulók által szerkesztett feladatlapok tréfás feladatokkal, Felmérőlapok.

Ének-zene: Ritmuskártyák, Daloskönyv 1-3., kottafüzet, íróeszközök, hangszerek

Testnevelés: Szőnyegek, labdák, zsámolyok, pad, bordásfal, kötél, szekrény, mászókötel

Modellezés–vizualitás:

- Terepasztal
- Képek hazánk jelképeiről (címer, zászló, jogar).
- Történelmi jellegű képzőművészeti alkotások.
- Képek őseink életéről.
- Karácsonyi asztali díszek, kompozíciók, adventi koszorú.
- Fenyőgally, természetes anyagok, száraz virágok, bogyók, gyertya, alma stb.
- Botok, pálcák.

Önművelés: „fő modul”, Önművelési napló 3.

Ajánlott irodalom:

- Discover-sorozat. Debrecen, Phoenix
- Mi micsoda-sorozat. Bp. Tessloff és Babilon
- Tudománytár gyermekeknek-sorozat. Bp. Móra
- Usborne Természetbúvár könyvek-sorozat. Bp. Novotrade
- Képes gyermekenciklopédia. Bp. Park
- Usborne enciklopédia gyermekeknek. Bp. Novotrade
- Az állatvilág enciklopédiája-sorozat. Bp. Helikon.
- Dornbach Mária: Minden napra egy kérdés. Bp. Móra
- Csudavilág-sorozat. Bp. Park
- Arany László: Hol volt, hol nem volt. Bp. Móra
- Baum, Frank: Oz, a csodák csodája. Bp. Móra
- Kastner, Erich : A két Lotti. Bp. Móra
- Magyar Értelmező Kéziszótár. Bp. Akadémia
- Magyar Szinonima Szótár. Bp. Akadémia.
- Helyesírási Kéziszótár. Bp. Akadémia.

Hol élünk?

Időtartam: 40 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

A közvetlen környezetet felfedeztet, tudatosító gyakorlatok, játékok.

Kommunikációs gyakorlatok.

Mi és „mások”: együttélésünkből adódó problémák megoldásának lehetőségei. A másság elfogadását fejlesztő játékok.

A tér használatának gyakorlása: A tér adott szempontú (funkcionális) átrendezése.

Más tevékenységekhez tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Föld–Európa–Magyarország–lakóhelyünk. Helyünk Európában, a szomszédos országok. Magyarország domborzata, tájegységei, nagyobb városai és határai. Lakóhelyünk és közvetlen környezete.

Magyarország lakossága, nemzetiségei. A környező országok lakói. Beszámoló magyarországi utazásokról. Nevezetes helyek Magyarországon.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd–kiejtés–szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási–irodalmi (mű) ismeretek szerzése.

Népmonda feldolgozása (a műfaj jellemzői, dramatizálás,..)

Megismerendő olvasmányok:

Vörösmarty M.: Szózat

Kölcsey F.: Himnusz

Egy népmonda

MATEMATIKA:

- a) Írásbeli összeadás. Egyik helyi értéken sincs 10-es átlépés.

Az ellenőrzés módja, szerepe. Az összeg becslése kerekített értékkel.

Az egyesek helyén álló számok összege nagyobb 10-nél. A tízesek helyén álló számok összege 10 vagy annál nagyobb. Mindkét helyen 10-es átlépéssel. Az összeadás műveleti tulajdonságai.

- b) Az összeg változásai. Hiányos műveletek megoldása írásbeli összeadással. Szöveges feladatok leolvasása rajzról, becslés. Szabályjátékok írásbeli összeadás végzésére. Függvényre vezető szöveges feladatok. Diagnosztikai mérés.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: Elindultam szép hazámbólEste van már ,késő este, Himnusz

Zenei elem: ritmus: az egész értékű kotta és szünete, nyolcad és szünete. Zenei kitaláló játék, ritmikus párbeszéd, kérdés-felelet játék, ostinató

Zenehallgatás: Bartók: Este a székelyeknél

Hangszer: Hangszerfokozatok használata

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Hazánk jelképei. Grafikus ábrázolás (ceruza, toll, filc). Egyszerű térkép készítése hazánkról és városunkról modellezés után.

TESTNEVELÉS:

- a) Menet megállítása két ütemben, helyben járás közben. „, Osztály állj egy-kettő! „, Hármasszlopban járás, ütemtartással. Rézsütös padon húzózkodás, átlépés a bordásfalra, majd lemászás. Felmászás a bordásfalon, átmászás a rézsütös padra és csúszás lefelé. Utánzó járások. Lassú futás párokban. Bordásfalon lépegetés, utánfogás oldalirányban.

- b) Hármasszoros oszlopban járásból átmenet helyben járásba és fordítva. Galoppszökdelés párokban kézfogással egyenes irányban és körben. Sorozatugrások szereken át: fel- és lelépés zsámolyra, padra, 2 részes ugrószekrényre. Váltóverseny a fenti szerek felhasználásával.
Értékelés: utánzó járások. Kötélhajtás 1 percig. Járás párokban, közben karikákon átbújás.

ÖNMŰVELÉS:

*Témához kapcsolódó könyvek, folyóiratok (lemezek, kazetták, videó) iskolakönyvtárban történő keresése, felhasználása (meghallgatása, megtekintése)
Napi feladatok tervezése, megvalósítása
Részvétel közös tevékenységekben.*

Honnan jöttünk, hogyan jöttünk?

Időtartam: 60 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

*Fantázia-gyakorlatok, helyzet-, szituációs gyakorlatok: milyenek voltak az őseink, hogyan éltek, hogyan gondolkodhattak?
Olvasmányok dramatikus feldolgozása.
A tér használata. Kooperatív feladatok megoldása.*

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

A magyar nép eredete, mondák, mesék, regék. Az őshaza, vándorlás, honfoglalás. Kapcsolat más népekkel, törzsekkel, rokon népek. Őseink mindennapjai: ruházat, fegyverek, edények, háziállatok, ételek, italok, vadászat, családi és törzsi szokások, varázslók és sámánok. Tabló készítés, múzeumlátogatás.

ANYANYELV:

*A témához kapcsolódóan:
Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi (mű)– ismeretek szerzése;
Olvasmány (ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel.
A monda és a mese megkülönböztetése, a monda jellemzői.
Feldolgozandó olvasmány:
Arany János: Rege a csodaszarvasról.*

MATEMATIKA:

- a) Szóbeli kivonás az 1000-es számkörben. Műveletek analógia felhasználásával, számegyenes segítségével. Elnevezések: kisebbítendő, kivonandó, különbség. Sorozatok kerek számokkal. Az összeadás és kivonás kapcsolata. Ellenőrzés.
- b) Az írásbeli kivonás előkészítése. Kerek háromjegyű számokból kerek kétjegyű, kerek háromjegyű szám elvétele. Beváltás. Sorozatok, egyenlőtlenlégek. Műveleti tulajdonságok. Kivonásra vezető szöveges feladatok Írásbeli kivonás, az egyik helyi értéken sincs 10-es átlépés. Ellenőrzés kivonással és összeadással is.
- c) Írásbeli kivonás. Az egyesek helyén van 10-es átlépés. Pótlás, elvétel. Szám és szöveges feladatok írásbeli kivonás végzésével.
Tíz-es átlépés a tízes helyi értéken. Tíz-es átlépés a száz-as helyi értéken. Műveletek végzése becsléssel és ellenőrzéssel.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: Lovakat hoztam..., Regölés..

Zenei elem: Ritmus: az egész értékű kotta és szünete, nyolcad és nyolcadszünet

Zenei alkotás: Ritmusalkotás szövegre, szövegalkotás ritmusra a témához kapcsolódóan. A „Rege a csodaszarvasról” mű egy-egy részletének zenei-mozgásos feldolgozása.

A „Rege, regélés, regölés” kapcsolata. Zenei mozgásos gyakorlatok. A regölés eljátszása, ritmushangszerek készítése.

Zenei kitaláló játék, ritmikus párbeszéd, kérdés-felelet játék, ostinató

Hangszer: Hangszerfokokozatok használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Történelmi olvasmányok illusztrációja különböző méreteken, különböző technikával választás alapján (csoportmunkában). Képsor készítése is lehet. Jurtaépítés. Rováspálcák készítése.

TESTNEVELÉS:

- a) Egyes oszlopból párokba fejlődj! Egyes oszlopba szakadozz! Láb és kargyakorlatok. Labdavezetés váltott kézzel. (guggolásban, térdelésben). Labdavezetés lábbal, társ kerülése után visszaérkezés és átadás.
Tűzharc.
- b) Járás gyermekdalra. Átfutás egymással szemben, ütközés nélkül. Páros fogó. Labdavezetés hullámvonalban haladással és egykezes felső átadás társnak. Tömött labdák fölött átugrások, szökdelések terpesztéssel. Futás labdával a kézben. Járás a lábboltozat erősítésére.
- c) Vonatozás szökdeléssel. Járás különböző kartartásokkal. Térdelőtámaszban és fekvőtámaszban láblendítések, karemelések. Tömött labdával gyors indulások, futások különböző testhelyzetből. Célba dobás padon ülve, sorsversenyben, csoportonként. Számos fogó. (120.)

ÖNMŰVELÉS:

Napi feladatok tervezése, megvalósítása

Könyvtárhasználat a témával kapcsolatosan.

Karácsonyi ünnepekör

Időtartam: 60 óra

Tartalom**EGYÜTTMŰKÖDÉS:**

Karácsonyhoz kötődő dramatikus játék, mint produkció (regölés, saját mű,..).

Társas beszédhelyzetek gyakorlása.

Közös játékok, produkciók során a sikeres együttműködés feltételeinek a tudatosítása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Karácsonyi és újévi szokások. Magyar és külföldi szokások és népszokások. A fenyőfa állításának, díszítésének, ajándékozási szokások összehasonlítása. Ünnepi ételek a világ országaiban.

Előadásra készülődés.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű)– ismeretek szerzése;

Olvasmány(ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel (karácsonyi előadás létrehozása).

MATEMATIKA:

- a) Hiányos műveletek megoldása. A különbség változásai. Szöveges feladatok az írásbeli összeadás és kivonás gyakorlására. Leolvasás rajzról, lejegyzés. Rajzokhoz szövegalkotás. Számképzés, bontás. A szóbeli és írásbeli műveletek gyakorlása. Szám- és szöveges feladatok írásbeli összeadás és kivonás végzésével
Diagnosztikai mérés.
- b) Tömegmérés, tömegmértékek. Az eddig megismert mértékegységek ismétlése, rendezése. Gyakorlati mérések. A mértékismeret bővítése: tonna, gramm.
Becslés, mérés, összehasonlítás. Váltások kisebb egységről nagyobb és fordítva. Szöveges feladatok a tömegmértékekkel. A téglatest és a kocka tulajdonságainak vizsgálata.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: Az öreg bundásnak, Hull a hó, Pásztorok keljünk fel, Zenei elem: Ritmus: az egész értékű kotta és szünete, nyolcad és nyolcadszünet
Zenei alkotás: Karácsonyi népszokások eljátszása.
Hangszer: Hangszerfokokozatok használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

- *Karácsonyi asztali díszek előállítását természetes anyagokból.*
- *Adventi koszorú készítése csoport munkában.*

TESTNEVELÉS:

- a) Járás közben nyújtó- és lazító jellegű kar-, láb-, és törzsgyakorlatok. Hanyatt fekvésből felületek nyújtott ülésbe, törzshajlítás előre, hajlított ülésbe, lebegő ülésbe.
Értékelés: labdavezetés és átadások.
- b) Futás időre (4 perc) Szlalomfutás számolyok mellett, átmászás szekrényen, zsinór alatt átbújás. Futás kötélhajtással. Talicskázás.
Tűz-víz-repülő.

TÉLI FOGLALKOZÁSOK A SZABADBAN!

Önálló-a tanulók által megtervezett, a tanult ismeretekre támaszkodó -tevékenységek végzése (testnevelési óra anyagának önálló összeállítása,..).

ÖNMŰVELÉS:

A témához, s a tanuláshoz szükséges könyvek keresése, használata.
Napi feladatok tervezése, megvalósítása.
Részvétel közös tevékenységekben (pl. karácsonyra készülődésben).

FANTÁZIA ÉS VALÓSÁG

Időtartam: 12 hét

Cél

A III. Ciklus („FANTÁZIA ÉS VALÓSÁG”) fő célkitűzése az emberiség múltjának, jelenének, s jövőjének élményszerű -játékokkal, tevékenységekkel, cselekvésekkel történő – megismerése: a régen éltek (vagy jövőben elképzelték) életének, életmódjának, tevékenységeinek, hétköznapijainak történésein keresztül úgy, hogy közben a tanulókat érdeklő kérdéseket dolgozzuk fel, szükségleteiket elégítjük ki.

A régen élt emberek jellemzőivel történő megismerkedés. A múlt és a jelen hasonlóságainak és különbözőségének a felfedeztetése. A múlt iránt érdeklődésük kialakítása. A valóság és a fantázia szerepének és jelentőségének felismerése a múltban, jelenben, jövőben: a múlt a jelen, és a jövő meséi, történetei, a korok fantáziája az alkotásban: művészetben, tudományban (pl. találmányok és feltalálók,...). Fantázia a mindennapi életben, a munkában. Az élmények és érzelmek (saját és másoké) összefüggéseinek felismerése. A mesékben, történetekben, alkotásokban megnyilvánuló esztétikai élmények megélése, az érzelem gazdag megélés- és kreatív spontán – és tudatos önkifejezés készségeinek a fejlesztése (*dominancia: A, M.*).

Megjegyzés:

A „dominancia” azt jelenti, hogy a ciklusban feltüntetett tevékenységnek jelentős szerepe van a többi tevékenység mellett

Tartalom

- 1-2. Élet az őskorban (40 óra)
- 3-4. Élet az ókorban (40 óra)
- 5-6-7. Élet a középkorban (60 óra)
- 8. Feltalálók (20 óra)
- 9. Mi lesz velünk? (20 óra)
- 10. Utazás a jövőbe (20 óra)
- 11. Tavaszi szokások, tevékenységek (20 óra)
- 12. Rendszerezés (20 óra)
- Összesen: 240 óra

2-3 témát ajánljunk feldolgozni a Ciklus végére (a dönt betűs a témafeldolgozás).

Megjegyzés:

1. A témák alatt lévő tevékenységekben (É-Z,...) felsorolt művek a válogatás lehetőségét adják, s nem azt jelentik, hogy mindet meg kell tanítani. A pedagógus maga is kicserélheti mással, amivel viszont az éves szinten leírt célokat, követelményeket és „tananyagot” teljesíteni kell.
2. A témánál az *Együttműködésben* leírt „tér használata” mindig az alábbiakat jelenti: – a kiscsoportok az asztalokat és székeket rendezését gyakorolják: Hol lenne a legjobb a kiscsoportnak, miért? A kiscsoportok rendezzék be a teret úgy, hogy nekik is jó legyen, ám más csoportok érdekeit se sértsék stb. Gyakorolják a *tevékenységeknek legjobban megfelelő tér kialakítását*
A „tér használatát” szükség esetén kell hetente gyakorolni. Ha a tanulók érzik, hogy miért fontos a tér használatának a „tudása”, akkor felesleges a dolgot tovább gyakoroltatni velük, mivel önállóan átalakítják a teret a tevékenységeknek, s egyéb szempontoknak megfelelően
A „*kooperatív feladatok megoldása*” pedig a más tevékenységekhez (tantárgyakhoz) tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a tanulását, gyakorlását jelenti.

3. A témánál az *Önművelésben* leírt „Napi feladatok tervezése, megvalósítása” a napi órai és esetleg órán kívüli feladatok elvégzésének az önálló és csoportos megtervezését, megvalósítását jelenti.
- A „Részvétel közös tevékenységekben” pedig a tanulónak a társaival történő közös tevékenységekben – témához kapcsolódó tevékenységekben vagy egyéb akciókban – való részvételét jelenti

Feltételek

Együttműködés: lásd a „Fő modulban”

Mi és a környezetünk: A szakirodalomban ajánlott könyvek, írásvetítő, tojásfestés eszközei, feladatlap, videó, olló, papír, ragasztó.

Anyanyelv: Projektek 3., Feladat- és szöv.gy. 3., Olvasókönyv. 3., Önművelési napló 3., füzet, író-rajzoló eszközök

Matematika: Útmutató, Feladatlapok., Feladatgyűjtemény 3.,

Egyéni és csoport munkára alkalmas feladatlapok megoldási kulccsal. Facsipesztes feladatok az írásbeli szorzás és osztás gyakorlásához.

Játékpénz, számkártyák, Űrmérték sorozat

Egyéni mérőeszközök: pohár, gyûszû, kólás üveg stb.

Színes kartonból készült egész, mely törtekre bonthatók csokoládé, torta formát ábrázoló

Síkidomok, testek, építőkészlet

Téglatest és kocka kiterített hálóját testté összehúzó modell

Tanulók által szerkesztett feladatlapok tréfás feladatokkal, Felmérőlapok

Ének-zene: Ritmuskártyák, Daloskönyv 1-3., kottafüzet, íróeszközök, hangszerek

Testnevelés: Tömött labdák, pad, bordásfal, kislabda, mászóköté, gumilabda, karika

Modellezés–vizualitás:

– Képek az őskor embereinek lakhelyeiről, viseletről, tárgyairól, festményeiről, jeleiről (barlang, kunyhó).

– Állatok lakhelyei: csigaház, fészek

– Agyag, növényi száraz, vesszők, bogyók, kavicsok, kövek, fadarabok

– Képek az ókori építményeiről (piramis) írásokról, maszkokról, ruházatról

Gipsz, karcoláshoz tű és kihegyezett pálcika

– drót, gyöngy (ékszerkészítéshez)

– Agyag

– Festékek, papírok, ruhaanyag, viasz, ecsetek, nád.

Önművelés: „fő modul”, Önművelési napló 3.

Ajánlott irodalom:

Új Képes Történelem-sorozat. Bp. Officina Nova.

Discover-sorozat. Debrecen, Phoenix

Gladiátorok. (Mi micsoda sorozat)

Múmiák. (Mi micsoda sorozat)

A népvándorlás. (Mi micsoda sorozat)

Felfedezők és utazásaik. (Mi micsoda sorozat)

Szamurájok. (Mi micsoda sorozat)

Lovagok. (Mi micsoda sorozat)

A bolygók és az űrkutatás. (Mi micsoda sorozat)

Híres helyek. (Tudománytár gyermekeknek)

Képes gyermekenciklopédia. Bp. Park

Usborne enciklopédia gyermekeknek. Bp. Novotrade

Dornbach Mária: Minden napra egy kérdés. Bp. Móra

Durrell, Gerald: Léghajóval a világ körül. Bp. Park, 1987.

Durrell, Gerald: Léghajóval a dinoszauruszok földjén. Bp. Park, 1989.

Magyar Értelmező Kéziszótár. Bp. Akadémia

Magyar Szinonima Szótár. Bp. Akadémia.

Helyesírási Kéziszótár. Bp. Akadémia.

Élet az őskorban

Időtartam: 40 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Kommunikációs, fantáziafejlesztő játékok, gyakorlatok (párbeszédes, metakommunikációs helyzetek, szituációk: „Jelenetek az ősember életéből: – az ősemberek „beszélgetése”, – az ősemberek figyelmeztetik egymást a veszélyre (metakommunikációs játékok),...stb.”

A tér használata. Kooperatív feladatok megoldása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Az ember kiválása az állatvilágból. Emberré válás útja, fontosabb állomásai. Az őskori emberek mindennapi élete, eszközhasználat, vadászat, munka, művészet, természeti vallások kialakulása. Az első közösségek és társadalmak. Az életmód rekonstruálása a feltárt leletek alapján.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű)– ismeretek szerzése.

Olvasmány(ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel (primitív népköltészeti alkotások jellemzőinek megfigyelése: vadászdalok, varázslódalok eljátszása, alkotása,..)

Megismerendő olvasmányok:

Primitív népköltészeti alkotások

MATEMATIKA:

- Szóbeli szorzás. Leolvasás rajzokról, csoportosítások, kirakások. Elnevezések: szorzandó, szorzó, szorzat. A szorzás műveleti tulajdonságai. Összehasonlítások, számfeladatok.*
- Szorás 10-zel, 100-zal. Analógiák alkalmazása a műveletek végzésében. A zárójel szerepe, műveleti sorrend. Az írásbeli szorzás előkészítése. Leolvasás rajzról. Kerek tízesek szorzása.*

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: Porka havak...Vékony vászon, lepedő..

Zenei alkotás: A halk- középerős-erős hangerő gyakorlása mondókák ritmikus mondásával, fokozatos erősítéssel, majd halkítással. Ritmushangszerek alkalmazása mondókák, s monoton dalok mondásakor, éneklésekor Körtáncok monoton ritmusra. Improvizálás: „az ősemberek ünneplik a sikeres vadászatot” - témára.

Zenei elem: Ritmus: az egész értékű kotta és szünete, nyolcad és nyolcadszünet Zenei kitaláló játék, ritmikus párbeszéd, kérdés-felelet játék, Ostinató.

Dallam: A ti hang jele, kézjele, helye, elhelyezése, olvasása hangszerek segítségével– betűkottáról és – vonalrendszerrel.

Hangszer: Hangszerfokozatok használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Kunyhó építése kövekből, vesszőkből, növényi szárakból. Edények készítése agyagból. Jelek karcólása agyaglapokba (pl. rovásírás). Őskorban élő állatok mintázása. Ékszer készítés bogyókból, termésekből, (makk, csipkebogyó).

TESTNEVELÉS:

- a) Oszlopból vonalalakítás. Köralakítások–hullámmozgás. Járás ütemtartással, igazodás, takarás. Gurulóátfordulás tanult rávezető gyakorlatainak ismétlődő gyakorlása: Előre különböző kiindulási helyzetből, különböző befejező helyzetbe. Itt a labda, hol a labda? (560.) FÜRGE HALAK. (558.)
- b) Járás ütemtartással. Gimnasztikai gyakorlatok különböző testhelyzetben. Gurulóátfordulás hátra tanítása. (kéztartás fontossága) Gurulóátfordulás előre, hátra különböző helyzetekből különböző helyzetekbe. Tűzharc. Érintő fogó.

ÖNMŰVELÉS:

*Lexikonok, enciklopédiák, szótárak.
A kézikönyvhasználat gyakorlása.
A címszó fogalma. Címszókeresés betűrend szerint.
Napi feladatok tervezése, megvalósítása.
Részvétel közös tevékenységekben.*

Élet az ókorban

Időtartam: 40 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

*Olvasmányok dramatikus feldolgozása, eljátszása
Társas beszédhelyzetek gyakorlása.
A tér használata. Kooperatív feladatok megoldása.*

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Ismerkedés az ókori kultúrákkal (India, Kína, Babilon, Egyiptom, Görög, Római). Egy kiválasztott kultúra főbb jellemzőinek megismerése: kik élnek ott, a társadalom felépítése, rabszolgák és szabadok viszonya, a társadalom mindennapjai.

ANYANYELV:

*A témához kapcsolódóan:
Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű)– ismeretek szerzése.
Olvasmányok feldolgozása különböző tevékenységekkel (megjelenítés,..).
Ókori költészeti alkotások néhány főbb jellemzőinek megfigyelése, beszélgetés a megfigyeltokról.*

MATEMATIKA:

- a) Írásbeli szorzás. Az egyesek helyén van 10-es átlépés, majd a tízesek helyén, majd mindkét helyen. Becslés a feladatok megoldása előtt. Hiányos műveletek megoldása. Elnevezések használata. Szöveges feladatok írásbeli szorzás végzésével, vonalas rajz készítése, becslés, ellenőrzés, válasz
- b) Diagnosztikai mérés: tömegmértékek, szóbeli és írásbeli szorzás. Űrmérés, űrmértékek A tanult mértékegységek rendszerezése. Becslések, mérések. A mértékismeret bővítése: milliliter, centiliter, hektoliter. A milli, centi, hektó szavak jelentése.
Az űrtartalom és a tömegmérés kapcsolata. Gyakorlati mérések

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: Cickom, cickom....

Zenei elem: Ritmus: az egész értékű kotta és szünete, nyolcad és nyolcadszünet. Zenei kitaláló játék, ritmikus párbeszéd, kérdés-felelet játék, Ostinató

Dallam: a ti hang jele, kézjele, helye, elhelyezése, olvasása hangszerek segítségével – betűjelről és a vonalrendszeren. A felső dó hang jele, kézjele, helye, elhelyezése, olvasása hangszerek segítségével a vonalrendszeren.

Hangszer: Hangszerfokokozatok használata

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Piramis építése agyag téglácskákból. Titkosírás és hieroglifák írása náddal, karcolással agyagba, gipszbe. Ékszer készítés agyagból, gyöngyből, drótból. Képalakítás viaszkaparással, papírhozzalakkal.

TESTNEVELÉS:

- a) Fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás, lábgyakorlatok. Futás időre 6 percig. Gurulóátfordulások osztályozása. Tarkóállásban lábmozgások: ollózás, lábterpesztés, biciklizés. Labdás fogó (564.) Kötélhajítás.
- b) Gimnasztikai jellegű bordásfal-gyakorlatok. Fogó négykézláb-járással. Kakasviadal párokban. Kézállás a bordásfalnál lépegetéssel. Zsugorfejállás: térdelésből, guggolásból. Akadályverseny (zsámoly, szekrény, szőnyeg). Pókfoci. (546.) Labdacica.

ÖNMŰVELÉS:

A kézikönyvhasználat gyakorlása.

A címszó fogalma. Címszókeresés betűrend szerint.

Napi feladatok tervezése, megvalósítása.

Élet a középkorban

Időtartam: 60 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Történetekben, mondákban, mesékben található helyzetek közös eljátszása, megjelenítése, elemzése. A tér használata. Kooperatív feladatok megoldása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

A középkori kultúra, tudomány, vallás. Lovagkor, lovagi torna, élet a várakban. Ipar, kereskedelem, hajózás. Ételek, italok betegségek. Lovagi játék megrendezése.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű)– ismeretek szerzése;

Olvasmány(ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel.

Megismerendő művek:

Gólya, gólya, gilice...; Mátyás királyról népmonda

MATEMATIKA:

- a) Mértékváltások konkrét méréshez kapcsolva. Át- és beváltások űrmértékkel. Szöveges feladatok, szabályjátékok űrmértékkel. Építések kiskockából. Téglatest, kocka, üreges testek kirakása. Területfedések különböző egységekkel. Törtszámok. Törtek származtatása, értelmezése, egy egész törtrészeinek képzése-hajtogatással, nyírással. Leolvasás rajzokról. Fél, negyed nyolcad szavak használata.
- b) Negatív számok. Pozitív és negatív számok elhelyezkedése a számegyenesen. Pozitív és negatív számok elhelyezése számegyenesen. Pozitív, negatív szám. Hőmérsékleti változások leolvasása, ábrázolása. Adósság-kézpénz. Számok sokféle előállítás.
- c) Diagnosztikai mérés: űrmértékek, törtek, negatív számok. Korrekció a mérés alapján. Számok szétválogatása, halmazba rendezése. Közös tulajdonságok. Igaz, hamis állítások. Az írásbeli osztás előkészítése. Szóbeli számolás– analógiák felépítése. Rajzok kiegészítése, készítése.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: Hol jársz, hová mégy, Erzsébet asszony, Kis kece, Még azt mondják Három szabó legények...Csinom Palkó...

Zenei elem: Ritmus: az egész értékű kotta és szünete, nyolcad és nyolcadszünet. Zenei kitaláló játék, ritmikus párbeszéd, kérdés-felelet játék, Ostinató.

Dallam: a felső dó hang jele, kézjele, helye, elhelyezése, olvasása hangszerek segítségével -betűjelről és a vonalrendszeren

Hangszer: Hangszerfokozatok használata. Középkori hangszerek megfigyelése könyvekben, hangszermúzeumban történő látogatás alkalmával (ajánlat)

Zenehallgatás: Középkori zeneművek, hangszeres játékok (pl. táncdallamok), énekes művek.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Épület makett konstruálása papírból Palást és jelmezek tervezése. Életkép festése. Iniciálé

TESTNEVELÉS:

- a) Ingafutás. Járás hullámvonalban változó lépéshosszal. Szalagszerzés. Zsugorfejállás: térdelésből, guggolásból. Zsugorfejállás értékelése. Labdavezetés kerüléssel, váltóversenyben. Érd utol! (181.)
- b) Járás a pad gerendáján. Egyensúlyozó gyakorlatok. Lassú futás közben guggolások, felugrás, karkörzések, majd járásban hajlítások. Mérlegállás társ segítségével. Híd /hanyatt fekvésből). Sorozatugrások zsámolyon, padokon, 2 részes szekrényen. Fekete-fehér játék. Jöjj velem!
- c) Lassú futás kötetlenül, jelre párkeresés és páros guggolások, felugrások, majd lassú futás. Járás karkörzéssel, lassú futás szökkenéssel előre, oldalt. Mérlegállás társ segítségével. Híd. Akadályfutás zsámolyról zsámolyra és vissza gyors futással. Kötélmászás.” Füle-farka „, játék.

ÖNMŰVELÉS:

A könyv története.

Anyaggyűjtés egy történelmi tabló v. kiselőadás készítéséhez.

Címszókeresés betűrend szerint.

Napi feladatok tervezése, megvalósítása.

Részvétel közös tevékenységekben (iskolán belül és iskolán kívül).

Feltalálók kora

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Fantáziagyakorlatok: „Mit találnál fel”, „s mit tennél a feltalált dolgoddal”, – játékok eljátszása, megbeszélése. Közös (kiscsoportos) „kitalációk”, képtelen találmányok alkotása. A tér használata. Kooperatív feladatok megoldása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Leonardo, felfedező a középkorból (hajítógép, vizikerék, tengeralattjáró, repülő szerkezetek). Felfedezések az újkorból (gőzgép, elektromosság, benzinmotor). Jelenkori felfedezések számítógép, űrhajó, Tv).

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű)– ismeretek szerzése.

Ismeretközlő szöveg(ek) feldolgozása különböző tevékenységekkel (fogalmazás: „Feltalálásom” leírása,..).

MATEMATIKA:

Írásbeli osztás egyjegyű osztóval. Elnevezések: osztandó, osztó, hányados. A hányados számjegyeinek becslése. Ellenőrzés szorzással.

Az osztandó minden számjegyében megvan az osztó maradék nélkül.

Az osztandó első számjegyében maradékkal van meg az osztó.

Az osztandó első jegyében nincs meg az osztó.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: Ismétlés

Zenei alkotás: Ismerkedés érdekes hangszerekkel. Improvizáció.

Zenei elem: Ritmus: az egész értékű kotta és szünete, nyolcad, és nyolcadszünet. Ritmusjátékok

Dallam: a felső dó hang jele, kézjele, helye, elhelyezése, olvasása hangszerek segítségével – betűjelről és a vonalrendszeren.

Hangszer: Hangszerfokokozatok használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Tollrajz, nyomatok készítése konstruált tárgyakról, járművekről.

TESTNEVELÉS:

Páros fogó. Óriásjárás, törpejárás, indián – szökdelés. Ált. hatású has-, hát-, láb-, és karizmokat erősítő gimnasztikai gyakorlatok. Szlalomfutás zsámolyok mellett, átmászás szekrényen. Kötetlen futás 6 percig. Padgyakorlatok (lejtős padra felfutás, leugrás, karikán átbújás, tárgykerülés nyúlugrással vissza, hosszában állított padon fel- és lelépések, átugrások). Légzőgyakorlat, séta. Utolsó pár előre fuss! (153.)

ÖNMŰVELÉS:

Anyaggyűjtés egy történelmi tábló v. kiselőadás készítéséhez.

Címszókeresés betűrend szerint.

Mi lesz velünk?

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

*Fantáziafejlesztő gyakorlatok: „Milyen lesz a jövőnk” -témára helyzetgyakorlatok, szituációs játékok, dramatikus gyakorlatok.
A tér használata. Kooperatív feladatok megoldása.*

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Elképzelések jövőnk alakulásáról. Mai problémák megoldása. A világűr megismerése. Az orvostudomány fejlődése. Stb.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű)– ismeretek szerzése.

Olvasmány(ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel (fogalmazás: egy jövőbeli elképzelés megfogalmazása,..)

MATEMATIKA:

Szorzás–osztás kapcsolata. Számfeladatok megoldása. Szöveges feladatok írásbeli osztással. Nyitott mondatok megoldása próbálgatással.

A hányados változása: az osztandó és az osztó kapcsolatának vizsgálata.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: Gyakorlás.

Zenei elem: Ritmus: az egész értékű kotta és szünete, nyolcad és nyolcadszünet.

Dallam: a felső dó hang jele, kézjele, helye, elhelyezése, olvasása hangszerek segítségével a vonalrendszeren.

Hangszer: Hangszerfokokozatok használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Épületeink ma. Téralakítás (szűk és tág) építőkockából Milyen házban szeretnék élni? (zsírkréta).

TESTNEVELÉS:

Nyitódás középről jobbra, balra egész távolságra. Zárkózás középre. „Középre zárkózz!” Futás labdavezetéssel, társ körbe kerülése után futás vissza, pattintott átadás. Labdavezetés védekező társsal szemben. Szlalomfutás labdavezetéssel. Fogyasztó 2 labdával. Pókfoci. (546.).

ÖNMŰVELÉS:

A könyvnyomtatás története.

A tárgymutató megismerése.

Napi feladatok tervezése, megvalósítása.

Utazás a jövőbe

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

A „jó” és a „rossz” jövő: helyzetek, gyakorlatok, játékok egy elképzelt jövőbeni utazásra jövőben megtörténő, megtörténhető eseményekre.

Az elképzelt események okainak közös elemzése, megbeszélése, megvitatása, társas beszédhelyzetek gyakorlása.

A tér használata. Kooperatív feladatok megoldása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Az eddig tanultak feldolgozása egyéni és, csoportmunkával különféle technikákkal.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű)– ismeretek szerzése;

Olvasmány(ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel (fogalmazás: egy jövőbeli elképzelés megfogalmazása,..).

MATEMATIKA:

Időmérés, időmértékek. A tanult mértékek sorba rendezése. Váltószámok. Időtartamok becslése. Az egész óra tört részei, kifejezésük kisebb mértékegységgel. Átváltások kisebb egységre és fordítva. Egyszerű szöveges feladatok időmértékekkel. Nyitott mondatok igazgató tétele.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: Gyakorlás.

Alkotás: Improvizáció a „jövő zenéje” témára.

Zenei elem: Ritmus: az egész értékű kotta és szünete, nyolcad és nyolcadszünet.

Dallam: a felső dó hang jele, kézjele, helye, elhelyezése, olvasása hangszerek segítségével a vonalrendszeren.

Hangszer: Hangszerfokokozatok használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Eseménysor egymást követő mozzanatainak megjelenítése Képmese készítése csoportmunkában.

TESTNEVELÉS:

A különböző alakzatok kialakításának gyakorlása. Bordásfal: függés, húzóadás, kerékpározás, fel- és lelépcsőzés, függőleges oldalra. Haladás közben labdaátadások – 2 kezes mellő átadás. Labdavezetés váltott kézzel. Labdavezetés hátrafelé haladással. Értékelés: szlalomfutás labdavezetéssel. Célba dobás mozgó célra, sorversenyben. Járás körben, zsámolyokra lépéssel.

ÖNMŰVELÉS:

„Könyvtárak a XXI. században”, Számítógép a könyvtárban.

A tárgymutató megismerése, használata.

Napi feladatok tervezése, megvalósítása.

Tavaszi szokások, tevékenységek

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

*Tavaszi szokások, tevékenységek megjelenítése, eljátszása,
Társas beszédhelyzetek gyakorlása.
A tér használata. Kooperatív feladatok megoldása.*

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

A természet újjászületése, tavaszi szokások Húsvéti ünnepkör. Tojásfestés, közösségi szokások. Húsvéti ételek italok.

ANYANYELV:

*A témához kapcsolódóan:
Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű)– ismeretek szerzése;
Olvasmány(ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel (tavaszi szokás megjelenítése,...)*

MATEMATIKA:

*Felmérés: írásbeli osztás. A felmérés értékelése, korrekció a felmérés alapján.
Geometria: pontok jelölése, vonalak fajtái, párhuzamos, merőleges egyenesek. Párhuzamos, merőleges fogalma.*

ÉNEK-ZENE:

*Dal, játék, mondóka: A pünkösdi rózsá..., Hipp, hopp, farsang...
Alkotás: A tavasz hangjai: megfigyelés és improvizáció
Zenei elem: Ritmus: az egész értékű kotta és szünete, nyolcad és nyolcadszünet
Dallam: a felső dó hang jele, kézjele, helye, elhelyezése, olvasása hangszerek segítségével a vonalrendszeren
Hangszer: Hangszerfokokozatok használata
Zenehallgatás: Témával kapcsolatos művek*

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Tojás díszítése maratással (hipo). Ősi motívumok megrajzolásával. Szimmetria.

TESTNEVELÉS:

Gimnasztika jellegű karikagyakorlatok. Szökdelő gyakorlatok. Falra pattintott labda elkapása. Kötélmászó verseny. Kötélhajtás párokban. Kötélhajtás hátrafelé, saroklendítéssel. Közepes iramú futás 7 percig. Nyolc osztály. (494.).

ÖNMŰVELÉS:

*Témához kapcsolódó információk keresése. A tárgymutató megismerése, használata.
Napi feladatok tervezése, megvalósítása.
Részvétel közös tevékenységekben iskolán belül és iskolán kívül (tavaszi népszokások megismerése élőben: pl. látogatás, színház, múzeum).*

A TERMÉSZET MEGISMERÉSE

Időtartam: 8 hét

Cél

A IV. Ciklus (A TERMÉSZET MEGISMERÉSE) fő célkitűzése az embert legközvetlenebbül érintő természeti jelenségek felismerése, ezekkel kapcsolatos készségek, képességek fejlesztése, a gyermekek környezettudatos és környezetbarát magatartásának, életvitelének fokozatos elősegítése. Nyitottság kialakítása a természeti változások megfigyelésére.

Az embert körülvevő növények („Virágok, fák,...”) és állatok („Emlősök, madarak,...”) élettelen természet közvetett és közvetlen tapasztalással történő megismerése : konkrét tapasztalatok (megfigyelések, séták ...) és könyvekből történő ismeretek szerzése által:

az élő és élettelen különbségeinek felismerése, növények és állatok jellegzetes tulajdonságai(meghatározó és nem jellemző tulajdonságai), állatok és növények alkalmazkodása, az állatvilág nagy csoportjai (*dominancia: MK*).

Megjegyzés:

A „dominancia” azt jelenti, hogy a ciklusban feltüntetett tevékenységnek jelentős szerepe van a többi tevékenység mellett.

Tartalom

1. Tavaszi természet (20 óra)
 2. Virágok, fák, cserjék (20 óra)
 3. Emlősök, madarak (20 óra)
 4. Hüllők, kétélűtűek, halak (20 óra)
 5. Rovarok (20 óra)
 6. Környezetünk élővilága (20 óra)
 7. Jön a nyár (20 óra)
 8. Rendszerezés (20 óra)
- Összesen: 160 óra

2-3 témát ajánlunk feldolgozni a Ciklus végére (a dőlt betűs a témafeldolgozás).

Megjegyzés:

1. A témák alatt lévő tevékenységekben (É-Z,...) felsorolt művek a válogatás lehetőségét adják, s nem azt jelentik, hogy mindet meg kell tanítani. A pedagógus maga is kicserélheti mással, amivel viszont az éves szinten leírt célokat, követelményeket és „tananyagot” teljesíteni kell.
2. A témánál az Együttműködésben leírt „*tér használata*” mindig az alábbiakat jelenti: – a kiscsoportok az asztalokat és székeket rendezését gyakorolják: Hol lenne a legjobb a kiscsoportnak, miért? A kiscsoportok rendezzék be a teret úgy, hogy nekik is jó legyen, ám más csoportok érdekeit se sértsék stb.
Gyakorolják a *tevékenységeknek legjobban megfelelő tér kialakítását*
A „*tér használatát*” szükség esetén kell hetente gyakorolni. Ha a tanulók érzik, hogy miért fontos a tér használatának a „tudása”, akkor felesleges a dolgot tovább gyakoroltatni velük, mivel önállóan átalakítják a teret a tevékenységeknek, s egyéb szempontoknak megfelelően
A „*kooperatív feladatok megoldása*” pedig a más tevékenységekhez (tantárgyakhoz) tartozó feladatok kooperatív módon történő megoldásának a tanulását, gyakorlását jelenti.
3. A témánál az *Önművelésben* leírt „*Napi feladatok tervezése, megvalósítása*” a napi órai és esetleg órán kívüli feladatok elvégzésének az önálló és csoportos megtervezését, megvalósítását jelenti.
A „*Részvétel közös tevékenységekben*” pedig a tanulónak a társaival történő közös tevékenységekben – témához kapcsolódó tevékenységekben vagy egyéb akciókban – való részvételét jelenti

Feltételek

Együttműködés: lásd a „Fő modulban”

Mi és a környezetünk: A szakirodalomban ajánlott könyvek. írásvetítő, doboz, nagyító, virágföld, cserép, virágmagok, termések, levelek, ágak, élősarok vagy iskolakert.

Anyanyelv: Projektek 3., Feladat- és szöveggy. 3., Olvasókönyv. 3., Önművelési napló 3., füzet, író-rajzoló eszközök

Matematika: Útmutató, Feladatlapok., Feladatgyűjtemény 3.,

Egyéni és csoport munkára alkalmas feladatlapok megoldási kulccsal, Játékpénz

Dominójáték az alpműveletek gyakorlásához, Facsipesz játék a műveleti sorrend gyakorlásához

Óralap mozgatható mutatókkal, naptár, Síkidomok, testek, építőkészlet

Tanulók által szerkesztett feladatlapok tréfás feladatokkal, Felmérőlapok

Ének-zene: Ritmuskártyák, Daloskönyv 1–3., kottafüzet, íróeszközök, hangszerek

Testnevelés: Mászókötel, bordásfal, bot, bóják, stopperóra, karika, kislabda, ugrógödör, tollaslabda, görkorcsolya

Modellezés–vizualitás:

– Képek a tavaszról és nyárról (fotók, reprodukciók)

– Virágok, ágak – fák, cserjék a szabadban és képeken.

– Képek és műalkotások állatokról és élőhelyükről.

– Természetes anyagok

Önművelés: „fő modul”, Önművelési napló 3.

Ajánlott irodalom:

Új Képes Történelem – sorozat. Bp. Officina Nova.

Mi micsoda – sorozat. Bp. Tessloff és Babilon

Tudománytár gyermekeknek – sorozat. Bp. Móra

Usborne Természetbúvár könyvek – sorozat. Bp. Novotrade

Képes gyermekenciklopédia. Bp. Park

Az állatvilág enciklopédiája – sorozat. Bp. Helikon.

Dornbach Mária: Minden napra egy kérdés. Bp. Móra

Csudavilág – sorozat. Bp. Park

Arany László: Hol volt, hol nem volt. Bp. Móra

Olvasni jó! – sorozat. Bp. Passage

Taylor, Barbara: Állatlasz. Bp. Gulliver, 1993.

Baum, Frank: Oz, a csodák csodája. Bp. Móra

Kastner, Erich: A két Lotti. Bp. Móra

Durrell, Gerald: Léghajóval a világ körül. Bp. Park, 1987.

Durrell, Gerald: Léghajóval a dinoszauruszok földjén. Bp. Park, 1989.

Devecseri Gábor: Állatkerti útmutató. Bp. Móra

Travers, P.L.: Csudálatos Mary –könyvek

Benedek Elek mesegyűjteményei

Salten, Felix: Bambi. Bp. Móra

Salten, Felix: Bambi gyermekei. Bp. Móra.

Rodari, G.: Jácint úrfi a füllentők birodalmában. Bp. Móra

Magyar Értelmező Kéziszótár. Bp. Akadémia

Helyesírási Kéziszótár. Bp. Akadémia.

Tavaszi természet

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

*Koncentrációs–figyelem–memória-beszéd-készséget fejlesztő gyakorlatok.
A tavaszi természet megjelenítése improvizatív gyakorlatokkal.
A tér használata. Kooperatív feladatok megoldása.*

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Természeti változások megfigyelése. (Időjárás, növények, állatok.) Kísérletezés, magok csiráztatása, tulipán ültetés, megfigyelés. Tavaszi kerti munkák, ásás, ültetés, metszés.

ANYANYELV:

*A témához kapcsolódóan:
Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű)– ismeretek szerzése;
Versek elemzése (hangulat, rím, ritmus, költői eszközök megfigyelése...)*

MATEMATIKA:

Különböző síkidomok kerületének kiszámítása. Mértékváltások. Szöveges feladatok kerületszámítással. Területlefedések, parkettázás különböző egységekkel. Síkidomok szétválogatása, halmazba rendezése. A téglatest és a kocka.

ÉNEK-ZENE:

*Dal, játék, mondóka: A ház előtt egy májfa.... Beültettem kis kertemet a tavasszal...
Zenei elem: A tanult dallami és ritmikai elemek használatának gyakorlása.
Hangszer: Hangszerfokozatok használata.*

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

A tavasz színei. Színtónusok kikeverése temperából. Sötét-világos színek. Tavaszi kép festése.

TESTNEVELÉS:

Bordásfalgyakorlatok (függés, húzódzkodás). Botgyakorlatok. Állórajtból közepes iramú futás 400 m-en. Guggoló rajtból indulással gyors futás. Told ki a párod! Bakugró verseny.

ÖNMŰVELÉS:

*Témához kapcsolódó „anyagok”, keresése, használata.
Napi feladatok tervezése, megvalósítása.
Részvétel közös tevékenységekben.*

Virágok, fák, cserjék

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

*Megjelenítés mozgással, hanggal, hangkeltéssel.
Kapcsolaterősítő, csoporterősítő játékok, gyakorlatok,
Társas beszédhelyzetek gyakorlása.
A tér használata. Kooperatív feladatok megoldása.*

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

*Tavaszi virágok megismerése (hóvirág, ibolya, kankalin). A fák és cserjék megfigyelése tavasszal.
Rügyek, virágok, megporzás. A virágok, fák és cserjék részei, a növények életműködései.*

ANYANYELV:

*A témához kapcsolódóan:
Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás –
írás-használat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű)– ismeretek szerzése;
Olvasmány(ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel (dramatizálás, illusztráció,..)*

MATEMATIKA:

*Diagnosztikai mérés: A téglalap és a négyzet, kerületszámítás. Korrekció a mérés után. Műveleti fogalom elmélyítése az írásbeli műveletekben.
Az oszthatósági szabályok megfigyeltetése. Az osztó és a többszörös fogalmának kialakítása.
Valószínűségi játékok alapján a véletlen esetek gyakoriságának megállapítása, bizonyos feltételek esetén az előfordulás gyakorisága.*

ÉNEK-ZENE:

*Dal, játék, mondóka: Erdő, erdő, erdő.... Ne menj kislány....
Zenei elem: A tanult dallami és ritmikai elemek használatának gyakorlása.
Hangszer: Hangszerfokozatok használata.*

MODELLEZÉS-VIZUALITÁSA:

Formák elemzése. Dekoratív képalakítás a megismert formával (textil, tapéta stb.) és foltjával.

TESTNEVELÉS:

Gimnasztikai alapformájú szabad- és ugrókötel-gyakorlatok. Játékos páros gyakorlatok. Guggoló rajtból indulással gyors futás 30 m-en. Versengések gyors futással, a célba érkezés gyakorlása. 30 m-es futás felmérése. Kötélmászás. Szabadulás a labdától gurítással.

ÖNMŰVELÉS:

*Témához kapcsolódó „anyagok”, keresése, használata.
Napi feladatok tervezése, megvalósítása.
Részvétel közös tevékenységekben.*

Emlősök, madarak

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

*Kapcsolaterősítő, csoporterősítő játékok, gyakorlatok,
Társas beszédhelyzetek gyakorlása.
A tér használata. Kooperatív feladatok megoldása.*

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

A madarak és az emlősök jellemzői, összehasonlításuk, megkülönböztetésük. Néhány gyakori madár és emlős részletes bemutatása. Szerepük a természeti környezetünkben. Az állatok és környezetük védelme.

ANYANYELV:

*A témához kapcsolódóan:
Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű)– ismeretek szerzése;
Olvasmány(ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel.*

MATEMATIKA:

*Év végi ismétlés. Számok az 1000-es számkörben. Számok képzése, bontása, írása, olvasása, alaki, helyi, valódi érték. Számszomszédok, kerekítés.
Az írásbeli összeadás ismétlése.*

ÉNEK-ZENE:

*Dal, játék, mondóka: Kis kacska fürdik., Hatan vannak a mi ludaink.
Zenei elem: A tanult dallami és ritmikai elemek használatának gyakorlása.
Hangszer: Hangszerfokozatok használata.*

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Választható: Emlősállatok formázása agyagból. Állatkert elkészítése csoportmunkában. (Díszítés bogyókkal, termésekkel.) Madarak hajtogatása papírból. Mesemadár festése (mese alapján).

TESTNEVELÉS:

Párokban küzdelem (tolás, húzás, kakasviadal). Ugrás cikkcakkban elhelyezett karikákba. 7-9 perces tartós futás egyéni iramban. Értékelés: közepes iramú futás 400 m-en. Csoportban: Told be a körbe! Labdaadogató verseny a fej fölött és láb között.

ÖNMŰVELÉS:

*Témához kapcsolódó „anyagok”, keresése, használata.
Napi feladatok tervezése, megvalósítása.
Részvétel közös tevékenységekben (pl.: állatkert látogatása, madárház,...).*

Hüllők, kétéltűek, halak

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Kommunikációs gyakorlatok: testmozgás, tekintet, arcjáték, kifejező hanggyakorlatok. A tér használata. Kooperatív feladatok megoldása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

A hüllők, kétéltűek és halak jellemzői, összehasonlításuk, megkülönböztetésük. Néhány jellemző állat részletes bemutatása (teknős, gyík, sikló, béka, ponty). Természeti környezetük bemutatása és védelme.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű)– ismeretek szerzése; Olvasmány(ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel.

MATEMATIKA:

Az írásbeli kivonás ismétlése. Elnevezések, becslés. Hiányos műveletek megoldása. Ellenőrzés összeadással és kivonással is.

Szabályjátékok. Egyszerű szöveges feladatok az írásbeli összeadás és kivonás végzésével. Hosszúságmértékek, át- és beváltások.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: Kis, kis kígyó., Nád alól és köd alól.

Zenei elem: A tanult dallami és ritmikai elemek használatának gyakorlása.

Hangszer: Hangszerfokozatok használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Akvárium tervezése csoportmunkában nagy felületre választható vegyes technikával. (papír, filc, kréta, festék).

TESTNEVELÉS:

Gyors indulások különböző testhelyzetekből. Karizom-erősítő gyakorlatok. Futás közben feladatokkal: jelre terpeszállás, 360 fokos fordulat, törökülés, stb. Kislabda-hajítás szembe felállással párokban. Kislabda-hajítás nekifutással. Felmérés. Vonatozás. Célba dobó verseny.

ÖNMŰVELÉS:

Témához kapcsolódó „anyagok”, keresése, használata.

Napi feladatok tervezése, megvalósítása.

Részvétel közös tevékenységekben.

Rovarok

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

*Koncentrációs–fantáziafejlesztő-mozgásos játékok.
A tér használata. Kooperatív feladatok megoldása.*

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

A rovarok jellemzői. Rovarok és bogarak kategóriája. A rovar átváltozásának szakaszai. A rovar testfelépítése. Néhány rovar részletes bemutatása.

ANYANYELV:

*A témához kapcsolódóan:
Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű)– ismeretek szerzése;
Olvasmány(ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel (tagolás, időrend, tartalom,..)*

MATEMATIKA:

Az írásbeli szorzás ismétlése. Elnevezések. Becslés, műveletvégzések, összehasonlítások. Nyitott mondatok, egyszerű szöveges feladatok megoldása. Számsorok alkotása. Tömegmértékek, át- és beváltások.

ÉNEK-ZENE:

*Dal, játék, mondóka: Ismétlés, gyakorlás
Zenei elem: A tanult dallami és ritmikai elemek használatának gyakorlása.
Hangszer: Hangszerfokozatok használata.*

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

*Választható: Tollrajz készítése rovarokról Pozitív-negatív forma foltjával ritmusos sor kialakítása.
Montázs készítése.*

TESTNEVELÉS:

*Utánzó járások a pad lapján. Szökdelések: oldal- és harántterpeszállásban, negyed – fordulatok, stb.
Értékelés: kislabda-hajítás. Távolugrás nekifutással, elugrás, talajfogás páros lábbal. Zsinórlabda. (528.)
Zsámoly a ház! (fogójáték).*

ÖNMŰVELÉS:

*Témához kapcsolódó „anyagok”, keresése, használata.
Napi feladatok tervezése, megvalósítása.
Részvétel közös tevékenységekben.*

Környezetünk élővilága

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

*Közös környezetvédő tevékenységek végzése: a tevékenység elvégzésének közös megtervezése, végrehajtása.
A tér használata. Kooperatív feladatok megoldása.*

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Kiránduláson növények és állatok megfigyelése. Élőhelyük és életmódjuk megbeszélése, a megfigyelések feldolgozása. Környezetvédelem a lakóhelyünkön.

ANYANYELV:

*A témához kapcsolódóan:
Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű) – ismeretek szerzése;
Olvasmány(ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel.*

MATEMATIKA:

Az írásbeli osztás ismétlése. Elnevezések, ellenőrzés. A szorzás és az osztás kapcsolata. Oszthatósági szabályok. Számfeladatok, nyitott mondatok írásbeli osztás végzésével. Az időmértékek, át- és beváltások.

ÉNEK-ZENE:

*Dal, játék, mondóka: Ismétlés, gyakorlás
Zenei elem: A tanult dallami és ritmikai elemek használatának gyakorlása.
Hangszer: Hangszerfokokozatok használata.*

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Csoportmunkában: – Környezetünk élővilága falun. – Környezetünk élővilága városban. – Környezetünk élővilága mezőn. – Környezetünk élővilága erdőben. Képalakítás választható technikával.

TESTNEVELÉS:

A tanult fordulatok gyakorlása. Gurítások állásban és mozgás közben – lábbal, kézzel. Távolugrás gyakorlása.
Értékelés: Távolugrás. Gyorsfutás csoportokban. Kecskézés – fogójáték.

ÖNMŰVELÉS:

*Témához kapcsolódó „anyagok „ keresése, használata.
Napi órai és órán kívüli feladatok elvégzésének az önálló és csoportos megtervezése, megvalósítása.
Részvétel közös tevékenységekben, akciókban iskolán belül és iskolán kívül (pl. környezetvédelmi tevékenység,..).*

Jön a nyár

Időtartam: 20 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Készülődés a nyárra: közös tevékenységek és elfoglaltságok tervezése, megbeszélése. A közös nyári tevékenységet akadályozó, vagy elősegítő helyzetek, tények megbeszélése, Társas beszédhelyzetek gyakorlása. A tér használata. Kooperatív feladatok megoldása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Változások az állat- és növényvilágban. A nyár a vízpartokon és a hegyekben. A nyár hatása az emberekre.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű)– ismeretek szerzése.

Fogalmazás: nyári terveim.

MATEMATIKA:

Negatív számok, hőmérsékleti változások Adósság– vagyon Űrmértékek, át- és beváltások.

ÉV VÉGI FELMÉRÉS**ÉNEK-ZENE:**

Dal, játék, mondóka: Ismétlés-gyakorlás

Zenei elem: Ismétlés-gyakorlás

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

A nyár színei. Színek kikeverése temperával. (Hideg-meleg, kiegészítő színek, élénk színek.)

TESTNEVELÉS:

Kargyakorlatok (húzások, körzések, lendítések). Ált. erőgyakorlatok. Váltóversenyek tárgykerüléssel. Kötélhúzó-verseny 2 csoportban.

Bakugró-verseny. Séta, Légzőgyakorlat. Függes a bordásfal! – fogójáték.

ÖNMŰVELÉS:

Témához kapcsolódó „anyagok”, keresése, használata.

Napi feladatok tervezése, megvalósítása.

Részvétel közös tevékenységekben.

DÉLUTÁNOS TEVÉKENYSÉG

Időtartam: 180 óra (heti 5 óra)

Megjegyzés:

A délutános (szabadidős) tervet napközis vagy iskolaotthonos formában működő osztályok esetén lehet használni. Hazajárós (főlnapos) osztály esetében e tevékenységrendszer elhagyandó (illetve elhagyható).

A délutános (szabadidős) tevékenységi rendszer kiegészíti a témákkal kapcsolatos feldolgozásokat, használata nem kötelező. A pedagógus eldöntheti, hogy mennyit és milyen mennyiségben használ fel belőle.

Cél

A tanulók sokrétű tevékenykedtetése, s ez által fejlesztése a témához kapcsolódóan.

Követelmény

Nincs.

Tartalom

Kapcsolatok.
Hazánk.
Fantázia és valóság.
A természet megismerése.

Kapcsolatok

Időtartam: 40 óra

Tartalom

1. hét: Nyaralás után

1. Vakáció – újságkészítés csoportonként feladatmegosztással
2. Zenehallgatás: Vivaldi: Négy évszak – Nyár. Befejezés festéssel csoportonként.
3. Indul a gőzhajó (Lacky: Vakációóó)
4. A nyár gyümölcsei – kompozíció agyagból csoportmunkában
5. Madársárkány készítése csoportmunkában (Lacky: Vakációóó)

2. hét: Családom és én

1. Családrajz
2. Elvárásolt családrajz
3. Drámajáték: Családválasztás
4. Éves családi program összeállítása (Caryl Waller Krueger: 1001 ötlet szülőknek c. könyve alapján)
5. Családi sportdélután

3. hét: Barátaim, ellenségeim

1. Ilyen vagyok, ilyennek látnak barátaim, ellenségeim (Bagoly–Telkes: Személyiségfejlesztés kisiskolás korban Bp. 1988.)
2. Együttműködés, konfliktuskezelés – szerepjáték
- 3–4–5. Személyiségfejlesztő játékok (Altern füzetek: 61–72. oldal)

4. hét: Ahogyan a jövőmet képzelem

1. Időgép c. drámajáték (Bagoly – Telkes: Személyiségfejlesztés kisiskolás korban Bp. 1988.)
2. Rajzolás, festés
3. Mi leszek, ha nagy leszek? – fogalmazás egyénenként
4. Jules Verne regényeiből részletek olvasása
5. Játékötletek összegyűjtése

5–6. hét: Kapcsolatok a természetben

1. Könyvtárlátogatás
 2. Ismeretanyagok rendezése
 3. Beszámoló
 4. Természetfilmek
 5. Sport – sportjáték
-
1. Lexikonok, enciklopédiák – adatgyűjtés
 2. Képzőművészeti reprodukciók
 3. Képkirakó verseny
 4. Meseírás csoportban
 5. Sport – sportjáték

7. hét: Őszi szokások, tevékenységek

1. Őszi fejtörő (összerakó, keresztrejtvény) (Kisdobos 1984. okt.)
2. Kirándulás – Őszi levelek felismerése
3. Levelekből, termésekből állatok, lakásdíszek készítése
4. Őszi gyümölcsökből kompozíció készítése
5. Sport – sportjáték

8. hét: Rendszerezés

1. Drámajátékok
2. Kézművesség
3. Könyvtárlátogatás
4. Kirándulás
5. Sport – sportjáték

Hazánk

Időtartam: 40 óra

Tartalom

9–10. hét: Hol élünk?

1. Könyvtárlátogatás
 2. Gyűjtött anyag rendezése
 3. Beszámolás
 4. Múzeumlátogatás
 5. Honismereti játékok
-
1. Képek gyűjtése: Ország, megye, város
 2. képzőművészeti alkotások bemutatása
 3. Versek, dalok gyűjtése hazánkról
 4. Ország, város... c. játék
 5. Sport – sportjáték

11–12–13. hét: Honnan jöttünk, hogyan jöttünk?

1. Könyvtárlátogatás: őseink élete
2. Könyvajánlás
3. Drámajáték: Ősmagyarok élete az Ural mentén
4. Honfoglaló magyarok foglalkozásainak rajzos bemutatása
5. Ősi gyermekjátékok felidézése

1. Ősmagyarok lakóhelyeinek
2. Ősi szokások gyűjtése
3. Ősi viseletek rajzolása
4. Arany János: Rege a csodaszarvasról – dramatizálás
5. Ősi gyermekjátékok felidézése

1. A fehérlófia – dramatizálás
2. Sámánjelek, tevékenységek rajzolása
3. A magyarok kalandozásairól mondák gyűjtése
4. Ősi szólások, közmondások, szimbólumok jelentésének vizsgálata
5. Vetélkedő – ősmagyarok élete

14.–15.–16. hét: Karácsonyi ünnepekör

1. Ajándékötlet börze
2. „Hull a pelyhes, fehér hó” c. dal illusztrálása
3. Mikulásműsor szerkesztése
4. Bábkészítés
5. Előadás óvodásoknak

1. Szeretetjátékok
2. Szeretetet kifejező szavak gyűjtése (Lásd. 1001 ötlet szülőknek 290-291. o.)
3. Szeretet a könyvekben, szépirodalmi alkotásokban, filmekben
4. Karácsonyfadísz készítése
5. Karácsonyfa díszítés tervének elkészítése

1. Más népek karácsonyi szokásai
2. Karácsonyi asztaldíszek készítése
3. Karácsonyi asztalterítés
4. „Szív küldi” – szeretetkazetta
5. Könyvajánlás a téli szünetre

1. Téli szünet élményeinek festése
2. Szobai társasjátékok
3. Újév kezdetével kapcsolatos versek gyűjtése
4. Újévi, szilveszteri szokások gyűjtése
5. Hópelyhek táncának improvizálása

Fantázia és valóság

Időtartam: 60 óra

Tartalom

17--18. hét: Őskor

1. Könyvtárlátogatás
2. Gyűjtött anyag rendezése, bemutatása
3. Művészettörténet: barlangrajzok készítése
4. Ősi rituális táncok elképzelése, bemutatása
5. „Mamutvadászat” – improvizációs játék

1. Az emberré válás szakaszainak rajzolása
2. Mesék, mondák gyűjtése az emberré válásról
3. Múzeumlátogatás: helyi ősi leletek felkutatása
4. Romhányi József: A majom búcsúbeszéde társaihoz, emberré válása alkalmából – előadása
5. Vadászbáték: Nagymedve a bocsáival
Halászbáték

19–20. hét: Ókor

1. Könyvtárlátogatás
2. Könyvajánlás
3. Művészettörténet: képek, diaképek az ókori városokról
4. Makett készítés
5. Múmiajáték

1. Ókori öltözékek keresése könyvekben
2. Ókori ruhák tervezése
3. Ókori történetek, mondák gyűjtése
4. Origami: oroslánhajtogatás
5. Gladiátor – improvizációs játék

21–22–23. hét: Középkor

1. Könyvtárlátogatás
2. Könyvajánlás
3. Művészettörténet: képek, festmények középkori városokból
4. Makett készítés
5. Középkori zenék hallgatása

1. Középkori öltözékek keresése könyvekben
2. Középkori ruhák tervezése
3. Középkori történetek, mondák gyűjtése
4. A kor gyerekjátékai
5. Ismerkedés középkori táncokkal

1. Mátyás királyról szóló mesék olvasása
2. Mesék dramatizálása
3. Ki tud többet Mátyás királyról – vetélkedő
4. Középkorból származó mondókák, kiszámolók gyűjtése
5. Török–görög játék

24. hét: Feltalálók kora

1. Könyvtárlátogatás
2. Könyvajánlás
3. Képek gyűjtése feltalálókról
4. Vetélkedő – a magyar feltalálókról
5. Sport – sportjáték

25. hét: Mi lesz velünk?

1. Mi lesz velünk 5 – 10 – 20 év múlva – rajzkészítés
2. Szituációs játék
3. Földünk jövője – újságcikk gyűjtés
4. Könyvek gyűjtése jóslásról, asztrológiáról
5. Nostredamus jóslatai – dramatikus játék

26. hét: Utazás a jövőbe

1. Origami: Űrhajós
2. Rejtvény-összeállítás
3. A jövő közlekedési eszközei – rajz
4. Utazás a jövőbe – fogalmazás
5. Társasjáték szerkesztése

27. hét: Tavasz, szokások, tevékenységek

1. Húsvéti népszokások, szimbólumok
2. Tojásfestés
3. Húsvéti ételreceptek gyűjtése, cseréje
4. Nyulak a bokorból c. játék
5. Gergelyjárás, pünkösdlés

28. hét: Rendszerezés

1. Könyvtárlátogatás
2. Könyvajánlás
3. Origami
4. Dramatizálás
5. Sport – sportjáték

A természet megismerése

Időtartam: 40 óra

Tartalom

29. hét: Tavaszi természet

1. Fejtörő – a tavaszi természetről
2. Tavasz ígérkezik – meseírás csoportonként
3. Képzletbeli „Tavasztündér” agyagból
4. Tavasz szél vizet áraszt – daltanulás
5. Miért küldött az úrasszony c. népi játék (Falvay Károly: Ritmikus mozgás, énekes játék)

30. hét: Virágok, fák, cserjék

1. Origami: növények hajtogatása
2. Különböző fafajták, bokrok rajzolása csoportonként
3. Fakéreg mintázása zsírkrétával
4. Virágokról, fákról szóló dalok, versek tanulása
5. Komámasszony hol az olló?

31. hét: Emlősök, madarak

1. Origami: emlősök, madarak hajtogatása
2. Hajtogatott állatok egy képpé rendezése
3. Állatok hangjának, mozgásának utánzása – improvizáció
4. Versek, mesék olvasása
5. Énekes, verses játékok gyűjtése – verseny

32. hét: Hüllők, kétéltűek, halak

1. Origami: hüllők, kétéltűek, halak hajtogatása
2. Ismertterjesztő szövegek, érdekességek gyűjtése, olvasása
3. Akvárium készítése
4. Kígyó feje – farka c. játék
5. Más népek meséi hüllőkről, kétéltűekről, halakról

33. hét: Rovarok

1. Könyvtárlátogatás
2. Könyvajánlás
3. Védett rovarok rajzolása, festése
4. Origami: katicahajtogatás
5. Sport – sportjáték

34. hét: Környezetünk élővilága

1. Könyvtárlátogatás
2. Könyvajánlás
3. Plakátkészítés természetvédelemről
4. Szituációs játék: – környezetvédők – környezetpusztítók
5. Sport – sportjáték

35. hét: Jön a nyár

1. Nyári könyvajánlás
2. Széllovas készítése
3. Játékok tervezése, ajánlása a nyárra
4. „Rossz időre”: rejtvénykönyv szerkesztése
5. Praktikus tanácsok a nyárra (sátorverés, kempingezés stb.)

36. hét: Rendszerezés

1. Könyvtárlátogatás
2. Könyvajánlás
3. Origami
4. Kézművesség
5. Népi játékok

4. rész

4. ÉVFOLYAM MUNKATERVE

Tartalomjegyzék

HUMANISZTIKUS KOOPERATÍV TANULÁS 4. ÉVF. MUNKATERVE

Megjegyzés
Cél
Követelmény
Tartalom
Feltételek

Anyanyelv 4.

Kulcsszavak
Követelmény
Tartalom
Értékelés
Feltételek

Matematika 4.

Kulcsszavak
Követelmény
Tartalom
Értékelés
Feltételek

Ének-zene 4.

Kulcsszavak
Követelmény
Tartalom
Értékelés
Feltételek

Modellezés–vizualitás 4.

Kulcsszavak
Követelmény
Tartalom
Értékelés
Feltételek

Testnevelés 4.

Kulcsszavak
Követelmény
Tartalom
Értékelés
Feltételek

Idegen nyelv 4.

Kulcsszavak
Követelmény
Tartalom
Értékelés
Feltételek

"ÖNÁLLÓAN!" 4.

Cél
Tartalom
Feltételek
Nyaralás után 4.
Tanulási szokásaim 4.
Úton 4.
Szabadidőm 4.
"Magam is tudom!" 4.
Őszi ünnepek, szokások, tevékenységek 4.

HAZÁNK I. 4.

Cél
Tartalom
Feltételek
A térkép 4.
Alföldek 4.
Karácsonyi ünnepkör 4.

HAZÁNK II. 4.

Cél
Tartalom
Feltételek
Domságok 4.
Hegységek 4.
Budapest 4.
Tavaszi ünnepek, szokások, tevékenységek 4.

TERMÉSZET ÉS MŰVÉSZET 4.

Cél
Tartalom
Feltételek
Tavaszi 4.
A természet képekben 4.
Természet és a hangok 4.
A természet kincsei 4.

HUMANISZTIKUS KOOPERATÍV TANULÁS

4. ÉVFOLYAM MUNKATERVE

Időtartam: 36 hét

Megjegyzés

1. A Munkaterv nem használható a Fő modul (Munkaterv 1. Rész) ismerete nélkül.
2. Az évfolyam „Céljait” és „Követelményeit” különböző betűkkel írtuk, hogy segítsen az olvasónak a tárgyak szerinti elkülönítésben is.
3. A ciklusok témáinál a tartalmak dőlt és normál betűs formában szerepelnek (lásd „Munkaterv 1.” rész a „Témák szerkezeténél” leírtakat).
4. Idegen nyelv:

A 4. évfolyamtól kezdődően iktatjuk be a kötelező tantárgyi rendszerbe az idegen nyelv tanítását. Programunkban angol nyelvre kidolgozott tantervet ajánlunk fel, ami nem azt jelenti, hogy más idegen nyelvű tantervet (pl. német) nem lehet használni helyette. Az idegen nyelv megválasztását az alkalmazó iskola kompetenciájába utaljuk.

* A 2 óra / hét időkeretben való foglalkoztatást csak azon tanulók részére ajánljuk, akiknek az anyanyelvi tudása olyan szinten van, hogy az lehetővé teszi az idegen nyelv tanulását. A többi tanulónál az anyanyelvi képességek fejlesztését, megerősítését kell előtérbe helyezni különböző fejlesztő foglalkozások megszervezésével, s idegen nyelvről maximum heti 1 órában tartunk, azt is játékos formában. Az így megmaradó 1 órát olyan tevékenységek kialakítására kell fordítani, amelyek a helyi lehetőségek, körülmények, adottságok, s a „konkrét tanulóanyag” figyelembevételével készülnek.

1. Tantárgy- és óraterv:

- 1.1. Mi és a környezetünk 1.2. Anyanyelv 1.3. Matematika 1.4. Ének-zene
1.5. Modellezés–vizualitás 1.6. Testnevelés 1.7. Idegen nyelv

Alkalmazott tantárgyak: Együttműködés, Önművelés

2. Óraszámok:

Összes óraszám: heti 22,5 óra

Tevékenység	I. Ciklus heti	II. Ciklus heti	III. Ciklus heti	IV. Ciklus heti	Összes éves
Anyanyelv – Mi és a környezetünk	10	9	9	10	340
Matematika	4	4	4	4	144
Modellezés – vizualitás – ének-zene	3	4	4	3	128
Testnevelés	3,5	3,5	3,5	3,5	126
Idegen nyelv	2*	2*	2*	2*	72*
Összesen	22,5	22,5	22,5	22,5	810

Ciklusokon belül az időkeretek blokkosíthatóak, átrendezhetőek.

I. Ciklus: szeptember–október (őszi szünet)

II. Ciklus: november–december (téli szünet)

III. Ciklus: január–március (tavaszi szünet)

IV. Ciklus: április–június (nyári szünet)

- a) Ciklusokon belül az időkeretek blokkosíthatóak, átrendezhetőek.
 b) Negyedik osztályban nem tervezzük a Délutános (szabadidős) tevékenységek tervének a leírását.
 Az alkalmazó iskola kompetenciájába utaljuk ennek megvalósítását (amennyiben szüksége van ilyen tervre).
 c) Az Együttműködés és az Önművelés nem kap önálló órakeretet, mivel mindegyik területben megjelenik.

3. A tanév szakaszolása (ciklusok, témák)

I. CIKLUS „ÖNÁLLÓAN!”		II. CIKLUS „HAZÁNK!”	
HÉT:		HÉT:	
1.	Nyaralás után	9.	A térkép
2.	Tanulási szokásaim	10.	Alföldek
3.	Úton	11.	Alföldek
4.	Szabadidőm	12.	Alföldek
5.	Szabadidőm	13.	Alföldek
6.	„Magam is tudom!”	14-16.	Karácsonyi ünnepkör
7.	Őszi ünnepek, szokások, tevékenységek		
8.	Rendszerezés		
III. CIKLUS „HAZÁNK!”		IV. CIKLUS TERMÉSZET ÉS AMŰVÉSZET	
HÉT:		HÉT:	
17.	Dombságok	29.	Tavaszi
18.	Dombságok	30.	A természet képekben
19.	Dombságok	31.	A természet képekben
20-24.	Hegységek	32.	Természet és a hangok
25.	Budapest	33.	Természet és a hangok
26.	Tavaszi ünnepek, szokások, tevékenységek	34.	A természet kincsei
27-28.	Rendszerezés	35.	A természet kincsei
		36.	Rendszerezés

Cél

LÁSD: FŐ MODUL (Munkaterv 1. részében)

AZ ÉVFOLYAM FŐ CÉLJAI:

A negyedik osztálytól kezdődően (6. osztályig) kezd a munka erőteljesebben a teljesítmény irányába orientálódni. E évfolyamtól a közvetlen tapasztalás mellett egyre nagyobb, hangsúlyozott szerepet kap a közvetett megismerés. Hangsúlyozott szerepet kap az önálló tanulás alapkészségeinek az erőteljes fejlesztése (mind egyéni, mind kooperatív kiscsoportos szinten), a tanító által biztosított tanulási források alapján a tanulók által kidolgozandó saját tanulási programok összeállítására ösztönzés, a saját tanulási program által történő haladás, fejlesztés. Ettől az évfolyamtól kezdődik programunkban a kötelező tantárgyak keretei között az idegen nyelv tanítása. Fontosnak tartjuk ezen évfolyamon a tanulók érdeklődésének felkeltését az idegen – angol – nyelv és kultúra iránt. A nyelvtanulás szerepének, fontosságának a megértését. Motiváltság kialakítását az idegen nyelv befogadására. Az iskolán kívül szerzett nyelvtudás hasznosságának a felismertetését.

RÉSZLETES CÉLOK:

SZEREZZEN TAPASZTALATOKAT

- és ismereteket a témákról a témafeldolgozások során **(minden terület)**,
- megfigyelések végzésében, a tapasztaltak elmondásában, egymás tapasztalatainak kicserélésében: ön-maga és mások testhelyzetének, testmozgásának, beszédének, testkülsőjének – öltözködésének és viselkedésének megfigyelésében; Az emberi test részeinek, növények, állatok, anyagok, tárgyak, jelenségek megfigyelésében; a tantárgyi tanuláshoz kötődő jelek, ábrák megfigyelésében. **(minden terület)**,
- versek, mesék, szövegek helyes olvasásában, írásában, különböző szövegek értő néma – és hangos olvasásában **(E, MK, A, Ö)**,
- az évszakokhoz, tájakhoz kapcsolódó népművészeti szokások, képzőművészeti alkotások, eszközök, használati tárgyak, azok funkciójának és díszítésének megismerésében, megadott szempontok alapján történő elemzésében **(MK, A, MV)**,
- a természet kincseiről és a belőlük készíthető tárgyokról **(MK, MV)**,
- megadott vagy választott szempontok szerinti csoportosításokban, sorba rendezésekben **(M)**,
- fázisrajzok felhasználásával történő filmkészítésben **(MV)**,
- a vizuális kommunikáció műfajainak (újság, reklám, film stb.), elkészítésük legjellemzőbb eljárásainak a megismerésében **(MV)**,
- az összetett formák arányainak és részarányainak megközelítő pontossággal történő ábrázolásában, tességük térben és síkon történő érzékeltetésében **(MV)**,
- egyszerű természetes formák lerajzolásában a nézőpont figyelembevételével takarásban és rálátásban **(MV)**,
- pozitív és negatív formák síkon és térben történő kifejezésében **(MV)**,
- a valóság téri viszonyainak az egymásmellettség, az egymásmögöttiség és a nagyságviszonyok érzékeltetésére, takarással és a rajzokon feljebb-lejjebb helyezéssel történő kifejezésében **(MV)**,
- tér-részletek előállításában grafikai eljárásokkal, festéssel, modellezéssel. Változatos technikák alkalmazásában a témák feldolgozása, táblák és plakátok elkészítése során **(MV)**,
- a szépirodalmi és ismeretterjesztő és publicisztikai szövegek főbb jellemzőiről **(A)**,
- az angol hangok, szavak, mondatok kiejtésének tanulásában, az angol nyelv jelrendszerének megismerésében, az angol szokásokról, jellemzőkről **(I)**.

TÖREKEDJEN

- a dalok hangulatának megfelelő éneklésre **(E, ÉZ)**.

GYAKOROLJA

- az életviteli szokások kialakulását, megerősödését szolgáló tevékenységeket **(minden terület)**,
 - az új szavak, kifejezések szövegösszefüggésben történő értelmezését **(E, MK, A)**,
 - a helyzetnek megfelelő szövegfonetikai eszközök használatát **(E, A)**,
 - néhány fontos történelmi esemény és időpont egymáshoz való kapcsolását **(MK, A)**,
 - a szövegelemző műveletek önálló (információk, tények, adatok kiemelése, lényegkiemelés, kulcsszavak kiemelése, tömörítés, bővítés), és tanítói segítséggel történő (téma felismerése, összefüggések kiemelése, értelmezések) elvégzését **(MK, A)**,
 - a mérést alkalmi és szabványos egységekkel és többszöröseikkel **(MK, M)**,
 - az életkori sajátosságoknak megfelelő – ifjúsági regény tanítói segítséggel fejezetenként történő feldolgozását, s arról olvasónapló írását **(A)**,
 - a költői képek, a vers ritmusának, a rímeknek, a versek hangulatának, szerkezeti sajátosságainak a vizsgálatát. Keresse a költői eszközöket: hasonlatok, ismétlés, ritmus, rím, fokozás, megszemélyesítés **(A)**,
 - szöveg alapján nyitott mondatok felírását, majd ezek megoldását.
- Értelmezzen egyszerű szövegeket, ismerje fel a kapcsolatokat, jegyezze le az adatokat, készítsen megoldási tervet **(M)**,
- a matematikai logika elemeinek / a vagy – az és – a nem– a minden – a van olyan -/ alkalmazását **(M)**
 - konkrét valószínűségi játékokban a biztosan bekövetkező, a lehetséges, a lehetetlen események megkülönböztetését. Statisztikai feladatoknál az adatok kigyűjtését, lejegyzését, grafikonok készítését, a grafikonok értelmezését **(M)**,
 - a törtszámok leolvasását mérési eredményként, megjelenítését adott vagy választott egységek esetén, a negatív számok megjelenítését különféle modellekkel. Az egyszerűbb törtszámok nagyság szerinti rendezését, helyük megtalálását a számegyenesen. A negatív számok helyének megtalálását a számegyenesen, a pozitív és negatív számok nagyság szerinti rendezését **(M)**,
 - sorozatok, szabályjátékok, függvények önálló (nehezebb esetekben tanári segítséggel történő) megoldását, a szabály alkalmazásával egyszerűbb esetekben **(M)**,
 - a szöveges feladatokat megfelelő művelettel felírni, önállóan megoldani, az eredményt ellenőrizni és egybevetni a valósággal **(M)**,
 - a Hymnus éneklését **(ÉZ)**,
 - a zenei kérdés-feleletet, egyszerű kánonokat, a kétszólamú éneklést, megismert relációk éneklését dalokban, motívumokban kézjelről, betűről, kottáról (hangszere segítségével), tanult relációk felismerését gyakorolt dalokban **(ÉZ)**,
 - adott címszavak önálló kikeresését a lexikonokból. A tárgymutató használatát **(Ö)**,
 - a katalógus használatát. Tudjon feladatai megoldásához anyagot gyűjteni a könyvtárban **(Ö)**.

JAVULJON

- az állóképessége, teherbíró és egyensúlyozó képessége **(T)**.

Követelmény**TÉNYLEGES KÖZÖS KÖVETELMÉNYEK ÉVFOLYAM VÉGÉN:****VÉGEZZE**

- a tantárgyak tanulásához kapcsolódó írásos munkákat jó elhelyezéssel, könnyen olvasható egyéni írással **(MK, A)**,
- Kombinálja az írást rajzzal, illusztrációkkal **(MK, A)**.

RENDELKEZZEN

- megbízható becsülőképességgel **(MK, M, MV)**.

ISMERJE FEL

- nemzeti jelképeinket (MK,A).

ISMERJE

- ismerjen néhány köszöntőt (E, MK, A, ÉZ),
- ismerjen 25-30 dalt, (beleértve az előző osztályban tanultakat is). Ismerjen 10-15 játékot dallal, mondókával. Legyen képes a közös éneklésére, eljátszására. (E, A, ÉZ),
- fővárosunk és a hivatalos nyelv megnevezését (MK, A, Ö),
- a szünet szerepét: értelmi, érzelmi és hatásszünet (E, A),
- ismerjen néhány szabadtéri játékot (E, T,),
- írjon vázlatot (MK, A),
- a mérőeszközöket, a szabvány mértékegységeket és átváltásukat a gyakorlati mérésekhez kapcsolódva (MK, M),
- a leggyakrabban előforduló mértékek helyes használatát. Olvassa le helyesen a hőmérőt (MK, M),
- ismerjen néhány etnikai csoportot, nemzetiséget (MK, Ö).

SAJÁTÍTSON

- el egy úszásmódot. (Amennyiben ez lehetséges!).

LEGYENEK

- ismeretei az uszoda és a természetes vizek veszélyeiről (MK, T).

TUDJA

- saját szavaival feleleveníteni a tanult mondákat, történelmi eseményeket (MK, A, Ö),
- alkalmazni a tanult nyelvi fordulatokat konkrét helyzetekben. Tudjon érzelmeket kifejezni dallammal, mondathangszínnel és hangszínnel. Tudjon érzelmeket felismerni dallamból, mondathangszínből, hangszínből (E, A),
- az irodalmi művek által keltett élményeket megfogalmazni (MK, A),
- megnevezni a lakásbelső tereit és azok funkcióit (MK, TV),
- szűkebb lakóhelyén útbaigazítani az idegent (MK, Ö),
- a helyesírási szótárt használni szokás szintjén (A, Ö).

TUDJON

- kérdéseket feltenni és kérdésekre válaszolni (E, MK, A, ÉZ, MV),
- tisztelet adni a Himnusz és a Szózat éneklése közben (E, MK, A),
- tartalmat elmondani folyamatosan, összefüggően. Tudja a mondanivalóját szóban értelmesen megfogalmazni, az olvasmányok tartalmát összefoglalni. Rövid meséket, verseket önállóan elmondani (E, MK, A),
- március 15-ével kapcsolatos verset, dalt, történetet előadni (MK, A, ÉZ),
- segítséggel beszámolni a tájnak és lakóhelyének jellemzőiről, nevezetességeiről (MK, A, Ö),
- lakóhelyéhez közeli kirándulóhelyet megnevezni és leírni (MK, A, Ö),
- vázlatot készíteni. Ismerje az anyaggyűjtés módjait (MK, A),
- egyszerű kar- és lábmozgásokat végezni (lépés, dobantás, taps) (E, ÉZ),
- társaival együtt tájrészleteket homokból, plasztilinből kialakítani (alföld, dombok, hegyek), dobozokból, térelemekből utca és városrészletet konstruálni. Zeneművet illusztrálni. (MK, MV),
- mérni cm pontossággal, mérési eredményeket lejegyezni, méreteket leolvasni rajzos ábráról (MV, M).

LEGYEN KÉPES

- társaival 40-45 percig közösen együtt dolgozni egy-egy feladaton (feladatokon) **(minden terület)**,
- ellenőrizni munkáját önállóan, csoportban a szokás szintjén (minden terület).
- hibái javítására a szokás szintjén **(minden terület)**,
- tárgyjáték-improvizációra, egyszerű bábok (sík-, bot-, gyűszűbábok, egyszerű maszkok) készítésére és használatára **(E, A, TV)**,
- életkorának megfelelő önkiszolgáló tevékenységek elvégzésére **(E, MK)**,
- öt vers szöveghű felidézésére **(E, A)**,
- a bemutatkozás, köszönés, kérés, köszönetnyilvánítás megfelelő formáinak alkalmazására a szokás szintjén. **(E, A)**,
- a szerkezet érzékelésére, a kezdet és a vég felismerésére térbeli és időbeli struktúrákban **(E, A)**,
- az olvasmányok tartalmának elmondására, a művek által keltett élmények megfogalmazására tanítói segítséggel **(MK, A)**,
- a megértés bizonyítására egyszerű feladatok megoldásával, amelyek a némán olvasott szöveghez kapcsolódnak: főbb események megfogalmazása, szövegillusztráció, stb. **(MK, A)**,
- az egyenletes lüktetés érzékelésére, mondókák ritmizálására egyenletes járás mellett, a tanult ritmushangok hosszúságának felismerésére hangzás után és kottaképről, tudja őket hangoztatni **(E, ÉZ)**.
- a tartalomjegyzék helyes használatára **(A, Ö)**.

ALAKULJON

- ki a kulturált, sportszerű, test-test elleni küzdelem elfogadása és végrehajtása. Tartsa be a játék- és magatartási szabályokat. Végezzen rendszeres mozgásos tevékenységet a szabadban! **(E, T)**.
- ki az időjáráshoz, évszakokhoz, napszakokhoz, alkalomhoz kapcsolódó életviteli szokásai **(MK)**.

A TÖBBI KÖVETELMÉNYT LÁSD: A „TANTÁRGYAKNÁL”.

Tartalom

A negyedik osztályos tanterv (az első háromhoz hasonlóan) tartalma három területből épül fel:

1. Az első az éves szinten leírt tananyag, amely a tantárgyi rendszerből áll:
Mi és a környezetünk, Anyanyelv, Matematika, Ének-zene, Modellezés–vizualitás, Testnevelés, Idegen nyelv.
2. A másik a tématerv, amely a tevékenységek magját, kiindulási helyzetét jelenti. Az évet 4 nagy téma – ún. CIKLUS – TÉMA – bontja négy szakaszra („Önállóan”, „Hazánk I.” „Hazánk II.” „Természet és művészet”).
3. A harmadik a ciklusokon belül, – a *Heti témának* megfelelően– leírt, a tantárgyi rendszer és alkalmazott tantárgyak témán átszűrt, témán keresztül fejlesztendő területei, „tananyaga” amely strukturálódik a komplex blokk tevékenységi-részeinek megfelelően.(A héten belül: 1. Együttműködés, 2. Mi és a környezetünk: 3. Anyanyelv: 4. Matematika 5. Ének-zene 6. Modellezés-vizualitás 7. Testnevelés 8. Önművelés, 9. Idegen nyelv).

Megjegyzés:

A ciklustémák, s azon belül a hét-témák biztosítják, hogy a körük szerveződő „tantárgyi rendszer” komplex blokká alakulhasson.

Feltételek

1. A HKT-program 4. osztályos taneszköz csomagja:

- Projektek 4. (tanítási segédlet)
- Feladat- és szöveggyűjtemény 4. (tanítási segédlet a projektekhez)
- Feladatok gyűjteménye (tanítási–tanulási segédlet)
- Olvasókönyv 4. (tanulási segédlet)
- Matematika munkalapok 4. (tanulási segédlet)
- Matematika feladatgyűjtemény 4. (tanulási segédlet)
- Önművelési napló 4. (tanulási segédlet)
- Daloskönyv 4. oszt. (tanulási segédlet)

2. Tárgyi feltételek

- Általános feltételeket: lásd: Fő modul (1. könyv)

A feltételek bővebb kifejtését lásd: a tantárgyak, valamint a „Ciklusok” feltétel rovataiban.

Megjegyzés:

Más, forgalomban lévő taneszköz is használható. A Projekt és a hozzá tartozó Feladatgyűjtemény használata viszont ajánlott, mivel ilyen forgalomban nincs.

Mi és a környezetünk 4.

Kulcsszavak

Ember és társadalom
Ember a természetben
Néphagyomány
Háztartástan
Népszokás

Követelmény

LEGYEN

- tisztában az olvadás és az oldódás közötti különbséggel. Használja helyesen az oldódás és az olvadás szavakat.
- tájékozott elemi szolgáltatások használatában (posta, közlekedés, gyógyszertár, bolt,..), a vásárlással kapcsolatos elemi fogalmak használatában (pénz, adás-vétel, alapvető termékek árai,..).

ISMERJE FEL

- Magyarország térképét.
- milyen célokra használható a térkép. Próbáljon információkat szerezni a térkép segítségével.

ISMERJE FEL ÉS NEVEZZE MEG

- egy fás szárú, egy lágyszárú növényt, egy emlős, egy madár, egy gerinctelen állat testrészeit.

ISMERJE

- és tartsa be a gyalogos közlekedés alapvető szabályait (gyalogos átkelőhely, közlekedési lámpa, vasúti átjáró használata).
- és tartsa be a közlekedési eszközök használatának szabályait. Ismerje a járműhasználattal kapcsolatos veszélyhelyzeteket, a balesetek megelőzési lehetőségeit.
- a szomszédos települések nevét, s azok megközelítési lehetőségeit.
- és figyelje főbb testméreteit (magasság, tömeg, mellbőség, arasz) és életműködéseinek jellemző értékeit (légzésszám, pulzusszám, testhőmérséklet).
- környezetének legjellemzőbb felszíni formáit és felszíni vizeit.
- az időjárás elemeinek, a napszakoknak és az évszakoknak a nevét.
- a talaj-, a víz-, a levegőszennyezés megelőzésének lehetőségeit, a szennyezés egészségkárosító hatását.
- a különféle halmazállapotú anyagok főbb jellemzőit.
- a domborzat jelölését a térképen.

TUDJA

- hogy mi a teendő betegség észlelésekor és baleset esetén. Ismerje a mentők, tűzoltók telefonszámát, értesítésük módját.
- hogyan őrizheti meg egészségét, és mi veszélyezteti azt leginkább.
- a világtájakat megnevezni.
- megnevezni a lakóhelyén élő népcsoportokat.

TUDJON

- takarékoskodni, példákat felsorolni a takarékosagra.
- néhány a lakóhelyén található szolgáltatást bemutatni (helye, szerepe, használata).
- térkép segítségével megnevezni legalább egyet-egyét hazánk alföldi, dombságai, hegységei közül.
- megnevezni különbségeket az eltérő településtípusok között.

LEGYEN KÉPES

- szülők, hozzátartozók foglalkozásának megnevezésére, néhány jellemzőjének felsorolására.
- eseményeket és időpontokat egymáshoz kapcsolni a saját élettörténetével kapcsolatosan.
- méréseket végezni a tanult körben az emberi testen, tanári segítséggel.

Tartalom

NYARALÁS

1. Élettani igények
2. Nyaralási szokások
3. Táborozási szokások
4. Önálló nyaralás veszélyei

TANULÁSI SZOKÁSOK

1. Iskolai tanulási szokások
2. Otthoni tanulási szokások
3. Csoportos tanulási szokások
4. Egyéni tanulási szokások
5. Speciális tanulási szokások
6. Tanulási problémák
7. Tervezés és időbeosztás

KÖZLEKEDÉS

1. Szárazföldi
2. Vízi
3. Légi
4. Gyalogos közlekedés
5. Kerékpáros közlekedés
6. Közlekedési szabályok
7. Biztonságos közlekedés
8. Az önálló közlekedés veszélyei

SZABADIDŐ

1. Szabadidő az iskolában
2. Szabadidő az iskolán kívül
3. Közösségi szabályok
4. Hobby
5. Baráti kör
6. A lakókörnyezet lehetőségei
7. Önállóság

ÜNNEPEK, NÉPSZOKÁSOK

1. Március 15.
2. Szüret
3. Mikulás
4. Karácsony
5. Újév
6. Húsvét
7. Külföldi népszokások

TÉRKÉP

1. Domborzati térkép
2. Politikai térkép
3. Turista térkép
4. Térképkészítés

ÉTELEK

1. Ünnepekhez kapcsolódó jellegzetes ételek
2. Ételek készítése
3. Alapanyagok tulajdonságai

MAGYARORSZÁG TÁJEGYSÉGEI

1. Alföldek
 - a) Kisalföld
 - b) Nagyalföld
 - c) Duna – Tisza köze
 - d) Hortobágy
2. Dombságok
 - a) Zalai dombság
 - b) Somogyi dombság
3. Hegységek
 - a) Északi Középhegység
 - b) Dunántúli Középhegység
 - c) Alpokalja, Mecsek hg., Velencei hg.,
4. Budapest

HELYTÖRTÉNET

1. Alföldek
2. Dombságok
3. Hegységek
4. Budapest

HELYI SZOKÁSOK, HELYI LAKOSOK, ÉLET-MÓD

1. Alföldek
2. Dombságok
3. Hegységek
4. Budapest

TERMÉSZETI RITMUSOK

1. Ősz
2. Tél
3. Tavasz
4. Nyár
5. A természet fizikai változásainak megfigyelése.

A KÉPZŐMŰVÉSZET

1. Műalkotások kapcsolata a természettel
2. Műalkotások a természetben

A ZENE

1. Zeneművek kapcsolata a természettel
2. A természet hangjai

TERMÉSZETI KINCSEK

1. Fellelhetőségük
2. Feldolgozásuk
3. Felhasználásuk

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS

- A témakörök feldolgozásánál a csoportmunka előtérbe helyezése mellett egyre nagyobb hangsúly fektetését javasoljuk az egyéni tanulási szakaszokra.
- A tanulási folyamatban kapjon egyre nagyobb teret az önálló ismeretszerzés, tananyag-feldolgozás.
- Kapjon egyre nagyobb hangsúlyt a tanulási folyamat önálló megtervezése.
- Elkerülhetetlennek tartjuk a frontális órai munka alkalmazását.
- Javasoljuk a tapasztalati úton történő ismeretszerzés preferálását.
- A témakörök feldolgozásánál a differenciálás jelentőségét igen nagyra tartjuk.
- A megfigyelésekre, tapasztalatszerzésre a kirándulást, sétát, erdei iskolát, élő sarkot, iskolai kertet, kísérletezést tartjuk elsődlegesnek.
- A tanulók vegyenek részt az iskolán kívüli tevékenység megtervezésében és szervezésében is.
- Az ismeretszerzéshez szükségesnek tartjuk a videó, televízió, könyvtár alkalmazását és, ezeket legyenek képesek önállóan is használni.

Értékelés

Néhány megfigyelési szempont:

- Nyaralás veszélyeinek ismerete.
- Egyéni kialakult tanulási szokásai és ezek eredményessége.
- Segítségkérés tanulási problémák esetén.
- Önálló feladatmegoldás során tud-e időbeosztást készíteni.
- A közlekedés alapvető szabályainak ismerete és alkalmazása.
- A közlekedés leggyakoribb veszélyhelyzeteinek ismerete.
- Az iskolai szervezett szabadidős programokban és azok tervezésében való részvétel.
- Alkalmazkodás a közösségi szabályokhoz.
- Népszokások felelevenítésében való részvétel.
- A témakör feldolgozásában való részvétel.
- Ismeretek a hazai és külföldi népszokásokról.
- A különböző térképtípusok ismerete, használata.
- Ismeretek Magyarország tájegységeiről, Magyarország tájegységeinek helytörténetéről, helyi szokásairól, lakosairól.
- A természet ritmusainak felismerése.
- Az elvont és a valóság kapcsolatának meglátása.
- Ismeretek hazánk természeti kincseiről.
- Az ünnepekhez kapcsolódó jellegzetes ételek ismerete.
- Részt vesz-e közös ételkészítésben.
- Felismeri-e az alapanyagok jellemző tulajdonságait.

Megjegyzés:

Ezen megfigyelési szempontok kiegészíthetők, megváltoztathatóak, a konkrét pedagógiai gyakorlatban a résztvevők által közösen többféleképpen értelmezhetőek, sőt egyes részei akár el is hagyhatóak.

Feltételek

Lásd: „Fő modul”

Taneszközök:

- Projektek 4. (tanítási segédlet)
- Feladat- és szöveggyűjtemény 4. (tanítási–tanulási segédlet)

Tárgyi feltételek:

A szakirodalomban ajánlott könyvek, közlekedési szemléltető eszközök, térkép, videó, feladatlap, lakókörnyezet szabadidős lehetőségeinek programfüzete, földgömb, iránytű, tájoló, terepasztal, karácsonyi és húsvéti ételek készítéséhez szükséges konyhai eszközök, alapanyagok, tojásfestés eszközei, doboz, nagyító, virágföld, cserép, virágmagok, termések, levelek, ágak, kerti szerszámok, ásványi nyersanyagok gyűjteménye, élősarok vagy iskolakert.

Ajánlott szakirodalom:

- Nagy Európai Természetkalauz – Officina Nova Bp. 1992.
- Csudavilág sorozat kötetei – Park kiadó
- Az állatvilág enciklopédiája: Vízimadarak – Helikon, Bp. 1991.
- Usborne: Természettudományi Kisenciklopédia – Park kiadó, Bp. 1992.
- Usborne: Az élővilág kisenciklopédiája – Park kiadó, Bp. 1992.
- Godet: Európa virágai
- Simon Tibor–Csapody Vera: Kis növényhatározó – Tankönyvkiadó Bp. 1991.
- Csirmaz Mátyás: Kalendárium
- Szemtanú: A fa – Park kiadó, Bp. 1993.
- Arany László: Hol volt hol nem volt Móra 1995.
- Mindennapi életünk, Tudománytár gyermekeknek – Móra 1991.
- Képes Gyermekenciklopédia Park kiadó Bp. 1992/1994.
- Dömötör Tekla: Népvándorlás, néphit, népi vallásosság – Akadémiai kiadó, Bp. 1990.

Anyanyelv 4.

Kulcsszavak

Anyanyelv és irodalom
Beszédtechnika
Drámapedagógia
Dramatizálás
Drámajáték
Játék
Néphagyomány

Követelmény

ISMERJE FEL

- a szavak tövét.
- a tanult szófajokat (ige, főnév, melléknév, számnév, személyes és kérdő névmások) konkrét esetekben; tudjon szavakat csoportosítani szófajok szerint.
- a többes számot.

ISMERJE

- a dátum helyesírását.
- és alkalmazza az igekötős igék helyesírásának szabályait készség szinten.
- az igemódokat.
- a melléknév és a számnév fokozását.
- az alábbi műveket: Arany János: Tájkép; Kányádi Sándor: Zápor, Költögető, Gyermekrajz, Kosztolányi Dezső: Hegyek; Móra Ferenc: Három Matyi; Petőfi Sándor: Az Alföld, A Tisza; Szabó Lőrinc: Tóparton, Tücsökműzene.
- a népművészeti alkotások keletkezésének körülményeit, főbb műfajait, s jellemzőit.
- fel és nevezze meg a főbb mesetípusokat. Ismerje fel a mesetípusok főbb jellemzőit.
- és alkalmazza a szövegek hármas tagolását, tartsa az időrendet.

TUDJA

- helyesen írni a melléknév és a számnév fokozott alakjait készség szinten. Használja a nagy betűket a tulajdonnevek írásakor készség szinten.
- a melléknévek végén a hosszú -ó, -ő, -ú, -û-t jelölni készség szintjén.
- a j-t és ly-t 40-50 szóban jelölni készség szinten.

TUDJON

- az adott témáról negyed-fél oldalas, összefüggő szöveget írni olvasható formában, a minimális követelményekben megjelölt helyesírási és íráshasználati normák megtartásával.

LEGYEN KÉPES

- mondatfajták megnevezésére konkrét esetekben.
- mondatkezdés és mondatzárás helyes jelölésére.
- személynevek, állatnevek, címek, gyakran használt földrajzi fogalmak tulajdonnévnek nagy kezdőbetűjének jelölésére.
- rövid szöveg írására betűtévesztés, betűcsere, betűkihagyás nélkül.
- tartalmilag tisztázott és megértett szöveg felkészülés utáni folyamatos felolvasására (tempó, hangerő, hangsúly, hanglejtés, értelmi szünettartás, kapcsolattartás a hallgatósággal).
- néma olvasással életkorának megfelelő egy – másfél oldalas szöveg olvasására, s a szövegértés bizonyítására a lényeg kiemelésével.
- a begyakorolt hangkapcsolatokat helyesen kiejteni (kivéve beszédhibás).

Tartalom

BESZÉD, IRODALOM

1. Köznyelvi kiejtés

- Beszédtechnika.
- Ereszkedő és emelkedő dallam.
- Érzelmek kifejezése dallammal, mondathangsúllyal és hangszínnel.
- Érzelmek felismerése dallamból, mondathangsúlyból, hangszínből.
- A szünet szerepe: értelme, érzelmi és hatásszünet.

2. Beszéd

- Társas beszédszituációk gyakorlása.
- Szövegek tömörítése, egyszerűsítése.
- Szó – és kifejezésgyűjtés, szókincsbővítés.
- Kifejezések megfogalmazása saját szavakkal.

3. Szóbeli szövegalkotás

- Szabadon választott vagy megadott témáról szövegalkotás szóban.
- Tartalom elmondása.
- Részvétel beszélgetésekben.

4. írásbeli szövegalkotás

- Cím és tartalom kapcsolata.
- Az anyaggyűjtés módjai (tapasztalat, megfigyelés, emlékezet, képzelet, olvasmány).
- Vázlat készítése.
- A szöveg hármas tagolása.
- Elbeszélő fogalmazások írása.
- Leíró fogalmazások írása.
- Levél írása.

5. Műismeret

- Népköltészeti alkotások: népmondák.
- Dramatikus népi játékok, jelenetek.
- Versek, mesék, elbeszélések, regényrészletek a magyar és a világirodalomból.
- Ismeretterjesztő szövegek, publicisztikai művek.
- Egyszerű szerkezetű ifjúsági regény.

6. Irodalmi ismeretek

- Szépirodalmi, ismeretterjesztő és publicisztikai szövegek jellemzői. (terjedelem, forma, felépítés, témaválasztás, nyelvi eszközök).
- Népművészeti alkotások.
- A népmesék jellemzői.
- Mesetípusok.
- A versek szerkezeti sajátosságai.
- A versek hangulata.
- Költői eszközök: hasonlatok, ismétlés, ritmus, rím, fokozás, megszemélyesítés.

Megismerendő művek:

- Arany János: Tájkép
- Kányádi Sándor: Zápor
- Kosztolányi Dezső: Hegyek
- Móra Ferenc: Három Matyi
- Petőfi Sándor: Az alföld, A Tisza
- Szabó Lőrinc: Tóparton

OLVASÁS SZÖVEGÉRTÉS

1. Olvasási képesség

- Néma olvasás fejlesztése.
- Hangos olvasás gyakorlása, kifejező hangsúlyos olvasás fejlesztése.
- A szöveg tiszta, helyes hangoztatása.
- írásjelek fokozott figyelembevétele.
- Olvasmányrészletek, versek bemutató olvasása, kapcsolattartás a hallgatósággal.

2. Szövegmegértés

- A megértés bizonyítása szóban, rajzzal, cselekvéssel, írásban a szöveghez tartozó feladatok alapján.
- Tartalomelmondás.

3. Szövegelemzés

- Új szavak, kifejezések értelmezése.
- Szövegek tagolása, időrend, vázlat.
- Szereplők tulajdonságai.
- Dramatikus játékok.
- A versek szerkezete.
- Költői képek.
- A vers ritmusa.
- Rímek.
- Kiszámolók, mondókák.

ÍRÁS, HELYESÍRÁS

1. Írás, íráshasználat

- Másolás, tollbamondás, emlékezetből való írás.
- Egyszerű és összetett mondatok írása.
- Tartalmilag összefüggő mondatok írása.
- Feladatok megoldása írásban.

2. Helyesírás

- A tulajdonnevek helyesírása, elválasztása.
- A dátum helyesírása.
- A hosszú hangzók jelölése.
- Az ly és a j használata.
- Az igeidők jelölése, múlt idejű igék helyesírása.
- Az igekötős igék helyesírása.
- Az -ó, -ő, -ú, -û végű melléknevek helyesírása.
- A közép- és felsőfokú melléknevek helyesírása.
- A közép- és felsőfokú számnevek helyesírása.

ANYANYELVI ISMERETEK

- Mondatfajtáknak megfelelő írásjelek és hanglejtés.
- Az állítás, tagadás, tiltás a mondatokban.
- A tulajdonnevek fajtái, személynév, állatnév, földrajzi név, intézménynév, címek.
- Ragos főnevek, a szótő keresése.
- Az „a” és „az” névelők használata.
- Az igemódok.
- Az igekötős igék.
- A melléknév fogalma, felismerése kérdések alapján.
- A melléknév fokozása.
- Rokon és ellentétes jelentésű melléknevek.
- A névmás fogalma, felismerése.
- A személyes névmás.
- A kérdő névmás.
- A számnév fogalma, fajtái.
- A határozatlan számnév fokozása.

Értékelés

Néhány megfigyelési szempont:

- Tartalmilag tisztázott és megértett szöveg felkészülés utáni folyamatos felolvasása (tempó, hangerő, hangsúly, hanglejtés, értelmi szünettartás, kapcsolattartás a hallgatósággal).
- Néma olvasással életkorának megfelelő egy-másfél oldalas szöveg olvasása.
- Feladatok megoldása, amelyek a némán olvasott szöveghez kapcsolódnak.
- Az olvasmányok tartalmának elmondása.
- Új szavak, kifejezések értelmezése szövegösszefüggésben.
- A szövegek hármasság tagolása, az időrend tartása, vázlat írása.
- A költői eszközök felismerése: hasonlatok, ismétlés, ritmus, rím, fokozás, megszemélyesítés.
- Önálló szövegelemző műveletek (információk, tények, adatok kiemelése, lényegkiemelés, kulcsszavak kiemelése, tömörítés, bővítés) és tanítói segítséggel történő (téma felismerése, összefüggések kiemelése, értelmezések) végzése.
- Írásos munka elhelyezése, olvashatósága, egyéni írás.
- Ellenőrző-e munkáját önállóan, csoportban a szokás szintjén.
- Javítja-e hibáit a szokás szintjén.
- A melléknevek végén a hosszú -ó, -ő, -ú, -ű-t jelölése
- A j és ly jelölése (40-50 szóban).
- Az igekötős igék helyesírási szabályainak ismerete és alkalmazása.
- A melléknév és a számnév fokozott alakjainak, a dátum helyesírása.
- A nagy betűk használata a tulajdonnevek írásakor (készség szinten).
- A tulajdonnevek elválasztási eseteinek ismerete (készség szinten).
- A helyzetnek megfelelő szövegfonetikai eszközök használata.
- A tanult nyelvi fordulatok konkrét helyzetekben való alkalmazása.
- Érzelmek kifejezése dallammal, mondathangsúllyal és hangszínnel.
- Érzelmek felismerése dallamból, mondathangsúlyból, hangszínből.
- A szünet szerepének ismerete: értelmi, érzelmi és hatásszünet.
- Mondanivaló szóban történő értelmes megfogalmazása.
- Az anyaggyűjtés módjainak ismerete.
- Az adott témáról fél-egy oldalas, összefüggő szöveg írása olvasható formában, a minimális követelményekben megjelölt helyesírási és íráshasználati normák megtartásával.
- Az irodalmi művek által keltett élmények megfogalmazása.
- Az olvasottakkal kapcsolatos véleményének, álláspontjának megfogalmazása.
- Az életkori sajátosságoknak megfelelő ifjúsági regény tanítói segítséggel fejezetenként történő feldolgozása, arról olvasónapló írása.
- Az éves tartalomban felsorolt művek ismerete.
- A mesetípusok jellemzőinek felismerése.
- A tanult szófajok felismerése konkrét esetekben, csoportosításuk.
- A tanult mondatfajták megnevezése.

Megjegyzés:

Ezen megfigyelési szempontok kiegészíthetők, megváltoztathatóak, a konkrét pedagógiai gyakorlatban a résztvevők által közösen többféleképpen értelmezhetők, sőt egyes részei akár el is hagyhatóak.

Feltételek

Lásd: „Fő modul”

Taneszközök:

- Projektek 4. (tanítási segédlet).
- Feladat- és szöveggyűjtemény 4. (tanítási-tanulási segédlet).
- Olvasókönyv 4. (tanulási segédlet).
- Feladatlapok.

Tárgyi feltételek:

- füzet, író-, rajzoló eszközök.
- könyvtárhasználati lehetőség.
- írásvetítő

Megjegyzés:

- Az anyanyelvi műveltség lerakásához sokféle, változatos ismeretforrás szükséges. Pl.: mesekönyvek, ismeretterjesztő könyvek, könyvtár, benne lexikonok, enciklopédiák, saját személyű élmények, színház, drámajátékok, ajánlott tévéműsorok, videók, újsághírek stb.
- Fontos szerepe van a konkrét szituációknak, élményszerű helyzeteknek, a kiscsoportban megélt drámatikus játékoknak, a csoportkohéziót erősítő közös játékoknak, mesefeldolgozásoknak, az elvárt egyéni és társas magatartásformák bemutatásának és gyakorlásának, személyes és közös élmények bekapcsolásának.
- Szükséges olyan tananyaghoz kapcsolódó szituációk megteremtése, amelyben a gyermek képes ember-társaival kapcsolatot teremteni, velük együttműködni.
- Tehát a nevelés folyamatában biztosítanunk kell, hogy megismerhesse és megtanulhassa az együttműködés értékeit.
- Ennek az ismeretanyagban és a tanítási módokban úgy kell megjelenni, hogy a tanuló állandóan gyakorolhassa, érzelmileg átélhesse és ő maga is alkalmazhassa.
- A közös cél, a közös munka, az egymás iránt érzett felelősség olyan társas képességek és készségek fejlődését segítik elő, amelyek az együttműködésben nélkülözhetetlenek. A munkafolyamat eredményessége nem képzelhető el a résztvevő tanulók kommunikációja és kooperációja, ugyanakkor önállósága és önművelése nélkül.
- Problémahelyzetek teremtése szituációs játékokkal, melyek megoldásával megtanulnak a tanulók együtt dolgozni és a feladatokat megosztani.
- Mindezekhez olyan pedagógus személyiség szükséges, aki partnernek tekinti a gyerekeket, folyamatosan képzi magát, drámapedagógiai ismeretekkel rendelkezik, önismereti- személyiségfejlesztő tréningeken vesz részt.
- A tanterem biztosítsa a kiscsoportos tanulás feltételeit, teret az önálló és csoportos tevékenységhez, kutatómunkához, játékokhoz, biztosítson beszámolási és értékelési lehetőséget. (könyvespolc, eszközpolc, élősarok, stb.).

Matematika 4.

Kulcsszavak

Matematika

Követelmény

RENDELKEZZEN

- biztos számfogalommal a tízes számrendszerben, a tízezres számkörben.

ÍRJA

- és olvassa a számokat készségszinten.

ISMERJE FEL

- az egyszerűbb geometriai alakzatokat, nevezze meg a legfontosabb tulajdonságait (négyzög, téglalap, négyzet, háromszög, kör). Sorolja fel és mutassa meg konkrét esetekben a négyzet, kocka és a téglalap, téglalatest tulajdonságait. Ismerje fel a tengelyesen tükrös alakzatokat.

TUDJA

- megmérni és kiszámítani konkrét esetekben a négyzet és téglalap kerületét, területét.
- adott halmaz elemeit szétválogatni adott szempont szerint.

TUDJON

- számlálni, (egyesével, kettesével, ötösével, tízesével, ötvenesével, százasaival).
- szöveges feladathoz számfeladatot alkotni.
- példákat megfogalmazni a biztos, a lehetséges és a lehetetlen fogalmaknak használatával.

LEGYEN KÉPES

- változatos matematikai tevékenységek során a különféle megoldások megbeszélésére.
- adatokat gyűjteni táblázatok leolvasásával.
- a tízes, százaz, ezres számszomszédokat meghatározni.
- használni a négy alapműveletet készségszinten.
- számolni szóban a százaz számkörben, analóg eljárásokkal az ezres és tízezres számkörben. Tudjon szorozni és osztani 10-zel, 100-zal.
- tízezres számkörben a műveleteket készségszinten végezni. A várható eredményeket megbecsülni, és a számítások helyességét ellenőrizni.
- biztosan használni a szöveges feladatoknál az adatok lejegyzéséhez szükséges alapfogalmakat (több, kevesebb, ugyanannyi).
- egyszerű sorozat szabályának felismerésére, a sorozat folytatására. Mondja el saját szavaival, hogy mi a szabály.
- adott feltételeknek megfelelő geometriai alakzatok építésére síkban, térben.
- egyszerűbb szöveges feladatok megoldására, megoldási algoritmusok használatával.

Tartalom

GONDOLKODÁSI MÓDSZEREK

Alapozása (a megfigyelőképesség, a tudatos, tartós figyelem, a problémamegoldó képesség, a vitakészség fejlesztése).

- Elemek válogatása, halmazokba sorolása adott vagy választott tulajdonság alapján, osztályozások, rendezések, tulajdonságok összekapcsolása az „és” „vagy” kifejezésekkel, nyitott mondat igazsághalmazának megkeresése véges alaphalmazokon, egyszerű végtelen halmazokon.
- Nyitott mondat tagadása, többszörös tagadása. Több nyitott mondat egyidejű teljesülése.
- Több egyenlet, egyenlőtlenség megoldásai, közös megoldások. Ábrázolásuk számegyenesen.
- Kérdések, összefüggések lejegyzése nyitott mondatokkal, táblázatok készítése kombinatorikus feladatokhoz, rendezés, az összes lehetőség számbavétele.

SZÁMTAN, ALGEBRA, SOROZATOK, FÜGGVÉNYEK

(biztos számolási készség kialakítása, szövegértő képesség fejlesztése, vitakészség fejlesztése).

Tízezres számkör:

- számok valóságtartalma, számlálások (egyesével, kettesével, ötösével, tízesével, ötvenesével, százassal, ezresével).
- számok írása, olvasása, alkotása, bontása.
- alaki-, helyi-, valódi érték.
- számok helye a számegyenesen, szomszédai, kerekítés.
- helyérték szerinti át- és beváltások, közelítő érték.
- szóbeli számolási eljárások: összeadás, kivonás, szorzás, osztás, műveleti tulajdonságok.
- szorzás 10-zel, 100-zal, 1000-rel.
- írásbeli műveletek: összeadás, kivonás, szorzás két-, háromjegyűvel, osztás egy-, kétjegyű osztóval, becslés.
- elnevezések, egy és több művelet közötti tulajdonságok elemzése.
- oszthatósági szabályok konkrét feladatokon keresztül.
- osztó, többszörös.
- átlag kiszámítása.
- egyszerű és összetett szöveges feladatok.
- szöveges feladatokhoz egyenletek és egyenlőtlenségek hozzárendelése, hiányos szöveges feladatok, a feladatok lejegyzésének többféle lehetőségei.
- egyenletek és egyenlőtlenségek megoldása.
- negatív számok jelölése a számegyenesen, hőmérséklet-táblázatok, adósság-kézpénz.
- pozitív és negatív számok nagyság szerinti rendezése, műveletek számegyenes segítségével.
- törtszámok jelölése, egész törtrésze, törtrészek sorba rendezése, különböző alakzatok törtrészeinek színezeése, egésznél nagyobb törtek, törtek jelölése a számegyenesen.
- nagyságrend, egyszerű szöveges feladatok törtekkel.
- római számok.
- növekvő, csökkenő, állandó, változó sorozatok folytatása, alkotása, szabályok keresése próbálgatással, adatok gyűjtése, táblázatba rendezése.

GEOMETRIA, MÉRÉS

(sík- és térszemlélet fejlesztése, mértékismeret bővítése, mélyítése.)

- mérések különböző egységekkel, kerület, terület, tömeg, űrtartalom, időmérés szabványmértékegységekkel, mérőszám, mértékegység kapcsolata, át- és beváltások.
- négyzet, téglalap előállítás, szimmetriák, kocka, téglatest tulajdonságainak vizsgálata, konstruálása térben, párhuzamosság, merőlegesség, egybevágóság, eltolás, elforgatás.
- szög mérés különféle egységekkel, irány figyelembevételével vagy anélkül.
- nagyítás, kicsinyítés, tükrözés térben és síkban, négyzethálón, térbeli modelleken.
- kerület, terület mérése különféle alkalmi és szabvány egységekkel, számítások.

VALÓSZÍNŰSÉG, STATISZTIKA

(szemléletalapozás)

- valószínűségi tapasztalatok gyűjtése eszközökkel, a véletlen szerepe, grafikonkészítés, olvasás, a jellemző adat keresése, statisztikai adatok keresése, leolvasása, felhasználása számolási eljárások gyakorlására..
- A biztos, a lehetséges, a lehetetlen fogalmak használata.

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS

- A matematika órákon nemcsak egyéni és csoportmunkában dolgoznak a tanulók, néha frontális munkára is szükség van. Amikor lehetséges arra törekszünk, hogy az új anyagban is maguk fedezzék fel a feladat megoldását.
- A műveleti tulajdonságok megfigyelésénél, elemzésénél, a szöveges feladatok többféle megoldási módjainál, a hiányos, felesleges adatokat tartalmazó szöveges feladatoknál, sorozatok, szabályjátékok, nyitott mondatok megoldásánál, a kombinatorika, a valószínűség témakör feladatainál lehetőségük van a tanulóknak csoporton belül az észrevételeiket megbeszélni, megvitatni, egymás gondolatmenetét követni, a matematika nyelvének használatát gyakorolni.
- Fontosnak tartjuk, hogy megfelelő idő álljon a csoportok rendelkezésére / feladatok értelmezése, megbeszélése, megoldások ezen belül a tapasztalatok megbeszélése, gondolatok kicserélése, megvitatása, állásfoglalás, a feladatok ellenőrzése, végül beszámolás a végzett munkáról, értékelés.
- Gyakran alkalmazzuk a csoportok beszámolásához azt a módot, amikor minden csoport (1-1 csoport/ főliára írja a feladatmegoldását, ezt kivetítve számol be a végzett munkájáról. Ezzel lehetőséget is adunk, hogy abban az esetben, ha eltérő feladatokat végeznek a csoportok, szemléletes betekintést kapjanak a feladatok megoldásába, állást tudjanak foglalni a témában, az esetleges kiegészítéseiket meg tudják tenni, értékelni tudják a feladatmegoldás helyességét, ugyanakkor változatos módja is a feladat-megoldások gyakoroltatásának.
- Csoportban dolgozzák fel a geometria, mérések témakör feladatait is. A kics csoportban való oldottabb kommunikációs lehetőség hozzájárul a tanulók megfigyelőképességének, állásfoglalásának, teljesítményének fejlődéséhez. Különböző mérőeszközökkel dolgoznak a csoportok. Egy-egy csoport azonos tárgyakat mér le, így kontrolálni tudják egymás méréseit. Mérések, mértékegységek projektjeként rendezhetünk vásárt, ami a gyakorlati mérésekre épül.

Az alpműveletek végzése, a számolási készség fejlesztése egyéni munkát igényel. E téma-körhöz használjuk a dominójátékot, mellyel a számkör bővítéshez igazodva játékosan gyakorolják csoportban az alpműveleteket.

A törtszámok témakör feladatai főleg tevékenységre épülnek.

Csoportmunkában dolgoztatjuk fel az anyagot, melynek során sok-sok tapasztalattal, megfigyeléssel alakulnak ki az általánosítások. A statisztikai adatok gyűjtése, elemzése a tanulók tapasztalataihoz (csoporttagokhoz) kötődik. A csoporttagok konkrét adatait ábrázolják grafikonon, más csoportok grafikonjait elemzik.

Mivel a matematika órán fontos az egyéni munkatempó, az eltérő képességek figyelembevétele, ezért a csoport azt jelenti a tanulók számára, hogy együtt ülnek, kérdezhetnek egymástól, segíthetnek egymásnak. Folyamatosan tud mindenki dolgozni, ha megakad, kérdez. Aki hamarabb kész, újabb feladatokat kap.

A pedagógusnak nagyobb rálátása van az egyéni teljesítményekre, több ideje, lehetősége van a differenciálásra:

- Olyan feladatlapokat használunk, amelyekhez megoldási kódokat is készítettünk, így a nehézségi fokokkal feltüntetett feladatok közül választhatnak a tanulók, s rögtön elvégezhetik a feladatok ellenőrzését is. A feladatlapokat összegyűjtjük, és hét végén megbeszéljük, értékeljük.
- A feladatok két szempont szerint választhatók: egyénhez szóló, csoporthoz szóló
- Témakörönként is tárolunk feladatokat nehézségi fokokkal jelölve. Ez azért fontos, mert amikor a témakör végéhez érünk – szabad órák – keretében mindenki azt a feladattípust választhatja, amelyiknél szüksége van még gyakorlásra.
- A választható plusz- vagy differenciált feladatok mellett a pedagógus által előre megtervezett, szervezett differenciálás is folyik.

Fontos szempont, hogy a feladatok a tanulók gondolkodásának fejlődését szolgálják, mennyiségben, minőségben egyaránt. Előtérbe helyezzük a több megoldási lehetőséget nyújtó feladatokat.

Értékelés

Megfigyelési szempontok:

- a logikus gondolkodás fejlődése,
- biztos számfogalom kialakulása,
- számolási készség fejlődése,
- mérés, mértékegységek át- és beváltásának megértése, gyakorlati tevékenységek alapján választott és szabvány egységekkel,
- az emlékezet, a megfigyelőképesség, a szóbeli, írásbeli kifejezőképesség, vitakészség, mások gondolatmenetének követésében való fejlődés, önellenőrzés fejlődése.

Fontos!

A matematikában is kettős értékelést végzünk: egyrészt a tantárgyi tudást, másrészt az együttműködés szabályait értékeljük.

A tantárgyi tudás értékelése legtöbbször szóban történik. A feladatmegoldások helyességéről meggyőződhetnek a tanulók:

- az osztály előtt végzett csoportbeszámolók alkalmával, ilyenkor a beszámoló csoport értékeli önmagát, a hallgatóság a csoportot, a pedagógus a csoportot.
- közös ellenőrzés útján, ilyenkor az egyén értékelheti saját magát, a pedagógus értékeli az egyéneket.

Fontos, hogy a közös ellenőrzés ne csak abból álljon, jó-e a feladat, hanem a hibák okaira is fényt derítsen, és lehetőséget adjon a helyes megoldás megértésére is.

A pedagógus értékeli szóban, folyamatos megfigyelés alapján az egyént. A tantárgyi tudást értékeljük – a különböző méréseknél (témaközi, témazáró-cikluszáró, félévi, év végi), jellegüknek megfelelően (diagnosztizáló, s egyben az adott szakaszt lezáró).

A diagnosztizáló felmérések minden esetben megelőző tájékoztatást adnak, ki mennyire értette meg, sajátította el az anyagot, kit miben kell még erősíteni, kit kell felzárkóztatni, kinél lehet nehezebb jellegű feladatokat adni. Nem elég csak feltárni ezeket, kellő időt kell adni a hiányosságok begyakorlásához mielőtt az írott– szövegesen (és pontokkal) értékelendő felmérést megíratnánk.

Az együttműködés szabályainak (Szabály ABC) értékelése is fontos helyet kap az órákon. Abban a csoportban zavartalan a munkavégzés, teremtdődik meg az igazi csapatmunka lehetősége, ahol a szabályokat betartják, ezért ezek állandó értékelése azok bensővé válását segítik elő.

Negyedik osztályban már egyre kevesebb időt kell fordítani a szabály ABC értékelésére, mert az eltelt négy év alatt, céljukat elérve, belső indítatásból szabályozzák a csoportok életét, működését.

Értékelési rendszerünkben a hangsúlyt a sokoldalúságra és az előre kiadott szempontokra helyezzük. A jól kidolgozott, következetes értékelés motiváló hatású az alsó tagozatos gyerekek számára. Életkori sajátosságuk figyelembevételével változatos értékelési módokat tudunk alkalmazni.

Feltételek

Lásd „Fő modul”

1. Matematika feladatgyűjtemény 4.
2. Feladatlapok

A terem berendezéséhez mozgatható asztalok, székek.

Az asztalokat egymással szembe fordítjuk, e köré ülnek a csoportok.

A tér elrendezésénél figyelni kell arra, hogy mind az egyénnek, mind a csoportnak megfelelő tere legyen a munkavégzéshez. A beszámolásnál a beszámoló csoportközponti helyen álljon, ahol mindenki láthatja őket.

A tanterem falai közül egy fal a gyerekeké, ezen legyen hely a matematikával kapcsolatos, de gyerekek, csoportok által hozott anyagok kitételére.

Nyitott polcok legyenek elérhető magasságban a tanulók által készített testek, modellek számára, valamint a különböző taneszközök számára.

Tanulói eszközök:

színesrúd készlet, mérőszalag, dobókockák, játékpénz, építőkészlet, a pedagógus és gyerekek által készített feladatlapok megoldási kódokkal, játékos formában plusz feladatok, melyek a csoport és egyéni differenciáláshoz is jól alkalmazhatók, témakörönként is bonthatók:

kindertojás tartóban vannak a feladatok, különféle megoldási kódok. A kindertojás tartókon külön jelzések mutatják a feladat nehézségi fokát, a benti feladat számmal ellátott, ehhez kapcsolódik a megfelelő számú megoldási kód,

kartonpapírra erősített facsipeszek: a csipeszek elé felírtuk a feladatot, a csipeszre az eredményt, a csipesz hátoldalán jelekkel ellátott önellenőrzési lehetőség van. A csipeszeket összekeverve tároljuk a kartonpapírokon.

Ez a taneszköz az alapműveletek, a műveleti sorrend a nyitott mondatok gyakorlására alkalmas. Szöveges feladatok alkotásához számfeladatos kártyák,

Az alapműveletek csoportban való gyakorlásához dominójátékok, minden csoport részére: összeadásra, kivonásra, szorzásra, osztásra a tízezres számkörben a szóbeli műveletek elvégzésére,

különböző síkidomok, testek, mérésekhez különféle eszközök,

kartonpapírok, rajzlapok, olló, ragasztó, színes papírok, vonalzők,

számkártyák, fóliák,

írásvetítőhöz filcek.

Nevelői eszközök:

síkidomok, testmodellek

eszközök a mérésekhez,

írásvetítőhöz, fóliák, filcek.

Ének-zene 4.

Kulcsszavak

Ének-zene
Dráma és tánc

Követelmény

ISMERJE FEL

– a tanult dalokat jellemző motívumai alapján.

ISMERJE FEL ÉS NEVEZZE MEG

– önállóan a megismert vokális és hangszeres zenei hangszíneket.

ISMERJE

– a d'-t -l -sz -f -m -r -d -t, -l, -sz hangok nevét, tudja őket elhelyezni a vonalrendszeren a relatív szolmizáció alapján (ÉZ).

– a negyed, fél, egész, páros nyolcad, a pontozott negyed és fél értékeket, az éles és a nyújtott ritmust, az értékeknek megfelelő szüneteket, a szinkópát, a kettes, hármas, négyes ütemeket, az ütemvonalat, záróvonalat, ismétlőjelet.

Tudja őket írni.

– a Himnuszt pontos szöveggel.

TUDJON

– ismert dalokat tanári segítséggel szolmizálni.

– dalrészleteket olvasni és kottába írni tanítói irányítással (és/vagy hangszere segítségével).

– leírni tanult ritmikai elemekből álló dalritmust tanítói irányítással.

LEGYEN KÉPES

– felismerni és megnevezni a többször meghallgatott zeneműveket, zeneműrészleteket.

– zenei élmény szóbeli megfogalmazására.

Tartalom

1. ÉNEKES SZEMELVÉNYEK:

Gyermekdalok és népdalok. Népszokások. Szomszéd népek dalai. Alkalmi dalok.

2. GYERMEKJÁTÉKOK

(énekes-mozgásos): egyszerű énekes-mozgásos,

gyermekjátékok által az énekléssel együtt a közös „táncolás”, mozgás,

elemeinek gyakorlása (Egyszerű kar- és lábmozgások ,ritmizálás mozgással; körjátékok, stb.). Ritmusképzés, egyszerű táncos mozgáselemek. Egyszerű mozgáselemek összekapcsolása (járás + dobbantás, futás + fordulat).

A téli és tavaszi ünnepkör játécai.

3. ZENEI ISMERETEK

3.1. Az első-második-harmadik osztályban tanultak ismétlése

3.1.1. Ritmus: negyed, páros nyolcad, nyolcad, fél, egész értékű kották és szünete, a kettes és a négyes ütem, a szinkópa.

Ritmusjátékok.

3.1.2. Dallam: Az alsó lá- dó- ré- mi- fá- szó- lá- ti-felső dó érzékelése, neve, kézjele, elhelyezése a vonalrendszeren, felismerése, éneklése (tanítói és hangszeres segítséggel) Zenei kérdés- felelet, egyszerű kánonok, kétszólamú éneklés gyakorlása.

3.1.3. Halk – középerős – erős hangerő felismerése, fokozatos erősítés és halkítás

3.1.4. Hangszín-felismerés

3.2. *Új anyag:*

3.2.1. Ritmus: A pontozott negyed, a pontozott fél hang és szünete.

A nyújtott és az éles ritmus. A háromnegyedes ütem.

Ritmusjátékok.

3.2.2. Dallam: Az alsó ti és az alsó szó hangok érzékelése, nevének, kézjelének a megtanulása, elhelyezése a vonalrendszeren, felismerése, éneklése (tanítói és hangszeres segítséggel).

3.2.3. Hangerő: halkítás-erősítés.

3.2.4. Hangszín felismerési gyakorlatok.

3. HANGSZEREK ALKALMAZÁSA:

4. xilofon, metallofon, furulya, ritmushangszerek, mirlitonok

5. ALKOTÁS, KIFEJEZÉS:

Az elsajátított dalok, játékok, zenei ismeretek felhasználásával a kreatív kifejezés gyakorlása. Improvizáció.

6. ZENEHALLGATÁS:

A témához kötődő zeneművek meghallgatása.

Gyermek- és népdalok a nevelő ének vagy hangszeres előadásában.

Gépzeneről a tanult dalok vagy hangszeres művek bemutatása a hangszínhallás fejlesztésére, a memória gyakoroltatására.

Módszertani ajánlás:

A dalok hallás utáni megtanulását követheti az alsó szó-alsó lá – alsó ti – dó– ré-mi– fá– szó– lá– ti-dó' hangokból álló dalok, dallamok hangszeren történő megtanulása is, ami a hallás után tanult dalok tökéletesebb elsajátítását, a dal „megmaradását „is elősegíti. A hangszereket érdemes fokozatokban felépíteni, mindig az új hanggal kiegészítve (pl. a xilofont).

Érdemes az egyéni haladási, fejlődési ütemnek megfelelő fokozatokat betartani:

–d–m–sz–l hangokból álló 1. fokozat

–d–r–m–f–sz–l hangokból álló 2. fokozat

–d–r–m–f–sz–l–t–d' hangokból álló 3. fokozat

–d–l, (r–t,)

–r–d–l, (m–r–t,)

–(m–r–t–sz,)

–(m–r–d–t, –l, –sz,) lépésenkénti felépítése.

A hangszerek ily módon történő használata a zenei írást-olvasást is elősegíti.

Értékelés

Néhány megfigyelési szempont:

- A tanult dalok, gyermekjátékok előadása, bemutatása egyedül és csoportosan, osztály és kiscsoport előtt? Hogyan adja elő? A tanuló önmaga képességeihez mért fejlődése milyen?
- A követelményben leírt számú dal, játék éneklése, eljátszása.
- A dalok szövegének ismerete
- A zenei memória fejlődése: megjegyzi-e a tanultakat, fel tudja-e idézni őket?
- A zenei megfigyelőképesség fejlődése: hangszín, stb. megfigyelése.
- Hangszerhasználat.

- A zenei írás-olvasásban milyen gyakorlottságra tett szert?: – Felismeri-e a tanult ritmus elemeket? Le tudja-e írni?
- Írásról tudja-e hangoztatni? – Megjegyezte-e a dallamhangok kézjelét? – Tudja-e a nevüket? – El tudja-e helyezni vonalrendszeren őket tanítói segítséggel? – Tudja-e hangoztatni őket tanítói segítséggel és hangszerek segítségével?

Megjegyzés:

Ezen megfigyelési szempontok kiegészíthetők, megváltoztathatóak, a konkrét pedagógiai gyakorlatban a résztvevők által közösen többféleképpen értelmezhetőek, sőt egyes részei akár el is hagyhatóak.

Feltételek

Lásd: "Fő modul"

Taneszközök:

- Dalok lépésről lépésre (Tanulási segédlet).
- Hangszerek: xilofonok vagy/és metallofonok, ritmushangszerek, furulyák.
- A tanult dalok szolmizációs lapjai fénymásoltan a pedagógus által megírva.
- Kottafüzet.
- Írólapok, íróeszközök.
- Írásvetítő fóliákra írt szemléltetések.
- Zenehallgatási lemez (lemezek), kazetta (kazetták).

Modellezés–vizualitás 4.

Kulcsszavak

Vizuális kultúra

Életviteli és gyakorlati ism. Technika

Javasoljuk a tanítási gyakorlatban a „Kézügyesség” tantárgy szót használni

Követelmény

LEGYEN

- jártas az életkornak megfelelő technikák alkalmazásában (rajzolásban, festésben, mintázásban), egyszerű téri modell készítésének legegyszerűbb eljárásaiban, az eszköznélküli eljárásokban, egyszerű kéziszerszámok használatában

ISMERJE FEL

- előzőleg elemzett műalkotás technikáját.

ISMERJE FEL ÉS NEVEZZE MEG

- a vizuális művészetek legfontosabb ágait, műfajait. Ismerjen fel néhány eddig megismert műalkotást művészeti ág, cím és alkotó szerint (legalább hármat).

ISMERJE

- a 12 tagú színekör színeit.
- néhány modellezőanyagot és annak alakítását.
- a képzőművészeti alkotások műfajait és a képek témák szerinti felosztását (alakos képek, tájképek, arc-képek,...).

TUDJON

- egyszerű modellt, makettet készíteni (építeni) választott technikával, segítséggel. Az elkészített – kipróbálható – munkadarabot próbálja ki.
- alaprajzot, nézetrajzot és tárgyat megfeleltetni.

LEGYEN KÉPES

- a tanult – különböző – színek, formák, elrendezési módok megkülönböztetésére, megnevezésére.
- a vizuális nyelv tanult alapelemeinek, egyszerű kompozíciós eljárásainak a kifejezési szándékkal adekvát használatára.
- a személyes élmények kifejezésére a maga által választott megoldással, illusztrációk, kompozíciók készítésére, emlékezetből való alkotásra.
- egyszerűbb tárgyak rajzolására különböző nézetekből, megfigyelés alapján. Egy mindennapos használati tárgy lerajzolására jellemző nézetből, emlékezet alapján.
- egyszerű tárgyak kitalálására, megtervezésére vagy minta utáni elkészítésére anyagszerű formálással.
 - a témához kapcsolódó – saját választású – műalkotás leírására, fontosabb jellemzőinek értelmezésére. – a jellemző színek, színárnyalatok megkülönböztetésére és megközelítő kikeverésére, zsírkréta használatára.
- egyszerű ábrák olvasására, a legfontosabb információs jelek felismerésére, egyszerű jelek, táblák, térképek, plakátok elkészítésére a formaredukció technikai műveletének felhasználásával.
- a forma, a funkció, az anyag és a méret közötti összefüggés megértésére néhány tárgy megfigyelésén keresztül.
- a munkaeszközök rendeltetészerű, balesetmentes használatára.

Tartalom

A TÁRGY- ÉS KÖRNYEZETKULTÚRA – TECHNIKA

Mindennapi tárgyak és eszközök készítése, azok funkciójának és az elkészítésükhöz szükséges anyagoknak, eszközöknek a megismerése.

Tanszerek, szemléltető anyagok, díszítő jellegű tárgyak, játékok készítése. A tanuláshoz szükséges tárgyak megismerése és funkciója.

Ünnepekhez és népszokásokhoz kapcsolódó tárgyak megismerése és készítése.

Népművészeti tárgyak, szerszámok, eszközök funkciójának, díszítésének megismerése.

Természetes anyagokból készült hangszerek megismerése.

A természet kincsei és belőlük készült tárgyak megismerése (kő, fa, fémek, növények)

A tárgyak elkészítéséhez szükséges technikák és anyagok ismerete.

Technikai műveletek:

Vágás, ragasztás, nyírás, kötözés, hajtogatás, gyúrás, varrás, fűzés, rajzolási és festési műveletek.

Módszer: Megfigyelés, elemzés, bemutatás, csoportosítás

Javasolt feladatsor:

- Tanulás során felhasználható eszközök készítése
- Játékkészítés a szabadidő eltöltéséhez
- Ajándéktárgyak karácsonyra
- Karácsonyfa és asztali díszek készítése.
- Hangszerek készítése természetes anyagokból.
- Ékszerek készítése színes kavicsokból, bogyókból, termésekből.

VIZUÁLIS NYELV – VIZUÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ

Összetett szabályos és szabálytalan tárgyak takarásos és rálátásos ábrázolása síkban és térben. Pozitív és negatív formák létrehozása.

Szimmetria – asszimetria. Különböző nézetekben mozgó emberalakok ábrázolása. Formaegyensúly a képkomponálásban. Téri viszonylatok megfigyelése, ábrázolása. Termélység, egymásmellettség, egymásmögöttiség (takarás, nagyságviszonyok, lejjebb – feljebb helyezés), elől és felülnézet.

A 12 tagú színekör megismerése. A színek sötétítése, világosítása színkeveréssel, a festék sűrítésével, oldással. Hideg és meleg színek ismerete és alkalmazása. Színritmusok megfigyelése és tervezése, a színek egyensúlyos elrendezése a képalakításban.

Információk, vizuális jelenségek megértése és különféle ábrázolási formák ismerete, elemzése.

Saját gondolatok, érzelmek, elképzelések, zene képi megfogalmazása. Különböző terek létrehozása. Térkép ismerete és egyszerű térkép rajzolása. Közlekedési táblák, jelek ismerete.

A vizuális kommunikáció műfajainak felhasználása (újság, könyvek, reklám stb.)

A kifejezéshez szükséges technikák ismerete.

Technikai műveletek:

Különböző technikák ismerete és alkalmazása az ábrák, jelek, táblák térképek és film készítéséhez. (grafika, nyomótechnikák, papírdúc stb.).

- konstruálás
- építés, rakosgatás
- tervezés
- elemzés
- rajzolás, korrigálás
- modellezés
- festés
- nyomatok készítése
- vegyes technika (papír, rajzolás, festés, nyomat)

Módszer: megfigyelés, elemzés, értelmezés, csoportosítás, bemutatás

Javasolt feladatsorok:

- Formák összehasonlító elemzése szóban és rajzolással.
- Formakontrasztok (sík és térforma, hengeres és lapos forma stb. megfigyelése és ábrázolása vonallal, folttal).
- Természeti formák tanulmányozása.
- a) külső forma elemzése: a forma karakterének és plasztikájának kifejezése, rajzolása főnézetből, rálátással, oldalnézetből különböző grafikai eszközökkel, grafittal, pálcikával stb.)
- b) A modell szeletelése, belső szerkezetekre irányuló elemzés, részformák kiemelése.
 - A tanulmányok alapján formaredukció, képalakítási gyakorlatok.
 - Modellezés: épületek agyagból és papírból. Vetületi rajzok készítése az elkészült modellekről.
 - Épületcsoportok kialakítása és lerajzolása
 - Mozgó emberi alakok ábrázolása különböző nézetekből takarással is.
 - A 12-es színekör reprodukálása kikeveréssel.
 - Színek csoportosítása hőérzet (hideg-meleg), alapján, sötét-világos kontraszthatás szerint.

Komplementer színek. Egyensúlyteremtés a színekkel

- Színtónusok előállításának és szerepük a perspektívában, térszerűség kifejezésében.
- Derítés és telítés műveletének gyakorlása.
- Képi tartalmú tematikus munkák a téri viszonylatok felhasználásával.
- Síkság (alföld), dombság, hegység kialakítása homokból.
- Síkság, dombság, hegység kialakítása plasztilinből, vagy agyagból.
- Síkság, dombság, hegység festése a színfokozat felhasználásával.
- Vonalas képek készítése.
- Térkép készítése a kialakított tájakról.
- Közlekedési táblák készítése.
- Szögletes vagy kör alakú tér kialakítása utcákkal, házakkal, közlekedési táblákkal, dobozokból konstruált házakból (Budapest egy tere).
- A tér lerajzolása filctollal több nézetből, takarással is.
- Plakát tervezése.
- Képsorozat (film) készítése zeneműhöz vagy egy kirándulásról.

Alkotás:

Tájrészetek, városrészetek konstruálása. Információk, jelek, táblák, térképek tervezése és ábrázolása különféle kifejezési formákkal és eszközökkel.

Film készítése rajzi eszközökkel. Zene illusztrálása.

Befogadás, megismerés:

Információk, tárgyak, formák, jelek, térképek többszemponú megfigyelése.

Film megfigyelése tájakról, természeti jelenségekről, tevékenységekről, városokról.

KIFEJEZÉS, KÉPZŐMŰVÉSZET

(Alkotás, befogadás–megismerés, technikák)

Vizuális hatások felfedeztetése, átélése.

Érzelmi nyitottság formálása.

Élmények, történetek, zenemű stb. képi megfogalmazása.

Alapvető kifejezőeszközök ismerete és használata, tanulmányozásuk különböző műfajokban.

Különböző kifejezési technikák alkalmazása.

Vizuális művészetek ágainak felismerése.

Alkotás:

Személyes élmények, emlékképek, témák, mesék, versek, zeneművek, filmek alapján kompozíciók, illusztrációk tematikus képek készítése, feldolgozása plasztikai, grafikai, festő és vegyes technikákkal.

Egyéb technikák alkalmazása.

Műalkotások másolása, emlékezetből való újraalkotása.

Képsorozat készítése a természetről más-más évszakhhoz kapcsolódóan.

Képsorozat különböző tevékenységekhez, szokásokhoz kapcsolódóan.

Befogadás, megismerés:

Elemzések, beszélgetések, megfigyelések. Műalkotások tanulmányozása (sűrités, kifejező ábrázolás, lényeg, átírás, ami fontos, ami szép, amit szeretünk, stílus stb.), elemzése közös, csoportos beszélgetéssel, szempontok alapján, szerkezet megfigyelése.

Csoportosítás műfajok (tájképek, alakos képek, forma és színkompozíciók, városképek stb.) és témák alapján.

Látási érzékenység, érzelmi nyitottság, hangolódási készség fejlesztése

Elemi, majd összetett színviszonyok, formaviszonyok, tömegviszonyok, vonal- és foltviszonyok, textúra, megvilágítás hatásai, tevékenység útján való felfedezése.

Érzelmek vizuális kifejezésének lehetőségei.

Erkölcsei értékek és szépség öröme összekapcsolódásainak felfedeztetése.

Múzeum és tárlatlátogatás.

Gyűjtőmunkák.

Kiállítások – rendszerezések. Kiállítások rendezése az elkészült munkákból és gyűjtött anyagokból.

Technikák, technikai műveletek:

– formaábrázolás

– vonalképzés (árnyalt vonalminőségek)

– foltképzés vonallal (folyamatos átmenetek)

– foltképzés színekkel (színkeverés két és több színből, sötétítés – világosítás folyamatos átmenettel)

– derítés, telítés

– építés, kirakás, hajtogatás, hajlítás

– csoportosítás, válogatás,

– Plasztikai kifejezés agyaggal, plasztilinnal, homokkal, papírból. Plasztilin, homok alkalmazása felszíni formák kialakítására, sík, domb, hegyvidék.

– Rajzolás ceruzával, rajztollal, diópáccal, filctollal, krétával. Ceruza, tollrajzok alkalmazása formaelemzések során.

– Festés akvarellal, temperával. Festőtechnikák (kréta, akvarell, tempera) alkalmazása tematikus képek, illusztrációk készítése során (tájkép, alakos képek).

– Nyomatok készítése. Különböző nyomatok készítése dekoratív képkomponálással.

– Vegyes technikák. Vegyes technika alkalmazása zeneművek ábrázolása és csoportos képkomponálások során.

Módszertani ajánlás

Fontos, hogy a tananyag feldolgozása tevékenység centrikus legyen, és előtérbe helyezze az alkotó aktivitást, önkifejezést, esztétikai képességek alakítását és mindezzel a személyiség formálását segítse. Lényeges, hogy mindig konkrét élményből induljunk ki, és ezek köré szervezzük az ismeretek, tevékenységi formák variációs lehetőségeit.

A foglalkozások kellemes, oldott légkörben folyjanak, amely kedvez az egyéni és közös munkának egyaránt.

A tanulóknak adjunk lehetőséget a technika egyéni és csoportos megválasztására, közös kompozíciók, képek tárgyak elkészítésére.

Mindig tapasztalati úton értessük meg a tér és forma összefüggését kirakással, építéssel, konstruálással. Biztosítsuk a műhelyjellegű tevékenységet, az eszközök és anyagok technikák változatos használatát és alkalmazását.

A rajzi és tárgykészítés témájához kapcsolódóan mutassuk be a képzőművészeti alkotásokat. Kiemelten foglalkozunk a magyar tájjal, művészettel és népművészettel. A témák feldolgozását kapcsoljuk kiránduláshoz, múzeum és képtárlátogatáshoz, filmvetítéshez. Építsünk az érzelmi hatásokra.

Értékelés

Lásd: 1–3. évfolyam

Az értékelési formákat ösztönző, jutalmazó, nevelő, inspiráló jelleggel alkalmazzuk, amely segíti a szabad fejlődést. Minden egyes produktum lehetőséget nyújt a tanulók megfigyelésére, egyéni és közös munka értékelésére.

Az értékelés legyen többszintű és segítse a pozitív eredmény megvalósítását, fejlődést, szemlélet és esztétikai képességek kialakítását. Fontos, hogy a közös munkában mindenki részt vegyen, és képességeknek megfelelően osszák el egymás között a feladatokat.

Minden feladat és témakör zárásakor megadott szempontok alapján értékeljük a tanulók előző fejlettségi szintjéhez képest.

Feltételek

Lásd: „Fő modul”

Taneszközök:

- Projektek 4. (tanítási segédlet)
- Feladat- és szöveggyűjtemény 4 (tanítási– tanulási segédlet)

Eszközök, anyagok

- agyag, plasztilin, homok, dobozok, kartonok, papírok, színes papírok, ceruza, filctoll, rajztoll, kréta, pálcika, tus, diópác, festékek, ecsetek, kikeverő tálak, kés, tű, olló, ragasztó, természetben fellelhető anyagok (bogyók, termések, színes kavicsok; kukoricaszár, nád stb.).
- Különböző természeti és térbeli formák.
- Tárgyak a modellezéshez.
- Terepasztal.
- A bemutatáshoz szükséges modellek (játék, karácsonyi díszek, hangszerek, ékszerek), tárgyak, képek, természeti formák,
- Reprodukciók, filmek, diaképek, műalkotások, térképek, táblák, plakátok, fotók, könyvek, videó és hangkazetta, lemez.
- Audovizuális eszközök: videó, TV, magnó, lemezjátszó.

Testnevelés 4.

Kulcsszavak

Testnevelés és sport

Követelmény

LEGYEN KÉPES

- a tanult rendgyakorlatok fő formáit késlekedés nélkül végrehajtani!
- a pedagógus utasításainak megfelelően, ütemezésre gimnasztikai gyakorlatokat végezni.
- a változó feltételeknek megfelelően szabályozni járását, futását.
- a helyből és nekifutással történő ugrásokat összerendezetten végrehajtani.
- különböző méretű és súlyú labdát távolba és célba dobni, gurítani, lökni, hajítani egy és két kézzel.
- labdakezelés egyszerű módjainak alkalmazására labdajátékokban is.
- adottságainak, képességeinek megfelelően mászni kötélén 2–3 fogással.
- egyszerű támasz-, függő- és egyensúlygyakorlatok teljesítésére.

ALAKULJON:

- a vízbiztonsága (ahol úszásra alkalmas medence található).
-

Tartalom

1. RENDGYAKORLATOK:

- Testfordulatok 2 ütemre.
- Menet megállítása, indítása (járás ütemtartással, igazodás, takarás).
- Vonal és oszlop alakítása.
- Nyitódás középről jobbra, balra egész távolságra. Zárkózás.
- Fejlődések és szakadozások.

2. GIMNASZTIKA

– Utánzógyakorlatok, testhelyzetek, kartartások, kargyakorlatok, láb- és törzsgyakorlatok, ugrókötél gyakorlatok, botgyakorlatok. A gyakorlatokat ütemezésre végezzük. A biomechanikailag helyes testtartást tudatosító, kialakító, automatizáló és fenntartó gyakorlatok rendszeres végzése (valamint légző-gyakorlatok) a gimnasztika részeként, testtájanként végighaladva a testtartásért felelős valamennyi izomcsoport erősítését és nyújtását szolgáló mozgásanyagon, a tanév során folyamatosan ismételve, a kiindulási és véghelyzetek pontos megtartására, valamint a lassú és pontos kivitelezésre ügyelve, a hibás kivitelezés javításával, valamint a korosztály jellemzőinek megfelelő illesztéssel a testnevelési óra többi eleméhez.

3. JÁRÁSOK, FUTÁSOK

Járás, futás feladatokkal. Gyors indulás: álló és guggoló rajtból. Kötetlen futás 7-8 percig. Gyors futás csoportokban. Gyors futás 30 m-en. Akadályfutás és verseny.

4. SZÖKDELÉSEK, UGRÁSOK

Szökdelések és ugrások egy és páros lábon, fel-, le és átugrások feladatokkal. Sorozatugrások. Távolugrás nekifutással (10–12 lépés). Szökdelések ugráló kötéllel. Magasugrás.

5. DOBÁSOK

- Egy és kétkezes felsőátadás, kétkezes mellső és alsó átadás.
- Kislabda hajítás nekifutással.
- Mozgó célpontra dobások.
- Célba dobások

6. TÁMASZ- ÉS FÜGGÉSGYAKORLATOK:

- Játékos utánzó gyakorlatok.
- Pad és bordásfalon végzett gyakorlatok.
- Több szerből összeállított akadályverseny.
- Bakugrások.
- Kötélmászás.

7. LABDAGYAKORLATOK:

- Gurítások kézzel, lábbal.
- Labda feldobás, elkapás.
- Átadások társnak.
- Kétkezes mellső átadás.
- Pattintott átadások.
- Pattogtatás falra.
- Labdavezetés váltott kézzel.
- Rúgás: álló és guruló labdába

8. JÁTÉK:

Futó-, fogó- és labdajátékok. Sor- és váltóversenyek.
Labdarúgás. Kosárlabda.

9. TORNA:

- Guruló átfordulás előre, hátra
- Mérlegállás, híd
- Felugrás 2 részes szekrényre
- Kézállás a bordásfálnál
- Zsugorfejállás
- Cigánykerék-kísérletek
- Spárga
- Zsugor kanyarlati átugrás

Értékelés

Néhány megfigyelési szempont:

- Futómozgás
- Távolugrás
- Szlalomlabda vezetés
- Labdaátadások
- Órai munka
- Függőleges repülés
- Gurulóátfordulás előre, hátra
- Zsugorfejállás
- Kötélhajtás 1 percig
- Kislabda hajítás
- 400 m-es kitartó futás

Feltételek

Tornaterem, egy osztálynyi gumilabda, ugráló köté, karika, tömött labda, kislabda, bot. Bordásfal, padok, zsámolyok, ugrószekrény, szőnyegek, mászókötel, ugrógödör, futópálya, kosárlabda, tollas, szalagok, bóják, stopperóra, magasugróléc.

- Esztergályos Jenő: Ezer játék (1990).
- Testnevelés 1–4. osztály Tankönyvkiadó, Bp. 1984.
- Játék I. Tankönyvkiadó, Bp. 1980.
- Horváth Tihamér: Testnevelési kézikönyv Apáczai Kiadó, Celldömölk, 1996.

Idegen nyelv 4.

A 4. évfolyamtól kezdődően iktatjuk be a kötelező tantárgyi rendszerbe az idegen nyelv tanítását. Programunkban Angol nyelvre kidolgozott tantervet ajánlunk fel, ami nem azt jelenti, hogy más idegen nyelvű tantervet (pl. német) nem lehet használni helyette. Az idegen nyelv megválasztását az alkalmazó iskola kompetenciájába utaljuk.

Kulcsszavak

Élő idegen nyelv, angol

Követelmény

Hallott szöveg értése

- Értse meg ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, maximum kétmondatos kérést, utasítást, s arra cselekvéssel válaszoljon
- Értsen meg ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egymondatos kérdést.

Beszédképesség

- Válaszoljon hiányos vagy egyszerű mondatban az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre, szavakat és egyszerűbb szerkezetű szövegeket (legalább néhány mondókát, verset, dalt) tanult minta alapján reprodukáljon.
- Tudjon angol nyelven köszönni és bemutatkozni, megnevezni néhány testrészt, néhány szint, néhány ételt és italt.

Memoriter

- Ismerje angol nyelven a számokat 1–12-ig.
- ismerjen angol nyelven minimum 50 szót (50 aktív, 50 passzív).

Olvasott szöveg értése

- Ismerje fel ismert szavak írott alakját, ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatot olvasson el.
- Találjon meg ismert nyelvi elemekből álló egymondatos szövegben fontos információt.

Írásképesség

- Ismerje fel ismert szavak írott alakját, írjon le ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat.

Tartalom

I. ISMERKEDÉS A NYELVVEL

1. A nyelvtanulás célja, szerepe
2. Bemutatkozás
3. Köszönés
4. Az angol nyelvterület kultúrája

II. LEXIKA

1. Bemutatkozás
2. Köszönés
3. Közvetlen környezetünk szavai
4. Számok 1 – 12.
5. Időpont
6. Színek
7. Testrészek
8. Ételek
9. Italok

III. NYELVTAN

1. Kijelentő mondatok
2. Kérdőszavas kérdő mondatok
3. Szórend (kijelentő és kérdő mondat)
4. Felszólító mondatok
5. Felkiáltó mondatok
6. Személynévmások
7. Birtokos névmások
8. Egyes- és többes szám
9. Összevonások

IV. FONETIKA

1. A kijelentő és kérdő mondatok intonációja
2. A magánhangzók és mássalhangzók kiejtése, artikulálása

V. MONDATFAJTÁK

1. Kijelentő mondat
2. Kérdő mondat
3. Felszólító mondat
4. Felkiáltó mondat

VI. TANÁRI UTASÍTÁSOK

1. Felszólítások
2. Kérések

VII. SZÁMOK

1. Töszámnevek 0–12.
2. Az egész és félóra
3. Az időpontra való rákérdezés
4. Válaszmodellek

VIII. SZÍNEK

1. Alap- és kevert színek
2. Kérdések szerkesztése a színekről

IX. AZ EMBERI TESTRÉSZEK

1. A legfontosabb testrészek szavai
2. A színek és testrészek összekapcsolása
3. Kérdések szerkesztése a színekkel és a testrészekkel

X. ÉTELEK, ITALOK

1. A legismertebb ételek és italok szavai
2. Ételek és színek
3. Ételkészítés

XI. ÜNNEPEK

1. Karácsonyi szokások, angol hagyományok
2. Christmas party
3. Farsang
4. Summer party

XII. CSELEKEDTETÉS

1. Robotkészítés
2. Farsangi álarc készítése
3. Séta a közértben
4. Teafőzés
5. Salátakészítés
6. Színmontázs készítés
7. 10-es lista készítés

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS

- Az angol nyelv alapfokú elsajátítása során célszerű 10 fős vagy annál kisebb létszámú csoporttal dolgozni
- A szóbeli készségek kialakítása érdekében (beszédértés és önálló beszéd) fontos az angol nyelvű óravezetés.
- A hallás utáni megértés elősegítéséhez nélkülözhetetlen az élő, beszélt nyelv rendszeres bemutatása, az órákon való alkalmazása, melyet hang és videó anyag felhasználásával tudunk biztosítani.
- Célszerű videó anyag rendszeres használata, mely a tanulók számára a beszélt nyelv tempójának, intonációjának, kiejtésének megfigyeltetése és gyakoroltatása mellett biztosítja a gesztusok, mimika, a szituációk képi megjelenítésével a könnyebb megértést.
- A videó anyag használata emellett messzemenően felkelti, és ébren tartja a tanulók érdeklődését
- A beszédképesség kialakításának érdekében – az imitációs készség segítségével – a megismert alapvető beszédmodelleket és lexikát rendszeresen gyakoroltatni kell.
- A frontális osztálymunka mellett fontos a kisebb csoportokban, párokban való foglalkoztatás.
- A szituációs és szerepjátékok alkalmazása is nélkülözhetetlen a megtanultak felhasználásához.
- Fontos a manuális tevékenység (rajzolás, ragasztás, színezés, montázkészítés stb), a társasjáték, a körjáték, tornagyakorlatok, dramatizálás (versek, mesék, dalok eljátszása, bábozása, árnyék színház), a cselekedtetve tanítás módszereinek gyakori alkalmazása.
- Élő helyzetek gyakori megteremtésével (teafőzés, salátakészítés, ételkóstolás, bevásárlás, kirándulás stb) elérhetjük, hogy a megtanult ismereteket a tanulók elmélyíthessék, és életszerűen alkalmazhassák.
- Ajánljuk az órán kívüli feladatokban rejlő lehetőségek kihasználását (házi feladat, verseny feladatok, önálló projectek).

Értékelés

Megfigyelési szempontok:

- Előzetes nyelvi, témabeli (pl. angol szokások, hagyományok...) ismeretek
- A megtanult lexika befogadása, megtartása és felidézése.
- A minimális szókinccs elsajátítása.
- Az elsajátított szókinccsel történő kommunikálás.
- A megismert nyelvtani szerkezetek reprodukálása.
- Képesek-e meghallani a magyar és angol nyelv közötti legfeltűnőbb fonetikai különbségeket.
- A különféle mondatfajták hanglejtésének, intonációjának reprodukálása.
- A különböző tanult mondatfajták felismerése. Az alapvető tanári utasítások megértése és értelmezése.
- A tőszámnevek 0–12-ig alkalmazása.
- A színek neveinek, az emberi testrészeknek felismerése és alkalmazása.
- A tanult ételek és italok szavainak felismerése és használata.
- Mennyire önállóan, kreatívan és aktívan vesznek részt a cselekedtető feladatokban.

Feltételek

A szakirodalomban ajánlott könyvek, videó, magnó, ragasztó, olló, szókártyák, mondatkártyák, szóképek, bábok, labda, értékelési kártya, számkártyák, óra, jelvény, betűkártyák, színekártyák, papírrepülő, színes papírok, gombok, karton, fonal, teáskanna, tea, cukor, csészék, tej, kanál, ételek, italok, salátástál.

Ajánlott szakirodalom:

Cuckoo N1. by Longman ELT Video 1990.
Practise together N1. by Erzsébet Szödy, printed by Szent István társulat
Chatterbox N1. by Derek Strange, printed by Oxford University Press 1989.
This is the way N1. – N2. – activity book by Mrázik Anikó – Bálint Klára, printed by Interreklám 1992.
Buzz by J. Revell–P. Seligson, printed by Macmillan Press
English together by Carol Skinner, printed by Longman Primary ELT
Double Decker N1. by Németh Anikó, printed by Lexika press 1993.
The Little Puffin: Nursery Songs and Rhymes, published by Penguin Books
Picture Dictionary printed by Longman ELT
Sings of Songs of Sixpence: English Nursery Rhymes, printed by Kossuth Printing House 1992.

"ÖNÁLLÓAN!" 4.

Időtartam: 8 hét

Cél

Az I. CIKLUS („ÖNÁLLÓAN!”) fő célkitűzése az önismeret, az énkép fejlesztése; Az önmagunkról megszerezhető ismeretek, az önmagunkról való "tudás" felhasználása, tudatosítása az önfejlesztés, az egyén gazdagodása érdekében.

A tanulóknak meglévő „erények”, „tudások”, és a hiányosságok, „hibák” (sértésmentes) feltárása, megbeszélése, feldolgozása játékok, gyakorlatok segítségével. Az egészséges önbizalom kialakítása, megerősítése.

Belső ösztönzés kialakítása a feltárt hiányosságok pótlására, a „hibák” korrigálására.

Kép kialakítása a tanulóknak az önállóság előnyeiről és hátrányairól, az önálló döntés felelősségéről. Alapvető közösségi szabályok betartása és betartatása, e szabályok megsértésének a következményeivel való "tisztában" levés. Szabályok önálló döntés által történő alkotása.

A pozitív tanulási szokások megerősítése, a negatív szokások javítására ösztönzés. Igény kialakítása a szabadidő értelmes eltöltésére, mások szokásainak a tiszteletben tartására.

A kapcsolatokban rejlő konfliktusok feldolgozása, feldolgoztatása, a problémák megbeszélése, megoldása játékokkal, gyakorlatokkal, feladatokkal.

A másság tolerálásának, s az empátia képességének, a véleményalkotás-, állásfoglalás-, a döntési-, önjellemző-, társjellemző készségek, kommunikációs készségek alakítása, fejlesztése (*dominancia: E, MK, A*).

Megjegyzés:

A „dominancia” azt jelenti, hogy a ciklusban feltüntetett tevékenységnek jelentős szerepe van a többi tevékenység mellett.

Tartalom

1. Nyaralás után (22,5 óra)
 2. Tanulási szokásaim (22,5 óra)
 3. Úton (22,5 óra)
 - 4-5. Szabadidőm (45 óra)
 6. „Magam is tudom!” (22,5 óra)
 7. Őszi ünnepek, szokások, tevékenységek (22,5 óra)
 8. Rendszerezés (22,5 óra)
- Összesen: 180 óra

A témák közül legalább 2– 3-at ajánlunk feldolgozni a Ciklus végére (a dőlt betűs a témafeldolgozás)

Megjegyzés:

A hetek alatt lévő tevékenységek, a tevékenységekben (A, É-Z, ...) felsorolt művek a válogatás lehetőségét adják, s nem azt jelentik, hogy mindet el kell végezni, meg kell tanítani. A pedagógus maga is kicserélheti mással, amivel viszont az éves szinten leírt célokat, követelményeket és „tananyagot” teljesíteni kell.

Feltételek

Együttműködés: lásd a „Fő modulban”

Mi és a környezetünk: A szakirodalomban ajánlott könyvek, közlekedési szemléltető eszközök, térkép, videó, feladatlap, lakókörnyezet szabadidős lehetőségeinek programfüzete, olló, papír, ragasztó.

Anyanyelv: Projektek 4., Feladat- és szöveggyűjtemény 4., Olvasókönyv 4., Önművelési napló 4., füzet, író-rajzoló eszközök

Matematika: Egyéni és csoport munkára alkalmas feladatlapok. Tanulók által szerkesztett feladatlapok tréfas feladatokkal megoldási kulccsal. Felmérőlapok.

Játékpénz.

Dominójáték az írásbeli műveletek gyakorlásához.

Kinder tojásba rejtett feladatok megoldási kulccsal.

Mérőszalag, Méterrúd.

Transzparenszek a matematika érdekességeiről.

Ének-zene: Ritmuskártyák, Daloskönyv 1-3., kottafüzet, íróeszközök, hangszerek

Testnevelés: bóják, stopperóra, kislabdák, távolugrógödör, magasugróléc, szőnyeg, karikák, szalag, labda

Modellezés-vizualitás:

Bemutatáshoz szükséges mintadarabok.

Közlekedési táblákról képek.

Társas játékok

Lakáskultúra, diaképek.

Technikai eszközök és anyagok: papírok, textilanyagok, pálcika, piros fűzér paprika, kukoricaszár, olló, tű, kés, ragasztó, ceruza, filctoll, ágak

Önművelés: "fő modul"; Önművelési napló 2.

Ajánlott irodalom:

Új Képes Történelem-sorozat. Bp. Officina Nova.
 Képes gyermekenciklopédia. Bp. Park
 Usborne enciklopédia gyermekeknek. Bp. Novotrade
 Földrajzi album. Magyarország. Bp. Móra. 1994.
 Kastner, Erich: Emil és a detektívek. Bp. Móra.
 Travers, P.L.: Csudálatos Mary-könyvek
 Benedek Elek mesegyűjteményei
 Betűfaló – sorozat. Bp. Passage.
 Delfin – könyvek sorozat. Bp. Móra.
 Pöttyös – könyvek sorozat. Bp. Móra.
 Brezina, Thomas: A hószörny rejtélye. Bp. Keller és Mayer. 1995.
 Brezina, Thomas: Amadeus, az ufó. Bp. Keller és Mayer. 1995.
 Brezina, Thomas: A bajorvirslivámpírok éjszakája. Bp. Keller és Mayer. 1995.
 Cooper, James Fenimore: Nagy indiánkönyv. Bp. Móra.
 Magyar Értelmező Kéziszótár. Bp. Akadémia
 Magyar Szinonima Szótár. Bp. Akadémia.
 Helyesírási Kéziszótár. Bp. Akadémia.

Folyóiratok:

Állatbarát, Élő világ, Kis Füles, Mini Rébusz, Süni és a Természet Kincskereső, Természet Búvár,
Idegen nyelv:

A szakirodalomban ajánlott könyvek, videó, magnó, ragasztó, olló, szókártyák, mondatkártyák, szóképek, bábok, labda, értékelési kártya.

Nyaralás után 4.

Időtartam: 22,5 óra

Tartalom**EGYÜTTMŰKÖDÉS:**

*Kapcsolaterősítés, csoporterősítés, bizalomerősítés.
 Szituációs-, helyzetgyakorlatok: nyári élmények feldolgozása.
 Csoportos kommunikáció.*

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Élettani igények, pihenés jelentősége. Családi nyaralási szokások, táborozás, tervezés, nyaralási előkészületek. Nyaralás szülők nélkül. Más emberek, más szokások. Utazási szokások. Utazási élmények rögzítésének technikái.

ANYANYELV:

*A nyárral kapcsolatos élmények feldolgozása játékokkal, beszélgetéssel.
 Ajánlott olvasmányok válogatásra:
 Marék Veronika: Vakáció 2500-ban; Fekete István: Tüskevár; Móra Ferenc: A próbagazda; Fürtös Gusztáv: Körbe-körbe; Gyárfás Endre: Berci, a madárijesztő; Tóth Eszter: A nyomok a hetedik pettyhez vezetnek; Veress Miklós: A kék*

MATEMATIKA:

*Év eleji ismétlés.
 Számok írása, olvasása, alkotása, bontása.
 Alaki-, helyi-, valódi érték.
 Elemek egy- és több szempont szerinti válogatása.
 Halmaz, részhalmaz, elemek besorolása egymással különböző kapcsolatban lévő halmazokba.*

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: A harmadik osztályban tanultak ismétlése, gyakorlása.

Zenei elem: A harmadik osztályban tanultak ismétlése, gyakorlása.

Hangszer: Hangszerfokokozatok használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Felmérő képalakítás nyári élmény megrajzolása alapján.

TESTNEVELÉS:

Az öltözés rendjének kialakítása. Óra előtti és utáni ruhaváltás tudatosítása. Tisztálkodás. Sorakozó nagyság szerint, egyes oszlopban. Vezényszavak ismétlése. Kötetlen futás 4 percig. Kapcsolatteremtő játékok zenével. Páros gyakorlatok. Futás összetett feladatokkal, párokban.

Kacsingatós játék. Páros fogó.

ÖNMŰVELÉS:

Mit olvastál a nyáron? Hogyan tudnád társaidnak bemutatni? (illusztráció, könyvismertetés).

IDEGEN NYELV:

Szóbeli bevezető szakasz /Ismerkedés, bemutatkozás, a nyelvtudás célja, elérésének módja, felhasználásának lehetőségei. Mit tudunk már angolul?

Tanulási szokásaim 4.

Időtartam: 22,5 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Kapcsolaterősítés, csoporterősítés, bizalomerősítés.

Interakciós játékok.

Helyzetek, szituációk eljátszása: „a család és én”, az „osztálytársaim és én”: „ helyzetem és lehetőségeim a családban, az osztályban”. „Szerepek a családban, az iskolában: szerepjátékok”.

Én így tanulok! ”- játékok.

Megfigyelések, a megfigyelések megbeszélése.

Közös szabályok alkotása.

Kooperatív feladatok (más területekhez tartozó) elvégzése.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Iskolai, otthoni, csoportos és egyéni tanulási szokások. Tervezés, időbeosztás. Speciális tanulási szokások. Tanulási praktikák. Napi és heti időbeosztás fontossága. Tanuláshoz használatos eszközök. Tanulási problémák.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű)– ismeretek szerzése;

Olvasmány(ok)feldolgozása különböző tevékenységekkel (szöveg tagolása, időrend, tartalom ,...)

Ajánlott olvasmányok válogatásra:

Sima Mihály: Ákombákom deákom; Benjámín László: Lecke; Szép Ernő: Meglátod; Károlyi Amy: Tik-tak szól az óra; Gálík Péter: Diák murphy; Bálint Ágnes: Szeleburdi család; Móra Ferenc: Három Matyi.

MATEMATIKA:

Számszomszédok, sorozatok, kerekítés, szóbeli összeadás, kivonás kerekítés, ellenőrzésműveleti tulajdonságok.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: A harmadik osztályban tanultak ismétlése, gyakorlása.

Zenei alkotás, kifejezés: "Hogyan tanulom az ének– zenét?" – játékok.

Zenei elem: A harmadik osztályban tanultak ismétlése, gyakorlása.

Hangszer: Hangszerfokokozatok használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Naptár, könyvjelző, órarend készítése (papír, textil).

TESTNEVELÉS:

Sorakozás vonalban. Utánzó járások. (óriás, törpe, foka, mackó stb./ Járás vonalon oldalra és hátra haladással, különböző láb- és kargyakorlatokkal. Futás egyéni iramban 4 percig feladatokkal: sarok-emelés, térdemelés. Ritmusváltásos futás (gyors, lassú).

Vonatozás. Vakvezetős bizalomjáték. Hívogató, csalogató. (138.) Jöjj velem! (139.)

ÖNMŰVELÉS:

Nyári olvasmányok bemutatása.

IDEGEN NYELV:

Szóbeli bevezető szakasz (2A kommunikáció első és legfontosabb kifejezései 1 (Greetings: Good morning, Hello, Hi, Bye-bye, How do you do, Yes, No) Alapvető tanári utasítások 1.(Stand up, Sit down, Come here) A magyartól eltérő, a különösen sok nehézséget okozó hangok artikulálása, kapcsolódva az aznap tanultakhoz.

Úton 4.

Időtartam: 22,5 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Kapcsolaterősítés, csoporterősítés, bizalomerősítés.

Interakciós játékok.

Helyzetek, szituációk:

A közlekedéssel kapcsolatos helyzetek eljátszása. Viselkedés, kapcsolatteremtés közlekedés közben szituációk eljátszása.

A helyzetek megbeszélése, elemzése. Konfliktuskezelést segítő gyakorlatok-kommunikációs gyakorlatok, önjellemezés, társjellemezés szituációkban, helyzetekben.

Megfigyelések, a megfigyelések megbeszélése.

Közös szabályok alkotása.

Kooperatív feladatok (más területekhez tartozó) elvégzése.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Közlekedés szárazföldön, vízen és levegőben. Külső szakemberek előadásai. Közlekedési eszközök, használatuk, alapvető közlekedési szabályok a gyalogos és kerékpáros közlekedésben. Gyalogos átkelőhely, közlekedési lámpa, vasúti átjáró, úttesten való átkelés szabályai a gyalogos közlekedésben – kerékpárút, elsőbbségi viszonyok, csoportos kerékpározás szabályai a kerékpáros közlekedésben. A kerékpár kötelező felszerelése (első–hátsó világítás, macskaszem, jól működő fékek, sárhányók).

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű) – ismeretek szerzése.

Olvasmány(ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel.

Ajánlott olvasmányok válogatásra:

Faludi Ferenc: Útravaló; Demény Ottó: Kirándulás; Tóth Eszter: Kirándulás; Rákos Sándor Sétahajó; Szabó Lőrinc: Tücsökzene; Enyedy György: Óriás a vonaton; Tamkó Sirató Károly: Berta; Hárs László: A világot járt kiscsacsi; L. Kapuvári Lídia: A madaras anyó.

MATEMATIKA:

Szöbéli szorzás és osztásnyitott mondatok az írásbéli összeadás és kivonás ismétlése, a műveletekben szereplő számok elnevezései, becslés, ellenörzés, Szöveges feladatok.

ÉNEK-ZENE:

Dal játék, mondóka: A harmadik osztályban tanultak ismétlése, gyakorlása – Kocsi, szekér...

Zenei alkotás, kifejezés: Közlekedési eszközök hangja. Hang-ritmusgyűjtés, improvizáció közlekedési eszközök hangjának kifejezésére.

Zenei elem: A harmadik osztályban tanultak ismétlése, gyakorlása.

Hangszer: Hangszerfokozatok használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Közlekedési táblák rajzolása és pálcikára ragasztás (filctoll). Szituációs játék.

TESTNEVELÉS:

Járás különböző lazító, nyújtó jellegű törzs-, és kargyakorlatokkal. Járás, szökdelés 1 és 2 lábon. Egyensúlyozó járás. Egyensúlyozó szökdelések haladással. Gyorsfutás állórajttal 30m-en. Futás cikkcakkban elhelyezett karikákba lépéssel. Akadályfutás 4-5 akadállyal. (kerülések, irányváltások). Mókusok, ki a házból! Fogd és vidd! (135.).

ÖNMŰVELÉS:

Nyári olvasmányok bemutatása. A könyvtárak története. Részvétel közös tevékenységekben: ajánlat: Közlekedési Múzeumba látogatás, a látottak megbeszélése. A közlekedéssel kapcsolatos könyvek kutatása információszerzés céljából. Beszámoló készítése az olvasottakkal kapcsolatosan. Önálló napiterv készítése.

IDEGEN NYELV:

Szöbéli bevezető szakasz / 3A kommunikáció első és legfontosabb kifejezései 2 (Thank you, You're welcome, Sorry, What's your name ?, My name's ...) Alapvető tanári utasítások 2. (Look at me !, Look at the wall!) A magyartól eltérő, a különösen sok nehézséget okozó hangok artikulálása, kapcsolódva az aznap tanultakhoz.

Szabadidőm 4.

Időtartam: 45 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Kapcsolaterősítés, csoporterősítés, bizalomerősítés.

Interakciós játékok.

Helyzetek, szituációk eljátszása: a szabadidővel kapcsolatos tevékenységek által adott szituációk eljátszása (pl. színházba megy, s a nézőtér-bejáratnál veszed észre, hogy otthon felejtetted a jegyed, s nincs már időd hazamenni; A foci pályán állandóan belédköt a szomszédgyerek....).

A pozitív énkép alakítása, fejlesztése: "Én-letesz" megnyitása.

Közös szabályok alkotása.

Kooperatív feladatok (más területekhez tartozó) elvégzése.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

a) *Szabadidő az iskolában. Tanuláson kívüli idő hasznos és kellemes eltöltése. Tanítás előtti időszak, szünetek, délután. Lehetőségek: egyéni és közös programok, udvari játékok, szobai játékok, manuális tevékenységek, sport programok, könyvtár, drámajáték. A szabadidő eltöltésének szabályai: tolerancia, egymás játékának tiszteletben tartása, eszközök megóvása.*

b) *Szabadidő az iskolán kívül. Szabadidő eltöltése otthon, kulturális rendezvényeken, sportolás, kirándulás. Szabadidő egyéni és társas eltöltése. Hobbyk. Mások szabadidejének tiszteletben tartása. Szabadidő tartalmas eltöltése, tervezés. Lakókörnyezet lehetőségeinek feltérképezése. Baráti kör szerepe. Egészséges életmód a szabadidő eltöltésekor. A szabad levegőn tartózkodás, a rendszeres mozgása károsító hatások elutasítása. Teendők betegség esetén.*

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű) – ismeretek szerzése.

Olvasmány(ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel (dramatizálás, Fogalmazás: "szabadidőm").

Ajánlott olvasmányok válogatásra:

W. Petrolay Margit: Esős délután; Ráduly Márta: Egy kosár ribiszke; Csorba Piroska: Peti naplójából;

W. Petrolay Margit: Tengeri herkentyű; Medgyesi Károly: A mesebeli hamuban sült pogácsa; Hárs

László: Bevezető; Janikovszky Éva: Már megint; Tarbay Ede: Emlékszel, fiam?; Bálint Ágnes: Szeleburdi család.

MATEMATIKA:

a) *Az írásbeli szorzás és osztás ismétlése.
a műveletekben szereplő számok elnevezései, becslés, ellenőrzés.*

Szöveges feladatok.

Negatív és tört számokról tanultak ismétlése.

b) *A síkidomokról tanultak ismétlése.*

Kerület és terület számítás.

Vegyes feladatok, gyakorlás.

A felmérés előkészítése.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: A harmadik osztályban tanultak ismétlése, gyakorlása.

Zenei elem: A harmadik osztályban tanultak ismétlése, gyakorlása.

Hangszer: Hangszerfokokozatok használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

*Játékkészítés: pl. papírsárkány, rongybaba varrása, ruhavarrás babának.
Használati tárgy készítése: pl. jumbódoboz a ceruzáknak.*

TESTNEVELÉS:

- a) Járás lépéstartással, tapsolással, minden 4., majd minden 3. és 2. lépésre. Test-fordulatok ütemtartással. 400 m-es futás felmérése.
- b) Értékelés: futómozgás
Adj király katonát! (149.) Körkígyó (143.)
- c) Testfordulatok ütemtartással. Fejlődések helyben egyes oszlopból.
Kar- és lábizmokat erősítő gyakorlatok.
Kislabda hajítás távolba. (hajítómozdulat).
Kislabda hajítás befordulással.
Sorakozási versenyek. Balatoni halászkok.

ÖNMŰVELÉS:

*A könyvtárak története. Hangtár, képtár a könyvtárban.
Részvétel közös tevékenységekben: a szabadidő közös eltöltési lehetőségeinek a felkutatása, a közös programban való részvétel (megszervezése): például: mozi, színház, sport,...
Önálló napiterv készítése.*

IDEGEN NYELV:

- a) Szóbeli bevezető szakasz / 4A kommunikáció első és legfontosabb kifejezései 3 (What's it ? It's a ... I don't know) Alapvető tanári utasítások 3. (Repeat please, Touch the floor, Point to the ceiling) A kérdés intonációjának megfigyeltetése és gyakorlása.
- b) Szóbeli bevezető szakasz / 5Rendszerezés, ismétlés. A kommunikáció első és legfontosabb kifejezései 1. – 3., Alapvető tanári utasítások 1.–3. A magyartól eltérő, a különösen sok nehézséget okozó hangok artikulálása, kapcsolódva az aznap tanultakhoz.

"Magam is tudom!" 4.

Időtartam: 22,5 óra

Tartalom**EGYÜTTMŰKÖDÉS:**

*Kapcsolaterősítés, csoporterősítés, bizalomerősítés.
Interakciós játékok.
Helyzetek, szituációk eljátszása: "Mi az amit tudok, s mi az amit nem?", Önismeretjátékok a témával kapcsolatosan: "Mi az amit én magam sem ismerek el önmagamról, hogy nem tudom?", "Mi az amit szeretnék tudni?". Konfliktusmegoldás fejlesztő játékok: "Mi van a tető alatt?"...
A pozitív énkép alakítása, fejlesztése: "Én-notesz" vezetése, "Időgyenes" készítése.
Megfigyelések, a megfigyelések megbeszélése.
Közös szabályok alkotása.
Kooperatív feladatok (más területekhez tartozó) elvégzése.*

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

*Mennyire vagyok önálló? Öltözködési, tisztálkodási, viselkedési szokások. Az egészséges életmód elemi szabályai. Elemi higiénés szokások.
Ismeretek és megfigyelések saját (másokkal összehasonlítva) testükről: főbb testmérétek (magasság, tömeg, mellbőség, arasz). Életműködés jellemző értékeinek a megfigyelése (légzésszám, pulzusszám, testhőmérséklet).
Szabadidő, táborozás – házi munka, vásárlás, egyedül otthon.
Mit szerettek és mit nem az önállóságban? Ajándékozási szokások megváltozása, kialakulása.*

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű)– ismeretek szerzése.

Olvasmány(ok)feldolgozása különböző tevékenységekkel (dramatizálás, vázlatkészítés,...).

Ajánlott olvasmányok válogatásra:

Janikovszky Éva: Már megint; L. Kapuvári Lídia: Lyukas mese; V. Szutyeejev: Végre sikerült!; Török Sándor: Mindenkiből lehet királyfi; Zelk Zoltán: Te is tudod, ő is tudja; Móra Ferenc: Az én dinnyeföldem; A csökönyös kiselefant.

MATEMATIKA:

Év eleji felmérés.

A felmérés javítása.

A 10 000-es számkör előkészítése.

Szóbeli számolások.

Számok helye a számegyenesen.

Helyiérték táblázatok kitöltése.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: Ábécédé..., Hej, Vargáné..., Járok egyedül...

Zenei elem: A harmadik osztályban tanultak ismétlése, gyakorlása.

Hangszer: Hangszerfokozatok használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Babaszoba kialakítása bútorokkal, különböző méretű dobozokból. Társasjáték tervezése filctollal.

TESTNEVELÉS:

Fejldések helyben egyes oszlopból. Fejldések helyben: kettes oszlopból páronként 4-es oszlopba.

Szökdelések egy és két lábon. Szökdelő oszlop, sor.

Kislabda hajítás felmérése.

Távolugrás térdfelhúzással.

Járás vonalon különböző tartásokkal.

Fogó 2 fogóval.

ÖNMŰVELÉS:

Folyóiratok. Újságcikk, riport, interjú.

Önálló napiterv készítése

IDEGEN NYELV:

Szókincsbővítés: a tanulók mindennapi életében leggyakrabban előforduló tárgyak nevei és a tanulókat leginkább érdeklő kifejezések. A magyartól eltérő, a különösen sok nehézséget okozó hangok artikulálása, kapcsolódva az aznap tanultakhoz.

Őszi ünnepek, szokások, tevékenységek 4.

Időtartam: 22,5 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Kapcsolaterősítés, csoporterősítés, bizalomerősítés.

Interakciós játékok.

Őszi tevékenységekkel kapcsolatos játékok: – tárgyjátékok – népi, illetve szerepjátszó gyermekjátékok – köszöntő szövegek.

Megfigyelések, a megfigyelések megbeszélése.

Közös szabályok alkotása.

Kooperatív feladatok (más területekhez tartozó) elvégzése.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Őszi szokások vidéken és városban. (szüreti szokások, dióverés, almaszüret, betakarítás, felkészülés a télre). Az állatok ősszel.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű) – ismeretek szerzése.

Olvasmány(ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel (népi játékok, őszi tevékenységek eljátszása,...).

Ajánlott olvasmányok válogatásra:

Gyárfásné Kincses Edit: Színes kalendárium; Jackel, Karin: Mikulástól karácsonyig.

MATEMATIKA:

Számkör bővítés 10000-ig.

Kirakás játékpénzzel.

Különböző beosztású számegyenesek használata, számok helyének megkeresése.

Számolás egyesével, kettesével, tízesével, százasaival, ezresével szóban és írásban.

Százás és ezres átlépések kerek számokkal.

Meg és leszámolás kerek számokkal, sorozatok képzése.

Helyiérték táblázatok készítése, kitöltése.

Halmazok összehasonlítása.

Négy- és ötjegyű számok írása másolással, tollbamondással.

Számok nagyság szerinti sorba rendezése.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: Egy kis malac...

Zenei elem: A harmadik osztályban tanultak ismétlése, gyakorlása.

Hangszer: Hangszerfokokozatok használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Paprikafűzés piros hegyes paprikából.

Paprikakép, paprikavirág tervezése.

Vagy: állatok készítése kukoricaszárból..

TESTNEVELÉS:

Fejlődések helyben 2-es oszlopból páronként 4-es oszlopba.

Szökdelések 1 és 2 lábon.

Futóiskola térd és sarokemeléssel.

Gimnasztikai jellegű szabadgyakorlatok.

Távolugrás elugrásra figyeléssel, 5-6 ismétléssel. Távolugrás nekifutással, elugrás, talajfogás páros lábon.

Ritmusváltásos futás.

Értékelés: távolugrás.

Akadályversenyek. (célbadobás, ugrások stb.).

Ugorj tovább! (242.) Nyúlverseny (238.) Fogyasztó körben.

ÖNMŰVELÉS:

Folyóiratok. Újságcikk, riport, interjú. Osztályfaliújság-készítés.

Önálló napiterv készítése.

IDEGEN NYELV

Szókincsbővítés: a tanulók mindennapi életében leggyakrabban előforduló tárgyak nevei és a tanulókat leginkább érdeklő kifejezések. A magyartól eltérő, a különösen sok nehézséget okozó hangok artikulálása, kapcsolódva az aznap tanultakhoz.

HAZÁNK I. 4.

Időtartam: 8. hét

Cél

A II. és a III. CIKLUS („HAZÁNK”) fő célkitűzése: – A világgal és elsősorban hazánkkal való – harmadik osztályban elkezdett – ismerkedés folytatása: a tájékozódási készség alakítása, fejlesztése, ismeretek szerzése:

- a fő világtájakról.
- a térképen történő tájékozódási készség kialakítása, fejlesztése (viszonyítások, térképjelek...).
- hazánk nagy tájegységeinek a megismertetése.
- a főváros, Budapest nevezetességeinek, jelentőségének megismertetése.
- ismeretek szerzése a különböző tájegységek szokásairól, jellegzetességeiről, nevezetességeiről, az ott élő emberek életéről, életmódjáról, jelenéről és múltjáról; népművészetéről, építészetéről, tárgykultúrájáról.
- a különböző tájegységeken élők azonos és eltérő életmódjának megismertetése, hasonló és különböző szokásaik. A másság megértése és tisztelete.
- az anyanyelvi és irodalmi műveltség alapozása.
- az anyanyelvi örökség ápolása, hagyományozása.
- a tavaszi és a téli ünnepkörhöz tartozó ismeretek bővítése hazai és külföldi szokások megismertetésével, eljátszásával, feldolgozásával, manuális-kézműves tevékenységekkel.
- a tágabb környezet szépségeinek felfedezése iránti igény kialakítása.
- a szülőföld iránti pozitív érzelmi kapcsolat fejlesztése a tájegységekhez kötődő mondák, regék, mesék, történetek, ősi tárgyi emlékek, szokások megismertetésével, feldolgoztatásával. A valóság és a fantázia szerepének és jelentőségének felismerése. Fantázia a mindennapi életben, a munkában. Az élmények és érzelmek (saját és másoké) összefüggéseinek felismerése. A mesékben, történetekben, alkotásokban megnyilvánuló esztétikai élmények megélése, az érzelemgazdag megélés – és kreatív spontán – és tudatos önkifejezés készségeinek a fejlesztése.

(*dominancia: MK, A, E.*)

Megjegyzés:

A „dominancia” azt jelenti, hogy a ciklusban feltüntetett tevékenységnek jelentős szerepe van a többi tevékenység mellett.

Tartalom

1. A térkép (22,5 óra)
2-3-4-5. Alföldek (90 óra)
6-7-8. Karácsonyi ünnepkör (67,5 óra)
ÖSSZESEN: 180 óra

Az első 2 témát feltétlen ajánljuk feldolgozni a Ciklus végére (a dőlt betűs a témafeldolgozás)

Megjegyzés:

A hetek alatt lévő tevékenységek, a tevékenységekben (A, É–Z,...) felsorolt művek a válogatás lehetőségét adják, s nem azt jelentik, hogy mindet el kell végezni, meg kell tanítani. A pedagógus maga is kicserélheti mással, amivel viszont az éves szinten leírt célokat, követelményeket és „tananyagot” teljesíteni kell.

Feltételek

Együttműködés: lásd a „Fő modulban”

Mi és a környezetünk: A szakirodalomban ajánlott könyvek, földgömb, térkép, iránytű, tájoló, terepasztal, karácsonyi ételek készítéséhez szükséges konyhai eszközök, alapanyagok, videó, olló, papír, ragasztó.
Anyanyelv: Projektek 4., Feladat- és szöveggyűjtemény 4., Olvasókönyv 4., Önművelési napló 4., füzet, író-rajzoló eszközök.

Matematika: Egyéni és csoport munkára alkalmas feladatlapok, megoldási kulccsal. Számfeladatos kártyák a szöveges feladatok alkotásához. Tanulók által szerkesztett feladatlapok tréfás feladatokkal. Felmérőlapok.

Síkidomok, testmodellek. Építőkészlet.

Ének-zene: Ritmuskártyák, Dalok lépésről lépésre., kottafüzet, íróeszközök, hangszerek.

Testnevelés: PVC labda, tömött labdák, zsámoly, pad, szalag, bordásfal, karikák.

Modellezés–vizualitás:

Képek, térképek hazánkról és hazánk alföldjeiről.

Képzőművészeti alkotások faluról, tanyáról, alföldi tájakról.

Mintadarabok a karácsonyi tárgyak készítéséhez.

Technikai eszközök és anyagok: homok, agyag, plasztilin, papírok, kartonkarika, vagy szalmakoszorú, alma, csomagoló papírok, kreppapír, kötözők, olló, ragasztó, festék, ceruza, tus, diópác, természetes anyagok.

Önművelés: "fő modul"; Önművelési napló 2.

Ajánlott irodalom:

Szemtanú-sorozat. Bp. Park.

Új Képes Történelem-sorozat. Bp. Officina Nova.

Mi micsoda-sorozat. Bp. Tessloff és Babilon

Képes gyermekenciklopédia. Bp. Park

Usborne enciklopédia gyermekeknek. Bp. Novotrade

Varley, Carol–Miles, Lisa : Földrajzi kisenciklopédia. Bp. Park. 1994.

Világatlasz. Bp. Cartographia. 1995.

Földrajzi album. Magyarország. Bp. Móra. 1994.
 Kastner, Erich : Emil és a detektívek. Bp. Móra.
 Travers, P. L. : Csudálatos Mary-könyvek
 Benedek Elek mesegyűjteményei
 Betűfaló-sorozat. Bp. Passage.
 Delfin-könyvek sorozat. Bp. Móra.
 Pöttyös-könyvek sorozat. Bp. Móra.
 Brezina, Thomas : A hószörny rejtélye. Bp. Keller és Mayer. 1995.
 Brezina, Thomas : Amadeus, az ufó. Bp. Keller és Mayer. 1995.
 Brezina, Thomas : A bajorvirslí-vámpírok éjszakája. Bp. Keller és Mayer. 1995.
 Cooper, James Fenimore : Nagy indiánkönyv. Bp. Móra.
 Magyar Értelmező Kéziszótár. Bp. Akadémia
 Magyar Szinonima Szótár. Bp. Akadémia.
 Helyesírási Kéziszótár. Bp. Akadémia.

Folyóiratok:

Állatbarát, Élő világ, Kis Füles, Mini Rébusz, Süni és a Természet Kincskereső, Természet Búvár,

Idegen nyelv:

A szakirodalomban ajánlott könyvek, videó, magnó, számkártyák, óra, jelvény, szóképek, betűképek, ragasztó, olló, labda, bábuk

A térkép 4.

Időtartam: 22,5 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Kapcsolaterősítés, csoporterősítés, bizalmerősítés.

Interakciós játékok.

Helyzetek, szituációk eljátszása a témával kapcsolatosan: „Egy erdőbe mentek az osztállyal kirándulni.

Te vezeted a csapatot a térkép segítségével. Eltévédtek”.....

Konfliktusmegoldást fejlesztő játékok: Az előbbihez hasonló helyzetek felelevenítése az osztályban, a kapcsolatokban. A konfliktusok lehetséges megoldásai.

A pozitív énkép alakítása, fejlesztése: „Én-notesz” vezetése, „Időegyes” készítése.

Megfigyelések, a megfigyelések megbeszélése.

Közös szabályok alkotása.

A tér funkcionális átrendezése.

Feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Ismerkedés a térképpel. Világtájak megnevezése. Ismerkedés Magyarország domborzati térképével. Magyarország elhelyezkedés, szomszédos országok. Különböző térképfajták. (turista térképek, domborzati térképek, politikai térképek). Térképjelek, jelkulcsok, méretarányok. tájékozódás a térképen. Térképkészítés.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű) – ismeretek szerzése;

Olvasmány(ok) feldolgozása különböző tevékenységekkel (ismeretterjesztő szövegek stílusa, nyelvezete,...).

Ajánlott olvasmányok válogatásra:

Hárs László: A térkép; Földrajzi album: Magyarország; Csodálatos világunk sorozat: A Föld, Felfedezések; Varázslatos világ: Környezetismereti olvasókönyv; Dougal Dixon: Az ember után; A világ és az ember: A Föld és lakói, Magyarország; Usborne kézikönyv: Kempingezés, túrázás; Magyarországi kérekpártúrák.

MATEMATIKA:

Számszomszédok; Kerekítés tízesekre, százasokra, ezresekre.

Szóbeli összeadás és kivonás a 10000-es számkörben két nullára végződő négyjegyű számok esetén is, kapcsolat a műveletek között, műveleti tulajdonságok Római számok.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: A harmadik osztályban, valamint az első ciklusban tanultak ismétlése, gyakorlása

Zenei elem: A pontozott fél kotta és szünete, a háromnegyedes ütem

Ritmusjátékok

Hangszer: Hangszerfokokozatok használata

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Térképek nézegetése, elemzése. Térképészítés a környékről.

TESTNEVELÉS:

Szakadozások helyben kettes oszlopból egyes oszlopba. Szakadozások négyes oszlopból kettesbe. Járások. Magasugrás tanulása: oldalról indulva átlépő technikával, kb. 50-60 cm. Magasugrás oldalról nekifutással, 60-70 cm. Tűz-víz-repülő. Szalagszerzős játék.

ÖNMŰVELÉS:

A könyvek tartalom szerinti csoportosítása. Ismerkedés a katalógusokkal. Ismerkedés az ETO-val.

Ismerkedés a „Világatlasz”-szal.

Hetiiterv készítésének a gyakorlása

IDEGEN NYELV:

Bevezetés az írásbeliségbe 1. Az angol ABC betűi, a magán- és mássalhangzók rendszere.

Alföldek 4.

Időtartam: 90 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Kapcsolaterősítés, csoporterősítés, bizalomerősítés

Interakciós játékok

Helyzetek, szituációk eljátszása a témával kapcsolatosan: Helyi szokások, tevékenységek, jellemzők által adott helyzetek, játékok, népszokások, stb. eljátszása (pl. Hortobágy: a pásztorhierarchiából adódó lehetséges hétköznapi szituációk; gyermekjátékok; népszokások, ...)

Konfliktusmegoldást fejlesztő játékok: A témából adódó "élő" helyzetek felelevenítése az osztályban, a kapcsolatokban. A konfliktusok lehetséges megoldásai.

A pozitív énkép alakítása, fejlesztése: "Én-notesz" vezetése,"

"Felfedezés"

Megfigyelések, a megfigyelések megbeszélése.

Közös szabályok alkotása.

A tér funkcionális átrendezése.

Feladatok kooperatív módon történő megoldása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

- a) *Hazánk tájegységeinek megismerése. Kisalföld. Elhelyezkedése, jellemzői, nevezetességei. Jelentősebb városai, folyói. Történelmi szerepe. Lakói. A tájegységhez kapcsolódó szokások.*
- b) *Duna-Tisza köze. Elhelyezkedése, jellemzői, nevezetességei, jelentősebb városai. Történelmi szerepe. Lakói. A tájegységhez kapcsolódó szokások.*
- c) *Nagyalföld. Elhelyezkedése, jellemzői, nevezetességei, jelentősebb városai. Történelmi szerepe. Lakói. A tájegységhez kapcsolódó szokások.*
- d) *Hortobágy. Elhelyezkedése, jellemzői, nevezetességei, jelentősebb városai. Történelmi szerepe. Lakói. A tájegységhez kapcsolódó szokások.*

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű) – ismeretek szerzése;

Olvasmány(ok)/feldolgozása különböző tevékenységekkel.

Leíró költemény jellemzőinek megfigyelése, beszélgetés a megfigyeltekről. A kirándulások, séták során szerzett élmények leírása.

Megismerendő mű:

Petőfi Sándor: Az alföld

Ajánlott olvasmányok válogatásra:

Antalffy Gyula: Édes hazánk; Varázslatos világ: Környezetismereti olvasókönyv; Folium: Állat- és növényatlasz; Bihari Anna – Pócs Éva: Képes magyar néprajz; Antalffy Gyula: Édes hazánk; Gáborján Alice: Magyar népviseletek; Varázslatos világ; Magyar népviseletek; Cseri Dezső: A természet múzeumi; Minden napra egy kérdés; Nádasok élővilága; A Hanság tündére; Varga Domokos: Aranyhomok; Kiskunság, A Tisza, Szülőföldemen; Arany János: Tájékp, A Hortobágy és a délibáb; Kósa-Szemerényi: Apáról fiúra; Sümei György – Tóth Piroška: Szülőföldünk a Duna-Tisza köze; Masits László: Szülőföldünk a Tiszántúl I.

MATEMATIKA:

- a) Geometria, Vonalak, pontok jelölése. Vonalak fajtái, párhuzamos, merőleges Szögek, a szögek fajtái, csoportosítás.
A síkidomok tulajdonságai, konvex, nem konvex síkidomok.
Szimmetrikus síkidomok, tengelyes szimmetria.
Egybevágóság.
- b) Írásbeli összeadás és kivonás a 10 000-es számkörben.
Becsülés, ellenőrzés. Egyszerű szöveges összeadásra, kivonásra.
Függvényre vezető szöveges feladatok.
Nytott mondatok.
Hosszúságmértékek, mérés.
- c) Szóbeli szorzás osztás kerek százasok, ezresek szorzása, osztása egyjegyű szorzóval, osztóval.
Írásbeli szorzás egyjegyű szorzóval.
Becsülés. Vegyes feladatok az írásbeli műveletek gyakorlására.
Tömegmérés, egyszerű átváltások.
- d) Diagnosztizáló mérés: számok írása, olvasása, nagyságrendje, számszomszédok.
Számfeladatok a 10 000-es számkörben szóbeli és írásbeli műveletek: összeadás, kivonás, szorzás egyjegyű szorzóval.
Korrekción az eredmény alapján.
A felmérés előkészítése.
Összegző felmérés.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: – Nincs széna.... – Komáromi kisleány....– Szánt a babám....– Szép szatmári lányok.... , Ne menj kislány...,

Zenei alkotás: Egy-egy tájegységre jellemző dolog énekes– zenés-mozgásos feldolgozása improvizatív módon (pl.: A Nagykunságra jellemző szárazság; A Tisza áradása, stb. témák ilyen irányú feldolgozása)

Zenei elem: A pontozott fél kotta és szünete, a háromnegyedes ütem gyakorlása. Ritmusjátékok.

Hangszer: Hangszerfokozatok használata.

Zenehallgatás: Kiszáradt a tóból..., Debrecennek van egy vize... (népzenei kazetta, vagy lemez). Lóra csikós, lóra...(Muzsikás együttes Élő népzene I. lemez).

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

A Nagyalföld és Kisalföld kialakítása homokból és plasztilinből.

Térképkészítés a tájról. A tér grafikus ábrázolása (vonal, folt, pont vizuális jelek felhasználásával).

Alföldi település (tanya) plasztikai kialakítása papírból, vagy agyagból és festése, színtómusok felhasználásával.

TESTNEVELÉS:

- a) Szökdelések (indián- és páros lábon, galopp). Törzsgyakorlatok (hanyatt fekvésből mellkas emelés ülésbe, törzsdöntés). Magasugrás oldalról nekifutással – gyakorlás.

Verseny: Ki ugrik magasabbat? Járás zenére. Fogójáték.

- b) Gimnasztikai jellegű labdagyakorlatok párokban. Labdaadogatás párokban. Kétkezes alsó- és felsőátadás párokban. Labdavezetés párkerüléssel (kézzel, lábbal). Labdaterelés különböző járásokkal. Labdacica: egykezes felsődobással 3 fős csoportokban. Labdás fogó. (564.)

- c) Járás közben labdagyakorlatok.(feldobás, elkapás, közben taps, stb.) Utánzójárások labdával. Labdavezetés terpeszállásban, 8-as alakban lábak között. Szlalomlabda-vezetés. Labdavezetés váltott kézzel. Labdavezetés védekező társsal szemben.

Értékelés: szlalomlabda-vezetés Fogyasztó 2 labdával. Zsinórlabda (528./d. Labdapattogtatás test körül, láb körül. Gyakorlatok a padon labdával. Pattintott labdaátadások párokban. Fejelés párokban. Labdaadogatások párokban (2 labdával). Értékelés: labdaátadások Zsámolylabda (423.). Kettős labdagurítás (402.).

ÖNMŰVELÉS:

A könyvek tartalom szerinti csoportosítása. Ismerkedés a katalógusokkal. Ismerkedés az ETO- val. Az ETO- főosztályok.

Ismerkedés a „Világtalasz”- szal. A térképhasználat gyakorlása.

A térképek fajtái.

Heti- és napi terv készítése.

Részvétel közös tevékenységekben: ajánlat: Az alföldek egyikét bemutató kiállítás, színházi produkció (pl. néptánc).

Információk gyűjtése könyvekből a tanult tájegységgel kapcsolatosan.

IDEGEN NYELV:

- a) Bevezetés az írásbeliségbe 2. Az angol ABC betűi, a magán- és mássalhangzók rendszere.
- b) Témakör 1: Számok 0.–12. Tanári utasítások 4. (Listen to me, Clap your hands)
- c) Témakör 1: Számok – az óra. (What's the time ?, What time is it ? It's o' clock.)
- d) Témakör 1: Számok – az óra. (What's the time ?, What time is it ? It's half past ...) Játékóra készítése.

Karácsonyi ünnepkör 4.

Időtartam: 67,5 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Kapcsolaterősítés, csoporterősítés, bizalomerősítés.

Interakciós játékok.

Helyzetek, szituációk eljátszása a témával kapcsolatosan: Helyi karácsonyi szokások, népszokások tevékenységek, jellemzők által adott helyzetek eljátszása, dramatikuszjátékok megjelenítése, dramatizálás.

Kommunikációs gyakorlatok, játékok.

Közös játékok, produkciók során a sikeres együttműködés feltételeinek a tudatosítása. A pozitív énkép alakítása, fejlesztése: "Én-nesz" vezetése, "A tér funkcionális átrendezése.

Kooperatív feladatok megoldása

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Karácsonyi és újévi szokások, népszokások. Magyarországi szokások. Más országok karácsonyi ünnepkörrel kapcsolatos szokásai.

Európai ünnepi szokások, Németország, Kelet Európai szokások, Anglia, Franciaország, Oroszország.

Tengerentúli országok: Egyesült Államok. Ajándékozási szokások. Karácsonyi díszek, ajándékok készítése.

Karácsony ételek készítése. A főzés közben a nyersanyagok megismerése. Tulajdonságaik megtapasztalása.

Felkészülés karácsonyi előadásra.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű) – ismeretek szerzése;

Olvasmány(ok), élmények feldolgozása különböző tevékenységekkel.

Karácsonyi előadásra készülődés.

Ajánlott olvasmányok válogatásra:

Jackel, Karin: Mikulástól karácsonyig; Harangláb.

MATEMATIKA:

a) A felmérés javítása, korrekció a felmérés alapján.

Írásbeli szorzás kétjegyű szorzóval, részletszorzat.

Becslés, ellenőrzés. Űrmértékek, egyszerű átváltások.

b) Szorzás 10-zel, 100-zal, 1000-rel.

Egyszerű szöveges feladatok kétjegyű számmal való szorzásra, egyes a szorzóban.

Vegyes feladatok a kétjegyű szorzóval való szorzásra, nulla a szorzóban.

Nyitott mondatok.

Kitekintés a 3 és 4 jegyű szorzóval való szorzásra.

Diagnosztizáló mérés a kétjegyű szorzóval való szorzásból.

Korrekció a felmérés eredményei alapján.

c) Geometria.

Síkidomok tulajdonságai, csoportosítás.

A kerületszámítás általános szabályának megfogalmazása tapasztalatok gyűjtése alapján.

Tükrözés. Nagyítás, kicsinyítés, hasonlóság.

Eltolás, elforgatás.

d) Vegyes gyakorló feladatok.

A szóbeli és írásbeli műveletek körében.

Egyszerű és összetett szöveges feladatok, mértékátváltással is.

Nyitott mondatok.

Függvényre vezető szöveges feladatok.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: – Száncsengő; – Ostyahordó ének: "Én nagy vigasságot...."

Zenei alkotás: Az ostyahordás szokásának énekes– zenés– mozgásos–táncos feldolgozása, s közös eljátszása.

Zenei elem: A pontozott fél kotta és szünete, a háromnegyedes ütem gyakorlása.

Hangszer: Hangszerfokozatok használata.

Zenehallgatás: Karácsonyi ének, zeneműrészletek hallgatása (pl. Népszokások, jeles napok c. lemezről.)

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Adventi koszorú, asztaldísz, karácsonyfadísz, gyertyatartó stb. készítése. Karácsonyi csomagolás gyakorlása. Ötletek.

TESTNEVELÉS:

Futásfeladatok labdával. Gimnasztika zenére. Általános hatású nyújtó és lazító gimnasztikai szabadgyakorlatok. Falra pattintott labda elkapása. Rúgásálló- és guruló labdába, kapura rúgás. Váltóversenyek labdával. Téli foglalkozás a szabadban. Kosárra dobás. Labdacica rúgással 3 fős csapatokban. Labdázás a falnál. (475.)

ÖNMŰVELÉS:

Ismerkedés a katalógusokkal. Az ETO- fősztályok megismerése. Könyvtári tájékozódás az ETO alapján.

Ünnepi falújság készítése.

Heti- és napi terv készítése.

Részvétel közös tevékenységekben: ajánlat: pl. karácsonyi szokások felelevenítésében, eljátszásában.

IDEGEN NYELV:

Karácsonyi szokások, az angol nyelvterület hagyományai. Versek, mondókák, dalok a karácsonyról. Mese dramatizálása. "A Christmas party" rendezése.

HAZÁNK II. 4.

Időtartam: 12 hét

Cél

A II. és a III. CIKLUS („HAZÁNK”) fő célkitűzése: – A világgal és elsősorban hazánkkal való – harmadik osztályban elkezdett – ismerkedés folytatása: a tájékozódási készség alakítása, fejlesztése, ismeretek szerzése:

- a fő világtájakról.
- a térképen történő tájékozódási készség kialakítása, fejlesztése (viszonyítások, térképjelek...).
- hazánk nagy tájegységeinek a megismertetése.
- a főváros, Budapest nevezetességeinek, jelentőségének megismertetése.
- ismeretek szerzése a különböző tájegységek szokásairól, jellegzetességeiről, nevezetességeiről, az ott élő emberek életéről, életmódjáról, jelenéről és múltjáról; népművészetéről, építészetéről, tárgykultúrájáról.
- a különböző tájegységeken élők azonos és eltérő életmódjának megismertetése, hasonló és különböző szokásaik. A másság megértetése és tisztelete.
- az anyanyelvi és irodalmi műveltség alapozása.
- az anyanyelvi örökség ápolása, hagyományozása.

- a tavaszi és a téli ünnepkörhöz tartozó ismeretek bővítése hazai és külföldi szokások megismertetésével, eljátszásával, feldolgozásával, manuális-kézműves tevékenységekkel.
- a tágabb környezet szépségeinek felfedezése iránti igény kialakítása.
- a szülőföld iránti pozitív érzelmi kapcsolat fejlesztése a tájegységekhez kötődő mondák, regék, mesék, történetek, ősi tárgyi emlékek, szokások megismertetésével, feldolgoztatásával. A valóság és a fantázia szerepének és jelentőségének felismerése. Fantázia a mindennapi életben, a munkában. Az élmények és érzelmek (saját és másoké) összefüggéseinek felismerése. A mesékben, történetekben, alkotásokban megnyilvánuló esztétikai élmények megélése, az érzelemgazdag megélés- és kreatív spontán – és tudatos önkifejezés készségeinek a fejlesztése (*dominancia: MK, A, E, .*).

Megjegyzés:

A „dominancia” azt jelenti, hogy a ciklusban feltüntetett tevékenységnek jelentős szerepe van a többi tevékenység mellett.

Tartalom

- 1-2-3. Domságok (67,5 óra)
- 4-5-6-7-8. Hegységek (112,5 óra)
- 9. Budapest (22,5 óra)
- 10. Tavaszi ünnepek, szokások, tevékenységek (22,5 óra)
- 11-12. Rendszerezés (45 óra)
- Összesen: 270 óra

Az első 3 témát feltétlen ajánljuk feldolgozni a Ciklus végére (a dőlt betűs a témafeldolgozás).

Megjegyzés:

A hetek alatt lévő tevékenységek, a tevékenységekben (A, É-Z,...) felsorolt művek a válogatás lehetőségét adják, s nem azt jelentik, hogy mindet el kell végezni, meg kell tanítani. A pedagógus maga is kicserélheti mással, amivel viszont az éves szinten leírt célokat, követelményeket és „tananyagot” teljesíteni kell.

Feltételek

Együttműködés: lásd a „Fő modulban”

Mi és a környezetünk: A szakirodalomban ajánlott könyvek, térkép, iránytű, tájoló, terepasztal, videó, írásvetítő, tojásfestés eszközei, húsvéti ételek készítéséhez szükséges konyhai eszközök, alapanyagok, feladatlap.

Anyanyelv: Projektek 4., Feladat- és szöv.gy. 4., Olvasókönyv. 4., Önművelési napló 4., füzet, író-rajzoló eszközök.

Matematika: Egyéni és csoport munkára alkalmas feladatlapok megoldási kulccsal. Tanulók által szerkesztett feladatlapok tréfás feladatokkal.

Felmérőlapok.

Facsipesz feladatok az írásbeli szorzás és osztás gyakorlásához.

Játékpénz, számkártyák.

Demonstrációs óra mozgatható mutatókkal, zseb és fali naptárak.

Síkidomok, testek, építőkészlet.

Ének-zene: Ritmuskártyák, Dalok lépésről lépésre., kottafüzet, íróeszközök, hangszerek.

Testnevelés: szekrény, szőnyegek, bordásfal, zsámoly, pad, labda, szalag.

Modellezés–vizualitás:

Videofilm tájakról, képek, diaképek, reprodukciók, tájegységekről és Budapestről.

Felhasznált anyagok és eszközök:

homok, agyag, plasztilin, gyökerek, termések, préselt virágok, festékek, diópác, tus, zsírkréta, filctoll, viaszkréta, dobozok.

Önművelés: "fő modul"; Önművelési napló 4.

Ajánlott irodalom:

Szemtanú-sorozat. Bp. Park.
 Új Képes Történelem-sorozat. Bp. Officina Nova.
 Mi micsoda – sorozat. Bp. Tessloff és Babilon
 Usborne Természetbúvár könyvek-sorozat. Bp. Novotrade
 Képes gyermekenciklopédia. Bp. Park
 Usborne enciklopédia gyermekeknek. Bp. Novotrade
 Az állatvilág enciklopédiája-sorozat. Bp. Helikon.
 Varley, Carol–Miles, Lisa : Földrajzi kisenciklopédia. Bp.Park. 1994.
 Világatlasz. Bp. Cartographia. 1995.
 Földrajzi album. Magyarország. Bp. Móra. 1994.
 Arany László : Hol volt, hol nem volt. Bp. Móra
 Baum, Frank : Óz, a csodák csodája. Bp. Móra
 Kastner, Erich : A két Lotti. Bp. Móra
 Kastner, Erich : Emil és a detektívek. Bp. Móra.
 Durrell, Gerald : Léghajóval a világ körül. Bp. Park, 1987.
 Durrell, Gerald : Léghajóval a dinoszauruszok földjén. Bp. Park, 1989.
 Travers, P. L. : Csudálatos Mary-könyvek
 Benedek Elek mesegyűjteményei
 Salten, Felix: Bambi. Bp. Móra
 Salten, Felix: Bambi gyermekei. Bp. Móra.
 Rodari, G.: Jácint úrfi a füllentők birodalmában. Bp. Móra
 Betűfaló – sorozat. Bp. Passage.
 Delfin – könyvek sorozat. Bp. Móra.
 Pöttyös – könyvek sorozat. Bp. Móra.
 Brezina, Thomas: A hószörny rejtélye. Bp. Keller és Mayer .1995.
 Brezina, Thomas: Amadeus, az ufó. Bp. Keller és Mayer .1995.
 Brezina, Thomas: A bajorvirslivámpírok éjszakája. Bp. Keller és Mayer .1995.
 Cooper, James Fenimore: Nagy indiánkönyv. Bp. Móra.
 Magyar Értelmező Kéziszótár. Bp. Akadémia
 Magyar Szinonima Szótár. Bp. Akadémia.
 Helyesírási Kéziszótár. Bp. Akadémia.

Folyóiratok:

Állatbarát, Élő világ, Kis Füles, Mini Rébusz, Süni és a Természet Kincskereső, Természet Búvár.

Idegen nyelv:

A szakirodalomban ajánlott könyvek, videó, magnó, színekártyák, papírrepülő, színes papírok, szókártyák, gombok, karton, fonal.

Domságok 4.

Időtartam: 67,5 óra

Tartalom**EGYÜTTMŰKÖDÉS:**

Kapcsolaterősítés, csoporterősítés, bizalomerősítés
Interakciós játékok.
Helyzetek, szituációk eljátszása a témával kapcsolatosan: Helyi szokások, tevékenységek, jellemzők által adott helyzetek, játékok, népszokások, stb. eljátszása.
A pozitív énkép alakítása, fejlesztése: "Én-notesz" vezetése, "Képességfa".
Érzékelést- észlelést fejlesztő gyakorlatok.
Közös szabályok alkotása. A tér funkcionális átrendezése.
Feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

- a) *Dombságok általános jellemzői. Ábrázolásuk a térképen. A dombságok formakincse, jellemző állat- és növényvilága. Elhelyezkedésük Magyarországon.*
- b) *A Zalai dombság elhelyezkedése, jellemzői nevezetességei, jelentősebb városai. Történelmi szerepe. Lakói. A tájegységhez kapcsolódó szokások.*
- c) *A Somogyi dombság elhelyezkedése, jellemzői nevezetességei, jelentősebb városai. Történelmi szerepe. Lakói. A tájegységhez kapcsolódó szokások.*

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű) – ismeretek szerzése;

Olvasmány(ok) élmények feldolgozása különböző tevékenységekkel.

Ajánlott olvasmányok válogatásra:

Tüskés Tibor: Zalamente, Somogyország, A Kis Balaton tája, A Belső-Somogy; Tüskés Tibor: Szülőföldünk, a Dunántúl; Pécsi Gabriella: Göcseji legenda; Tüskés Tibor: Magyarország tájai; Gáborján Alice: Magyar népviseletek; Kolibri könyvek: Magyar népi építészeti; Kósa-Szemerényi: Apáról fiúra; Pillantás a természetre sorozat: Rétek, legelők élővilága.

MATEMATIKA:

- a) Szóbeli osztás 10-zel, 100-zal, 1000-rel. Osztás kerek tízesekkel.
Az írásbeli osztás előkészítése. Kerek százasok, ezresek osztása egyjegyű számmal.
Írásbeli osztás egyjegyű osztóval, a hányados számjegyeinek meghatározása. Osztandó, osztó, hányados, maradék elnevezések.
Ellenőrzés többféle módon, a szorzás és az osztás kapcsolata.
- b) Az osztandó első számjegyében nincs meg az osztó. Nulla a hányadosban. A hányados változásai, becslés a feladat elvégzése előtt, ellenőrzés.
- c) A hányados változásai. Osztók, többszörösök. Egyszerű szöveges feladatok az írásbeli osztás gyakorlására. Vegyes feladatok Diagnosztizáló mérés az írásbeli osztásból.
Korrekció a felmérés után.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: – Győri kanász a dombon....– Szűrkesztyű....–Csömödéri faluvégén...– Hej, Jancsi-ka...– Kelj fel, juhász.....,Tölgyes bucka.....,

Zenei alkotás: Néhány alapelem a somogyi kanásztáncból.

Improvizálás a tanult elemekkel.

Zenei elem:

ritmus: A pontozott negyed, az éles és a nyújtott ritmus. Ritmusjátékok.

dallam: Az alsó ti hang jele, kézjele, elhelyezése, olvasása hangszerek segítségével – betűjelről és – a vonalrendszeren

Hangszer: Hangszerfokozatok használata

Zenehallgatás: Somogyi táncok megtekintése videóról (kanásztánc); Hej, Dunáról fúj a szél.... Méta együttes "Szabad madár" c. lemeze.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Videofilm megtekintése dombos, hegyes, sík vidékekről. Gyűjtött képek nézegetése. Képzőművészeti alkotások elemzése (tájképfestészet). Dombok, hegyek kialakítása homokból, plasztilinből, agyagból (csoportmunkában). Vonalas rajz készítése.

TESTNEVELÉS:

- Gimnasztikai jellegű gyakorlatok tömött labdával. Gyorsfutás fejtetõn tartott labdával. Futásfeladatok tömött labdával. (szlalom,...) Tömött labdával dobás haladás közben távolba kétkezes alsó és felsõ dobással. Gyors indulások tömött labdával párokban. Szalagos fogó. Fekete-fehér játék.
- Tömött labdával járások, kar- és lábgyakorlatok. Szökdelés térd közé szorított tömött labdával. Sorozatugrások a tömött labda fölött. Labda cipelése. Tömött labdával kétkezes dobások 3-4 m távolságra, folyosóra. Felsõdobás előre, hátra fej fölött és terpesztett láb alatt, oldalra fordítással. Tûz, víz, repülõ Ala-gútfogó (75.)
- Tömött labdával gurítások, feldobás és elkapás közben feladatok, átfutás labdák fölött. Kötetlen futás 7 percig. Tömött labdával, páros karral lökés a melltõl és hajlított kis terpeszállásból gyors térdnyújtással felugrás. Váltóversenyek. Értékelés: órai munka Kacsingatós játék. Hanyattfekvés, ellazulás csukott szemmel 1 percig.

ÖNMŰVELÉS:

*A könyvtári abc: Címzókeresés gyakorlása. A szócikk, élõfej, hasáb megismerése.
Heti- és napiterv készítése.
Információk gyûjtése a tájegységgel kapcsolatosan.*

IDEGEN NYELV:

- Témakör 2. Színek. (What colour is it ?, What colour is ? It's / colour). A kérdõ mondat intonációjának gyakoroltatása.
- Témakör 2. Színek. (What colour are?, They're / colour). A kérdõ mondat intonációjának gyakoroltatása. A fõnevek szabályos többes száma.
- Az eddig tanultak rendszerezése, ismétlése. Színmontázs készítése. Mit tudunk már, az elsõ félév értékelése.

Hegységek 4.

Idõtartam: 112,5 óra

Tartalom**EGYÜTTMŰKÖDÉS:**

*Interakciós játékok.
Helyzetek, szituációk eljátszása a témával kapcsolatosan: Helyi szokások, tevékenységek, jellemzők által adott helyzetek, játékok, népszokások, stb. eljátszása.
A pozitív énkép alakítása, fejlesztése: "Én-notesz" vezetése, "Képességfa".
Érzékelést- észlelést fejlesztõ gyakorlatok.
Kommunikációs játékok, gyakorlatok. Dramatizálás.
Közös szabályok alkotása.
A tér funkcionális átrendezése.
Feladatok kooperatív módon történõ megoldásának a gyakorlása.*

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

- Dunántúli középhegység. Ismerkedés a középhegység részeivel, elhelyezkedésével, jellemzőivel, formakincseivel (Bakony, Vértes, Gerecse, Budai, Szentendre–Visegrádi hegység). Állat- és növényvilága, ásványkincsei. Jellemzői nevezetességei, jelentõsebb városai. Történelmi szerepe. Lakói. A tájegységhez kapcsolódó szokások.
- Északi középhegység. Ismerkedés a középhegység részeivel, elhelyezkedésével, jellemzőivel, formakincseivel (Börzsöny, Cserhát, Mátra, Bükk, Cserhát, Zemplén, Aggteleki karszthegység). Állat- és növényvilága, ásványkincsei. Jellemzői nevezetességei, jelentõsebb városai. Történelmi szerepe. Lakói. A tájegységhez kapcsolódó szokások.

- c) *Alpokalja, Mecsek hegység, Velencei hegység. Ismerkedés a hegységek részeivel, elhelyezkedésével, jellemzőivel, formakincseivel. Állat és növényvilága, ásványkincsei. Jellemzői nevezetességei, jelentősebb városai. Történelmi szerepe. Lakói. A tájegységhez kapcsolódó szokások.*

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű) – ismeretek szerzése;

Olvasmány(ok), élmények feldolgozása különböző tevékenységekkel (mesterségek eljátszása, illusztráció, leíró fogalmazás,...).

Ajánlott olvasmányok válogatásra:

Tüskés Tibor: Magyarország tájai, Szülőföldem A gejzírek félszigete; Herényi József: Szülőföldünk, Észak-Magyarország, Az országos Kéktúra vonalán: a dimbes-dombos Cserháton; Petőfi Sándor: A hegyek közt; Ágh István: Üres bölcsőnk járása; Kósa– Szemerényi: Apáról fiúra; Bihari Anna–Pócs Éva: Képes magyar néprajz; Magyar népi építészet; Régi mesterségek; David Burnie: Barangolás a természet világában; Az Északi-középhegység természeti kincsei; Kosztolányi Dezső: Hegyek; Horgas Béla: Három kavics; Antalffy Gyula: Éjjel kirándulás a Bükkben; Rákos Sándor: Nyár a hegyek közt...

MATEMATIKA:

- a) Számítási közép, átlag számítás Az átlag fogalma. Szóbeli osztás kerek tízesekkel, százassal. A kétjegyű osztóval való osztás előkészítése.
Osztásra vezető egyszerű szöveges feladatok.
Írásbeli osztás kétjegyű osztóval.
- b) Írásbeli osztás kétjegyű osztóval, az osztandó első két jegyében nincs meg az osztó
Nulla a hányadosban Négyjegyű számok osztása kétjegyűvel.
Egyszerű és összetett szöveges feladatok az írásbeli osztás gyakorlására.
Vegetes szám- és szöveges feladatok.
- c) Diagnosztikai mérés a kétjegyű osztóval történő osztás anyagából.
Korrekció a felmérés alapján.
Vegetes feladatok a szóbeli és írásbeli osztás témakörből, a felmérés előkészítése.
Összegző felmérés a szóbeli és írásbeli szorzás és osztás témakörben.
- d) A felmérés javítása, korrekció a felmérés eredménye alapján.
Becslés, mérés az idő szabvány mértékegységeivel: másodperc, perc, óra, nap, hét, hónap, év. Mértékátváltások.
Műveletek az idő mértékegységeivel.
Szöveges feladatok, nyitott mondatok az idő mértékegységeinek felhasználásával.
- e) Geometria.
A téglalap és a négyzet tulajdonságai.
Téglalap és négyzet keresése környezetünkben.
A téglalap és a négyzet kerülete, Kerület fogalma.
Kerületszámítás.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: – Kerek az én szűröm alja ..., – Béreslegény..., – Erdő mellett estvéledtem..., Hallgassuk a dudaszót...,

Zenei alkotás: "Beszélgetés a hegyekben" – játék a hanggal (hegyi pásztorok beszélgetése).

Zenei elem:

ritmus: A pontozott negyed, az éles és a nyújtott ritmus gyakorlása. Ritmusjátékok.

dallam: Az alsó szó hang jele, kézjele, helye, elhelyezése a vonalrendszeren, olvasása hangszerek segítségével-betűjelről és vonalrendszeren.

Hangszer: Hangszerfokokozatok használata.

Zenehallgatás: – Dudanóták hallgatása élőben vagy videóról, magnóról. (pl. Muzsikás együttes, Élő népzene I. lemezről). A dudu hangszíneének a megfigyelése. – Hegyi pásztorok (pl. Este a Gyimesbe jártam-lemezről). Tilinkó hangszíneének a megfigyelése.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Tájkép festése színkeverési gyakorlatok felhasználásával, temperával. (Színfokozatok a tér kifejezésére). Tájkép festése akvarellal. (Világos színek előállítására hígítással). Tájkép rajzolása zsirkkrétával és viaszka-parással.
Tájkép rajzolása ceruzával, tussal, diópáccal, filctollal választás alapján.
Tárgyak és szobrok készítése gyökerekből és termésekből, növényi szárakból.

TESTNEVELÉS:

- Utánzójárások. Iramjáték: erős és gyors köröket lassúbb és pihentetőbb körök követik. Zsámolyokra tett padon járások, guggolások, majd futás bordásfalig, felmászás és függeszkedés. Felugrás 3 részes szekrényre. Halászfogó játék.
- Láb és karizmokat erősítő, valamint nyújtó és lazító társas gyakorlatok. Futás-gyakorlatok zsámolyok közt. Zsugorkanyarulati átugrás 2-3 részes szekrényen. Bakugrás-verseny.
- Páros gyakorlatok talajra fektetett szekrényrészekkel. Futás irány, iram és lépéshossz-változtatással. Szekrényugrás gyakorlása. Értékelés: függőleges repülés Lassú futás párokban Függes a házban!
- A váll- és kar izmait erősítő gyakorlatok. Csípőízületet erősítő gyakorlatok. Törzsgyakorlatok. Gurulóátfordulások előre és hátra különböző kiinduló helyzetekből különböző helyzetekbe. gurulóátfordulások előre, hátra sorozatban. Kötélmászás. Talicskázó-váltó. e. Kargyakorlatok: karkörzések, karhúzások Karizmokat erősítő gyakorlatok (fekvőtámasz, kúszás és mászásgyakorlatok talajon). Kézállás bordásfalnál – ismétlés. Fellendülés kézállásba segítséggel.
Értékelés: gurulóátfordulás Utánzó járások. Bordásfalon lépegetés, utánfogás oldalirányban.

ÖNMŰVELÉS:

Külföldi szerzők betűrendbe sorolása.
Információgyűjtés a tárgyaló tájegységgel kapcsolatosan.
Heti- és napiterv készítése.

IDEGEN NYELV:

- Az eddig tanultak rendszerezése, ismétlése. Színmontázs készítése. Mit tudunk már, az első félév értékelése.
- Farsang rendezése, bolondos versek, mondókák, nyelvtörök, dalok tanulása és dramatizálása. c. Témakör 3. Az emberi test. 1. (toes, fingers, knees, elbow, eyes, arm, leg, hair, hands, mouth, shoulders, head, nose, foot, ears. What colour is your?, What colour are your ?) Felsőlító mondatok: (Touch your head with your fingers ! etc.).
- Témakör 3. Az emberi test. 2. Birtokos névmások (His/her / What colour is his/her hair ?, What colour are his/her eyes ?) A kérdő mondat intonációjának gyakorlása.

Budapest 4.

Időtartam: 22,5 óra

Tartalom**EGYÜTTMŰKÖDÉS:**

Interakciós játékok.
Helyzetek, szituációk eljátszása a témával kapcsolatosan: Helyi szokások, tevékenységek, jellemzők által adott helyzetek, játékok, népszokások stb. eljátszása.
A pozitív énkép alakítása, fejlesztése: "Én-notesz" vezetése, "Képességfa".
Érzékelést- észlelést fejlesztő gyakorlatok.
Kommunikációs játékok, gyakorlatok.
A tér funkcionális átrendezése.
Feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

A főváros elhelyezkedése, részei. Budapest történelme és szerepe Magyarország történetében. A főváros nevezetességei (Parlament, Budai vár, hidak, Belváros, Margitsziget, Hősök tere, Citadella). Közlekedés a városban. Járművek, utazási szokások. Fővároshoz kapcsolódó rendezvények (Tűzijáték, Fővárosi Búcsú, Vásárok, Fesztiválok).

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű) – ismeretek szerzése.

Olvasmány(ok), élmények feldolgozása különböző tevékenységekkel (leíró fogalmazás: Lakóhelyem).

Ajánlott olvasmányok válogatásra:

Kulcsár Ödön: Országjárók könyve; Útikönyvek: Magyarország; Varázslatos világ; Tüskés Tibor: Magyarország; Makoldi Mihályné: Szülőföldünk, Budapest; Ruffy Péter: Hazánk szíve Budapest.

MATEMATIKA:

Negatív számok Jelölésük a számegyenesen, egységnyi távolság a nullától, számok nagyságrendje Hőmérséklet leolvasása grafikonról. Hőmérséklet táblázat kitöltése.

Pozitív-negatív számok.

Adósság – vagyon megállapítása.

Műveletek számegyenes segítségével, pozitív negatív számokkal.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: – Hajdináné rokona... Zenei alkotás: "Budapest hangjai" – improvizálás Zenei elem:

ritmus: A pontozott negyed, az éles és a nyújtott ritmus gyakorlása. Ritmusjátékok.

dallam: Az alsó ti és az alsó szó hang jele, kézjele, helye, elhelyezése a vonalrendszeren, olvasása hangszerek segítségével-betűjéről és vonalrendszeren.

Hangszer: Hangszerfokokozatok használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Látogatás a Néprajzi Múzeumba. Budapest egy terének, részletének, épületének konstruálása dobozokból. Budapest valamely szép épületének megrajzolása vagy megfestése látvány, vagy kép alapján. Film megtekintése Budapest legszebb épületeiről.

TESTNEVELÉS:

Lassú futás, indiánszökdelés, galoppszökdelés. Karizmokat erősítő gimnasztikai jellegű szabadgyakorlatok Kézállás fellendüléssel. Kézállás fellendüléssel és gurulás előre. Labdás szalagvadászat. (481.) Érintőfogó.

ÖNMŰVELÉS:

Látogatás egy külső könyvtárban.

A katalógus, a katalóguscédulák megismerése.

Heti- és napiterv készítése.

Budapest egy-egy nevezetességének a megtekintése, meglátogatása Információk gyűjtése Budapestről.

IDEGEN NYELV:

Témakör 3. Az emberi test. 3. Felkiáltó mondat (Ooh my elbow !) A felkiáltó mondat hanglejtése.

Tavaszi ünnepek, szokások, tevékenységek 4.

Időtartam: 22,5 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Tavaszi szokások, tevékenységek megjelenítése, eljátszása.

Interakciós játékok

*Helyzetek, szituációk eljátszása a témával kapcsolatosan: A pozitív énkép alakítása, fejlesztése: "Én-
notesz" vezetése,*

Érzékelést- észlelést fejlesztő gyakorlatok.

Kommunikációs játékok, gyakorlatok. Dramatizálás.

Közös szabályok alkotása.

A tér funkcionális átrendezése.

Feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

*A természet fizikai változásainak megfigyelése (hó, jég, havas eső, olvadás). Különböző halmazállapotú
anyagok főbb jellemzői. A természet újjászületése, tavaszi népszokások. Húsvéti ünnepkör. Tojásfestés,
közösségi szokások. Húsvéti ételek és italok. Húsvéti ünnepek más országokban. Március 15-e és a
hozzákapcsolódó események.*

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

*Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás –
íráshasználattal fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű) – ismeretek szerzése;*

*Olvasmány(ok), élmények feldolgozása különböző tevékenységekkel (tavaszi ünnepekkel kapcsolatos szo-
kások eljátszása, ...).*

Ajánlott olvasmányok válogatásra:

*Húsvétoló – Kicsi kulcslyuk módszertani folyóirat; Köszöntők húsvéti locsolásra; Hímestojások Zalából,
kiszámlók; Kiszé-játék; Komatál; Pünkösödölő; Napjaink húsvétja; Történetek az 1848-as szabadság-
harcról.*

MATEMATIKA:

a) Egész tört része: törték. Törtjelölés, törtrészek sorba rendezése.

Egész és törtrész megfeleltetése. Törtrészek színezése.

Tréfás feladatok a tanult témakörökhöz kapcsolódva.

b) Geometria: A test és a síkidom különbsége.

A téglatest és a kocka tulajdonságai.

Területmérés lefedéssel, darabolással.

Terület fogalma.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: – Kossuth Lajos táborában... Szent Gergely doktornak...(Gergely-járás)

Zenei alkotás: A Gergely-járás eljátszása mozgással – táncal-énekekkel

Zenei elem:

ritmus: A pontozott negyed, az éles és a nyújtott ritmusgyakorlása. Ritmusjátékok.

*dallam: Az alsó ti és az alsó szó hang jele, kézjele, helye, elhelyezése a vonalrendszeren, olvasása
hangszerek segítségével-betűjelről és vonalrendszeren.*

Hangszer: Hangszerfokozatok használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Képzésítés préselt virágokból Anyák napjára.

TESTNEVELÉS:

Futás keresztlépésekkel, közbeiktatott feladatokkal. Gimnasztikai jellegű társas gyakorlatok, kargyakorlatok Zsugorfejjállás, fejjállás. Zsugorfejjállás, fejjállás gyakorlása. Értékelés: fejjállás Kettős labdagurítás.(402.)

ÖNMŰVELÉS:

*A katalóguscédula fő adatainak megismerése.
Napi- és hetiterv készítése*

IDEGEN NYELV:

Témakör 3. Az emberi test. 4. Robot készítése a testrészek megnevezésével.

TERMÉSZET ÉS MŰVÉSZET 4.

Időtartam: 8 hét

Cél

A IV. CIKLUS (A TERMÉSZET ÉS A MŰVÉSZET) fő célkitűzése a természet, a természeti jelenségek, összefüggések és a művészet kapcsolatával történő ismerkedés. Az ember által művelt művészeti tevékenységekben (festészet, szobrászat, zeneművészet, mozgásművészetek ...) megjelenő természet, "természet-értelmezés", illetve a kifejezési lehetőségek megismertetése. Elemző megfigyelések végeztetése:

- növények és állatok összehasonlítása a természetben és a műalkotásokon.
- a természet hangjainak megfigyelése, összehasonlítása.
- természet-ihlette zeneművek.
- kifejezési eszközök, kifejezési technikák a kifejezés tárgya és a "kifejező" elképzelésének összefüggése
Az alkotásokban rejlő esztétikai élmények megéltetése, a kreatív önkifejezés készségeinek a fejlesztése.
A természettel történő folyamatos ismerkedés, az ezzel kapcsolatos készségek, képességek fejlesztése, a gyermekek környezettudatos és környezetbarát magatartásának, életvitelének alakítása. Nyitottság kialakítása a természet értő megfigyelésére.
A természetben található nyersanyagokkal, ásványkincsekkel történő ismerkedés. Ismeretek, tapasztalatok szerzése azok fellelhetőségéről, felhasználásáról, feldolgozásáról.
A tavaszi természet jellemzőinek, az emberi tevékenység és az évszakok összefüggésrendszerének megismertetése (*dominancia: MK, TV, MK, É, A*).

Megjegyzés:

A „dominancia” azt jelenti, hogy a ciklusban feltüntetett tevékenységnek jelentős szerepe van a többi tevékenység mellett.

Tartalom

- 1. Tavasz (22,5 óra)
- 2-3. A természet képekben (45 óra)
- 4-5. Természet és a hangok (45 óra)
- 6-7. A természet kincsei (45 óra)
- 8. Rendszerezés (22,5 óra)
- Összesen: 180 óra

Legalább 2 témát ajánlunk feldolgozni a Ciklus végére (a dőlt betűs a témafeldolgozás).

Megjegyzés:

A hetek alatt lévő tevékenységek, a tevékenységekben (A, É–Z,...) felsorolt művek a válogatás lehetőségét adják, s nem azt jelentik, hogy mindet el kell végezni, meg kell tanítani. A pedagógus maga is kicserélheti mással, amivel viszont az éves szinten leírt célokat, követelményeket és „tananyagot” teljesíteni kell.

Feltételek

Együttműködés: lásd a „Fő modulban”

Mi és a környezetünk: Doboz, nagyító, virágföld, cserép, virágmagok, termések, levelek, ágak, kerti szármok, ásványi nyersanyagok gyűjteménye, szakirodalomban ajánlott könyvek, élősarok vagy iskola-kert.

Anyanyelv: Projektek 4., Feladat- és szöv.gy. 4., Témafeldolg. 4., Önművelési napló 4., füzet, író-rajzoló eszközök.

Matematika: Egyéni és csoport munkára alkalmas feladatlapok megoldási kulccsal. Tanulók által szerkesztett feladatlapok tréfás feladatokkal.

Felmérőlapok.

Játékpénz.

Dominójáték az alapműveletek gyakorlásához.

Facsipesz játék a művelési sorrend gyakorlásához.

Sík és térmértani modellező készlet.

Síkidomok, testek, építőkészlet.

Ének-zene: Ritmuskártyák, Daloskönyv 4–6., kottafüzet, íróeszközök, hangszerek.

Testnevelés: Kislabdák, stopperóra, ugrógödör, ugrókötel, bóják, tollaslabda, görkorcsolya, kosárlabda, focilabda.

Modellezés–vizualitás:

Képek, fotók a tavaszi, nyári, őszi, téli természetről és a természet változásairól.

Vivaldi: Négy évszak (hanglemezek)

Reprodukciók zeneművekről.

Természeti anyagokból készített tárgyak és képek a bemutatáshoz.

Tavaszi virágok, természetes anyagok (kövek, kavicsok, csigák, kagylók, száraz virágok és növények, fakéreg stb.) kötözök, drót, papírok festékek, filctoll, kréta, olló, ragasztó, tű, cérna.

Önművelés: "fő modul"; Önművelési napló 4.

Ajánlott irodalom:

Szemtanú – Művészet-sorozat. Bp. Park.

Művészet dióhéjban 50 remekmű alapján. Bp. Corvina. 1982.

Új Képes Történelem-sorozat. Bp. Officina Nova.

Mi micsoda-sorozat. Bp. Tessloff és Babilon

Usborne Természetbúvár könyvek-sorozat. Bp. Novotrade

Képes gyermekenciklopédia. Bp. Park

Usborne enciklopédia gyermekeknek. Bp. Novotrade

Az állatvilág enciklopédiája-sorozat. Bp. Helikon.
 Varley, Carol–Miles, Lisa : Földrajzi kisenciklopédia. Bp. Park. 1994.
 Világatlasz. Bp. Cartographia. 1995.
 Földrajzi album. Magyarország. Bp. Móra. 1994.
 Arany László: Hol volt, hol nem volt. Bp. Móra
 Baum, Frank: Óz, a csodák csodája. Bp. Móra
 Kastner, Erich: A két Lotti. Bp. Móra
 Kastner, Erich: Emil és a detektívek. Bp. Móra.
 Durrell, Gerald: Léghajóval a világ körül. Bp. Park, 1987.
 Durrell, Gerald: Léghajóval a dinoszauruszok földjén. Bp. Park, 1989.
 Travers, P.L.: Csudálatos Mary-könyvek
 Benedek Elek mesegyűjteményei
 Salten, Felix: Bambi. Bp. Móra
 Salten, Felix: Bambi gyermekei. Bp. Móra.
 Rodari, G.: Jácint úrfi a füllentők birodalmában. Bp. Móra
 Betűfaló – sorozat. Bp. Passage.
 Delfin – könyvek sorozat. Bp. Móra.
 Pöttyös – könyvek sorozat. Bp. Móra.
 Brezina, Thomas: A hószörny rejtélye. Bp. Keller és Mayer .1995.
 Brezina, Thomas: Amadeus, az ufó. Bp. Keller és Mayer .1995.
 Brezina, Thomas: A bajorvirslivámpírok éjszakája. Bp. Keller és Mayer .1995.
 Cooper, James Fenimore: Nagy indiánkönyv. Bp. Móra.
 Magyar Értelmező Kéziszótár. Bp. Akadémia
 Magyar Szinonima Szótár. Bp. Akadémia.
 Helyesírási Kéziszótár. Bp. Akadémia.

Folyóiratok:

Állatbarát, Élő világ, Kis Füles, Mini Rébusz, Süni és a Természet Kincskereső, Természet Búvár.

Idegen nyelv:

A szakirodalomban ajánlott könyvek, videó, magnó, teáskanna, tea, cukor, csészék, tej, kanál, szókártyák, ételek, italok, salátástál.

Tavaszi 4.

Időtartam: 22,5 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Interakciós játékok

Helyzetek, szituációk eljátszása a témával kapcsolatosan: Tavaszi szokások, tevékenységek, a tavasz jellemzőinek a megjelenítése Megfigyelések, figyelmet fejlesztő játékok.

Megfigyelések megbeszélése.

Érzékelést- észlelést fejlesztő gyakorlatok.

Kommunikációs játékok, gyakorlatok. Dramatizálás.

Közös szabályok alkotása.

A tér funkcionális átrendezése.

Feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Az élővilág változása. Az időjárás elemeinek, a napszakoknak és az évszakoknak a neve, s használata. Kirándulás, megfigyelések, mérések. A talaj-, a víz-, a levegőszennyezés megelőzésének lehetőségei, a szennyezés egészségkárosító hatása. Iskolakert létrehozása, növények gondozása.

A tavasz hatása az emberi szervezetre.

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű)– ismeretek szerzése;

Olvasmány(ok) versek, élmények feldolgozása különböző tevékenységekkel versek hangulata, költői eszközök ,...)

Ajánlott olvasmányok válogatásra:

Lipták Gábor: A tavaszi madárgyűlés; Molnár Andrea: Mese a feledékeny tavaszról; Szerekes Ilona: Vadgesztenyevirág; Németh István: Tavaszváró; Szellőcske és a fecske; Rónai György: Szép a tavasz, szép a nyár; Verseghy Erzsébet: Tavaszhívogató; Kányádi Sándor: Március; Szép Ernő: Virágok; Kányádi Sándor: Cicus, cinke, citera, Haragos a kicsi patak; Dénes György: Ébresztő; B. Kádár János: Hívogató, Újra itt van; Jánky Béla: Borúra derű; Kenéz Ferenc: Tavaszra hangolás; Májusi dal.

MATEMATIKA:

Mérés szabvány mértékegységekkel, a terület mérése

A terület mértékegységei: mm², cm², dm², m², km². Területmérés lefedéssel, a téglalap és a négyzet területe.

Területszámítás.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: – Az árgyélus kismadár..., – Zöld erdőbe...,

Zenei alkotás: A tavasz hangjai; Tavaszi szokások eljátszása (pl. zöldágazás, kiszézés, pünkösödölés....)

Zenei elem: A tanult ritmikai, dallami elemek gyakorlása. Dallami és ritmikai játékok

Hangszer: Hangszerfokozatok használata

Zenehallgatás: Zeneműrészlet a tavaszról. Tavaszi népszokások felvételeinek a meghallgatása

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Virágkötészet Tavaszi virágcsokor kötözése. A virágcsokor festése akvarellal.

TESTNEVELÉS:

Futás összetett feladatokkal párokban. Gyors indulások különböző testhelyzetekből. Bordásfalon térd-, és sarokemeléssel haladás utánfogással oldalirányban. Bordásfalnál húzózkodás. Függeszkedés. Harántfutás. (206.) Bordásfal a ház!

ÖNMŰVELÉS:

A katalógusról tanultak összefoglalása.

Heti – és napiterv készítése.

Kiránduláson történő részvétel.

Aktív részvétel iskolakert létrehozásában, gondozásában (Ha erre lehetőség van).

IDEGEN NYELV:

Témakör 4. Ételek, italok 1. (tea, sugar, milk, orange juice, apple juice, crisps, hamburgers, cake, chocolate, jam, spaghetti, pizza, fish and chips. Do you like ? Yes, I do. / No, I don't.)

A természet képekben 4.

Időtartam: 45 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:*Interakciós játékok**Megfigyelések, figyelmet fejlesztő játékok. Megfigyelések megbeszélése.**Érzékelést- észlelést fejlesztő gyakorlatok**Kommunikációs játékok, gyakorlatok. Dramatizálás.**Közös szabályok alkotása.**A tér funkcionális átrendezése.**Feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.***MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:***A természet – állatok és növények ábrázolása műalkotásokon.**A műalkotások és a valóság összehasonlítása, elemzése. Az elvont és a valóság, lényeges és lényegtelen megjelenítési formái.***ANYANYELV:***A témához kapcsolódóan:**Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű) – ismeretek szerzése;**Olvasmány(ok), élmények feldolgozása különböző tevékenységekkel.**Ajánlott olvasmányok válogatásra:**Szabó Lőrinc: Tóparton; Kányádi Sándor: Madármarasztaló, Gyermekrajz; Sebők Éva: Ősz; Gyárfás Endre: Őszi pillanat; Schmidt Egon: Az erdő nyáron; Áprily Lajos: Októberi kép; Kisdobos Képtár: Nagy István: Hegyek alján.***MATEMATIKA:**

a) A terület és a felszín kapcsolata.

Térfogatmérés. A térfogat mértékegységei. Térfogat számítás.

b) Vegyes feladatok a geometria köréből.

*Síkidomok tulajdonságai. Téglalap, négyzet kerülete, területe, számítások.**A felmérés előkészítése.**Diagnosztizáló felmérés a geometria anyagából.**Korrekción a tapasztalatok alapján.***ÉNEK-ZENE:***Dal, játék, mondóka: – Fa fölött, fa alatt... – Hej tulipán, tulipán....**Zenei alkotás, kifejezés: Egy kép hangulatának zenei megfogalmazása.**Zenei elem: A tanult ritmikai, dallami elemek gyakorlása. Dallami és ritmikai játékok.**Hangszer: Hangszerfokozatok használata.*

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Egy fa változásai az évszakoknak megfelelően. (festés temperával). A természet átváltozása az évszakoknak megfelelően (csoportmunka). Festés temperával.

TESTNEVELÉS:

- a) A tanult rendgyakorlatok ismételése. Gimnasztikai jellegű ugrókötel gyakorlatok. Összetett feladatok akadálypályán: pad, zsámoly, bordásfal. Kötélhajtással szökdelés páros lábon, időre, 1 percig. Zsámoly a ház! – fogójáték.
- b) Szökdelések keresztbe fektetett kötelek fölött páros és egy lábon. Páros gyakorlatok ugrókötelrel. Kötélhajtás páros és egy lábon, párban is lehet! Kötélhajtás haladással. Értékelés: kötélhajtás 1 percig. Páros labdaadó. (566.) Ugróköteles fogó

ÖNMŰVELÉS:

Az ETO-ról tanultak felidézése.

Részvétel közös múzeumlátogatáson: ajánlat: Szépművészeti Múzeum, egyéb képzőművészeti kiállítások megtekintése.

Információk gyűjtése a témával kapcsolatosan.

Heti- és napiterv készítése.

IDEGEN NYELV:

- a) Témakör 4. Ételek, italok 2. Teakészítés a hozzávalók megnevezésével. A teázás hagyománya Angliában. Felszólító mondatok a teakészítéssel kapcsolatban. (Put the kettle on !)
- b) Témakör 4. Ételek, italok 3. A megtanult ételek és italok játékos felismerése, színeik megnevezése. (Taste the colour.).

Természet és a hangok 4.

Időtartam: 45 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Interakciós játékok.

Megfigyelések, figyelmet fejlesztő játékok. Megfigyelések megbeszélése.

Érzékelést- észlelést fejlesztő gyakorlatok: hallást fejlesztő játékok: a természet hangjai, állatok hangjai, tárgyak hangjai.

Kommunikációs játékok, gyakorlatok. Dramatizálás.

Közös szabályok alkotása.

A tér funkcionális átrendezése.

Feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

A természet ihlette zeneművek. A természetben előforduló hangok szépsége. Csend a természetben. Állathangok (madarak, tücskök, békák) – természeti hangok (vízcsobogás, erdő hangjai, szél).

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése; Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű) – ismeretek szerzése;

Olvasmány(ok) élmények feldolgozása különböző tevékenységekkel (ismeretterjesztő és szépirodalmi művek vizsgálata).

Ajánlott olvasmányok válogatásra:

Szepesi Attila: Szél; Kányádi Sándor: Zápor, Költögető, Hallgat az erdő, Február; A fecskék búcsúzása (vajdasági magyar népi mondóka); Veress Miklós: Téli dal; Létay Lajos: Dalocska; Káldi János: Madárkérlelő; Hangok és jelzések: A természet ABC-je; Üzenet az erdőből: Aki a saját nevét kiabálja; Schmidt Egon: Az erdő éjszaka; Hang, zivatar, magas és mély hangok.

MATEMATIKA:

- a) Év végi ismétlés Számok írása, olvasása, alkotása.
Számok bontása helyi érték szerint a 10 000-es számkörben.
Számok helye a számegyenesen, nagyságviszonyaik.
Számszomszédok, kerekítés. Sorozatok.
- b) Szóbeli és írásbeli összeadás, kivonás a 10 000-es számkörben.
Szóbeli és írásbeli szorzás, osztás.
Szorzás, osztás 10-zel, 100-zal, 1000-rel.
Vegyes szám és szöveges feladatok a négy alapművelet együttes gyakorlására.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: A kecske... A természet hangjainak a megfigyelése
Zenei elem: A tanult ritmikai, dallami elemek gyakorlása. Dallami és ritmikai játékok.
Hangszer: Hangszerfokozatok használata
Zenehallgatás (Vivaldi: Négy Évszak)

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

(Vivaldi: Négy Évszak) Képsorozat készítése a zeneműhöz (választható eszközzel) Lemezborító tervezése a zeneműhöz (választható technika).

TESTNEVELÉS:

- a) Gyors indulások párokban. Kargyakorlatok: körzések, húzások. Kislabda hajítás távolba. Távolba dobó versenyek. Célbadobás vonalból a dobás távolságának változtatásával. Fekete-fehér fogójáték. Jöjj velem!
- b) Labdagyakorlatok kislabdával. Sorozatugrások Kislabda hajítás felmérése. Értékelés: kislabda hajítás. Távolugrás nekifutással. Távolba ugró versenyek. Földönfutó. (Kézikönyv 42. oldal.) Labdarúgás.

ÖNMŰVELÉS:

Részvétel egy élő (vagy videós) zenekari mű megtekintésében, séta a természetben: a természet hangjainak a megfigyelése.
Heti- és napiterv készítése.

IDEGEN NYELV:

- a) Témakör 4. Ételek, italok 4. Séta az élelmiszerboltban. A legkedveltebb ételek tízes listájának összeállítása.
- b) Témakör 4. Ételek, italok 1.–4. Rendszerezés, ismétlés. Salátakészítés.

A természet kincsei 4.

Időtartam: 45 óra

Tartalom

EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Interakciós játékok.

Megfigyelések, figyelmet fejlesztő játékok: A természetben található anyagok, tárgyak megfigyelése, közös feldolgozása.

Helyzetek, szituációk eljátszása.

Megfigyelések megbeszélése.

Érzékelést- észlelést fejlesztő gyakorlatok.

Kommunikációs játékok, gyakorlatok. Dramatizálás.

Közös szabályok alkotása.

A tér funkcionális átrendezése.

Feladatok kooperatív módon történő megoldásának a gyakorlása.

MI ÉS A KÖRNYEZETÜNK:

Ismerkedés a természetben található nyersanyagokkal és ásványi kincsekkel. Bányászatuk, felhasználásuk, feldolgozásuk (fa, szén, kőolaj, földgáz, ásványi nyersanyagok, drágakövek).

ANYANYELV:

A témához kapcsolódóan:

Kommunikáció: – beszéd – kiejtés – szövegalkotás fejlesztése. Néma és hangos olvasás fejlesztése; Írás – íráshasználat fejlesztése; Anyanyelvi, helyesírási – irodalmi(mű) – ismeretek szerzése;

Olvasmány/ok élmények feldolgozása különböző tevékenységekkel.

Ajánlott olvasmányok válogatásra:

Közetek és ásványok; Mi van a Föld gyomrában ?; Természetvédelmi területek; Arborétum; Az erdő védelemre szorul; Áprily Lajos: A somfa-csonk, A nyírfa síp; A föld alatt.

MATEMATIKA:

a) Mértékváltások gyakorlása.

A síkidomokról tanultak ismétlése.

Kerület és területszámítás.

Szöveges feladatok a geometria köréből.

Tapasztalatok gyűjtése a matematika érdekességei köréből.

b) A negatív számokról tanultak ismétlése.

A törtekről tanultak ismétlése.

Vegyes szám és szöveges feladatok a negatív számok és a törtek köréből.

Kombinatorikus feladatok megoldása Valószínűségi esetek előállítása, kirakása, eljátszása.

ÉNEK-ZENE:

Dal, játék, mondóka: – Kiskertem tele van...

Zenei elem: A tanult ritmikai, dallami elemek gyakorlása. Dallami és ritmikai játékok. Hangszer: Hangszerfokokozatok használata.

MODELLEZÉS-VIZUALITÁS:

Kép tervezése és készítése természetes anyagokból (kavicsok, csigák, kagylók, száraz virágok stb.).

Dísz tárgyak készítése természetes anyagokból (kövek, kavicsok, kagylók stb.).

Ékszer készítése (gyöngysor, fülbevaló) apró csigákból és kagylókból.

TESTNEVELÉS:

- a) Futás egyéni iramban. Feladatok szökdeléssel. Távolugrás gyakorlása. Távolugrás felmérése. Kelj fel Jancsi!
- b) Játékos páros gyakorlatok. Egyensúlygyakorlatok helyben: ülésben, térdelésben, guggolásban, állásban. 12 perc futás egyéni iramban. 30 m-es gyorsfutás guggolórajttal. Ismétlés 4-5 alkalommal. Felmérés. Séta. Légzőgyakorlat. Járás zenére.

ÖNMŰVELÉS:

Múzeumlátogatás. Hogyan válasszak olvasnivalót magamnak?

Információgyűjtés a témával kapcsolatosan.

Heti- és napiterv készítése.

IDEGEN NYELV:

Az éves tananyag ismétlése, játékos formában való gyakoroltatása, rendszerezése. Mit tudunk már, hová jutottunk el? Értékelés. „A summer party” rendezése.